

Zeitschrift: Mitteilungen der Antiquarischen Gesellschaft in Zürich
Herausgeber: Antiquarische Gesellschaft in Zürich
Band: 10 (1854)

Artikel: Inscriptiones confoederationis helveticae latinae
Autor: Mommsen, Theodor
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-378754>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 23.02.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

INSCRIPTIONES
CONFOEDERATIONIS HELVETICAE
LATINAE

EDIDIT

THEODORUS MOMMSEN

INSCRIPTIONES

CONFEDERATIONIS HELVETICAE

LATINAE

1801

THEODORI MOMSEN

GULIELMO HENZENIO

BREMENSI

FRIDERICO RITSCHelio

BONNENSI

IOHANNI BAPTISTAE ROSSIO

ROMANO

SOCIIS FUTURIS

GULIELMO BENZONI

ROMA

FRIEDRICH RITSCHKE

ROMA

JOHANN BAPTIST ROSSO

ROMA

SOCHI ET ALII

*Minimum inter tot ac tanta locum obtinent tituli et statuae,
quae neque ipsa tamen negleguntur.*

TACITVS.

Iussu societatis antiquariorum Turicensium quam edo syllogen inscriptionum Latinarum intra Helveticae confoederationis fines adhuc repertarum cum ad easdem leges pararim, quas secutus sum in inscriptionibus regni Neapolitani Latinis edendis, de operis huius instituto et ratione breviter monere magis videtur opus esse quam accurate praefari. Nam et factum id est cum illum librum emisi, et pleraque quid significant et cur ita proponantur, facile intellegent homines gnari rerum antiquarum et in titulis vetustis auctorumve antiquorum scriptis versandis et examinandis exercitati. Imperiti autem et plane rudes homines melius facient, ubi lapidibus abstinere neque perversa quadam diligentia primariis auctoribus perperam uti magis volent quam a secundariis doceri.

Inscriptiones antiquae in Helvetia coeperunt investigari ante annos fere trecentos, nam quae de Petrae pertusae titulo caecutivit monachus Colmariensis saeculi XIII (v. add. ad n. 181) quaeque de Constantiensi n. 239 narrat auctor Italus saeculi XV incipientis, aliaque similia artis huius quasi incunabula, casu magis quam consilio prolata esse apparet. Quae si mittimus, primus rem inchoavit syllogae Ingolstadii anno 1534 ab Apiano editae Helveticos titulos quinque (n. 154. 164. 178. 198. 239) qui inseruit, qui videtur fuisse *Beatus Rhenanus*. Hunc exceperit longeque superavit *Iohannes Stumpfius* natione Germanus domo Bruchsaliensis, parochus Bubikoni, deinde Stammheimi in agro Turicensi. Zwinglianorum ille sectam relicta vita monastica secutus est et dignus fuit illa aetate, qua fervente libertate et vigente doctrina et virtus alebatur litteris et libertatis ardore litterae inflammabantur. Stumpfius Helvetiam universam ad rerum antiquarum memoriam investigandam peragravit et tanta diligentia rem peregit, quantam neque priorum ullus adhibuit neque post eum per ducentos fere annos quisquam aequavit. Unde chronica eius splendide anno 1548 edita et adhuc sunt et semper erunt epigraphicae Helveticae primum fundamentum. Nam qui Stumpfium subsequuntur longe clariores auctores multoque saepius adhibiti Tschudius, Ios. Simlerus, Guillimannus, Plantinus, alii id egerunt ut illum verterent vel certe expilarent, alii ut interpolarent; quod fecit *Tschudius*, Stumpfii, quem non

amabat ut Zwinglianum et monasticae turpitudinis liberum accusatorem*), nomine ubique suppresso singulari vafritia et multo magis singulari fortuna. Iam quod in hac editione suum locum Stumpfio reddidi eumque vindicavi a tecta adversarii ira, ea re et iustitiae sero quidem sed tamen satis me fecisse existimo et permultum profecisse in titulis compluribus recte tractandis. — Post Stumpfium apud Helvetios dudum iacuerunt haec studia neque in Helvetia sola; nam ut in Italia Manutius et Smetius ingenti intervallo separantur a Maffeio et Marinio, ita ubivis fere per saeculum XVII inscriptiones neglegebantur. Omnino vera philologia et Scaligerorum Lipsiorumque et nostrae aetatis principum virorum semper quam maxime afuit ab inscriptionibus aspernandis; sed neglexerunt negleguntque eas qui extra bibliothecarum pulverem nihil viderunt videntque taediosi magis quam docti homines, quales fuerunt qui regnabant saeculo decimo septimo. Unus dignus est huius saeculi auctor hic qui nominetur *Iacobus Spon*, qui bene meruit de Genavensibus titulis sylloge ea quam primum edidit anno 1680. — Saeculo XVIII extitit *Ioh. Gasparus Hagenbuchius* Turicensis vir doctus et indefessus, sed cui dii ultra modum indulserunt et scientiam et patientiam; ita enim scitus fuit ut per quadraginta annos continuos inter canonicale illud otium de Helveticis titulis commentatus tamen scribendi terminum et docendi initium inveniret nullum, ita autem patiens laboris, ut lectorem nisi fortasse sui similem caelibem aliquem adhuc nullum obtigisse ei certo spondere audeam. Sed tamen multa collegit, ut erat magni nominis vir et diligens titulorum recens rectorum investigator; multumque adiuverunt eum quae duo aequales Gallohelvetici, *Abauzitus* Genevensis et *Ruchatus* Lausannensis per ea tempora repererunt. Quorum hic multa protulit nova ex agro Valdensi, etsi pauca edidit; *Abauzitus* autem praeterea cura et sollertia qua valuit ita bene meruit de lapidibus patriis, ut primus ei locus inter Gallohelveticos auctores epigraphicos iure tribuatur. Sed tamen non satis profuerunt eruditae quae tres hi viri collegerant; *Abauziti* enim liber cum a *Muratorio* in inscriptionum thesauro conficiendo neglegeretur, *Ruchatiana* autem et *Hagenbuchiana* pleraque in schedis delitescerent, ad externos certe ex horum penu non multum pervenit. Succrevit deinde titulorum nova messis fortunae beneficio et aucta sensim describentium copia; ita ut quosdam citem, *Saloduri* titulos anno 1762 repertos viri docti ibi degentes sedulo exceperunt, quamvis non ederent; *Exchaquetus* reperit Valdensia complura praesertim cippos miliarios aliquot; *Logii*, *Levadii*, maxime *Murithi* beneficio innotuerunt tabulae aheneae repertae in ruinis templi *Poenini*; denique *Ritterus* *Aventicensia* quaedam protulit, *Hallerus* *Vindonissensia* aliaque complura quamquam male

*) *Tschudius* catholicae sectae prudens, sed tamen acerrimus patronus extitit. Quam aegre tulerit quae contra monachos in chronicis dixerat *Stumpfius* homo mitis quidem, sed non ignavus, docet epistula eius, in qua sic est: 'Ich habe nächster Tagen, als mir Musse worden, vil in Her Iohan Stumpfen neuwer Chronik gelesen, worin er, als mich bedunkt, unnothwendig vil Ding geflickt. Was Noth ists z. E. dass er vil Pludermacht von München, wie sie die Welt betrogen, von dem albernen Wesen der Bilder und dergleichen Sachen, die einem Historico nicht gebürlich, sondern höchstens einem Theologo. Besser wärs, er hätte seine Chronik dermassen geschrieben, dass all Partyen mit geduldigen Ohren mit Anmuth und Danksagung die hätten lesen mögen'.

tamen edidit. Nostra denique aetate Eburoduni, unde usque ad annum 1825 titulus nullus innotuerat, lapides scripti complures simul reperti sunt; item Augustanum tabularium admodum exiguum etsi non ita ut expectares tamen auctum est his annis proximis per effossiones praesertim Schmidianas, neque fere fuit vicus oppidumve antiquum intra fines Helvetios, unde non novi aliquid ad nos perveniret. Sed qua ratione tabularium nostrum lapidarium sensim increverit et quam ampla pars eius hoc demum saeculo accesserit, optime docebitur dinumeratis qui quo saeculo accesserint titulis. Quod si recte computavi in re satis dubia et ancipiti, titulorum lapidarium quos ipse edo trecentos triginta octo

Stumpfius novit	43
accesserunt ad annum 1600	22
ad annum 1700	47
ad annum 1800	99
ad annum 1854	127
	338

Figlinas autem et omnino ex supellectile domestica exceptas auctores antiquiores fere omnes neglexerunt harumque colligendarum studium nostra demum aetate inferbuit. Quamquam in hac computatione non neglegendum est in inscriptionibus nostro saeculo repertis multo plura fragmenta satis inutilia connumerari, quae olim spernebantur, tamen nihilo minus satis apparet quam celeriter augeatur insigne hoc antiquitatis promptuarium, modo attendant homines animumque ad id advertant. Ita iure speramus fore ut posteris deferatur hereditas aucta semper et locupletior, qua adita multa nos errasse, quaedam recte divinasse olim praedicabunt. — Cui titulorum augmento cura respondit, quam eruditi Helvetii in patriis monumentis colligendis et expoliendis collocarunt, qua cura omissa monumentisque per ephemerides et huius generis libros disseminatis nemo ignorat fructum inde fere nullum in communes litteras redundare. Duo viri sunt, qui in hoc studio elaborarunt, *Ioh. Gasp. Orellius* Turicensis, qui inscriptionum Helveticarum syllogen ter edidit annis 1826. 1828. 1844, et *C. L. Rothius* Basileensis, qui Basileenses lapides a. 1843 collegit; quorum ille ampliora et pleniora praestitit, hic accuratiora et longe meliora. Nam Orellium quamquam in hoc labore diligentia Hagenbuchiana adjuvit, cuius ille Helveticam syllogen sibi sumpsit pro operis fundamento, tamen diligentia aliena probe uti cum nesciret, factum est, ut subitaria quadam subsecivaque opera magis quam ea qua par est ponderatione et sedulitate librum eum elaboraret. Omnino ut laudo elegantiam hominis et brevitatem et maxime vividum quendam aetatis Romanae sensum et ab umbraculis eruditorum ad ipsam rerum lucem libenter emergentem, ita desidero saepe iudicium, patientiam autem fere semper et ut quaedam bene eum video divinasse, ita longe plura temere fudisse, genuina inconsiderate corrupisse, vera pro falsis, falsa pro veris habuisse et omnino tam saepe offendisse, ut eius libro amplius standum esse nequaquam aequo animo patiamur. Ita factum est ut et amici Helvetii hortarentur me ad hunc laborem suscipiendum et ipse libenter hanc eis operam darem; fecique quod potui, ut optimis hospitibus eo quo possem munere advena ipse et incola satisfacerem.

De fontibus syllogae meae hoc tantum dicam, primum inspexisse me lapides qui extant reperiri potuerunt tantum non omnes; cuius rei causa biennio elapso Helvetiam peragravi. Deinde adhibui ut par erat libros codicesque quotquot mihi innotuerunt et investigari potuerunt; in quo negotio difficillimo ita me adiuvit cum amicorum humanitas tum bibliothecarum publicarum quae sunt in Helvetia administratio liberalis et sollers, ut vix quidquam quod sit alicuius momenti adhuc desiderem. Corpora inscriptionum, quae prodierunt usque ad Hagenbuchii aetatem, non excussi denuo tota, ut Helvetica inde exciperem, sed in hac re Hagenbuchiana opera stari posse mihi visus sum. Citavi auctores quam potui brevissime, indice librorum scriptorum et editorum quos adhibui praefationi subiecto; cui¹ indici subinde inserui, si qua monenda videbantur de auctorum fide et sollertia. Quos citavi libros, eos usurpavi ipse, nisi si quibus additum est me non vidisse*). Ceterum rem ita institui, ut primum libros evolverem et variis lectionibus ad singulos titulos enotatis lapides conferrem; ut sperare liceat non multos errores commissos esse in lapidum a me collatorum lectione constituenda.

Recepi in hanc syllogen titulos omnes repertos intra fines qui nunc sunt confoederationis Helveticae; adsumpsi paucos (n. 239. 324) qui quamquam hodie extra fines servantur, tamen olim intra eos limites videntur stetisse, exclusi autem quos sine iusta causa Orellius (n. . . . = 54; . . . = 77; . . . = 78; 279 = 83) Helveticis inseruit Germanicos et Sabaudicos. Graeca non tam exclusi consulto quam reperi nulla; vix enim in censum veniunt quae leguntur n. 350, 16; 354, 6; app. 21; fals. 31. 34. 35. Etruscos vel certe Etruscis litteris scriptos lapides non recepi, cum nuper ediderim separato commentario**). Medii aevi titulos, id est scriptos post expulsos ex his partibus Romanos, praetermisi; in re dubia tamen melius visum est locum dare titulis, unde leguntur n. 307 et 308 elogia Baudo[li]lli et Radoarae, qui haud scio an fuerint liberi Alamanni. Praeterea appendici tres titulos Curienses n. 25. 26. 27 saeculi fortasse septimi vel octavi ideo inserui, quod ad quaestionem de fide Tschudii diiudicandam non minimum momentum afferre videbantur.

Dispositionis fundamentum est ordo geographicus, quem tamen ita temperavi, ut ad oppida vicosque maiores lapides digererem omnes et solitarios lapides ad proximum quemque vicum referrem. Publicam divisionem si sequi voluissem, civitatum monumenta coniungi debuerunt; quod consulto non feci (v. p. 27). In singulis capitibus tituli sacri incipiunt, sequuntur imperatorum et magistratuum populi Romani et militares, deinde qui pertinent ad rem municipalem; agmen claudunt privati. Hoc ordine propositis titulis reliquis (n. 1—308) sequuntur miliarii vel leugarii (n. 309—338), quos coniungere et ad vias redigere placuit, et supellectili domesticae intra Helveticos fines aut repertae aut certe adservatae, maxime instrumento cretaceo inscripta (n. 339—354). Absoluta sylloge inscriptionum Helveticarum subiicitur appendix, qua recensentur

*) Quod notare soleo sic: q(uem) n(on) v(idi).

**) *Die nordetruskischen Alphabete auf Inschriften und Münzen.* 1853. (*Mittheilungen der antiq. Gesellschaft in Zürich Bd. VII Heft 8.*) Pertinent huc n. 5. 6.

et lapides indicati non descripti, et tituli nunc in Helvetia extantes originis externae, et tituli externi male inter Helveticos a quibusdam auctoribus relati, et medii aevi Curienses tres, de quibus supra dictum est. Extremo loco collocantur inscriptiones falsae et suspectae, quarum ordo sincerarum ordinem imitatur. — Sequuntur indices de quibus quae monenda sunt, in conspectu ipsis indicibus praefixo explicatum est. — Mapparum duarum quas addidi altera sistit locos, in quibus tituli Latini reperti sunt exceptis tegulis castrorum Vindonissensium, altera has ipsas stationes Vindonissenses; quibus tabulis et Helveticis hominibus antiquum patriae statum quodammodo mihi videor repraesentasse et exteris non spernendum adiumentum suppeditavisse in titulis ad artis nostrae leges explicandis.

In singulis titulis tractandis quas leges secutus sim, usus facile lectores docebit. Titulos ita proposui ut quam proxime typi admittunt lapides imitarer; nexusque ut retinerentur sedulo curavi, interdum textu in margine denuo exhibito litteris minusculis, ubi elementorum ligatorum abundantia lectionem impediret. Quas minusculas litteras ipsi titulo deprehendes insertas, eas aut ex supplemento aut ex coniectura scito proficisci; ex correctione ubi oriuntur, semper ut par est traditam lectionem reperies in adnotatione. Maiusculis inclinatis quid significetur, ubi in adnotatione explicatur; plerumque ita distinxī lapidis superstitis partem olim descriptam hodie deperditam. Maiusculis scalpro adrasis dubiam lectionem significari nemo nescit; virgulis elementisve ubi punctum suppositum vides ut e. c. n. 14, consulto litteram eam aut plane expunctam aut certe laesam esse teneto. Titulis quae adiecta sunt in margine, anni praesertim consulum imperatorumve, explicatione non indigent. Supra titulum ipsum legitur ubi repertus est locus; infra exhibentur auctoritates et si qua notanda erat lectio varia. In auctoribus recensendis si qua non statim intelleguntur, auctorum elenchus praefationi subiectus consulendus est. Auctores qui titulum ex libro edito repeterunt plerumque silentio praetermisi exceptis tamen syllogis maioribus, quas semper citavi. Quantum fieri potuit, investigavi, unde quisque auctor titulum sumpserit; ubi vidit lapidem, plerumque indicavi addita nota *q(ui) v(idit)*. Ad variam lectionem quod attinet, plerumque omisi totam, cum ipse lapidem examinarem; quod ne quis superbius factum insimulet, meminerit plerumque exempla edita contulisse me cum ipsis lapidibus, ut ubi ab illis discesserim, non sine causa factum esse videatur. Contra quos titulos non vidi, iis apposui variam lectionem integram; integram autem dico non eam, quae omnes omnium errores exhibeat, sed quae exempla et primaria et ea secundaria quorum primaria latent vel interierunt, accurate exhibeat. Omnino totam hanc rem ita tractavi, ut tractare solent codices philologi; quorum nemo autographo reperto exempla curat, nemo archetypo amisso antigrapha spernit. Exemplorum inter se coniunctionem etiam, ubi necesse erat, exploravi; multum enim interest in titulo deperdito, utrum ab eodem exemplo reliqua pendeant omnia, an saepius lapis descriptus sit.

Haec habui, quae de huius syllogae legibus monerem. Iam tanquam exeunti ludio duo mihi restant, ut gratias agam iis, quorum opera factum est ut liber prodeat minus imperfectus, deinde ut nuntiem de opere continuando. Ad illam rem quod attinet, quam multa multis debeam, quaevis libri pagina monstrat; maxime autem de eo meruerunt tres viri Trojonus Lausannensis,

Rothius Basileensis, Kellerus Turicensis, qui singuli quae collegerant Troyonus Valdencia, Rothius Augustana, Kellerus cum alia tum Vallencia, singulari humanitate et liberalitate tota mihi patefecerunt, Kellerus praeterea quasi quodam laboris consortio nullam boni socii operam non mihi praestitit. Quibus adiungam optimos et indefessos operis adiutores Soretum Genevensem, G. Vischerum Basileensem, Meyerum et Hornerum et Baiterum Turicenses, quibus molestus saepe veni, nunquam cum repulsa abii. Omnino ea quae viget apud Helvetios antiquarum rerum cara recordatio et diligentissima investigatio permultum studia mea adiuvit; benigne enim accipiunt homines quamvis exteros et ignotos, ubi eos vident propter has res se adire, et mira quadam diligentia patrias antiquitates servant. Extant hodie musea lapidaria quibuscunque locis tituli paullo maiore numero prodeunt, et recte custodiuntur lapides ubique, excepta una Geneva, cuius musei turpem condicionem cives deplorant, exteri modo rident modo indignantur. Idem fere valet de codicibus scriptis. Vix ullam praeterea hodie provinciam esse puto, in qua sexti decimi saeculi scriptores graviores fere omnes ad autographa exigere liceat; ut mihi accidit in Helvetia, quae adhuc servat ipsa Stumpfii Tschudii Bonivardi manu scripta chronica. Ita factum est, ut quem mihi molestum repraesentaram laborem iucundus efficeretur notorum studio et ignotorum benevolentia, quibus omnibus hanc peregrini hominis operam probari vehementer cupio.

Restat nuntiatio. Titulos extra ordinem iacentes neque relatos in eam ad quam pertinent syllogen non multo minus eruditos latere quam qui sub terra adhuc latent supra iam monuimus; neque tamen fieri potest, ut eiusmodi sylloge singulis annis recudatur. Utrumque ut conciliaret, societas antiquariorum Turicensium constituit hanc syllogam ita continuare, ut supplementum eius paginarum numero continuato quotannis vel certe brevibus intervallis prodiret huic volumini adiungendum, donec additamentorum moles ita excrevisset, ut novam syllogen requireret. Hortamur igitur viros doctos et rerum patriarum curiosos, ut ipsi nobiscum communicent cum quae in hoc volumine emendanda esse apparuerit tum quae deinceps prodierint, item ut de hoc societatis decreto eos quorum interest deinceps commonefaciant et quantum quisque potest in eo nobiscum elaborent, ut habeant Helvetii duas res ad inscriptionum studium recte ordinatum necessarias, primum corpus inscriptionum absolutum, deinde sequelam eius et continuationem, ephemerides epigraphicas.

Scripsi Turici mense Februario MDCCCLIV.

AUCTORES PRAECIPVE ADHIBITI.

- ABAVZIT** (1679—1767) v. SPON. — Schedas eius ms. servat bibl. publica Genevensis, unde Nantuatium titulos exscripsit misitque qui studia nostra diligenter et docte adiuvit Bétant.
- ALDINI** gli antichi marmi Comensi. Pavia 1834. 8. — Adiuvere me debuit in Ticinensibus neque tamen adiuvit auctor hic, qui in lapidum origines non satis accurate inquisivit.
- AMATI** peregrinazione al San Bernardo Losana Friburgo Ginevra. Milano 1833. 8. pp. 479. — Multos titulos continet, sed vulgares.
- AMORETTI** viaggio da Milano ai tre laghi. Sesta ed. corredata di antichi monumenti dal dott. G. Labus. Milano 1824. 8. pp. 373.
- ANTIQUARISCHE GESELLSCHAFT IN ZÜRICH**, Mittheilungen Bd. I—VII. Zürich 1841—53. 4.
Praeterea usus sum epistulis picturis ectypis, quae in nostrae societatis tabulario adservantur, additis quibus utimur voluminum et paginarum numeris. Picturis autem dum haec scribuntur in alium ordinem redactis et diversa ratione compactis numeros meos ad novum ordinem exigere non potui.
- APIANVS** et Amantius, inscriptiones sacrosanctae vetustatis. Ingolstadii 1534 fol., ubi p. 454. 455 Helvetica quaedam exhibentur.
- ARCHIV** für schweizerische Geschichte herausg. von der allgemeinen geschichtsforschenden Gesellschaft der Schweiz. Zürich: 8. Bd. I—VIII. 1843—1851.
- V. ARX** (Hdefons) Geschichte der Landgrafschaft Buchsgau. St. Gallen 1819. 8. pp. 254.
- BALTHASAR** Helvetia vol. I—VIII. 8. 1823—1833.
- BLAVIGNAC** (J. D.) histoire de l'architecture sacrée du quatrième au dixième siècle dans les anciens évêchés de Genève, Lausanne et Sion. Paris, Leipsig, Londres 1853.
- BOCCARD** hist. du Valais. Genève 1844. 8. pp. 424.
- BOCHAT** (Loys, Lausannensis 1695—1754) epistolica diss. qua declaratur lapis antiquus in loco ubi quondam Lousonna fuit effossus. Lausannae 1741. 4. pp. 54.
— mém. critiques sur l'hist. ancienne de la Suisse. Lausanne 4. vol. I 1747 pp. 588. vol. II 1747 pp. 600. vol. III 1749—1751 pp. 626. Quaedam habet bona, pleraque ab amicis, ut Abauzitio, Ruchato.
- BONIVARD** (Franciscus, prior S. Victoris, c. 1496 — c. 1570) quas Genevae collegit inscriptiones et posuit in libro de antiquitatibus Genevensibus, quem ms. servat bibl. publ. Genevensis, eae et editae inde sunt in chronicorum Bonivardi ed. (les chroniques de Genève. T. I. 2 parties; T. II. 2 parties Genève 1831. 8.) I. 2 p. 115 et mea causa descriptas humanissime misit Bétant.
- BRANCACCIANVS** codex III, A, 6, quem Neapoli excussi, exhibet syllogen Iovii Comensem ab Apiano editam, sed eam paullo meliorem quam typi dederunt.
- BREITINGER** (Ioh. Iac.) commentatio in antiqua mon. in agro Tigurino eruta in Schelhorn amoen. litt. vol. VII (Francof. et Lips. 1727. 8.) p. 1—74.
— von dem Alterthum der Stadt Zürich und einer neuen Entdeckung merkw. Antiquitäten in der Herrschaft Knönau. Zürich 1741, 4. pp. 51.
- BRUCKNER** Versuch einer Beschr. hist. und nat. Merkwürdigkeiten der Landschaft Basel. Basel 1748—1763. St. 1—23. pp. 3077. Exemplum auctoris additamentis auctum servat bibl. publ. Basil., quod et Rothius excussit et mea causa Vischerus. — Diligentissimo rerum antiquarum investigatori una obstitit agri Rauracensis harum rerum sterilitas.
— Fortführung der Baselchronick von 1580—1600, addita volumini II Wurtsiseni denuo editi: Bassler-Chronick. Basel 1772. fol.
- BYXTORF** Reise nach der Birsquelle. 1756. 8. pp. 50. Repetita in Bruckner hist. Merkw. St. XIV.
- CALMET** (Augustin.) diarium Helveticum. Einsiedl. 1756. 8. pp. 149.
- le **CITADIN** de Genève ou response au cavalier de Savoye. Paris 1606. 8. pp. 383. Auctor est Ioh. Sarasin. — Descripsit titulos Genevenses optima fide neque spernenda diligentia.
- CODEX C 220**, scil. bibl. civ. Tur., complectitur inscr. Helveticas. Simillimus est Zolleriani et Ottiani et eiusdem fere aetatis, hoc est saec. XVIII incip.
- DEYCKS** antiquarische Alpenwanderung, in: Jahrb. des rheinl. Vereins vol. XI (Bonn 1847) p. 1—32.
- DONATVS** ad novum thes. vet. inscr. Muratorii supplementum. Lucae vol. I. II. 1765—1775. — Helvetica pleraque accepit a Sam. Schmid Bernensi, alia excerptis ex schedis Gnocchii Brixienensis, qui nescio quem librum vulgarem expilavit, fortasse Ruchati délices de la Suisse. Gnocchiana pessime confusa, Schmidiana nobis supervacanea reperimus.
- DVBOIS** (Frid., Neuchatelensis). Schedas ms. eius servat mus. ant. Turic.
- (**DVNOD**) lettres à M. l'abbé de B... sur les découvertes qu'on a faites sur le Rhin 1716. s. l. 1716. 12. pp. 50. — Repetita mutato indice: déc. faites sur le Rhin d'Amagétobrie et d'Augusta Rauracorum. Porrentruy 1796. pp. 131.

- DVFFOYV-FAYRE (Eug.) guide de l'étranger à Vevey et dans les environs. Vevey 1843. 8. pp. 25 et 79.
- EXCHAQVET dictionnaire des ponts et chaussées. Lausanne 1787. 8. pp. 278. — Quaedam satis diligenter collegit, maxime cippos miliarios agri Valdensis.
- FESCH (Remigius) thesaurus inscr. antiquarum 1636. Codex ms. bibl. publ. Basil., qui non multa sed tamen aliqua dedit.
- GERBERT (Martin.) iter Alemannicum; accedit Italicum et Gallicum. Typis San-Blasianis. 1765. 8. pp. 519 et 144 (ed. 2 auctam a. 1773 non vidi).
- GERLACH, Hottinger, Wackernagel schweiz. Museum. Frauenfeld I—III. 8. 1837—1839.
- GRILLET (Jean Louis) dict. hist. littéraire et statistique des départements du Mont-Blanc et du Léman. T. I—III. 8. Chambéry 1807.
- GRVTERI inscriptiones antiquae. Heidelbergae 1603. — Adhibuit libros editos Apiani, Stumpfii, Symeonii, Lipsii, Guillimanni; accepit praeterea Genevenses et Aventicensenses a compluribus: Boissardo, Commelino, Frehero, Guldinasto, Olympio, Scaligero, Vindonissenses nuper tum repertas a Io. Gulielmo Stuckio. Pleraque exempla satis emendata reperiuntur; Commelinus tamen tantum non omnia sua ex Stumpfii libro videtur descripsisse.
- GVICHENON hist. genealogique de la maison royale de Savoie. Lyon 1660. 3 voll. fol. — Genevenses et Vallesenses collegit solita inficeta negligentia.
- GVILLIMANNVS (Franciscus) de rebus Helvetiorum sive antiquitatum libri V. Friburgi Aventicorum 1598. 4. pp. 457. — Ipse lapides non vidit nisi Nantuatum duos n. 18 et 21; totus pendet ex Tschudio, cuius librum ms. vidit quemque citat p. 67. Tschudiana per hunc primum exteris innotuerunt. Hunc librum intellege ubi Guillimannum simpliciter cito.
- Habsburgiaca. Mediolani 1605. 4. pp. 344. Vindonissensia quaedam ab auctore continet descripta.
- GVILIELMVS (PAVLVS) V. MERVLA.
- HAGENBVCH (1700—1763) epistolarum epigraphicarum p. 473—620 s. *τεσσαρακοστολογιον* Turicense. Turici 1747. 4.
- HAGENBVCH Helvetia Litterata seu sylloge inscr. antiquarum in Helvetia extantium. Voll. 4. Codd. bibl. civ. Turic. C., 283. 284. 285. 286. Colligere incepit a. 1726.
- epistolae ms. Codd. bibl. civ. Turic. C., 266 (usque ad a. 1720); 267 (1721—1730); 268 (1730—1736); 269 (1737—1742); 270 (1742—1744); 271 (1744—1747); 272 (1747—1749); 273 (1750—1751); 274 (1752—1754); 275 (1754—1759); 276 (1759—1763).
- Sane si posset esse unquam pro virtute sola per se diligentia, nunquam satis praedicari posset Hagenbuchius ferreae vir patientiae et insignis eruditionis, quae neque ignoratur hodie neque facile potest praetervideri vel contemni. Mihi tamen, ut libere dicam, neque vere doctus fuisse videtur vir, quem omni lau-

dis genere et vivum et mortuum celebrarunt et parum profecisse existimo artem hanc qualemcunque epigraphicam ratione illa Hagenbuchiana, quae per se non satis bona progeniem edidit editque indies vitiore. Vere doctus enim non recte dicitur qui plurima quidem, sed pleraque scitu indigna quam plurimo suo taedio lectorumque ingenti ita congerit, ut cur quidque ponat neque ipse umquam quaerat et, si quaerit alter, indignetur. Denique titulum quis quem ediderit indicare, inanes repetitiones negligentium editorum et levium hominum minimos errores perstringere, indices tessellataque ut ait opera in singulas syllogas sibi conficere, habent quidem ea omnia suis locis adhibita utilitatem, quam et Orellius saepe expertus est quamque nunc ego non raro experior; sed tamen tantum abest ut in his consistat rei epigraphicae doctrina, ut eius ne prima quidem haec stamina haberi debeant. Index accurate confectus merito laudatur, attamen ita ut vera investigatio minime eo contineatur, sed inde incipiat progressura ad ipsam rerum disquisitionem. Quod si quis inter eruditos postulat ut admittatur propter indices, talem hominem risisset puto Scaliger, a quo tamen hoc indicum epigraphicorum genus totum proficiscitur. At si quis hoc nomine et olim admissus est et adhuc praedicatur, non parum ea res huic nostrae arti officit. Pululant enim continuo sectatores eius stupidi homines, qui cum ab aliis philologiae et historiae partibus repellere sentiant, huc tandem appellant et admissionem flagitant, otium neque cum dignitate neque cum iucunditate perdidisse se demonstrantes multaque se scripsisse, quae non facile neque scribat neque nisi vi quadam coactus legat sanae mentis homo. Sed tamen ne simus iniqui, habet aliquam excusationem Hagenbuchius, quae nostri temporis *ματαιοπονία* minime patrocinatur; dico incredibilem eius aetatis hominum Italorum levitatem, cui tum nostrates contrarium vitium quasi quodam iure opposuerunt. De Muratorio quid tum iudicarint, adscribam Reiskii verbis petitis ex censura epistolarum Hagenbuchianarum (zuverläss. Nachr. Th. CXVI Leipzig 1749 p. 597): 'Nach langen Hoffen und Verlangen kam endlich das Werck in 4 Folianten ziemlicher Grösse heraus; ein Werck, das einen einzigen mässigen Band würde betragen haben, wenn man . . . auf seine Pflicht und das Urtheil der gelehrten Welt . . . hätte sehen . . . wollen . . .'. Num defendi posse 'beynahe den halben Gruterus unter einer neuen Aufschrift, und noch dazu viel schlimmer als er je gewesen, den Unwissenden aufzuheften? Reinesium, Sponium, Fabretum hat er auch nicht geschont. Er hat sie nicht nur ausgeschrieben, sondern noch dazu verderbet, und nicht einmal angezeigt, wo er dieses hergenommen. Er bemerckt wohl die Quellen, aber solche, die man nicht aufsuchen kan. Es sind ent-

weder geschriebene Blätter, die sich in wenigen Händen befinden: oder zieht er ja gedruckte Bücher an, so thut er das weitläufig, und so unbestimmt, dass einem alle Lust vergeht die Spur zu verfolgen. — Manche, ja sehr viel Inscriptionen führt er mehr als einmahl, ja zuweilen zehn biss zwölf mal an; manche auf einem und demselben Blatte zu 2 biss 3 mahlen, und zwar so jämmerlich zerstückelt, so unkenntlich, als ein Mensch seyn kan, dem man Nase und Ohren abgeschnitten. Insonderheit ist er darum mehr Zürnens als Mitleidens werth, weil er die griechischen Aufschriften so hesslich darstellt, und so erbärmlich auslegt, dass man auf den Gedancken kommen möchte, er sey im Griechischen gantz und gar unerfahren. — Hat Herr Muratori sich nach den Kräften seiner Herren Lands-Leute gerichtet, so folgt natürlicher Weise daraus, dass sie schlechte Helden seyn müssen. — Ipse Scipio Maffei, qui quantum praestet Muratorio nemo ignorat, de se ad Hagenbuchium scribit: 'mi conviene far tutto in fretta', et vere sic scripsit. Omnino placet hic inserere quod vir supra suam aetatem libere sapiens Io. Iac. Reiskius de epigraphia quae tum erat iudicavit in censura libri Hagenbuchiani supra citata paucis iam vel nemini nota, sed digna quae hodie etiam manibus versetur; ita expressit cum severo tum aequo iudicio trium populorum Gallorum Germanorum Italorum ea aetate in hac arte et merita et defectus. 'Es wäre zu wünschen, dass unsere Gelehrten mehr Briefe von der Art dieser so genannten epigraphischen Schreiben durch den Druck bekannt machten. Man würde auf diese Weise viel beträchtliche Stücke der Gelehrsamkeit ausgearbeitet bekommen, und über dem das Neben-Vergnügen haben, eine jede Nation, ja jeden Gelehrten ins besondere, den man in seinen öffentlichen Schriften sonst nur öffentlich und von aussen in seiner völligen Kleidung siehet, auch daheim gleichsam in seinem negligé, in seiner wahren Gemüths-Gestalt zu sehen. Hier haben wir dreyerley Leute vor uns. Einen Frantzosen, einen Deutschen, und einen Italiäner. Sie zeigen sich alle in ihrem Charakter. Der Frantzose, der zugleich ein alter Mann, ein Präsident ist, redet mit dem Deutschen als ein Freund mit dem andern, und unterhält sein Ansehen. Er nimmt Lehre an, theilt aber auch welche mit, erinnert, was ihm nicht ansteht, und scheint sich manches gefallen zu lassen, ob es ihm gleich nicht ums Hertz ist, nur ungestüme Weitläufigkeit zu vermeiden. Er ist freundlich, bescheiden, gefällig, gelehrt, deutlich, kurtz und oben hin. Seine Belesenheit, seine Vielwissenheit zieht er in die Kürtze zusammen, seine Meinung und deren Beweiss-Gründe trägt er mit wenig Worten in zusammenhangender Ordnung vor. Der Deutsche ist gelehrt, aber sehr mühsam, weitläufig, verworren, und hartnäckig ge-

lehrt. Er weiss von kleinen Dingen eben so viel zu sagen, als von grossen und wichtigen. Er überschüttet und erstickt seine Leser mit Belesenheit, wie eine Lampe mit Oel, macht Perioden zu halben Ellen lang, springt von dem einen auf das andere, und endiget im folgenden Briefe das, was er im vorhergehenden angefangen. Er hält sich oft bei Kleinigkeiten auf, welche die Ausländer unser Spielwerk und Tändelei nennen.*) Er geht selten von der einmahl gefassten Meynung ab, ist dabey dreiste und unverhohlen, und bemühet sich gar nicht seine Erinnerungen in einem Sätzgen einzugeben. Er zeigt auch, dass er sich seiner Gelehrsamkeit bewusst sey, dass er es leide, wenn man sie nach Verdiensten preiset, und dass er der gelehrten Welt nicht verbergen wolle, was verständige und aufrichtige Richter von derselben geurtheilet. Und darinne hat er Recht. Der Mensch, und insonderheit der gelehrte Mensch hat von aller seiner Mühe und Arbeit, die

*) Quam iuste reprehenderit Reiskius putidam hanc diligentiam, non videtur snervacaneum paucis exemplis docere, quae propter brevitatem magis quam immanitatem inter sexcenta similia elegi.

Epist. epigr. p. 253. — 'Quum variorum ἐκδόσεις, Gruteri, Reinesii, Gudii, Muratorii, inter se conferrem p. 26. 27. oblitus sum dicere, quod prior Grut. editio 110, 4 habet COCILIAE, posteriorem traiecta errore typographico litera habere COCILAIE'. — Quod si aliquando in doctorum forte paenitentiario componentur quae de erroribus typographicis scripsit Hagenbuchius, ingentis ponderis volumen sic conficietur.

Epist. epigr. p. 273. — 'Equidem quum in doctissimi LEICHII de Diptychis veterum diatriba p. (II) haec legerem verba: «Diptychorum, quae de pluribus adhuc supersunt vetustissimum est, quod STILICONIS a Ducangio [Gloss. Graec. v. «Δίπτυχον] aliisque creditur: quippe pars, nomen Consulis «insculptum praeferens, aut temporis culpa aut negligentia «hominum periit» in spem magnam veni a TE mihi missam CANGII observationem in Diptychum Stiliconis quo loco monstrasset diligentia Leichii, me inventurum esse: Nec mora: Cangii glossarium Graecum voce Δίπτυχον evolvi, τὸν τόπον, quem sperabam, non inveni. Quanta de spe decidi! Censen hominem LEICHIVM esse? Erravit. Falsa eius monstratio quaerentem torquet. Quid agam? Quid comminiscar? Memor jambici octonarii:

Nihil tam difficile est, quin quaerendo investigari possit pervestigare non desisto, usque adeo, donec ad abditum veri cubile pervenio, in Cangii Glossario Graeco, at minime voc. Δίπτυχον, sed Tom. II Append. p. 107 ad vocem ΚΟΜΗΣ τοῦ σταύλου. — Paginam reperit canonicus; plaudite populi! Nonne Reiskius de his litteris quid sciti et urbane homines iudicaturi essent et recte et facete insinuat, ubi de Blaurero, cui prima illarum epistolarum inscripta est, sic ait: 'Herr Hagenbuch streicht ihn hin und wieder als einen grossen Gelehrten und Mäcenaten heraus. Wäre er auch dieses nicht, so würde Herr H. ihm nicht einen 11 Bogen starcken, mit griechisch und lateinischen, gross und kleinen Buchstaben und vielen Ziffern bunt gemahlten Briet zugeschickt haben, ohne in Gefahr grosser Ungenade zu laufen, oder wohl gar sein Buch dem Vulcano aufgeopfert zu sehen'.

unter der Sonnen ist, nichts als das Vergnügen, zu wissen, dass andere Leute auch davon wissen, und würdige Begriffe haben; das Vergnügen seinen Ruhm, seinen wohlverdienten Ruhm aus dem Munde der Wahrheit zu hören. Der Italiäner hingegen stehet bey dem Deutschen, wie der Schüler bei dem Lehr-Meister, oder wie der Schatten in den Gemälden bey den hellen Farben. Er lobt so, dass er oft zum Schmeichler wird; und indem er andre erhebt, wirft er sich selbst in den Staub darnieder. Seines Freundes Belehrungen nimmt er so gehorsam, mit solcher Selbst-Verläugnung an, wie ein Muhamedaner den Alcoran, indem er sich einbildet, es sey ihm nicht erlaubt, solche zu untersuchen, vielweniger aber ihnen zu widersprechen: weswegen er auch von seinem Freunde p. 432. mit einer anständigen Ehrbarkeit bestraft wird. Hätte Herr Gori anders nichts als diese Briefe geschrieben, und sollte man ihn aus denselben einzig und allein beurtheilen, so würde man ihn gewiss nirgends anders als bey den diis minorum gentium unterbringen können. Denn es stehet in denselben wenig ungemeines, wenig das der Mühe sie aufmerksam zu lesen werth sey, ausgenommen die neuentdeckten Aufschriften beyder Sprachen, welche er hin und wieder mittheilet'.

Ad Helveticas inscriptiones quod attinet, earum syllogem instituisse Hagenbuchium et inchoasse in eas amplissimos commentarios notum est. Percurri ego diligentius quam fecerat Orellius haec non facilis lectionis volumina, adsumptis praeterea epistolarum ms. tomis undecim, et inde excerpti quae facerent ad lectionem stabiliendam, id est cum exempla ab ipso Hagenbuchio ex lapidibus accurate magis quam perite (paucos enim lapidos litteratos videre potuit) excepta tum ab amicis undique cum illo communicata.

HALLER (Franz Ludw., von Königsfelden, 1755—1838) Geschichte der Helvetier unter den Römern. Zürich 1793. 8. pp. 316.

HALLER hist. und top. Darstellung von Helvetien unter der römischen Herrschaft. Zweite Aufl. 2 voll. Bern 1811—12. pp. 347. 566. — Vol. prius est praecedentis libri editio altera.

Hunc intellege ubi simpliciter Hallerum cito; cito autem ed. utramque, ut ubi singuli numeri scribantur, in priore titulum deesse intellegas. — Auctor sua undique imperite et negligenter compilavit; quae non ex editis sumpsit, in iis nolim multum ei tribuas, nam etsi a dolo longe afuit, tamen socordiae reus iure fit.

V. HALLER (Gottlieb Eman.) Bibliothek der Schweizergeschichte. Bern 1785—1787. 8. I—VI u. Register. — Liber multo saepius mihi profuit quam ubi citatum invenies; ita diligenter indicavit libros quaerendos. Omnino ita singularis utilitatis et bonitatis est, ut

mirer quanta levitate nuper nescio quis opinatus sit sibi datum esse ut Hallerum continuaret.

— sylloge inscriptionum Helveticarum ab eodem confecta extat in cod. bibl. publ. Bern. hist. Helv. VI, 30. Auctores quos adhibuerat ipse excussi omnes; quam ob rem omitti potuit.

HELVETIA V. BALTHASAR.

HENTZNERI (Pauli) itinerarium Germaniae Galliae Angliae Italiae. Ed. 2. Norib. 1629. — Genevae fuit a. 1597, scripsit a. 1612. Compilavit Lipsiana aliaque vulgaria neque citavi nisi ut demonstrarem nihil frugi apud eum reperiri.

HERRMANN (Frider. Jacob., Salodurensis 1717—1786) collegit titulos Salodurenses, quorum quosdam Hallero misit edendos non bene descriptos.

IAHN (Albert) der Kanton Bern deutschen Theils, antiq. topogr. beschrieben. Bern und Zürich 1850. 8. pp. 522. — Magnus liber — scis reliqua.

KOLB (Iac.) V. PARENT.

LABVS V. AMORETTI.

LEICHTLEN Trajan als Gründer von Baden, in: Schriften der Ges. zur Bef. der Geschichtskunde zu Freiburg im Breisgau vol. I (Freiburg 1828). 8.

LEVADE (1748—1839) recueil de quelques inscr. romaines trouvées dans le Pays-de-Vaud et le Vallais et qui n'ont pas été publiées, in: mém. de la soc. des sciences physiques de Lausanne t. III. Lausanne 1790. 4. hist. p. 64—76. Citavi sic: Levade mém.

— dictionnaire géogr. stat. et hist. du canton de Vaud. Lausanne 1824. 8. pp. 424. — Inscriptiones huius agri collegit omnes fere ex libris editis, quos tamen citare noluit.

LIPSIVS V. SMETIVS.

de LOGES (Chrétien, docteur de Montpellier) essais hist. sur le Mont St. Bernard. 1789. 8. pp. 229. — Auctor in Vallensibus minime neglegendus.

LVRATI (Carlo) Stabio, le sue sorgenti minerali ed i suoi dintorni. Lugano 1852. 8. pp. 86.

LVTZ (Markus, Pfarrer zu Läufelfingen) neue Merkwürdigkeiten der Landschaft Basel. Basel. 8. Abth. 1. 2. 1805. Abth. 3. 1816.

MEMOIRES et documents publiés par la soc. d'hist. et d'arch. de Genève. Genève vol. 1—8. 8.

MERCVRRE SVISSE Neuchâtel 1733 sq.

MERIAN (Matth.) = Zeiller (Martin.) topographia Helvetiae Rhaetiae et Valesiae. 1642. fol.

MERYLA (Paulus Gulielmi filius, Dordracensis, 1558—1607), quem esse Paulum Gulielmum Lipsii perquam probabile est; Gulielmiana enim inter annos 1548 et 1588 Genevae a Lipsii amico conscripta esse apparet, Merula autem aliquot annis ante a. 1592 Genevae degebat et Lipsio fuit familiaris. Praeterea quae ipse Merula de n. 181 in cosmographia mentitus est, idem ingenium imperitum et fallax arguunt, quod dudum

deprehensum est in Gulielmianis. De quo ut facilius qui volet iudicet, adscribam quos titulos cum Lipsio communicarit: n. 91. 116. genuinos, quos ex ipsis lapidibus Merula videtur excepisse, n. 8. 12. 120. 121. 164. 175 (fraude adiuncto altero fragmento n. 204). 219. 239. 316. exscriptos ex Stumpfio adscitis subinde supplementis Stumpfianis, fals. 7. 8. 9. 10. 11. 15. 27 ab ipso confictos.

MEYER (Heinr.) Geschichte der XIten und XXIsten Legion, in: Mittheilungen der Ant. Gesellsch. in Zürich, Bd. VII (1853) p. 123—171. Tabulae quattuor musei nostri tegulas complures exhibent pictas.

MITTHEILUNGEN V. ANTIQ. GES.

MONTMOLLIN (chancelier, 1628—1703) mémoires sur le comté de Neuchâtel en Suisse. Neuchâtel 1831. 8. 2 voll. — De hoc vide in falsis n. 20—25.

MYRATORII novus thesaurus veterum inscriptionum Mediol. 1739—1742. 4 voll. — Genevenses Sponii, neque tamen Abauzitianas repetivit per Bimardum acceptas, deinde in appendice Vindonissensia quaedam ex libris dudum editis a Richtero descripta male iteravit, denique ut fit in eiusmodi sylloge subinde quaedam sublegit ex variis auctoribus.

MYRITH (Laurent Joseph, chan. du S. Bernard † 1816) médailles, inscriptions, statues et autres antiquités du Valais. Ex quo commentario ms. c. a. 1808 conscripto excerptae sunt inscriptiones in: mém. de la soc. des antiq. de France vol. III (Paris 1821) p. 502—533. — Auctor non satis bonus, tamen utpote inter mediocres omnes non neglegendus.

NOTICES d'utilité publique vol. I. II. 8. Lausanne 1805—1807.

ORELLIUS (Ioh. Casp., 1782—1849) in amplissimae collectionis (1828) n. 209—475 (coll. add. vol. II. n. 5025—5032. vol. I 5039. 5060—5068) composuit lapides scriptos Helveticos, qui separatim quoque prodierant a. 1826 ad indicendas gymnasii Carolini lectiones hoc indice: 'inscriptions in Helvetia adhuc repertas omnes collegit breviterque illustravit I. C. O.' Turici 1826. 8. pp. 40. Hanc editionem, quae paucis innotuit et vix discedit a repetita post biennium, non citavi.

— Inscriptiones Helvetiae collectae et explicatae. Turici 1844. 4. pp. 100 (= Mitth. der ant. Ges. in Zürich vol. II). Eiusdem syllogae editio tertia. — Citavi editionem utramque a. 1828 et 1844 per totum hunc librum, nisi quod consulto non adscripsi numeros Orellianos ad figlinas Basileenses aliaque minora, quae Brucknerum vel Rothium secutus dedit n. 429 ed. 1, n. 306—310 ed. 2. Si qui titulus in alterutra editione deest, indicatur sic: . . . = 100 vel 100 = . . .

Copias manu scriptas, quae praesto fuerunt Orellio in alterutra editione paranda, plerasque ego quoque excussi; schedas has servant partim antiquarii Turicenses, partim civium bibliotheca.

Etsi tantum abest, ut Orellii detrectatoribus adsentiar,

ut e contrario sagacem eius levitatem nostrae arti multo magis profuisse iudicem quam ponderosa hominum male sedulorum molimina, tamen aegre fero optimo viro non dedisse deos eam diligentiam, quam nulla nostra iniuria bene multis docti coetus hominibus adimere potuissent; quo factum est, ut reliqua sylloge, quae eleganti maxime iudicio nitatur, longe praestet Helveticae huic, in qua plerumque Hagenbuchiana incuriose expressit Hallerianis adiectis. Alteram editionem priore deteriorem etiam esse aequi iudices non negabunt.

OSANN sylloge inscriptionum antiquarum. Lips. 1834 fol. — Osannus has regiones peragravit lapidesque ibi descripsit, sed neglegenter.

OTT (I. Bapt. 1661—1742) muthmassliche Gedanken von denen MDCCXXIV zu Kloten entdeckten Antiquitäten. Zürich 4. pp. 36.

— Eiusdem codice ms., quo continebantur inscriptiones Romanae Helveticae CXLI, Ottii sororis filius Hagenbuchius usus est a. 1733 (v. Hagenbuchii codex C, 283 p. 32). Propria habet pauca. Conf. ZOLLER.

PARENT (Aubert) mémoire historique des fouilles faites au village d'Augst, canton de Basle en Suisse, sur le territoire de l'ancienne Augusta Rauracorum. Sous la direction de M. Aubert Parent, architecte, sculpteur et membre de l'Ac. Roy. de Berlin. Basle 1804. 8. pp. 37. Idem libellus Germanice versus legitur apud Lutzium neue Merkw. II, 283—310. — Ab eodem et Iacobo Kolb postea editus est libellus: recherches sur les antiquités d'Augst. Rheims 1823, quem non vidi. — mém. sur les recherches des antiquités de l'Helvétie de 1800 à 1810. — Hunc librum manu scriptum servat bibliotheca civium Solothurnensis. Eiusdem auctoris 'mém. abrégé sur la continuation des recherches faites sur l'emplacement du temple d'Augusta Rauracorum a. 1809' servat societas artium Genevensis. Vidi utrumque; sed Salodurensis codex multo plenior solus citatur. Basileae denique extant codices Parentiani quattuor mihi non visi, quorum tres servat domus Forcartiana, quartum bibliotheca.

PATIN (Charles, médecin de Paris) quatre relations historiques Basle 1673. 8. — Pauca quae dedit omnia descripsit ex libris editis praeter Basileensia.

PAVLVS GVLIELMVS V. MERVLA.

PITHOEVS (Petrus 1539—1596) descripsit a. 1570 inscriptiones quattuor n. 118. 122. 127. 181. Ios. Simleri causa, quocum praeterea alia quaedam de antiquis Helvetiorum rebus communicavit. Epistolae eius ad Simlerum extant in cod. bibl. civ. Turic. F 60, unde excerpta edidi in: Ber. der sächs. Ges. der Wiss. 1852 p. 278—282. Inter Amerbachiana quae extant vel extiterunt Pithoei de inscriptionibus Helveticis, a me rogatus diligenter sed frustra quaesivit in bibl. publ. Basileensi G. Vischer.

- PLANTINVS** (Io. Bapt., Lausannensis) *Helvetia antiqua et nova*. Bernae 1656. 8. pp. 357. — Pleraque sumpsit ex prioribus, auctoribus plerumque adscriptis; alia ex cod. ms. Simleri, i. e. ex Tschudio habuit; quaedam patria primus adiecit.
- abbrege de l'hist. de Suisse Genève 1666. 8. pp. 814. Pridem data quae repetivit, praetermisi, pauca quae accesserunt enotavi.
- POCOCKE** inscriptiones antiquae. 1752 fol. — In nostris hoc descriptore facile caremus.
- RAVENEZ** (L. W.) *l'Alsace illustrée par Schoepflin*. Traduction de L. W. R. Mulhouse vol. 1. 2. 3. (vol. 3 a. 1851). — Schoepflinianum librum editor auxit cum additamentis petitis ex libris editis, ut III, 200—219 Rothiana lapidum Augustanorum sylloge legitur repetita, tum aliis quibusdam accessionibus ineditis; quarum quae ad hanc syllogem pertinent, a Rothio mihi enotatas indicavi in addendis.
- REINESIUS** syntagma inscriptionum antiquarum, Lips. et Francof. 1682. — Helvetica quae dedit, ex editis libris sumpsit, praesertim ex Plantino.
- RITTER** mém. abrégé et recueil de quelques antiquités de la Suisse. Berne 1788. 4. pp. 39. — Tabulas manu auctoris delineatas aliquot servat mus. Bernense (v. Studer p. 82).
- de **RIVAZ** (Pierre Joseph de S. Gingoulph, 1711—1772) éclaircissements sur le martyre de la légion Thébéenne et sur l'époque de la persécution des Gaules sous Dioclétien et Maximien. Paris 1779. 8. pp. 368.
- ROTH** (Karl Ludw.) *die röm. Inschr. des Cantons Basel* = *Mitth. der Ges. für vat. Alt. in Basel I.* 1843. fol. pp. 23. — Ipse auctor humanissime mihi obtulit suum egregii libelli exemplum passim emendatum multisque additamentis auctum.
- RVCHAT** (Abraham 1680—1750) *les délices de la Suisse*. Leide 1714. 12. — Adde censuram in: *hist. crit. de la republique des lettres t. VI* (Amst. 1714) p. 52—76, quam qui scripsit, et partes has peragravit ipse et ingenua quadam animi liberalitate immunis evasit vulgarium eius aetatis errorum.
- *histoire générale de la Suisse depuis l'origine jusques à l'an 1516*. Par A. Ruchat 1744 (continuavit opus usque ad mortem). Codex ms. bibl. publ. Bern. hist. Helv. IV, 83 sq. (b. Haller Bibl. 4, 485). — Pleraque sumpsit ab aliis, ut a Wildio Aventicensia, Genevensia a Sponio; tamen adiuvit me praesertim in Noviodunensibus.
- Ab eodem Ruchato plura communicata sunt cum Abauzitio, Bochato, Hagenbuchio, aliis.
- RVSSINGER** de Hercule et laboribus eius. Basil. 1615. 4. pp. 40.
- de vetustate urbis Basileae. Basil. (1620) 4. pp. 39.
- periphrasis urbium veterum Helvetiorum et earum inscriptionum. Basil. 1628. 4.
- SALVERTE** (Eus.) notice sur quelques mon. anciens situés dans les environs de Genève. Genève et Paris 1819. 8. pp. 30.
- SCHVECHZER** (Ioh. Iacob. 1672—1733) *itineraria per Helvetiae Alpinas regiones facta annis 1702—1711*. Lugd. Bat. 1723. — Magna diligentia neque sine nostra quoque utilitate vir summus cum sua investigaret ad inscriptiones quoque attendit.
- *Untersuchung des Bads zu Baden*. Zürich 1732. 4. pp. 68.
- de **SCHMID** (Sam. seigneur de Rossan 1737—1796) recueil d'antiquités trouvées à Avenches, à Culm et en d'autres lieux de la Suisse. Berne 1760. 4. pp. 118. — Autographum auctoris servat bibliotheca Bern. (v. Studer p. 42).
- recueil d'antiquités de la Suisse t. I. Francfort sur le Meyn 1771. 4. pp. 56. — Praecedentis libri nova recensio, quam citavi adiecto anno.
- SCHOEPFLIN** *Alsatia illustrata Colmar 1751—1761*. 2 voll. fol. — Rauracensia collegit diligenter et scite magis quam docte.
- de Verbigeno et Tigurino pagis ad aram Saloduri repertam, in *actis acad. Theodoro-Palatinae* vol. III (Mannh. 1773) 4.
- der **SCHWEIZERISCHE GESCHICHTSFORSCHER** Bd. 1—41. Bern 1812—1840. 8.
- SIMLER** (Iosias 1530—1576) *collectanea de rebus Helveticis*, cod. bibl. civ. Tur. A 102. 103. 104, quibus adiunctum est volumen Tschudianorum Simlero missorum A 105 (v. TSCHVDI). Primum auctoris periculum continet cod. 104 scriptus ante quam Tschudiana acciperet; denuo rem aggressus perfecit 'antiquitatum Helveticarum vol. I continens l. I et II' (cod. 102) et earundem l. III (cod. 103). In inscriptionibus totus ex Tschudio pendet, paucissimis Vindonissensibus et Badensibus exceptis. Opus ineditum mansit per auctoris immaturam mortem; specimen edidit hoc:
- *Vallesiae descriptio*, libri duo. De Alpibus commentarius. Tiguri 1574. foll. 151. 8. — 'Stumpfium, auctor ait in praef., laudatissimum rerum Helveticarum scriptorem in plerisque secutus sum'; inscriptiones omnes ex illo sumpsit.
- SINNER** (Ioh. Rud.) *voy. hist. et litt. dans la Suisse occidentale*. Neuchâtel 1781. 2 voll. 8. — Ed. 2 (Genève 1787) non vidi neque priore multum profeci.
- SMETH** inscriptiones antiquae. Accessit auctarium a Iusto Lipsio. Lugd. Bat. 1588 fol. — A Lipsio primum edita sunt quae proficiscuntur a Paulo Gulielmio; v. MERVLA.
- SOLOTHVRNER** *Wochenblatt* herausg. von Freuden der vaterländischen Geschichte 1810, 33—40 Traugott (i. e. Glutz-Blotzheim) enarrat inscriptiones patrias.
- (neues) 1846, 49—128 I. B. B. collegit et explicavit inscriptiones Salodurenses.
- SPON** (1635—1682) *histoire de la ville et de l'estat de Genève*. Ed. 1 Lyon 1680. 2 voll. 12.; ed. 2 Lyon 1682. 2 voll. 12.; ed. 3 ab Abauzitio edita et aucta Genève

1730. 2 voll. 4, cum supplemento inscriptionum post Sponium repertarum, — Cito Sponianas ad numeros, ut commode reperias in quavis trium editionum, quas adhibui omnes; Abauzitianas pagina adscripta.
- *Miscellanea erud. antiq. Lugd. 1685 fol.* — Primus liber sive p. 1—204 separatim prodiit a. 1679. Bona fide neque sine diligentia titulos Genevenses dedit Sponius, quem tamen et iudicio et doctrina Abauzitiuz longè superavit.
- STEINER codex inscriptionum Romanarum Rheni. Th. I. II. Darmstadt 1837. 8. — Vol. I p. 290—328 n. 511—582 septentrionalis Helvetiae titulos ita exhibuit, ut Hagenbuschio (sic homo semper audit apud Steinerum) Orellioque expilatis sibi satisfaceret. In libro meo cur citarem, causa nulla fuit, — Secunda Steinerianae syllogae editio quod sciam ad Helvetiam nondum pervenit.
- *Sammlung und Erklärung altchristlicher Inschriften im Rheingebiete aus den Zeiten der römischen Herrschaft.* Seligenstadt 1853. 8. pp. 62.
- (STYDER) Verzeichniss der auf dem Museum zu Bern aufbewahrten antiken Vasen und röm. und kelt. Alterthümer. Bern 1846. 8. pp. 102.
- STUMPF (Iohann 1501—1566). Codex bibl. civ. Turic. L fol. 47 (de quo cf. Haller Bibl. IV, 397) syllogen inscriptionum Helveticarum Stumpfianam continet, c. a. 1544 (v. p. 108 in f.) ab ipso Stumpfo scriptam, item itineraria eiusdem aliaque chronicis parandis adhibita.
- *Gemeiner loblicher Eydggnoschafft Stetten Landen und Völckeren Chronick.* Zürych 1548. fol. 2 voll. ff. 332 et 467.
- Diligentissimus auctor, quem neque praecessit in nostris colligendis dignus qui cum hoc memoretur, neque longo intervallo quisquam secutus est, plurima solus nobis servavit, ut codex ille autographus edito saepe emendatior et a correctionibus et supplementis et erroribus magis immunis, quantum quidem ad deperditas hodie attinet, huius syllogae pro fundamento fuerit. Fidus fuit Stumpfius, accuratus, modestus, in summa qualem qui his rebus student optant sibi contingere auctorem, ubi artis gnaro cendum est. Pleraque ipse videtur vidisse, quod constat de Vallensibus. In Aventicensibus codici praeter suam inseruit syllogen antiquiorem nescio cuius hominis, quae videtur esse ea de qua ad Simlerum Petrus Pithoeus a. 1570 (cod. bibl. civ. Turic. F, 60 ep. 582): 'Aventicas inscriptiones collegerat Hortinus in eo vico minister verbi easque ad Cercantem Bernam miserat. Hodie apud Musculum esse dicuntur. Eas vero ipsas esse puto quas Stumpfius chronicis inseruit, quantum quidem ex autographo, quod mihi Lausannae videre contigit, intelligere potui.' Vide de his ad n. 175. A Tschudio Stumpfius potest accepisse n. 239 (vide ibi notam), non tamen n. 330. — Ceterum Stumpfo quae debentur plerumque sub aliis nominibus adhuc ferebantur; nam qui vertit eum Latine Simlerus quique eum interpolavit Tschudius modesti hominis famam obscuraverunt.
- SVLZER ausführliche Beschreibung einer Entdeckung von Antiquitäten in Nider-Lunnenen pp. 32. — Fortsetzung der Beschreibung. pp. 8 non num.
- SYMEON (Gabriel, Florentin) les illustres observations antiques en son dernier voyage d'Italie l'an 1557. Lyon 1558. 4. pp. 134.
- Cesar renouvelé par les observations militaires du S. Gabriel Symeon. Paris 1558. 8. foll. 54.
- TSCHVDI (Aegidius, Glaronensis 1505—1572). Praeter librum, qui vivo auctore prodiit:
- de prisca ac vera Alpina Rhaetia. Basil. 1538. 4. pp. 134.
- cui tamen inscriptiones nullae insertae sunt, extremis vitae annis de rebus Helvetiorum antiquissimis commentarium adgressus est chronicis praemittendum. Quo libro quid in inscriptionibus praestiterit, exposui commentario quem de ea re edidi Ber. der sächs. Ges. der Wiss. 1852 p. 202—213; hoc loco capitulatim repetere sufficiet quae ibi explicavi, praesertim cum ad singulos titulos a Tschudio interpolatos de ea re monuerim. Rediguntur autem Tschudiana omnia ad quinque fere genera haec:
- 1) exscripsit simpliciter ex Stumpfo n. 8. 20. 25. 26. 28. 117 (lectionem priorem). 121. 124. 151. 154. 155. 164. 175. 178. 187. 190. 195. 198. 199. 200. 201. 202. 204. 219. 224. 226. 241. 262. 263. 272 (textum priorem). 330. 350, 3. app. 25. 27; in quibus si quae minora mutavit, id casu potius quam consilio factum est. Consulto praetermisit Stumpfianam recensionem n. 181 nactus meliorem, temere ut videtur n. 21. 89. Usus esse Tschudium codice Stumpfiano simili eius quem servat bibliotheca Turicensis, non libro edito, et monstrant n. 187. 195. 202. 263 rel. et folia Stumpfi manu scripta inserta codici Tschudiano Sangalensi.
 - 2) interpolavit Stumpfiana exempla n. 12. 16. 120. 159. 168. 239. 257. 267. 316. app. 26, ubi vide in singulis adnotationem.
 - 3) aliunde accepit a Pithoeo, fortasse per Simlerum, n. 118. 122. 127. 181 et fortasse n. 298; a Simlero fortasse (quem observa habere quaedam quae apud Tschudium non leguntur n. 264. 265) n. 115. 116. 117 (lectionem posteriorem). 240.
 - 4) ipse videtur vidisse n. 237. 272, quarum illam foede interpolavit, hanc ita emendavit, ut vix litterulam corrigeret. Item n. 239 vidit fortasse Stumpfiique obtulit iam interpolatam, quamquam postea demum plane corruptit.
 - 5) finxisse videtur frustula fals. 16. 17.
- Auctorem nusquam citat ullum omniaque tamquam

ipse primus et solus norit solet proferre. — Codices chronici Tschudiani, saepe manu descripti ante quam ederetur, plures consulto omisi, ut autographum quem servat bibl. publ. Aargoviensis inter Zurlaubeniana, inscriptum 'vetustatis fragmenta' (Kurz und Weissenbach Beiträge zur Gesch. und Litt. des Cantons Aargau I, p. 111), item transcriptum a Werdmüllero bibl. civ. Turic. A, 48, quem post Hagenbuchium saepe citavit Orellius, et contentus fui his exemplis inter se compositis.

1. Inscriptiones Helvetiae, prout manu Tschudii scriptae leguntur in codice Sangallensi n. 1083 p. 65 sq., nisi quod p. 69—72 Stumpfii manu exaratae sunt. — Antiquissima haec inter Tschudianas sylloge quam proxime accedit ad Stumpfianam et nascentis interpolationis vestigia plurima et gravissima servavit. Excussi et citavi non totum librum sed ubi opus esse videbatur.

2. Pagorum Helvetiorum descriptio, quibus suis quaeque locis inscriptiones insertae sunt (cod. bibl. civ. Turic. A, 105 f. 1—35), quam Tschudius librarii manu scriptam, sed curis secundis a se emendatam auctamque misit Iosiae Simlero una cum epistula d. d. 14 Nov. 1565 (ibidem f. 36; edita est Archiv für Schweiz. Gesch. Zürich 1846 IV, 167). A praecedente non multum diversa est.

3. Eiusdem commentarii recensio secunda (cod. bibl. civ. Turic. A 105 f. 60—119, item numeris denuo a capite incipientibus f. 1—79, quam partem praemisso Vindeliciae lemmate cito), quam misit idem eidem Simlero describendam et Latine vertendam (ib. f. 48). Accepit a. 1572 paullo ante mortem auctoris, quae in hoc ipso opere occupatum eum oppressit; quae videtur causa esse, cur extrema desiderentur. Inserti sunt tituli quidam post a. 1565 ad Turicenses adlati, maxime quos Pithoeus a. 1570 misit Simlero; qui non extant in priore editione.

4. Eiusdem *Beschreibung von Gallia Comata*. Constantz 1758. fol. Edita est ex autographo auctoris codice, qui in bibl. Sangallensi extat signatus n. 639, et consentit plane cum secunda recensione Simleriana, nisi quod in hac supplementa quaedam desunt postea a Tschudio adiecta. Editionem citavi; codicem vidi neque tamen causa fuit cur excuteretur. Codicem item autographum Tschudii bibl. S. Gall. n. 1089 quo continetur inscriptionum praesertim Romanarum pro ea aetate ampla et docta sylloge, subinde adhibui.

VRSTISIUS epitome historiae Basiliensis. Basil. (1577) 8. pp. 308 et 30.

VILLARIANVM manuscriptum appello schedas scriptas ut videtur saec. XVIII incip., servatasque in castro Villariano, quae sistunt descriptas inscriptiones ibi servatas. VIOT (Roland) miroir de toute sainteté en la vie du saint

merveilleux Bernard de Menton. Lyon 1627. 12. pp. 384. — Pii hominis fraudes ineptas vide fals. n. 5. 6.

VISCHER (Wilh.) über einige Gegenstände der Sammlung von Alterthümern des Museums zu Basel. Programm zur Eröffnung des Museums 26. Nov. 1849. 4.

— römische Niederlassung in Frick im Canton Aargau = Mitth. der Ges. f. vat. Alt. in Basel IV. Basel 1852 p. 28—47.

— Münzfund von Reichenstein = Mitth. der Ges. f. vat. Alt. in Basel V. Basel 1852.

VVLLIEMIN der Kanton Waat. St. Gallen und Bern 1847—49. 2 voll. 8.

WAGNER Mercurius Helveticus. Zürich ed. 1 a. 1684 (qua non sum usus nisi per excerpta Hagenbuchiana); ed. 2. 1688; ed. 3. 1701. — Pauca habet propria nuper tum reperta et repetitis editionibus addita.

WALLIER (Franc. Carol. de Wendelstorff, Salodurensis 1711—1772) quae paullo ante obitum collegit posterique eius Salodurenses patricii iusta sollicitudine ita servant, ut nobiscum communicare tamen non recusarint, in Salodurensibus titulis magnopere nos adiuverunt. Adstitit enim vel potius institit vir ille effossionibus a. 1762, quibus debentur plerique tituli Salodurenses; quaeque de his circumferuntur in libris scriptis editisve, ut Zurlaubeniana ab Hallero edita quaeque Hagenbuchio missa sunt Saloduro, proficiscuntur fere ex schedis Wallierianis. Qui eorum tituli hodie interierunt, eos habemus ex uno Wallierio. — Citavi voluminis paginas; fasciculo inscripto 'F. C. V. Muthmasungen von dem oppido maximo Solensium' suas paginas reliqui.

WANNER der Kanton Schaffhausen in seiner antiquar. Bedeutung. Schaffh. 1851. 12. pp. 40. — Auctor non bonus quidem sed unicus qui descripserit effossiones Schleithemenses.

WILD (Marquard) apologie pour la vieille cité d'Avenche. Berne 1710. 8. pp. 266. — Titulos Aventicensis satis diligenter examinavit, motus inepto Dunodi libro, qui Avenicum ab altera Iurae montis parte fuisse statuerat. Usus est praeterea codd. Simlero-Tschudianis Turicensibus.

WOCHENBLATT V. SOLOTHVRNER Wochenblatt.

ZEILLER V. MERIAN.

ZOLLER (Hans Heinrich) Miscellanea von aller hand Alt Jüdischen und Römischen so wie auch von Ettwelchen in dem Schweizerland, insonderheit denen in dem Zürichgebieth hin und wieder sich befindenden Antiquiteten. Scripta c. a. 1725 (v. p. 265). — Cod. ms. bibl. publ. Lucern. (olim Halleri Koenigsfeldensis) fol. pp. 879. — Sylloge inscr. Helv. p. 589—623 ni fallor ipsa illa est quam composuit I. Bapt. Ott.

ZVR-LAVBEN le soleil adoré par les Taurisques sur le mont Gotthardt. Zurich 1782. 4. pp. 19.

ADDENDA ET EMENDANDA.

355 déc. à Genève en 1690, aujourd'hui perdu.

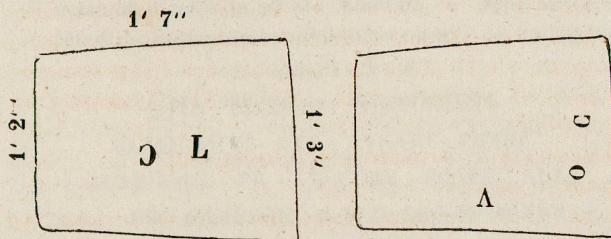
HIC REQUIESCIT
IN PACE BONE ME
MORIE L · E · QVI
VIXIT ANNVS XIII ·
5 M · M · M · M · M ·

Blavignac hist. de l'arch. p. 11 ex chronicis manu scriptis nescio cuius Genevensis hominis, qui v. 5 explicat: M(aria) m(ater) m(isericordiae) m(iserere) m(ei). — Aut recens aut falsa.

356 'Auf der Fläche eines kleinen Hügels, der etwa eine Viertelstunde von Solothurn gegen Süden liegt und nach drei Seiten sich gegen die Ebene absenkt, soll man früher eine Menge Thonscherben und Ziegel, auch Münzen gefunden haben; an der langen Nord- und Westseite erkennt man Spuren eines terrassenartigen Walles. Hier fand sich 1853 eine grosse, wohl 15 Mass haltende mit einem Ziegel bedeckte Urne, die zerbrochen ward; der Ziegel selbst zeigt Buchstaben auf der äusseren wie auf der inneren Fläche. Auf der ganzen Ebene wird seit langer Zeit Thon ausgebeutet' Hugli.

in facie exteriori:

in facie interiori:

Misit Hugli museo Salodurensi praefectus gypso expressam addita accurata et plena descriptione, quam supra exhibui in compendium redactam; innotuerat ante ex ephemeridibus (Augsb. Allg. Zeit. 1853 n. 326 p. 5205 ex epistula data Bernae 17 Nov.). — Quid subsit in litteris his magnitudinis diversae et collocationis admodum variae, equidem non assequor; nisi quod O L potest explicari sextarii quinquaginta (v. supra n. 242 c).

n. 71 Blavignac hist. de l'arch. p. 326 pl. IV, n. 8. Reperta est in turris campanariae parte septentrionali.

n. 104 supple .. vALERIO KANI f. vOL · KANO FILLO.

n. 111 Blavignac hist. de l'arch. p. 13. 323. pl. I, n. 3.

n. 119 ex parte repraesentat pictam Blavignac hist. de l'arch. p. 332 pl. X bis n. 7.

p. 27 l. 18 fere l. fore.

n. 160 inter v. 2 et 3 Rothius esse versum non scriptum notat.

n. 161 lapide expressam repraesentat Blavignac hist. de l'arch. p. 330 pl. IX n. 1.

n. 162 adde: de Wal mythologiae septentrionalis mon. epigraphica Latina (Traiecti ad Rhenum 1847) praef. p. X a Vereneto.

n. 163 adde: Orell. analecta epigraphica (ind. lect. acad. Turic. 1838 auct.) p. 53; de Wal myth. sept. praef. p. X a Vereneto, qui pessime descripsit.

n. 181 Nuperrime Rothius Basileensis (historische Zeitung der Schweizer geschichtsforschenden Ges. 1854 n. 1) ex annalibus, quos Colmariensis monachus ordinis Dominicanorum ad annum usque 1305 conscripsit, antiquissimum huius tituli typum edidit, quem ad annum 1274 auctor adnotavit: 'Titulus petre pertuse sive perforate quae est in Dioc. Basil. in valle Sergawe:

Numinis Augusti vis (sic) ducta per ardua rupis
Indicet miligenis cuncta subire malis.

Quem typum ad Stumpfium propagatum esse apparet, ita tamen ut pro versu secundo nescio quid aliud substitueretur; neque operae pretium est exquirere quid in singulis exemplis cogitarint vel potius desipuerint monachi illi petulantes.

n. 192 v. 8 FESTILIA l. FESTILLA.

n. 194 supple praefECTO oPERVM publicorum.

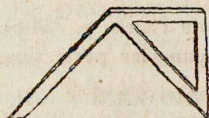
n. 223 v. 4 fortasse PVBLI · PRIMVS · ET · SECCALVS.

n. 237 pro Russkilch l. Busskilch.

n. 253 instrumenta infra incisa haec sunt:

Praeterea restat tertii instrumenti, securis fortasse, tenue vestigium intuenti a sinistra. Secundum monuit me Kellerus instrumentum esse angulis excipiendis et delineandis aptum, cuius generis unum ex ferro servat museum antiquariorum Turicensium forma hac:

n. 288. Ravenez III p. 211, cui dedit Rothius.

n. 292 Ravenez III p. 210, cui dedit Rothius.

n. 303 Bruckn. apud Rothium sic: OT || OEZ (non Z) ||

n. 307. 308 Quattuor lapides cruce insculptos ad vicum Kaiser-Augst a Schmidio repertos exhibuit Ravenez III, 211 sq. pl. XIX, f. 1. 2. 3. 4 delineatione a domino accepta. Scripti duo ibi a Ravenezio dantur eadem fere forma quae apud me dicitur Neustückiana; nisi quod 307, 4 errore typographico apud me PIAB legitur pro PIAIB et 308, 1 apud Ravenezium in tabula est REQVIISCT, in textu REQVIISCT. — Ceterum perscripsit ad me Rothius hodie Radoarae lapidem quidem adhuc extare, Baudolilli autem et duos reliquos lapides cruce signatos post Schmidii mortem investigari non potuisse. Basileenses antiquarios aliquoties inquisivisse diligenter, cum emptionis causa inventarium facerent, sed nihil tale reperisse, ut ipsum Schmidium alicubi lapides occuluisse vel defodisse existimarent.

n. 320 v. 3 FIO l. PIO.

n. 335 v. 5 rectius COS · IIII; cf. n. 322.

n. 344 p. 80 Multas tegulas numero XXI signatas Lenzburgi in loco dicto *Schwarzaecker* et ad curtem Wildenstein pagi Lenzburgensis repertas esse perscripsit ad nos d. 26 Febr. 1854 R. Bertschinger Lenzburgensis.

n. 344 p. 80 in capite de Ruppertsweyl pro Behlhofen l. Oehlhafen.

n. 352, 82 c adde: Parent ms. Sal. p. 58, ubi est OENIOM.

I. AGRI COMENSIS PARS (*distretto di Mendrisio*).

1 trov. nell' oratorio di S. Stefano presso Pedrinate (vicino Chiasso, distretto di Mendrisio) nel 30 Marzo 1847, ora presso il sig. Consigliere Cesare Bernasconi di Chiasso.

IOVI

VOTVM

S·L·M

M · CALPVRNIVS

5 QVADRATVS

Misit Lud. Lavizzari Bellinzonensis.

2 in templo S. Michaelis 8 fere stadia a pago Ligurmetino *Ap.* Ligurmetini in Comensi agro in templo S. Michaelis in basi *Grut.* Nuper iterum rep. est 21 Mart. 1849 Stabii in eccl. paroch., in cuius atrio modo extat *Lur. Lav.*

MERCVRIO

V·S·L·M

C · CAPPELLINVS

,SORA

Bened. Jovius in sylloge Comensium, quam c. a. 1495 composuit, ms. (a quo pendent hi: Apian. p. 84; cod. Brancacc. n. 59 Comensium; Zaccaria exc. I p. 96 n. 56; Grut. 52, 3 a Pighio; Labus ad Amoretti viagg. p. 171 ex Grut. et Oldelli *diz. degli uom. ill. del Ticino*; Aldini marmi Com. p. 89 n. 11 ex Jovio per Rovellum); Gazzetta Ticinese 11 Magg. 1849 q. n. v.; Lurati p. 12; misit Lavizzari.

4. CAPELLINVS Jov.

3 fragm. in pago qui vulgo Senatus dicitur agri Comensis *Ap.*, quod 'Senago vicino a Stabbio' interpretatur *Ald.* Nunc extat Mediolani in museo Archinti. — Num recte huc referatur dubium est; nihil enim rescivi de Senago illo.

T · ANNIO · T · F

QVIR · MAXIMO · POMPONIANO

FLAM · DIVI · AVG · AVGVRI · PRAEF

ALAE · MIL · PR · V^{lp} · CONT · PRAEF · ALAE

5 PR · PRAETOR / *tr. m.* IL·LEG·PR·MINER

Bened. Jovius in syll. ms. (inde Apian. p. 84, quem male exscripsit Grut. 354, 6; cod. Brancacc. n. 56; Zaccaria exc. I p. 96 n. 49); Cardinali dipl. p. 228 n. 435, cui misit Labus ex archetypo descriptam; Aldini marmi Com. p. 118 n. 44.

4, 5 lac. dedi ad cod. Branc.; nullas notat Ald. — 5 PRAETO·ILLEG *Ap.* PRAET. *tr. mil.* LEG Card.

Propinqui titulum Castelseprij repertum ed. Seidl Chronik der arch. Funde II, 4.

4 in agro Comensi in pago Ligurmetino *Ap.* Ligornetti extare negat *Lurati* p. 16.

C · PETRONIO

C · F · OVF

CRESCENTI

III · VIR · A · P · III · VIR · I · D

5

DESIGNATO · ET

PVPAE · GERMANI · F

PETRONII

EXORATVS · ET

AQVILA

10

PARENTIB · OPTIM

Bened. Jovius in syll. ms., a quo pendent reliqui omnes: Apian. p. 85 (inde Grut. 449, 2); cod. Brancacc. n. 57; Zaccaria exc. I p. 96 n. 54; Labus ad Amorettium p. 171 ex Oldello, qui ex sylloge Joviana descripsit; Aldini marmi Com. p. 129 n. 57 ex Grutero.

10 PARENTIBVS *Ap.*

5 Stabii in angulo merid. eccl. S. Petri *Cast. Lab. Lur. Kell.* Male in pago Senatus agri Comensis in fano divi Petri *Ap. Grut.*; Mediolani *Mur.*; Cremonae in aedibus Caraffinorum *Donat.* male exscribens Zacc.

V · F

C · VIRIVS · VERVS

O V F * * M E D

VI · VIR · IVN

5

PONTIF · ET · DECVR

ITEM · MANIBVS · FILIORV

SVORVM

C · VIRIO · VERIANO

ET

10

VIRIAE · C · F · VERAE

QVI·VIXERVN · ANN

QVINOS·DENOS

Bened. Jovius (inde Apian. p. 84; cod. Brancacc. n. 60; Zaccaria exc. I. 98 n. 57, quem exscripsit Donat. 266, 7); Castillioneus de Gallis Insubr. p. 192 Graev.; Grut. 488, 11 ex Apiano et Castillioneo; Mur. 760, 3 e schedis Franc. Cicerii; Labus apud Amorett. viagg. p. 167 (inde Aldini marmi Com. n. 58 p. 130); Lurati p. 14; descripsit F. Keller.

Versus male dividit Cast. — 1 om. *Ap.* Branc. — 4 IVV Cast. — 5 PONTIFEX · DECVR Cast. — 6 FILIORVM Zacc. Cast. Mur. — 8 CVRIO Cast. — VERANO Zacc., VERXANO Lab., VIRIANO Mur. — 10 c · VIRIAE Lur.

II. S i d e r s.

- 6 Siders (Sierre) au clocher de l'ancienne église, se trouve partagée en quatre pièces, qui servent de support à chacune des fenêtres de ce clocher *Murith*. Frustra quaesivi locis indicatis; nisi quod reperi in una fenestrarum illarum partem arae antiquae sculptam, sed non scriptam.

MERCVRIO
L·VALERIVS
OPTATIVS
V·S·L·M

Murith n. 49. Haller II, 541 a de Rivaz Sedunensi. Orelli 251 = 53. Boccard p. 398.
2 l. om. Hall. Bocc.

III. SEDVNORVM CIVITAS (*Sitten*).

- 7 Sitten gef. 1843 einen Steinwurf rechts vom Wege, hart an den ehemaligen Laufgräben, unmittelbar ehe man von Martigny kommend in die Stadt tritt, jetzt bei Hrn. Aimon am Marktplatz.

MÁTRI·MAGNÁE Contuli. Ad Kelleri exemplum
Q·CAECIL·SECVNDS edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 104.
T·L·H·F·C·3 lege testamento legavit heres
faciendum curavit.

- 8 Sitten ad portam eccl. cath.

P·CAESARI·DIVI F
GVSTO·COS·XI
RIBVNICIA POTESTATE XVI
PATRIAE
ICI·MAXIMO
ITAS SEDVNORVM
ATRONO

Contuli. Auctor antiquus apud Stumpf. cod. 47 p. 107; Stumpf cod. 47 p. 108. 197. 207, ed. XI, 12; Tschudi cod. 105 Vind. f. 78, ed. p. 366; Simler descr. Vales. f. 24; Lips. p. 17 (a Paulo Gulielmio); Guiliemann. p. 440; Grut. 226, 6 (e Simlero et schedis Commelini); Scheuchzer it. a. 1709 p. 488; Mur. 1080, 4 (e schedis Farnesiis et Pacediani); Ruchat hist. ms. 1, 3, 48; Murith n. 28; Orell. 248 = 50; Osann p. 560; Amati p. 439; descripsit F. Keller. Missis lectionum varietatibus et interpolatis exemplis (qualia sunt Lipsianum adscitis Stumpfii supplementis; Muratoria-num, in quo pro CIVITAS est POSTERITAS; denique antiquissimum apud Stumpfium hoc: P·IVLIO·DIVI·AVGVSTI·XV·CONSVLI·XVIII·TRIBUNI·SEDVNORVM·PATRONO) hoc unum adnotabo 2 numerum XI certissimum esse neque 3 cogitari posse de numero XXI; ut iam constet Augustum ante acceptum a senatu patris patriae nomen in tr. pot. XXI, u. c. 752, iam in municipiis aliquoties sic dictum esse. Cf. I. N. 2222 et Dionis illa 55, 10, quae quam maxime huc pertinent: ἡ ἐπωνυμία ἡ τοῦ πατρὸς ἀκριβὴς ἐδόθη (u. c. 752). πρότερον γὰρ ἄλλως ἄνευ ψηφίσματος ἐπεφημίζετο.

- 9 Sion découverte sur la fin du 17me siècle [1680 *Murith*] en creusant la cave de la chapelle de la Conception et placée sur le mur de l'église de S. Théodule de Rivaz. Extat in eccl. cath.

TITI·CAMPANI
PRISCI·MAXIMI
ANI VIRI CONS·
OMNIBVS·HON
ORIBVS·INVRBE
SACRA·FUNCTI QI sic
VIXIT·AN·XX·XIII ///
me N S S V N V M D I
///// I · E P E N D A
VALERIANA·C·F·M
ATER·INFEL FILIO
CARISSIMO·FIERI
CVRA·SVB·ASCIA·
D D
asciae duae

Contuli. de Rivaz p. 113 ex schedis Quartery, qui plenior dicitur vidisse male; Murith n. 38 ex de Rivaz puto; Orelli 249 = 51 per Hallerum ex eodem; Osann p. 560; descripserunt Rion (Corresp. der a. G. V, 232), Dubois (ib. IV, 37), Keller (unde edidi Bull. 1852 p. 104).

Lapidem lectu satis difficilem priores non satis recte exceperunt, omnium optime Kellerus, omnium pessime Osannus, non sine interpolatione (ut 2 pro PRISCI dedit PREFECTI) de Rivaz. — 3 extr. est vacuus. — 8 utrum legendum menses unum di[em] I.... an menses V Numidi[a...]? Hoc praefero. — 11 post INFEL spatium quod adest in lapide propter marmoris vitium vacuum relictum videtur.

10 Seduni in curia *Rion*, ubi adhuc extat.

DEVOTIONE · VIGENS ·

AVGVSTAS · PONTIVS · AEDIS · ✠

RESTITVIT · PRAETOR ·

LONGE · PRAESTANTIVS · ILLIS ·

5 QVAE · PRISCAE · STETERANT ·

TALIS · RESPVBLICA · QVERE · sic

D·N·GRATIANO·AVG·III·ET MER·COS p. C. 377

PONTIVS · ASCLEPIODOTVS · V·P·P·D sic

Contuli. Scheuchzer it. 1709 p. 489 (inde ni fallor Merc. Suisse 1746 Apr. p. 309 et per Hagenbuchium Orell. 250 = 52); de Rivaz p. 116 (inde Haller I, 277 = 314; Murith n. 39); Osann p. 561; Amati p. 440; Boccard p. 400; delineavit accurate Keller.

De lectionis varietate non adnoto nisi apertam Rivazii interpolationem 1 RELIGIONE VIGENS. Monogramma v. 2 eodem tempore lapidi incisum est quo reliqua inscriptio ei inscribatur.

Non facile reperies antiquiorem inscriptionem publicam, quae fidem Christianam aperte profiteatur. Quod miratus interrogavi de hac re amicum Iohannem Bapt. de' Rossi Romanum, qui haec rescripsit: 'Il monogramma cristiano nell' iscrizione di Ponzio è certamente il più antico esempio che io conosca in monumenti pubblici epigrafici. In Roma la croce fu generalmente adottata ne' pubblici monumenti circa l'età di Teoderico; i più antichi esempi del monogramma in iscrizioni non sacre sono per me la colonna Fabrettiana 584, 183 e l'iscrizione Vaticana trovata in Roma vecchia stampata dal Mai scr. vet. nova coll. V, 354, 1. Ma queste non sono iscrizioni pubbliche, e la loro età è incerta, benchè sembrino anteriori agli ultimi anni del secolo V. Non ne ricordo altri esempi in iscrizioni delle province che rimontino all' età della sua Elvetica, o che gli si avvicinino. Non parlo de' collari di servi fuggitivi, ed altri arnesi non sacri d'ogni materia, perchè in questi è notissimo che fino dall' età almeno di Gioviano, o forse anche di Costantino, comunemente incidevasi dai cristiani il monogramma'.

IV. FORVM CLAVDII A[VGUSTI?] sive VALLENSIVM CIVITAS sive OCTODVRVM

(Martigny).

12 Martinach in der kirchmaur bey der hindern thür
Stumpf. an einem egk der pfarkilchen Tsch. Interiit.

c. caesa RI · AVGVSTI · F
d i u I NEPOTI
princi PI · IVENTVTI
pontifi CI · COS · IMP

† p. Chr. 4

Stumpf cod. 47 p. 197. 209, ed. XI, 20, a quo pendent reliqui: Tschudy cod. 105 Vind. f. 79, ed. p. 367; Simler descr. Vales. f. 30; Lips. p. 17 a Paulo Gulielmio; Grut. 235, 1 ex Lips. et Siml.; Ruchat hist. ms. I, 1, 92 ex Stumpfio ut videtur; Murith n. 29; Orelli 222 = 18.

2 NEPOTI Ruch. — IVETVTI Stumpf p. 209 Ruch. — 4 IA pro IM Stumpf Ruch. — Reliquorum prava supplementa peius pro certis et traditis accepta non recensebo, praeter Tschudianam interpolationem v. 4 COS · DES. Nescivit scilicet C. Caesarem paullo ante mortem imperatorem dictum esse (Dio 55, 10a. Berichte der sächs. Ges. der Wiss. 1850 p. 315).

11 Sitten gef. im Chor der Domkirche, jetzt eingemauert im Haus des Hrn. Christoph Courten, Saviesengasse.

V · F

M · FLOREIVS · IN

GENVVS · HVIRAL

FLAMINICVS · ET

5 FLAMINICAE CO

NIVGI VINIAE FVSCAE

Contuli. Descripserunt ante Keller, Rion, Meyer; edidi inde Bull. dell' Inst. 1852 p. 104.

13 Fully prope Martigny. Frustra quaesivit Boccard.

D · M

Q V A R T I n i

AE · VA L E R I A E

S E N T I V S · S V c

C E S S I A N V S · C O N I V g

i n C O M p A r a b i l i

Guichenon I, 43, cui misit Quartery; ex hoc Hagenbuch cod. 284 p. 55 et Orell. 221 = 17.

2 QVARTI... Guich. — 3 VALERIAE Guich. — 4 svo Guich. — 5. 6 CONIVGES || COMIA Guich.; emendavit Hagenbuch.

V. NANTVATIVM CIVITAS sive TARNAIAE (S. Maurice).

- 14 rep. in fundo de la Pierre hora dimidia a S. Maurice ad pontem Romanum Rhodani *Haller*. tr. en 1820 à l'entrée du vill. de Massonger à demi-lieue de S. Maurice *Lev. Bocc.*, quod eodem redit. Nunc extat S. Maurice in theatri pariete.

in hONOR D D
GENIO STA
ti ONIS VIRI
u S P R O B V S
5 m I L E S L E G XXII
A L E X A N D R
sic ia NE P F I M P D N
a l E X A N D r O p. C. 222? 226? 229?
cos

Contuli. *Haller* von Königsfelden in Schweiz. Geschichtsforscher IV (1821) p. 364; *Orelli* n. 5027 cf. 5065 ed. 1 a *Levadio* et *Bridelio*; *Orelli* n. 15 ed. 2 a *Boccardo*; *Boccardo* p. 399; *Meyer* *Gesch. der Leg.* p. 151 n. 3 qui vidit; descripsit *Lutz* (*Corr. der a. G.* II, 67). Tractavit *Borghesi* *Ann. dell' Inst.* XI (1839) p. 169.

Inter exempla longe praestat *Lutzianum*; ex varia lectione adnotabo 2 s. p. AMB (nempe *sancto pagi Ambronici superioris ripae!*) *Halleri*. — 5 numerus XXII, quem voluit *Borghesius*, deprehendit *Lutzius*, clare et certe apparet. — 6. 8 *Alexandri* nomen ita erasum est, ut adhuc facile legatur.

- 15 S. Maurice dans la cour au devant de l'église *Guich.* in muro coemeterii *Scheuchz.* Extat in via ante turrin camp. a sinistra.

A P C A E S A
D I V I . F . A V G V S T C
OS . XI . T R I B V N . P O T E S T
ONTIFI ci M A X I
N A N T V a t e S P A T R O N
u. c. 742/8, ante Chr. 12/6

Contuli. *Guichenon* I, 45 q. v. (inde *Spon* misc. p. 192); *Scheuchzer* it. 1709 p. 491; *Abauzit* q. v. apud *Bochat*. I p. 305 et *oeuvres* II, 102; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 48; de *Loges* p. 144; *Murith* n. 37 male et vv. male divis; *Orelli* n. 209 = 1 ab aliis et a *Boccardo*; *Boccardo* p. 398 male; *Amati* p. 106; descripsit *Meyer*. — Male *Haller* I, 53 ed. 2 acceptam refert *Simlero*.

- 16 S. Maurice. 'bey dem Weyer auff der mauren liegt ein sölich stuck, beynaach verblichen' *Stumpf*. Interit.

l. CAESARI . AVGVSTI f.
divi nep OTI . PRINCIPI
iuu. auguri COS . DESIC + p. Chr. 2

Stumpf cod. 47 p. 198. 222, ed. XI, 21; ex hoc reliqui: *Simler* descr. *Valesiae* f. 31; *Tschudy* ed. p. 369; *Grut.* 1022, 3; *Orell.* 210 = 3.

Dedi ex codice *Stumpfii*, nisi quod 1 tacitum eius supplementum IMP . CAESARI abieci. In ed. praeterea vv. in f. integros dedit et adscripsit 1 f. maiusculis F, 2 in. minusculis divi i. nep., 3 in. inventut. Unde effectus est typus *Tschudianus*:

L . CAESARI . AVGVSTI . F
DIVI . I . NEPOTI . PRINCIPI
I V V E N T V T . C O S . D E S I G

Ceterum titulus post mortem positus videtur ut similes C. Caesaris n. 12 et *Drusi* iunioris n. 17 in his partibus reperti, quae causa fuit cur L. potius quam C. Caesaris tribuerem.

- 17 S. Maurice au côté droit de l'église paroissiale.

d R V S O . C A E S A R I
ti AVGVSTI . F . D I V I . AVGVSTI
NEPOTI . D I V I . I V L I I . P R O N E P
AVGVRI . P O N T I F . Q V A E S T O I
5 f L A M I N I . AVGVSTALI . C O S . II
t R I B V N I C I A . P O T E S T A T E . II
c i v i t a t e s I I I I V A L L I S
P O E N I N A E
p. C. 23.

Contuli. *Abauzit* q. v. apud *Bochatum* I, 296; *Ruchat* hist. ms. I, 3, 48; *schedae canonici* de *Rivaz* (unde misit *Rion* antiquariis *Turicensibus* *Corr.* V, 232); *Haller* I, 56 = 64; *Murith* n. 36; *Orell.* 211 = 4 ab his et a *Boccardo*; *Boccardo* p. 396; descripsit *Meyer*.

Supplementa sunt ad spatia aptata. — 7 primum vocabulum recenti, ut puto, manu ita deletum est, ut pleraeque litterae adhuc appareant. — Ut diffidere discas, adscribam

exempli *Murithiani* vv. 6. 7. 8.: et *Rivazianum* totum:
... R I B V N I C I A . P O T E S T A T E . A N . II D R V S O F I L I O T I B E R I I
P R O P R E T O R I A . I I I . V A L L I S . A V G . C A E S . F I L I I
P O E N I N A E . C I V I T A T E S I I I I V A L L I S
P O E N I N A E

Ceterum titulus post mortem positus videtur.

18 S. Maurice.

'Nuper Agauni inscriptionem ipsi (Vespasiano) factam reperimus, sed quae praeter nomen et paucos characteres vix aliquid certi demonstrabat'.

Guillimannus p. 158, inde Orell. 212 = 5.

19 S. Maurice sur le mur de l'égl. paroissiale.

IVNI · MARINI

V · E · EXDVCEA

RIO · HIC · AB

HOSTIBVS · PV

gna occisus est

Contuli. De Loges p. 140; Murith n. 44, Orell. 5064 ed. 1 a Bridelo; Orell. 13 ed. 2 a Boccardo; descripsit Meyer.

Supplementum est Orellii.

20 S. Maurice 'ausserthalb in der maur des chors in die sträbpfeyler versetzt' St. Interiit.

V · F

IVLIA DECVMFIL

DECVMINA

FLAMINICA

Stumpf cod. 47 p. 198, 222, ed. XI, 21, a quo pendent reliqui: Tschudy ed. p. 369; Simler cod. 102 f. 67, descr. Vales f. 31 (inde Grut. 325, 13); Murith n. 42; Orell. 216 = 9.

1 V · F St. p. 222. — 3 DECVMINA St. p. 198.

21 S. Maurice 'ausserthalb in der maur des chors in die sträbpfeyler versetzt' St. au clocher de l'abbaye.

M · PANSIO · COR

NVT · FILIO · SEVERO

II VIR · FLAMINI

IVLIA · DECVMINA

5

MARITO

Contuli. Stumpf cod. 47 p. 198, 222, ed. XI, 21; Simler cod. 102 f. 67, descr. Vales. f. 31 (inde Grut. 447, 8); Guillimann. p. 86 q. v.; Guichenon I, 42 q. v.; Scheuchzer it. 1709 p. 492; Bochat diss. epist. p. 32 et mém. III, 583 ab Abauzito; Ruchat hist. ms. I, 3, 48; Donat. 80, 9 e schedis Gnocchii; de Loges p. 142; Murith n. 40; Orelli 215 = 8 ab aliis et Boccardo; descripserunt Dubois et Meyer.

22 S. Maurice au clocher de l'abbaye.

D · M

L · TINCI · VERE

CVNDI OMNI

BVS HONORIBVS

5

FVNCTO

ASSONIA M F

LVECA CONIUGI

//V/ONIE KARISE

Contuli. Guichenon I, 43 q. v., vv. male divisim (inde Mur. 750, 2 et Beaumont I, 1, p. 137); Scheuchzer it. 1709 p. 491 (inde plane Murith n. 41); schedae de Rivaz (Corresp. der a. G. in Zürich V, 232); de Loges p. 144; Orell. 213 = 6 ab his et a Boccardo, qui tamen Logium potius exscripsit quam lapidem; Amati p. 107 ex Orellio omnino; descripserunt Dubois et Meyer.

Titulum valde evanidum varie admodum exceperunt docti inductive viri; explicare vero neque aliis neque mihi successit vocabulum a quo versus octavus incipit, cum de reliquis iam constare videatur. Logii exemplum omnium optimum est, qui sic exhibet 7. 8: IVBOICIC || VONI IARIS.

Denique notandum est lapidem et Beaumontum falsarium, a de Rivazio sic referri ut vix qui vult vidisse, quamquam aperte ex Guichenonio sumpsit, v. 6 ita corrupisse:

NITOLA · IX ·

QVAE VIXIT.....

VAL · VICTORII

MARITVS COIII

PR....MAS.....NAN...

ut praefectum provinciae Nantivatis quidem eadem est inscriptio; tuatium nobis sisteret.

23 S. Maurice rep. 1816 m. Sept. 'dans une cave à 16 pieds de profondeur', postea theatri parieti inserta.

VLLI · F

ONTIF

ONO ID

Contuli. Bridel sac. Veveyensis in Schweiz. Geschichtsforscher II (Bern. 1817) p. 160 (inde Orell. 209 et 5065 = 2); descripserunt Boccard (inde Orell. n. 14 ed. 2) et Meyer. A primo editore collata n. 15 et 'en suppléant les formules d'usage (!) dans le style lapidaire' effectam esse bellam hanc restitutionem:

IMP · AVG · IVLI · F

TRIB · POT · PONTIF · M

NANT · PATRONO · D · D

tacendum esset, nisi Orellius n. 2, ubi eam repetiit supplementis non distinctis, facile in errorem induceret non admonitos lectores.

- 24 à S. Maurice *Ruch.* 'déc. en 1694 en creusant les fondemens de l'abbaye' *Riv.* 'sous le clocher de l'abbaye' *Abauzit.* Interiit.

D M
ANTONI · VECETINI · ROME · DE
FVNCTI · QVI · VIXIT · ANNOS · XXV
MENSES · III · DIES · XXIII · ANTONIVS
5 SEVERVS · PATER · INFELIX · CORPVS
EIVS · DEPORTATVM · HIC · CONDIDIT

Ruchat hist. ms. I, 3, 48; Rivaz p. 156 (ex hoc de Loges p. 141; Haller II, 534; Orelli 218 = 11); ex schedis Abauziti misit Bétant.

2 IMETONI *Ruch.*, IMEIORI litteris fugientibus *Abauzit.* — VECETINI · ROME *Ruch.*, VECENNI ROME litt. fug. *Ab.*, SEVERI · NARBONAE *Riv.* — 3 IVNON (pro FVNCTI) *Ab.* — 4 DIEBVS · XXIV *Riv.* — 6 EIVS om. *Riv.* — CONDEDIT *Riv.*

- 25 S. Maurice 'ausserthab in der maur des chors in die sträbpfeyler versetzt' *St.* au clocher de l'abbaye.

rosa
D · PANSIO · M · FI
SEVERO · AN · XXXVI
IVL · DECVMINA · MAER
FIL · PIENTISSIMO

Contuli. Stumpf cod. 47 p. 198. 222, ed. XI, 21 (inde Grut. 699, 13); Simler descr. Vales. f. 31 (inde Grut. 325, 13); Tschudy ed. p. 370; Guichenon I, 42 q. v.; Ruchat hist. ms. 1, 3, 48; de Loges p. 143; Murith n. 43; Orell. 214 = 7 male; descripserunt Dubois et Meyer.

- 26 S. Maurice, 'ausserthab in der maur des chors in die sträbpfeyler versetzt' *St.* Interiit.

SEX /// F /// L ///
SEVERI /// ///
/// /// O ///
/// /// ///

Stumpf cod. 47 p. 210. 222, ed. XI, 21; inde Tschudy ed. p. 370 et Simler descr. Vales. f. 31; Orell. 217 = 10.

3 o om. *St.* p. 210 et ed.

- 27 Massonger à demi-lieue de S. Maurice, au coin du clocher. — Hunc vicum intellige; male alteri Massonger prope Genevam ad lacum Lemanium sito tribuit *Grut.*

SEX · VARENO
T · FIL · SERG
* PRISCO
VI VIRO · AN · LVII
5 VARENI · FRATRI
OPTIMO

Grut. 481, 10 a Frehero; Guichenon I, 45 (inde Mur. 753, 9) cui misit Quartery canonicus Sedun. et Agaun.; ex schedis Abauziti misit Bétant; Levade mém. de Laus. III, 70 (inde Haller II, 538); Murith n. 45; Orell. 220 = 16 ab al. et Boccardo; Boccard p. 399; Duffoug guide aux env. de Vevey p. 70.

2 T · F · SERG *Ab.*, T · FIL... SERG... *Guich.* — 4 DIVIRO *Bocc.* — LVI *Grut.*, LVII *Guich. Duff.* — 5 VAREN · FRATRI *Grut.*, VARENTI · MTRO *Guich.*, VARENV FRATRI *Ab.*, VARENI IRATRI *Duff.*

- 28 S. Maurice 'ausserthab in der maur des chors in die sträbpfeyler versetzt' *Stumpf.* Interiit.

*stella
luna dimidia*

D M
///// M // SER // G //
///// M // // // //
/// SE / F // R / O //
///// AT // // // //

Stumpf cod. 47 p. 198. 222, ed. XI, 21; Simler descr. Vales. f. 31; Tschudy ed. p. 369; Orell. 219 = 12.

Dedi ut legitur p. 222; v. 4 sic est p. 198: SEPRO, in ed.: SE /// P /// RO, apud Tsch.: SE /// PRO.

- 29 S. Maurice au clocher de l'abbaye (a dextra ingredienti), grande pierre effacée.

<i>Loges:</i>	II	<i>ego:</i>	II
I	O	I	II
		I	I
		B I I S	

Contuli. De Loges p. 143.

VI. IN SVMMO POENINO (*grand St. Bernard*).

30 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi maioris
a. 1812 *Lamon*. Extat ibi in museo.

IOVI · OP · M
POENINO
T · CL · SEVERVS
FR · LEC · III
5 ITALIC · V · S
L · M

Contuli. *Lamon* in mém. des ant. de France V (1823) p. LX; *Orell*. . . . = 45 a *Boccardo*.

31 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat
ibi in museo.

L · LICINIVS · S
RVS · EQVES · LE
III · MC · PEOEN sic
V · S · L · IV

Contuli. De Loges p. 47; *Levade* mém. de Laus. III, 74; *Murith* n. 3; *Haller* II, 515 q. v.; *Orell*. 232 = 28 ab al. et *Boccardo*.

Adscribam variam lectionem integram. — 1 LVCIVS *Lev.*; L · hodie deest. — LVCINIVS de Loges; . . ICINIVS hodie. — SEVERVS *Log. Lev. Hall.*, SSEWS *Bocc.* — 2 LEG praeter *Mur.* omnes. — 3 III *Lev.* — MC *Log.*, MAG *Lev.* — PEOEN *Mur.*, PHOENINO *Bocc.*, POENINO *rel.* — Fortasse nemo auctorum pleniorē vidit quam reperi ego.

32 tabula aerea omnium quae ibi repertae sunt et maxima
et optime scripta, rep. in summo monte S. Bernhardi,
extat ibi in museo.

IOVI · POENINO
L · PACCIVS · L · F · PAL
NONIANVS
FVNDIS
5 7 · LEG · VI · VIC · TRICIS · P · F
EX · VOTO

Contuli. De Loges p. 47; *Levade* mém. de Laus. III, 75; *Murith* n. 6; *Haller* I, 135 ed. 2 cf. p. 309 ed. 1; *Orell*. 5028 = 44 ab al. et *Levadio* et *Boccardo*; *Cardinali* dipl. p. 120 n. 161, cui misit *Labus*.

33 tab. aerea litteris punctim scriptis; rep. in summo
monte S. Bernhardi una cum n. 47 et aquila; extat
Braunschweigi in museo ducis.

F E L I C I O ·
E T · T E R E N A
P R I S C A · M I C M
E X · L E G · XIII · G E M
5 P O E N I N O · V · S · L · M

Descriptit *Friedlaender*. *Hancarville* antiq. étrusques de Naples 1766 fol. I p. XXV cf. p. 175 aere expr.

2 TERENA *Hanc.* — 3 IG videtur esse littera H corrupta; itaque MM explico *missus honesta missione*, quod refer ad Felicionem.

34 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi
in museo.

SEX · ED
MIL · LE
GEMINAE
V · S · L · L

Contuli. De Loges p. 47; *Murith* n. 18; *Orell*. . . . = 46 a *Boccardo*.

Dedi ut descripsi; varia lectio haec est. 1 E . . *Log. Bocc.* — 2 LEC . . *Log. Mur.*, LEG · O . . . *Bocc.* — 3 GEMINA *Log.* — 4 V · S · L · M *Bocc.*, V · L · S · M *Log.*, V · S · L · *Mur.*

35 tab. aerea litteris punctim scriptis rep. in summo monte
S. Bernhardi, extat ibi in museo.

C · I V L I V S · A N
T V L L V S · P R A E
F E C T V S · C O H O R
sic IS · V · A S T V R V M
5 P O E N I N O · V · S O L

Contuli. De Loges p. 46; *Levade* mém. de Laus. III, 74; *Murith* n. 4; *Haller* II, 514 q. v.; *Orell*. 229 = 25 ab al. et *Boccardo*.

4 is pro TIS errore fabrili.

36 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, olim
ibi in museo, ubi nunc non extat.

CEN^{turio coh}
XXII^{volunt}

Murith n. 20; *Orelli*. . . . = 48 a *Boccardo*.
1 CEI *Mur.*

37 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

TRICENSIMAE
VNTARIORVM
OSVIT · EX · VOTO

Contuli. De Loges p. 48; Murith n. 15; Haller II, 521 q. v.; Orelli 244 = 40.

38 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

M · APISIVS · A
PRAEF · C
V · S · L ·

Contuli. De Loges p. 49; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 14; Haller II, 515 q. v.; Orell. 238 = 34.

39 tabula aerea litt. punctim scriptis rep. in summo monte S. Bernhardi in ruinis aedis Iovis d. 21 Iul. 1790 *Mur.* Ipse reperit et deinde possedit *Haller*. Nunc Bernae in museo publico.

PAVLVS · VE
RESTITV
TRIB · MI
POEN
V

Murith n. 23; Haller II, 516 q. v.; ex hoc Orell. 242 = 38; Studer Verz. der Ant. des Mus. zu Bern p. 72 qui aere expressit; Deycks rheinl. Jahrb. XI, 21.

1 P · AVILVS VET... *Mur.* — 2 RESTITV... *Mur.* Deycks, RESTIT... *St.*, RISTITIV... *Hall.* — 3 MIL... *Mur.*, MIL... *Hall.* —

40 tab. aerea fracta et corrupta rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

IOVI · POE
NINO · Q
CASSIVS
FACVNDVS
A · COM · COS
V · S · L · L · M

Contuli. De Loges p. 50; Levade mém. de Laus. III, 75; Murith n. 21; Haller II, 515 q. v.; Orell. 235 = 31 ab aliis et Boccardo.

41 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

I · O · M · POENINO
C · CATVLLINVS
CARINVS · VET ·
AVG · N · V · S · L · M ·

Contuli. De Loges p. 48; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 10; Haller II, 515 q. v.; Orell. 233 = 29 ab al. et Boccardo; Amati p. 77.

42 tab. aerea litteris bonis rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

IOVI · POENINO
Q · SILVIVS · PEREN
NIS · TABELL · COLON
SEQVANOR
V S L M

Contuli. Saussure voy. dans les Alpes IV, 227; de Loges p. 47; Levade mém. de Laus. III, 72; Murith n. 9; Haller II, 514 q. v.; Orell. 230 = 26 ab al. et Boccardo; Amati p. 77; Deycks rheinl. Jahrb. XI, 20.

43 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

NVMINIB · AVGG
IOVI · POENINO
SABINEIVS · CENSOR
AMBIANVS
V · S · L · M

Contuli. De Loges p. 46; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 7; Haller II, 515 q. v.; Orell. 236 = 32 ab al. et Boccardo; Amati p. 76.

Disseruit de hoc titulo proprio commentario, quem non vidi, I. de Wal (notice sur un autel élevé par un Amiénois en Suisse. Bull. de la soc. des ant. de Picardie. Amiens 1845). Equidem Censorem pro cognomine accipio, non pro honore.

44 tab. aerea litteris punctim scriptis in summo monte S. Bernhardi rep., extat ibi in museo.

T
ANNIVS
CISSVS

Contuli. De Loges p. 48; Murith n. 17 et 19; Haller II, 515 q. v.; Orell. 240 = 36.

45 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

I · O · M · POENI
N · O · PRO SALVE
HELI ET SVORVM
APRICLVS · EIVS
5 DEDIT DONVM
VOTO S · L · M

Contuli. Levade mém. de Laus. III, 72; Murith n. 16; Haller II, 516; Orell. 241 = 37 ab al. et Boccardo.

46 tab. aerea in summo monte S. Bernhardi rep., extat ibi in museo.

de Loges:

POENINO VOTVM
LATINIVS SEQVED

ego:

(NO · VOTVM)
S · OVE · I

Contuli quod superest. De Loges p. 46; Murith n. 22; Orell. ... = 47 a Boccardo.

Murith sic:

Boccard, ex Muritho puto:

NO · VOTVM // // // //

... NO · VOTVM

R · IA // // OVE · D // // //

... R · IA · OVED

47 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi una cum n. 33.

POENINO SACRVM
P BLATTIVS CRETICVS

Hancarville ant. étr. de Naples I (1766) p. XXIV cf. p. 175.

48 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

FELICIO · ET
CRISPINS · FRA
TRES · PVOENIN *sic*
O · VOTVM · SO
5 LVE RVNT
L · M

Contuli. De Loges p. 49; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 2; Haller II, 515 q. v.; Orelli 237 = 33 ab al. et Boccardo; Amati p. 77.

49 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

IOVI P *oenino*
Q · IV
A L T
P R O *itu et*
5 R E *ditu*
V · S *l. m*

Contuli. Haller II, 516 q. v.; ex hoc et a Boccardo Orell. 243 = 39.

50 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

POENINO
PRO ITV · ET · REDITV
C · IVLIVS · PRIMVS
V · S · L · M

Contuli. De Loges p. 43; Levade mém. de Laus. III, 72; Murith n. 1; Haller II, 514 q. v.; Orelli 228 = 24; Amati p. 78.

51 tabula aerea litteris punctim scriptis rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

C IVL RVFVS POENINO · V · S · L · M
AT TVA · TEMPLA LVBENS VOTA SVSCEPTA PEREGI
ACCEPTA · VT TIBI SINT · NVMEN ADORO TVVM
INPENSIS · NON · MAGNA QVIDEM TE SANCTE PRECAMV,
5 MAIOREM SACVLO NOSTRVM ANIMVM ACCIPIAS

Contuli. De Loges p. 44; Levade mém. de Laus. III, 71; Murith n. 5; Haller II, 506 q. v.; Orell. 246 = 42 ab al. et Boccardo.

2 LVBENS (vel potius LYBENS errore fabrili) aes, ut voluit Orellius dederatque Murith: reliqui L · YBANS vel LIBANS. — 4 pro SANCTE Murith SNCE, reliqui LONGE.

52 tab. aerea litt. bonis rep. in summo monte S. Bernhardi, extat ibi in museo.

I · O · M · POENINO
T · MACRINIVS · DE
MOSTRATVS *sic*
V · S · L · M

Contuli. De Loges p. 45; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 8; Haller II, 514 q. v.; Orell. 231 = 27 ab al. et Boccardo; Amati p. 77; Deycks rheinl. Jahrb. XI, 20. Demonstratos qui quaeret, adeat Boeckhium C. I. G. n. 385.

53 tab. aerea in summo monte S. Bernhardi rep., extat ibi in museo.

M PAPIRIVS EV
NVS · EX VOTO

Contuli. De Loges p. 49; Levade mém. de Laus. III, 75; Murith n. 11; Haller II, 515 q. v.; Orelli 239 = 35; Amati p. 78.

54 tabula aerea rep. in summo monte S. Bernhardi in ruinis aedis Iovis a. 1808 *Mur.* Extat ibi in museo.

PHOEBVS · FVSCI
TI · CAESARIS
POENINO · V · S · L · M

Contuli. Murith n. 47; Haller II, 505; Orelli 245 = 41 ab al. et Boccardo; Amati p. 77.

55 tab. aerea in summo monte S. Bernhardi, olim ibi in museo, ubi hodie desideratur.

I O M
P O E N I N O
M · SVLPIC MAR
CELLVS ACNIP
5 V S L M

De Loges p. 49; Levade mém. de Laus. III, 74; Murith n. 12; Haller II, 515 q. v.; Orell. 234 = 30 ab al. et Boccardo.

Vv. male ut solet divisit Lev. — 3 SVLPICIVS Lev. — 4 CELIVS Bocc. — ACNIP Log. *Mur.* Bocc., NIP Lev., .AC.N..P Hall., explicans SAC·NEPTVNI — Omnino emendare qui volet, proficiscatur necesse est a lectione ACNIP, quam confirmat horum titulorum accuratissimus descriptor Murith et qui proxime ad fidem eius accedit Logius; contra exemplorum Levadii, Halleri, Boccardi nulla ratio habenda est. Fuitne ACOMP = a commentariis praesidis provinciae?

56 tab. aerea rep. in summo monte S. Bernhardi, olim ibi in museo, ubi hodie non extat.

iovi poenINO
VS
pedISSEQ
LIBONIS
5 M · SER

De Loges p. 48; Murith n. 13; Orelli = 49 a Boccardo. 1 .. NO *Mur.* Bocc. — 3 .. SSEQ *Mur.* Bocc. — 4 .. LIBONI Loges, .. E · LIBONI Bocc. — 5 .. M · SER Log. Bocc.

57 tabula aerea in monte S. Bernhardi.

//// ////
///AM////
SOLVIT · L · M

Descripsi.

58 tabula aerea in monte S. Bernhardi.

D
ETI

Descripsi.

59 tabula aerea in monte S. Bernhardi.

NV

Descripsi.

60 bloc de pierre taillée, trouvé sur le plan de Jupiter à Mont-Joux.

A · V · P

De Loges p. 32.

VII. PENNELOCI (Villeneuve).

61 Villeneuve *Plant.* hors de la ville dans une promenade du côté du lac *dél.* si-militerque *Ruch.* conservée dans les archives *Duff.* Troyon.

VICTORIA //
AVG
NITIOGENNAE
TVLLIA
//// /NTI ////
////////

Plantin. 1656 p. 320 ab Hermanno (inde per Guichenon. *Mur.* 91, 10); *Scheuchzer it.* 1709 p. 496; *Ruchat hist. ms.* I, 3, 45; délices de la Suisse p. 183; Orell 333 = 140 ab aliis et Gaudino; *Duffoug guide aux env. de Vevey* p. 49; misit Troyon.

1 VICTORI Sch. Troy., VICTORIAE *Ruch.* — 2 AVG *dél.* — 3 NITIO GEN · MA Sch., NITIO GEMINA... *dél.*, NITIOGENNA *Ruch.*, NITIOGENNA Troy. — 5 NTI Troy.,IT.... Sch., om. *Ruch.*

VIII. GENAVA VICVS ALLOBROGVN (Genève).

Genavam notum est fuisse vicum Allobrogum sive civitatis Viennensium (Caes. b. Gall. I, 6); quod lapides, demptis paucis qui Novioduno Genavam adlati esse videntur, ita confirmant, ut in Genavensibus et redeat eadem tribus Voltinia cui Viennenses adscriptos fuisse constat, cum Noviodunenses in Cornelia censos esse iure suspicere (n. 119. 120. 122); et redeant magistratus satis noti Viennenses II viri aerarii et III viri locorum publicorum persequendorum. Vide praeter n. 90 quaeque ibi notavi Viennenses lapides Grut. 458, 2. 479, 3. 898, 7.

62 Genevae devant une maison à la cité *Bon.*; in vico de la Jaërie *Gr.*; en une maison sur la rue de la cité au dessus du premier étage *Cit. de Gen.*; en la grande rue *Guich. Spon.*; dans la maison de M. Pictet de Fernex *Ritter ap. Hagenbuch. ms. 284 p. 163.* Nunc in museo.

APOLLINI
M AVFYSTIVS
CATVSO

Descripsi et contuli. Bonivard chron. I, 116; Grut. 38, 12 a Boissardo; cit. de Genève p. 32; Guichenon I. 36 q. v.; Spon. n. 3; Mur. 22, 3 a Bimardo; Orell. 273 = 75.

63 Genevae in schola *Gr.* près de la porte de la quatrième classe *Cit. de Gen. Spon.*

APOLLINI
M. VERATIVS
MERCATOR

Grut. 38, 16 ex Scaligeri schedis; *Cit. de Gen. p. 32* (ex hoc Guichenon I, 37, item ni fallor Spon. n. 4 et Mur. 23, 5 a Bimardo). Orell. 272 ed. 1; om. in ed. 2.

X 64 Genevae rep. in fundamentis eccl. cath. *Journ. helv.* Nunc in museo.

DEO · INVICTO
GENIO LOCI
FIRMIDIVS SE
VERINVS · MIL
5 LEG · VIII AVG · P · F
C · C · STIP · XXVI ARA
EX VOTO PRO SALVTE
SVA V S L M · POSITA //
MVCIANO ET FABIANO COS p. Chr. 201.

Descripsi et contuli. *Journ. helvétique* 1753 Mars p. 257; Zaccaria stor. lett. XI, 227; Maffei ditt. Quirin. (Verona 1754) p. 28 (inde Donat. 176, 2); Haller Bibl. der S. G. IV, 124; Orell. 275 = 79 male; Amati p. 245.
8 POSITAM priores; recte fortasse, ut fuerit POSITAE.

65 Genève tr. en 1722 dans les fondements du cloître *Sp.* Nunc in museo.

ex una parte: I o M
ARCVM · CVM SVIS · ORNAMENTIS ORNAMENTIS t. vippius
T · VIPIVS · CELSI · LIB · VERECVNDVS ceLSI · LIB · VERECundus

Descripsi priorem et contuli. Ed. utramque Abauzit in ed. Spon. 1730 n. 2 II p. 372; Orelli 267. 268 = 71; priorem Pococke p. 79.

66 Genevae.

IOVI
ASSIGN
M · F
N

Grut. 13, 3 a Frehero (inde Guichenon I, 35; Spon. n. 2; Mur. 2, 5 ex Guich.; Orelli 270 = 73).

67 in basi superne cavata, Genevae rep. in fluvio Arva *Guich. rep. c. a. 1645* in ripa Arvae post inundationem solito maiorem *Spon.* Nunc in museo.

IOVI · O · M
CINGI DVC
STABVLO E
AVLVVS

Descripsi et contuli. Guichenon I, 38. Spon. Gen. n. 1, misc. p. 72. Hagenbuch ep. ms. 1719 ep. 133. Pococke p. 79. Orelli 269 = 72. Amati p. 245.

68 Genevae 'à St. Victor sur une tombe' *Bon.*

MARTI · IOVI · MERCVRIO
M · CASSIVS · MERCATOR
SVO · ET
L · CASSII · ASPERI · FRATRIS
5 SVI · NOMINE
T · P

Bonivard chron. I, 117. Alibi non reperi.
Versuum divisio mea est. — 4 FRATRES BON.

- 69 Genevae ad turrim ferream *Grut.* sur le puits du four de fer *Spon.* Nunc in museo.

ARTI * AVG
SACRVM
SENNIVS * SABINVS

Descripsi et contuli. *Ed. Grut.* 57, 9 a Boissardo; *Spon.* n. 5; *Mur.* 44, 1 a Bimardo, nimirum descriptam ex *Sponio*; *Orell.* 274 = 76.

- 70 Chougny prope Genevam in villa Fol.

MARTI CATVR
SACR
RO SALVT ET INCO
LVMITATE DVAI/
5 AMI SEX CR//
PIN NIGRINVS
V S L M

Descripsi indicatam a Soreto.

- 71 Genevae rep. in eccl. cath. et in muris relictæ.

{ MATR · AVG · } // // // // v / |

Blavignac mém. de Genève VIII, p. 4 pl. II n. 8. Prioris partis ectypon vidi apud Troyonum.

- 72 Genevae rep. in aede cath. reficienda in catacumba Christianorum *Journ. helv.*

M E R C V R I
AVG
M A T T I V S B I R R
V · S

Journ. helvétique 1752 Sept. p. 305, inde per *Hallerum* *Bibl. der Schw. Gesch.* IV, 124 *Orell.* 271 = 74. Fractam esse addidi ego.

- 73 tr. à Bonvard commune de Choulex (Genève), déposée dans le jardin du curé de Vandoeuvre.

M E R C V R I O
AVG N
MARATHONIVS
V · S · L · M ·

Contuli. *Mém. de Genève* VIII, 441; misit etiam Soret.

- 74 Genevae 'en la grande rue au carrefour dessus la pe-lisserie' *Guich.* et ita fere *Spon.*

NVMINIBVS
AVG
ET · DOM · DIV
VICTOR · AVG

5 LIB · P · P · S

Guichenon I, 35 q. v. (inde *Mur.* 105, 2), a quo videtur pendere *Spon.* n. 11 (inde per *Bimardum* *Mur.* 103, 8). *Orelli* 277 = 81.

- 75 Genevae tr. en 1678 au pied de la tour de l'île, se voit à présent chez le professeur Minutoli *Spon.* Nunc in museo.

DEO * SILV
NO PRO SALV
t E R A T I A R I O R
S V P E R I O R A
5 M I C O R · S V O R ·
P O S I T L · S A N C T ·
M A R V S C I V I S H E L
V S L M

//////// D D

Descripsi et contuli. *Spon. Gen.* n. 41, misc. p. 231; *Fabrett.* 756, 622 a *Goetizio Lipsiensi*; *Mur.* 67, 7 a *Bimardo*, qui *Sponium* exscripsit; *Bochat* I, 315 ex *Sponio*, indidem *Ruchat hist. ms.* 1, 1, 103; *Pococke* p. 80; *Orelli* 276 = 80.

Tres viri qui ante me descripserunt dederunt 6. 7 *Sponius* BASIM · SANC T || M · ARRIVS, *Goetzius* pos · s || M · ARRIVS, *Pocockius* POSVIT SANC T || MARCVS. Puto me verum invenisse: posit L. Sanct(ius) Marcus.

- 76 Genève en la tour de la maison de ville au dehors *Bon.* à la Treille ut *Gruteri* ita hoc tempore.

D
RVFIAE AQVILINAE * C · F * AT

Descripsi. *Bonivard chron.* I, 115; *Grut.* 921, 18 a *Sca-ligero*; *Spon.* n. 33 (inde per *Bimardum* *Mur.* 1738, 3); *Hagenbuch cod.* 284 p. 287 a *Rittero* et *Heideggero*; *Orell.* 292 = 95.

- 77 Genève dans la muraille d'une des tours de la maison Turretin du côté de la Treille *Ab.*

BLANDIO · C · f
VOL · LATINO · 7 · LEG
I · ITAL · 7 · LEG · II · AVG · 7 · LEG
VIII · HISPAN · 7 · LEG · XX
· · ONIS DONA

Abauzit in *ed. Spon.* a. 1730 n. 3 II p. 373; inde *Orell.* 264 = 68. Supplementa sunt *Abauziti*.

78 'sur l'ancienne route, qui conduisait, avant 1564, de Pinchat à l'extrémité du chemin des philosophes, où était l'ancien pont d'Arve, on a découvert, au commencement de Mars 1805, à peu de distance du bureau de l'ancienne douane deux monuments romains [n. 78. 97] Grillet. Affixa est ecclesiae catholicae vici Carouge prope Genevam muro exteriori, ubi adhuc prostat.

scutum et hasta

M · C A R A N T I V S · M A C R I N V S · C E N T V R I O C O H
P R I M A E V R B A N A E

F A C T V S · M I L E S · I N · E A D · C O H O R T E · D O M I T I A N O · I I · C O S ·

p. C. 73.

B E N E F I C I A R · T E T T I E N · S E R E N I · L E G · A V G · V E S P A S · X · C O S

sic p. C. 77?

5 C O R N I C V L A R · C O R N E L I · G A L L I C A N · L E G · A V G · E Q V E S T R I B

S T I P E N D I S · D O M I T · V I I I · C O S · I T E M · M I N I C I · R V F I L E G A T I · A V G

p. C. 83.

E V O C A T V S · A V G · I O M T · X I I I · C O S · C E N T V R I O I M P N E R V A I I C O S · T · P · I

p. C. 88. p. C. 90.

Lege: *M. Carantius Macrinus, centurio coh(ortis) primae urbanae. Factus miles in ead(em) cohorte Domitiano II co(n)s(ule); beneficiar(ius) Tettieni Sereni leg(ati) Aug(usti) Vespas(iano) [II]X co(n)s(ule); cornicular(ius) Corneli Gallicani leg(ati) Aug(usti) equestrib(us) stipendis Domit(iano) VIII co(n)s(ule), item Minici Rufi leg(ati) Aug(usti); evocatus Aug(usti) Domit(iano) XIII co(n)s(ule); centurio im(peratore) Nerva II co(n)s(ule). Testamento p(oni) iussit.*

Contuli. Grillet dict. hist. des dép. du Montblanc et du Léman (1807) II p. 4; Salverte not. sur quelques mon. (1819) p. 24; Orelli ed. 1 n. 5030 a Levadio, ed. 2 n. 66 a Ferruccio, qui item edidit Bull. dell' Inst. 1844 p. 127 (accessit utroque loco Borghesii commentarius); Bonivard chron. I, 523 inter additamenta editoris.

4 x a lapicidae errore proficiscatur necesse est; fuerit in exemplari IIX. — 7 hoc anno, qui notatur IMP · NERVA · II · COS, consules fuerunt Domitianus xv, Nerva adhuc privatus II; qui tamen honoris causa hic solus nominatur anticipato imperatoris titulo.

79 Genevae, à la porte de la rue Punaise Bon. au bas du perron Grut. Spon. Nunc in museo

ARVTIO CN F CELERI sic
EF COHORTIS
SITANORVM

Descripti. Bonivardi chron. I, 116; Grut. 366, 5 (a Boissardo), 523, 1 (a Boissardo et Frehero); Guichenon I, 36; Spon. n. 10; Orell. 263 = 67; Osann p. 560.

Ex supplemento esse quae Boiss. apud Grut. addit:

CN
PRA
LV

testatur accuratius Freheri exemplum itemque Bonivardi qui ARVTIO CN FIL L FIL COHORTIS LVSITANOR, ut mihi descripsit Bétant; in ed. male desideratur L FIL.

80 Landecy à une lieue de Genève Ab.

P · DECIVS · TROVCETEI VEPI · F

VOLTIN · ESNERTVS

C · MARCIO · CENSORINO u. c. 746, a. Chr. 8

COS

Abauzit in ed. Spon. a. 1730 n. 1 II, 371. Orell. 298 = 102.

81. 82 duorum lapidum similibus, non eiusdem lapidis (litterarum enim mensurae satis inter se differunt) fragmenta. — Genevae, sur la porte du Bourg-de-Four Sp. Nunc in museo.

81

D T F L E X O N
T R I T F L R O N
N I V G I T F L T I C
F E C T V M P E

82

CSN PATRI T FL ASPRC
NIAE ROMVLAE MATR
S MIL LEG XXII ADIVTOP
SVMP TV SV SIBI P
DICA?

Descripti et contuli. Pessime confusa et corrupta ed. Spon. n. 50, inde Orell. 266 = 70.

83 Genève en la cour de la maison Godefroy Guich. au coin de la rue des chanoines vis-à-vis la Pelisserie Spon. à la maison de ville Abauzit. Extat in museo.

L·I·V·L·P·F·VOL·BR@C·I·V·S·V·A·L
BASSVS·PRAEF·FABR·BIS·TRIB
MIL·LEG·VIII·AVG·II·VIR·IVR·D·
II·VIR·LOC·P·P·AGVR·PONTIF·II·VIR

5 sic FELAMI/N/N·COL·EQVESTRE·V·KANIS

GENAVENSIBVS LACVVS DAT

Descripsi et contuli. Guichenon I, 35 q. v.; Spon Gen. n. 24, misc. p. 167; Abauzit in Sponii ed. 2 p. 380; Pococke p. 79; Beaumont Alpes Cott. I, 1 p. 158; Orell. 253 = 56.

5 VTANIS Guich., VIANIS reliqui, unde Abauzit effecit SEXTANIS contra scribendi Romanorum leges. At est VIKANIS litteris ligatis. — 6 nunc desunt E et CVVS DA, LACVVS D·M Guich., LAC.... Poc.; quod dedi habent Spon et Abauzit.

84 Genevae 'rep. ante annum in praedio fratris mei dicto le Vangeron prope lacum II M. P ab urbe' Vernet. Videtur interiisse.

L·I·V·L·P·F·VOL·BROCCHVS·VAL·
BASSVS·PRAEF·FAB·BIS·TRIB·MIL·
LEG·VIII·AVG·II·VIR·IVR·DIC·II·VIR·LOC·
P·P·AGVR·PONTIF·II·VIR·FLAMEN·INCOL·EQVESR

5 VICANIS GENAVENSIBVS LACVVS D·

Iacob Vernet misit Hagenbuchio 12 Oct. 1758 (v. Hagenbuchii epist. ms. 1758, 151. 1759, 174 et Halleri Bibl. der Schweiz. Gesch. IV, 277); inde Orelli 254 = 57.

L. Iulius P. f. Vol. Brocchus Valer. Bassus hic, quem et Novioduni et Viennae honores gessisse titulus demonstrat, reddit in Noviodunensi n. 116, ubi filius etiam nominatur D. Iulius L. f. Vol. Ripanus Capito Bassianus. Illius nepos ex filio modo dicto videtur fuisse D. Iul. D. f. Volt. Capito n. 90; cognati passim nominantur.

85 Genevae in collegio Gr. Sp.

..... RI
..... IONI
LEGIONIS · X ·
HERED · EX · TEST

Grut. 571, 11 a Frehero, ex hoc Guichenon I, 37 neque aliunde Spon n. 20, etsi in ed. 1682 (contra ed. 1. 3) v. 3 dat.... ION·VI. Orelli 265 = 69.

86 parvus lapis L O C * E M P T Descripsi et contuli. Ed. Ferrucci mém. de la soc. d'hist. de Genève I (1844) p. 213.
Genevae rep. EX * D D
in episcopio FACT * PRIVAT *
demoliendo IA * V * CONSAET * EST
Ferr. Nunc in museo. 5 FLORVS * SCRIBIT

88 Genevae in collegio

Grut. 385 Spon; in schola Grut. 368. Sponii tempore iam videtur interiisse.

SEXTO · ATTIO
CARPOPHORO
IIII · VIR · AVGV...
... IERIA · CASTV...

Tria exempla extant: Boissardi (apud Grut. 368, 4, a quo pendet Guichenon I, 36 et ni fallor etiam Spon n. 16, ex hoc per Bimardum Mur. 678, 8); Freheri (apud Grut. 385, 4); Hentzneri itin. p. 60. Ex his Orell. 261 = 64. 1 om. Freh.; SEXTO Boiss. Hentzn., SEX · Spon Mur. ex corr. — 3 IIII · VIR AVGV Boiss., IIIVIR AVC Hentzn., IIIIVIRO · AVGV Freh., IIIIVIRO · AVGV Spon. — 4 IERIA CASTVLA Boiss. Spon, FRIA CASTV Freh., ERIA COSTV Hentzn.

87 Genevae rep. 1722 m. Apr. in fundamentis monasterii Abauzit, non Aventici, ut ex cod. Zollerii p. 272 notat Haller II, 272. Extat in museo.

G · ARS · MARCIAN@P
TMO IUVEN E PENTIS
SM@FFCIO NER CON
VICANOS SVOS FVC
5 TO AEDL HVNC MHI
INQVE NMCA ANVS AB
TVLT CONIVGEM CARVM
E PARENTIBVS NFELCISSI
MS POST CETEROS VNI
10 CVM ATW·ATIS·AARA COVE AN
TSSMO E MRENTSSMO

G(aio) Ars... Marciano op-

timo iuveni et pientis-

simo, officio inter con-

vicanos suos func-

to aedil(itatis). Hunc mihi

inique inimica manus ab-

tulit coniugem carum

et parentibus infelicissi-

mis post ceteros uni-

cum natum. Atis... Maria coiugi aman-

tissimo et merentissimo.

Descripsi et contuli. Ed. Abauzit in ed. Sponii 1730 n. 8 p. 376; Pococke p. 80; Orelli 259 = 62.

Dabo integram v. l. diligentissimi et peritissimi Abauziti in lapide sane difficili, cuius angulis hodie paullum effractis v. 2. 5. 8. 10. 11 prima, 10 postremum elementum laesum effractumve est. — 1 ARCS Ab. — 10 hodie est cv/ATW. — ATISAARA CONVE Ab.

- 89 Genevae in pariete cathedrae [*l. cathedralis eccl.*] *Stumpf*; ad S. Petri *Grut. Spon.* Extat adhuc ibidem.

r ACCIO · T · FIL
v OL · FRONTONI
ii VIR · AERARI
R EX TESTAMEN

Descripsi et contuli. *Stumpf* cod. 47 p. 93, ed. VIII, 25; *Guillimann* p. 87; *Grut.* 495, 8 e *Scaligeri* et *Olympii* schedis; *Guichenon* I, 36 a prioribus; *Spon* n 36; *Mur.* 768, 7 a *Bimardo*; *Orell.* 258 = 61.

Cum antiquissima quaeque exempla ut *Stumpfianum* (scriptum, non editum) et *Gruterianum* ne litteram quidem amplius habeant, apparet quae hic illic adduntur proficisci ex supplemento.

- 90 Genevae in foro olitorio in aed. publicis *Grut.* au *Molard* au pied de l'escalier de la maison des Halles *Cit. de Gen.* Vidit adhuc eodem loco *Abauzit* (oeuvres II, 107), qui notat errare *Sponium* cum periisse dicat. Hodie an extet, dubito.

D · IVL · D · F · VOLT · CAPITOI
AVGVRI · II · VIRO · AERAR
FLAMINI · MARTIS · TR
MILIT

Grut. 421, 6 e *Boissardi* et *Commellini* schedis; *Cit. de Genève* p. 27. A prioribus *Guichenon* I, 36; *Spon* n. 26; *Orell.* 257 = 60. *Abauzit* vidit (oeuvres II, 107), non edidit. *Grut.* 1. 2 extr. puncta posuit, *Cit.* nusquam. — 1 CAPITO... *Gr.* Conferendus est titulus *Viennae Allobrogum* repertus, descriptus a *Chifflet* (inde *Gud.* ms. 714, 1, quem codicem male expressit *Gudii* editor 128, 1) et *Chorierio* hist. Vienn. p. 496* (quem perperam exscripsit *Spon* misc. p. 203). Repetam duo exempla et adscribam quod mihi videtur in lapide fuisse.

<i>Chifflet:</i>	<i>Chorier:</i>	<i>lege:</i>
D · IVL · D · FVCI	D · IVL · D · FIL	D · IVL · D · F · VOL
CAPITONI	CAPITONI	CAPITONI
FLAMI VEN · III · VIR	FLAMI · VIEN · IIIVIR	FLAM · IVEN · IIIVIR
LOC · PVBLIC · PERSEQ	... PVBLIC · PER	LOC · PVBLIC · PERSEQ
III · VIR · AERAR....	... IVIR · AERA...	II VIR · AER · AVGVRI
PRAEF · FABR · TRIB	PRAEF · FABRV... TRIB	PRAEF · FABRVM · TRIB
MILIT..... DIV...	MILI · L	MILIT · LEG.... ADIVTR
GEN.....	GEM	CENSITORI
FOEDERATAE	REMI FOEDERATA...	REMI · FOEDERAT
REMI · PVBLIC	D · D · D	PVBLICE
D · D · D		L · D · D · D

Eidem homini utrumque titulum positum esse apparet; posterior est *Viennensis*, in quo comparent honores qui desiderantur in *Genevensi* *IIIviri* l. p. p., praef. fabrum, censoris. *Flaminatus Martis* sive iuventutis sic dictus est ut distingueretur ab altero *Viennensi* divi *Augusti* sive *Augustali*. — Ceterum confer quae notavi ad n. 83. 84.

- 91 litteris optimis (*P* aperta) et magnis. Genevae, en la muraille nouvelle auprès de la Corratierie en dedans *Bon.* extra portam monetalem *Gul. Grut.* dans les murailles de la ville en dehors vis-à-vis de la Corratierie *Spon.* Nunc in museo publico.

T · IVL T · FIL · CORN · VALERIANO
PATRONO · COLON · IIIVIR · AER · IIIVIR
LOCOR P PERSEVENDOR · TRIB · MILIT
LEG · VI · VICTR PRAEF FABR V · FLAM · AVG
PONTIFICI

IVLIA · T · F · VERA · PATRI OPTIMO

Descripsi et contuli. *Bonivard* chron. I, 116 pessime; *Symeon* obs. ant. p. 94; *Lips.* p. 51 a *Paulo Gulielmio*; *Grut.* 398, 6 a *Gulielmio*, *Simeonio*, *Boissardo*, *Frehero*; 425, 7 ex *Simeonio* et schedis *Commellini* et *Boissardi*; *Cit. de Gen.* p. 27; *Hentzner* p. 61; *Guichenon* I, 36 ex *Lipsio*; *Spon* n. 12; *Abauzit* in ed. *Spon.* 1730 p. 386; *Orell.* 256 = 59; *Amati* p. 246.

4 pro FABR V *Gul.* in exemplo ceteroquin optimo et longe meliore quam est *Symeonianum* posuit AER V ex interpolatione, quam recepit *Hentznerus*.

- 92 Genevae intra eccl. cathedralem *Grut. rel.* ibidemque adhuc extat.

Q · STARDIVS · MACER
C · STARDIVS · PACATVS
C · ALBVCIVS · PHILOGENES
C · STATIVS · ANCHIALVS
5 C · NOVELLIVS · AMPHIO
P CORNELIVS · AMPHIO
IIIII VIRI

Descripsi et contuli. *Grut.* 194, 8 ab *Olympio* ac *Boissardo* (inde *Guichenon* I, 36, ex hoc rursus *Mur.* 746, 7); *Spon* n. 15; *Orell.* 260 = 63; *Blavignac* mém. de Genève VIII, 2 pl. 1 n. 5.

6 praenomen fractum omittunt omnes, excepto *Blavignaco*, qui dedit c.

- 93 Genevae in collegio *Gr.* ubi adhuc extat.

...
... XTI · FILI
... RINAE
... MINICAE
... MATERNAE

Contuli. *Grut.* 897, 19 a *Frehero*, a quo pendent reliqui: *Guichenon* I, 38 ex *Grut.*; *Spon* n. 17; *Orell.* 262 = 65. Litterae inclinatae hodie evanuerunt.

94 Genevae ad turrin ferream *Grut.* sur le puits du four de fer *Spon.* Nunc in museo.

M · CONNÍ · SECUNDÍ
M · IVLIVS · MÁRCIÁNVS
FRÁTRÍ

Descripsi et contuli. *Grut.* 847, 2 a Boissardo; *Spon* n. 6 (inde per Bimardum *Mur.* 1455, 4); *Orell.* 294 = 97.

95 Genevae rep. in episcopio demoliendo *Ferr.* Extat in museo.

C · CRAXSIO
VOLT · HILARO
ANNOR · XXV
VITALIO · PATER
5 FILIO · KARISSIMO

Descripsi et contuli. *Ed. Ferrucci* mém. de la soc. d'hist. de Genève I (1841) p. 213.

96 Genevae au bourg-de-Four chez M. Sarrazin *Spon.*

M · IVL · MARCIANVS
SIBI · VIVOS · POSTERISQ
SVIS · FECIT

Spon n. 7 (inde per Bimardum *Mur.* 1696, 10). *Orell.* 295 = 98.

97 rep. ad Carouge prope Genevam una cum n. 78 q. v.; extat ibi in eccl. catholica intus.

D M
D I V L I O D
IVLI FESTI
FIL VOLT MOD
5 ESTINO PATRONO
PIETISSIMO LIBERT
EIVS CRAVEN N sic

Contuli. *Grillet dict.* II p. 4; *Salverte* notice p. 22; *Orell.* 5029 = 100 a Levadio; *Bonivard* chron. I, 523 inter aditamenta editoris.

98 Genevae intra aedem cath. et *Gruteri* tempore extitit et nunc extat.

Q · IVLIO SERGIO
MEMORIAE
EIVS FVLLON ·
IVSTINVS ET · E
5 RENTIA · BELATVL
LA ET IVL · MACR
INVS PATRONO
HERED · FACIN
DVM CVRAVR

Descripsi et contuli. *Grut.* 943, 3 e *Scaligeri* et *Olympii* schedis (ex *Grut.* *Guichenon* I, 38); *Hentzner* p. 60; *Spon* n. 9 (inde per Bimardum *Mur.* 1543, 2); *Orell.* 287 = 91; *Blavignae* mém. de Genève VIII, 2 pl. I n. 4.

Primae quaeque litterae non perierunt, sed latent in pavimento; referuntur tamen a *Grut.* *Hentzn.* *Spon.* *Blav.* sine v. l.

99 Genevae in superiore parte templi S. Petri *Grut.* dans le mur de S. Pierre du côté des degrés de Poule *Spon.*

D · M
et qu IETI · AETERNAE
ma NSVETINIAE · IV
sti NAE · LIBERTAE
5 ka RISSIMAE · ET · CON
ing I · INCOMPARA
bilit FEMINAE · SAN
cti SSIMAE · C · MA
ns VETINIVS · PA
10 ter NVS · PATRO
NVS

Grut. 957, 7 e *Scaligeranis*; *Spon* n. 35 (inde per Bimardum *Mur.* 1547, 13); *Orell.* 284 = 88.

2 ... I · ET · AETERNAE *Grut.* — 5. 6. 7. 8 supplementa quasi ex lap. dedit *Grut.*

100 Genevae supra portam quandam prope aedem maiorem S. Petri *Grut.* sous la halle de l'auditoire *Spon.* à la maison *Pictet Ritter.* Nunc in aed. *Martin.*

L · NAMMIO
NVMIDAE

Descripsi. *Grut.* 919, 2 a *Frehero* (inde *Guichenon* I, 38); *Spon* n. 34 (inde per Bimardum *Mur.* 1715, 10); *Hagenbuch* cod. 284 p. 289 a *Rittero*; *Orell.* 293 = 96.

101 basis magna. Genève tr. en 1700 *Spon.* Nunc in museo.

D

M

PALLADIO
POLITICE · SOCERA · F · C
GENERO · PIENTISSIMO

Descripti et contuli. Ed. Abauzit in ed. *Spon.* 1730 n. 6 II, 375; Pococke p. 79; Orelli 289 ed. 1; om. in ed. 2.

102 Genevae rep. 1711, postea in curia *Ab.* Nunc in museo.

C SEGELLIO TERRENO
HER
EX TESTAMENTO

Descripti et contuli. Abauzit in ed. *Spon.* 1730 n. 7 II, 375; Pococke p. 79; Orelli 290 = 93.

103 Genevae rep. a. 1752 in eccl. cath. *Senebier*; ubi adhuc extat.

D M
VALENTINI
ASPRIA · VE
REC V N D A
5 MARITO · PI
ENTISSIMO
P · C

Descripti et contuli. Ed. *Senebier* journal de Genève 11 juin 1791 q. n. v.; Blavignac mém. de Genève VIII, 3 pl. I n. 3.

104 Genevae, tr. dans les fondemens d'une vieille maison aux Rues-basses *Ab.*

ALERIO KANĬ
OLKANO FILI

Abauzit in ed. *Sponii* 1730 n. 4 II, 374. Orelli 288 = 92.

105 Genevae ad castellum S. Gervasii *Grut.* dans la muraille de la septième classe du collège *Ab.* Nunc in museo.

SEX · VCCIO
SECUNDO
ALBUS · FRATR *sic*
D S · D

Descripti et contuli. *Grut.* 853, 4 a Boissardo; Hentzner p. 61; Abauzit (*Sponius* enim omiserat) in *Sponii* ed. 1730 n. 5 II, 374; Orelli 291 = 94.

106 Genevae prope templum Gervasii *Grut.* au collège *Sp.* Nunc in museo.

M E M O R I A E
A E T E R N A E
VERR VERVLAE
COLVS AESTVRD
5 CONIVGI INCOM
PARABILI · F · C
ET SVB ASC · DED

Descripti et contuli. *Grut.* 839, 8 a Boissardo vv. male div.; Hentzner p. 60; *Spon* n. 18 (inde per Bimard. Mur. 1418, 6); Orelli 285 = 89.

Quae non vidi, dantur litteris inclinatis. — 3 om. H. — 4 COLVSAETVVS Gr., COLVSASTVVS H., COLVSAESTVRD (non COLVSAESTVRD) *Spon.* — 5 CONIVG · H. — 6 PARABIL · P · C · Gr. — 7 ASCEDEO H.

107 Genevae ad S. Petri muro inclusa *Grut.* ibidemque adhuc extat.

CAL VERNAE
VER VERVLA
FIL PIENISs
P C
5 S A D

Descripti et contuli. Ed. *Grut.* 713, 11 a Scaligero; *Spon* n. 19; Orelli 286 = 90.

Litterae inclinatae hodie plus minus evanidae dantur a *Grut.* et *Sponio* sive ex lectione sive ex coniectura.

108 Genevae in collegio *Spon.*, ubi adhuc extant haec fragmenta.

a { LIV }
a—d litteris pulchris et magnis. b { VLI }
c { IL RV }
d { RVM }
e LICIV
f LAR
g LTOTRNIER

Descripti. Ex his fluxerunt *Sponiana* n. 13 (inde Orelli 252 = 55) quae sic leguntur et supplentur: C·IVL...IVLIA — ARATRVM circumduxerunt MVRVM aedificauerunt.

109 Genevae, près de S. Germain Spon.

DIIS MANIB
SEX M.....
ATRO...VI.
SAGAR...NI..
5 NARCISSVS..AN..

Spon n. 37, inde per Bimardum Mur. 1771, 8. Orelli
283 = 87.

110 Genevae in museo, evanida tota.

D VII · ET
VVRED/////IXTV

Vidi.

111 Genevae, fragm.

A ✕ ω
SI

Blavignac mém. de Genève V p. 90 pl. II.

IX. COLONIA IULIA EQVESTRIVM sive NOVIODVNVM (Nyon).

Inter fines Helvetiorum et Allobrogum, Caesar (b. G. I, 6) inquit, *Rhodanus fluit; extremum oppidum Allobrogum est proximumque Helvetiorum finibus Genava*. Postea sive ab ipso Caesare sive a Illviris reipublicae constituendae sive ab imperatore Caesare Octaviano ante a. u. c. 727, quo Augusti nomen adsumpsit (nam ex tribus his rationibus aliquam hic locum habere arguit simplex coloniae appellatio Iuliae) inter fines Helvetiorum et Allobrogum interposita est colonia Iulia Equestrium nomine Romano sive Gallico Noviodunum, quam ad exemplum Lugudunensis coloniae eiusdem fere aetatis ita constitutam esse apparet, ut non insereretur vel praeponeretur alicui civitatum Gallicarum, sed ipsa per se territorium haberet ex illis exemptum et inter Helvetiorum et Allobrogum civitates medium. Quod longe secus observatur in coloniis postea deductis, ut in Aventicensi, cui attributa est Helvetiorum civitas universa. — Ad fines coloniae quod attinet, nullam Allobrogici agri partem Equestribus contributam esse et facile intellet qui quae tum fuerit Allobrogum adversus Romanos condicio non ignorat, et probant lapides Genavenses, qui vicum hunc certissimis argumentis Viennensibus attribuunt. Contra Helvetii, postquam bis victi sunt a C. Caesare, recte agri parte extrema multari potuerunt, ibidemque constituta est nova haec colonia. Quare quidquid interiacet inter Rhodanum amnem et Noviodunum, et his argumentis ductus et propter ipsorum lapidum quaedam indicia cum Noviodunensibus coniunxi. Genavae lapides qui reperti sunt, separandi fuerunt; nisi quod antiquos redemptores nescio cuius aedificii unum certe lapidem scriptum n. 115 Novioduno arcessivisse constat, unde placuit alterum quoque n. 120, quem olim Novioduni stetisse minus certum quidem est sed tamen probabile, exemptum ex Genavensibus ad hoc caput referre. — Ab altera parte Eburodunum versus et Lousonnam quibus locis steterint termini inter Noviodunenses et Helvetios, equidem plane ignoro, sed ut in re incerta Noviodunum revocavi titulos singulos repertos in vicis Vincy et S. Prex.

112 trouvée à Vincy [près de Rolle] parmi les ruines du vieux château Schoepfl.

I · O · M
IVLIA · PV
SINNA
FLAM · AVG
5 V · S · L · M

Mur. (1742) 1991, 6 auct. non ind.; Schoepflin ad Hagenbuch. ep. ms. 1744, 32 ara delineata; Bochat II, 444. 491; Orelli 320 = 124.

113 piedestal de bronze de 2 pouces et 3 lignes mes. de Berne, rond, plat au-dessus. V. 1. 2. 3 in summa basi scripti sunt, 4. 5 in margine. — tr. dans une vigne de S. Prex. Extat hodie Genevae in museo.

LIBERO PATRI
COCLIENSI
P · SEVERIVS
LVCANVS
5 V · S · L · M

Descripisi. Mercure Suisse Sept. 1745 p. 284, Oct. 1745 p. 382; inde reliqui: Bochat II, 430; Haller I, 13 = 15; Donat. 24, 3 a Sam. Schmidt; Orelli 329 = 134. — Orellio suspecta visa est neque ego aliter iudicaram ante quam viderem. Est enim et ex genere eo, quod facile fingi potuit, et cur fingeretur intellegebatur et proficiscebatur ab auctore incerto, de cuius fide non constabat. Suspicio iusta, imo necessaria iam depulsa est.

114 sur le devant de la gaine d'un buste de Mercure haut 5 décim., de pierre calcaire assez ressemblante à l'albâtre, trouvé à Nyon en creusant les fondemens d'une maison au bord du lac.

M E R C V R

V · S · L · M

O C C E L L I O

Parent cod. Sol. p. 116.

115 Genevae Sym. Tsch. (certe in ed.) Siml. en la muraille nouvelle auprès de la corratierie en dedans Bon. ad portam monetalem muro inserta Grut. dans les murs de l'hôtel de ville du côté de la treille près la porte Cit. de Gen. proche de la porte de la Correrie Guich. in muro eccl. S. Petri vidit Spon ibidemque adhuc extat. — Novioduno allatam esse Genevam non dubium est; sed illo loco nemo auctorum vidit.

I M P C A E S M

A V R E L I O

A N T O N I N O

P I O F E L I C A V G

5 P O N T I F · M A X

T R I B · P O T E S T

p. Chr. 218

C O S

C I V I T A S

E Q V E S T R I V M

Descripti et contuli. Symeon César renouvelé f. 30 b; Bonivard chron. I, 115; Tschudy cod. 105 f. 102 ed. p. 173; Simler cod. 102 f. 36; Guillimann. p. 77 (inde Grut. 258, 10); Grut. 258, 9 e schedis Scaligeri, Olympii, Commelini; Cit. de Genève p. 25; Hentzner p. 60; Plantin p. 228; Guichenon I, p. 35 q. v., sed praeterea ex Guill. et Plant. dedit; Spon n. 32 (inde per Bimardum Mur. 1045, 7); Orell. 306 = 110.

2 hodie e non videtur. — Lectio certa est. Interpolata lectio, quae proficiscitur a Guillimanno textus Tschudiani corruptore receptaque est a Plantino, Grutero 258, 10, Orellio, habet 6. 7 T R I B · P O T E S T · X V I · C O S · I I I; scilicet non intellexerunt non M. Aurelii fratris L. Veri esse, sed Elagabali.

116 à Gnum [i. e. Nyon] village entre Losanne et Genève Sym. Novioduni Lips. rel., 'in der statt zu Nevis ein inscriptio underobsich gekeret' Tsch. 'au quartier de Rive ou de la ville basse, attachée à la muraille d'une boutique et couverte en partie d'une massonnerie; ce qui en paroît est très bien conservé et d'un gros caractère d'une beauté admirable' Ruch.

D · I V L · L · F · V O L · R I P A N O

C A P I T O N · B A S S I A N O

E Q V O · P V B L I C O · H O R A T O

P R A E F E C T · F A B R V M

5 T R I B · M I L · C O H · I · G A L · I · h i S P

L · I V L · B R O C C H V S

V A L E R · B A S S V S

F I L I O

Symeon César renouvelé f. 47 a; Simler cod. 102 f. 37; Tschud. cod. 105 f. 101 ed. p. 171; Lips. p. 33 a Paulo Gulielmio. Ex his pendent posteriores: Guillimann p. 76 ex Tschudio aperte; Grut. 425, 6 ex Lips. et Guill.; Spon Gen. n. 25 misc. p. 258, acceptam referens Iacobo Flournoy Genevensi, qui tamen descripsisse putandus est ex libro Guillimanni; Orelli 313 = 117. Unus Ruchat hist. ms. I, 3, 40 accurate descripsit quae potuit videre; quae rectis litteris exprimi iussi.

Praeter Ruchatianum imperfectum tria exempla extant Simlerianum optimum, Gulielmianum, Symeonianum. — 1 sequor Siml. Tsch.; R I P A N O Sym., D · I V L I · F · V A L E R I A N O Gul. — 2 C A P I T O N Gul., C A P I T O N I Siml. Tsch., C A P I T O N Sym. — 3 A E Q V O P V B L I C O C O H O R A T O Sym. — Nexum o servant Siml. Tsch. Ruch. — 4 T maiorem servant Siml. Tsch. Gul. — 5 G A L · H I S P Siml., G A L Tsch., G A L || I // // // I // // // // // P Gul., G A L L I C A N A E . . . Sym. Quod dedi, factum est ad lectionem Simlerianam neque de numero ambigi potest, postquam tribunos militum in solis primis cohortibus auxiliariorum inveniri docuit nos Henzenius. Confer patris titulos n. 83. 84, unde apparebit hunc et Novioduni gessisse honores et Viennae, cuius eum civem fuisse arguit tribus.

117 zwischend Versois
und Genff an der
rechten seyten des
Sees an der Straas-
sen *Stumpf* et qui
Stumpf. sequuntur.
Inde a. 1590 adlata
Genevam *Spon* ad n.
23; ubi sub horolo-
gio *Molardi* vide-
runt *Cit. de Gen.* et
Sp. Nunc in museo.

D M

L AVR REPERTO IVVEN/
ERVDITO CAVSIDICO
BIS CIVI VALLINSAE
5 ET EQVESTRI DEFVN/
TO ANNORVM XVIII/
FILIO PIENTISSIMC
AVREL RESPE/TVS
PA TER PONENDVM
10 CVRAVIT

Descripisi et contuli. Ante me ter, quod sciam, ex lapide excepta est: a *Stumpfio* cod. 47 p. 94, ed. VIII, 24 (inde *Tschudy* cod. 105 f. 13 manu 1; *Vind.* f. 28. 75; ed. p. 172. 363; *Simler* cod. 102 f. 38. 76, descr. *Vales.* f. 1; *Guillimann* p. 439 aperte ex cod. *Tschudian*o; *Boissard* ant. IV — 1598 — p. 50; *Grut.* 652, 4 e *Simlero* et schedis *Commelini*; *Guichenon* I, 38 a prioribus); ab amico *Simleri*, fortasse *Pithoeo*, a quo profisciscuntur emendationes manu secunda scriptae in cod. *Tschud.* 105 f. 13; denique a cive *Genevensi* p. 26. *Sponius* n. 22 vidit lapidem, sed lectionem concinnavit ex priorum auctorum typis inter se collatis, donec simplicem *Stumpfianam* revocaret *Abauzit*. *Orelli* 312 = 116.

De varia lectione quaedam monere non inutile videtur. — 2 REPERTO ego certissime deprehendi idemque legit amicus *Simleri*; RESPECTO *Stumpf*; LIBERTO civ. *Gen.* — 2 IVVEN *St.*, civ. *Gen.*, ego; IVVENI amic. *Siml.* — 4 VALLENSAE civ. *Gen.*, VMLINSAE am. *Siml.*, VALINSAE *St.* — 5 IOVISTRI *St.* — DEFVN ego et civ. *Gen.*, DEFVNC am. *Siml.*, DEI VNC *St.* — 8 AVRELIVS RESPE TVS, fere ut ego, civ. *Gen.*; L-AVREL RESPECTVS *St.*, sed praenomen non adfuit umquam.

118 à Prangins (prope Nyon) sur un marbre blanc, enfoncé dans une muraille *Ritter*; vidi ante castrum muro immissam.

C · IVL · C · F · VOLT

SEDATO

IIVIR · ITERVM

FLAM AVG

5 L · IVL · CAPITO · AM¹Co

OPTIMO

Contuli. Extabant ante duo exempla: *Tschudianum* cod. 105 f. 101, ed. p. 171 vel *Simlerianum* cod. 102 f. 37 (quod exceptum esse a *Petro Pithoeo* arguit epistola eius d. 14 kal. Sept. 1570 scripta ad *Simlerum* cod. *Turic.* f. 60 ep. 572, propagatum est ad *Guillimannum* p. 87; *Grut.* 424, 11 ex *Guill.*; *Sponium* n. 27; *Mur.* 167, 2 a *Bimardo* i. e. ex *Sponio*; *Ruchatum* hist. ms. I, 1, 78); item alterum ab *I. Ritiero* medico *Bernensi* confectum missumque a. 1736 ad *Hagenbuch.* cod. 286 p. 86. *Orelli* 317 = 121.

Lapidem evanidum priorum exemplis adiutus perlegere et emendare potui, nisi quod 6 litterae IMO vix apparebant.

119 Novioduni, dans une muraille du cimetière *Plant.* hodie in ecclesia septentrionem versus.

protome viri

C · LVCCONI · CO
TETRICI · PRAEFEC
ARCEND · LATROC
PRAEFECT · PRO HVIR
5 HVIR BIS FLAMINIS
AVGVST

Contuli. *Plantin.* 1666 (deest in ed. 1656) p. 514. *Spon* n. 44 (inde per *Bimardum* *Mur.* 167, 4). *Délices de la Suisse* p. 216, ex his per *Gnocchium* *Donat.* 80, 7. *Ruchat* hist. ms. I, 3, 38 q. v. *Levade* p. 224. *Orell.* 311 = 115 ab aliis et *Troyono.* *Amati* p. 232.

120 auprès du boulevard de Rive *Bon.* in Genf in der wand bey der porten genannt Riva *Stumpf* similiterque *Grut.* *Cit. de Gen.* *Spon.* Nunc est ibidem in aedibus *Martin.* — *Novioduni* nemo testium vidit et potest sane antiquitus etiam stetisse *Genevae*; sed tamen placuit coniungere cum *Noviodunensibus.*

ANNOR · XII u C · PLINIO · M · F · Cor
L · PLINIO m FAVSTO
FAVSTI · FIL a l m AEDILI IIVIRO col
SABINO a l m IVL · EQ · FLAMIN i aug
C · PLINIVS * FAV stus
5 VIVOS * P on
C

Descripisi. *Bonivard* chron. I, 116; *Stumpf* cod. 47 p. 93, ed. VIII, 25 (a quo pendent *Tschudy* cod. S. G. 1083 p. 74; cod. 105 f. 102; ed. p. 173; *Simler* cod. 102 f. 36 ex *Tsch.*, f. 64 ex *Stumpfio*; *Lips.* p. 42 a *Paulo Gulielmio* i. e. ex *Stumpfio*; *Guillimann* p. 73, qui *Tsch.* male exscripsit; *Haller* I, 11 = 13. II, 210); *Grut.* 454, 4 e *Scaligeri* et *Commelini* schedis; *Cit. de Gen.* p. 27; *Plantin.* *Helv.* p. 229; *Guichenon* I, 36 ex *Grut.* et cive *Genev.*; *Spon* n. 23 (inde per *Bimard.* *Mur.* 1111, 2); *Beaumont* I, 1 p. 133 qui vult vidisse; *Orell.* 308 = 112.

Antiquissima quaeque exempla ut *Bonivardi* *Stumpfii* *Gruteri* civis *Genev.* in lacunis cum accurate consentiant cum eo quod ipse confeci, supplementa esse docent quae *Tschudius* addidit secundo titulo 1 COR (c·N· cod. S. Gall.), 3 COL, 4 FLAMINI, 5 FAVSTVS (FAVSTVS · F cod. S. G.); quae omnia in autographo S. G. extra lineam videntur adscripta. Ibidem ad v. 6 ONENDVM, ad 7 VRAVIT adscriptum est.

121 Versoix in porta *Tsch.* 1538 *Stumpf Sym.* anno 1590 allata est Genevam *Spon* ad n. 23, ubi viderunt 'vers l'horloge du Molard' *Cit. de Gen. Spon.* Nunc est in museo.

D · VALERIO · ASIATICI · LIBE^R

SISSI · IIIII · VIRO · COL · EQ

sic omnia

EX · T

Descripti et contuli. Citat primus Tschudius in libro ed. 1538 f. 134. Referunt *Stumpf* cod. 47 p. 94 ed. VIII, 24 (ex hoc *Tschudy* cod. 105 f. 13. 112. *Vind.* f. 28 ed. p. 172. 228; *Simler* cod. 102 f. 38. 64; *Lips.* p. 22* a *P. Gul.*; *Guillimann* p. 87; *Symeon* obs. ant. p. 93; *Grut.* 478, 3 ex *Lips.* et *Sym.*; *Cit. de Gen.* p. 26; *Spon* n. 21; *Orell.* 309 = 113.

122 à Nyon en la ville dessous une banque de boutique *Pith. ap. Hub.*, item *Tsch. Siml.* à la muraille de la cour de M. Rochmondet ballival à Nyon *Ruchat* hist. ms.

..... DE

..... CORN.....

..... NTABRO.....

CVR · C · R · CONVEN.....

5 HELVETIC · II · VIRO.....

IVLIAE · C · FIL · MARCEL...

CORNELIAE · Q · F.....

MARCELLAE

Extant duo exempla:

- 1) Petri Pithoei, qui dedit Basilio Bonifacii f. Amerbachio Basileensi, ex cuius schedis descriptum misit Hagenbuchio Huber (*Hagenb. ep. ms.* 1739, 14). Idem accepisse apparet *Tschudium* cod. 105 f. 101 ed. p. 171 (unde sumpsit male *Guillimann* p. 86, quem expressit *Grut.* 497, 5) et *Simlerum* cod. 102 f. 37, ad quem de ea re extat Pithoei epistola (*cod. bibl. civ. Tur. F.*, 60 ep. 572). Ex hoc exemplo pendet *Mur.* app. 6, 2.
- 2) *Ruchati* q. v., quod acceperunt et auctor cod. C 220 et *Hagenbuchius* cod. 286 p. 33 (ex autographo *Ruchati*) et *Bochatus III*, 610, posuitque ipse in *hist. ms. I*, 3, 39. *Bochatus* tamen non expressit *Ruchatianum* exemplum, sed *Pithoeano* ex illo quaedam intulit. Ex *Ruchati* apographo fluxerunt *Haller II*, 206 cf. I, 12 = 14; *Orell.* 310 = 114.

Dabo v. l. Pithoei secundum Huberum et *Simlerum* plane consentientes, *Ruchati* secundum cod. 220 et *Hag.* et *hist.* — 1. 2 om. *Pith.*; ... DE CORN uno versu *Ruch.* (DE om. in *hist.*) — 3 NTABRO *Pith.*, TARRO cod. 220 *Hag.*, FABRO *Ruch. hist. Boch.* — 4 .. VR · C · R *Pith.*, CVR · GR *Ruch.* (in *hist.* est *CVRATOR*). — 6 C · FIL *Ruch. hist.*, Q · FILIAE *Hag.*, C · FILIAE cod. 220, GELL *Pith.* — MARCELLAE *Ruch.* — 7 Q · FILIAE *Hag. Ruch. hist.*, FILIAE (om. q) cod. 220. — In punctis ponendis meum arbitrium secutus sum.

123 Céligny prope Coppetum *Grut.* dans la muraille de l'église, ayant servi autrefois de benétier *Sp.*

D · M

CORNELI

BILCAISIONIS

FIL

5 P V B L I C I A

P E R P E T V A

C O N I V G I S · I N

C O M P A R A

B I L I S

Grut. 775, 6 a *Guldinasto*; *Spon* n. 46 qui videtur vidisse; *Orell.* 316 = 120.

2 CORNELIO *Sp.* — 3 BILCAISIONIS *Gr.*

124 Coppeti in pariete aedium privatarum *Stumpf Tsch. Grut. Spon.* Nunc est Genevae in museo.

D M

PHILETI BRIT

TAE ANNORVM

XXIII DEFVNCT

5 DOES CLAVDIA

NVS FILI VNICI

ET PISSIMI

P · C

SVB · ASC · DED

Descripti. *Stumpf* cod. 47 p. 94, ed. VIII, 24 (inde *Tschudy* cod. 105 f. 13. 101 ed. p. 171; *Simler* cod. 102 f. 38 qui emendavit ex coni.; *Plantin. Helv.* p. 241 ex *Siml.* et *Stumpfio*; *Boissard. antiq.* IV 1598 p. 50; *Grut.* 700, 10 a *Commelino*; *Haller II*, 211). *Spon* n. 45 qui descripsit (inde per *Bimard. Mur.* 1200, 4). *Donat* 372, 7 = 386, 8 ex schedis *Gnocchii. Orell.* 297 = 101. *Amati* p. 240.

Quae 1. 3. 8. 9 inclinatur litterae aut evanuerunt aut latent hodie. — 5 DOES · mihi satis certum visum est; / oss · St., o *Spon.* — 9 ASCIA *St.*

125 Novioduni *Maff. Schoepfl.* dans la maison de M. de Crassy *Ruch.*

P · SAEDIVS · HOSPES

SEX · IVL · PHILARGVRVS

Maffei M. V. 420, 6; *Schoepflin* apud *Hagenbuchium* *epist. ms.* 1744 ep. 32, cod. 286 p. 65; *Ruchat* *hist. ms. I*, 1, 61; *Levade* p. 225 ex *Ruchato*; *Orelli* 315 = 119.

2 PHILARGVRVS || *Levade*, non *Ruch.*

126 dans un mur de la ferme du château de Bon-Mont au-dessus de Nyon, marbre jurassique.

ANTIS
PROFNTI
PLOGIV..CA
INI-IOR....D
5 CINFDI..N
C·ANTISE.....
RIFV..
FILIO VN.....
FAIDRINITI

Troyon misit 27 Mart. 1850 (Corr. der a. G. VII, 201).
Pauca intellego ut in fine FILIO · VNICO · PATER · INFELICISS.

127 Novioduni 'au château sur un portel' Pith.

NIE PRIMVS
ECENAOVIL//
ECENAMBILO
ERIEIM

Pithoeus Amerbachio dedit (inde ex schedis Amerb. bibl. Basil. Huber misit Hagenbuchio ep. ms. 1739, 14). Idem exemplum acceptum ab ipso Pithoeo (v. eius epist. ad Simlerum a. 1570 cod. Tur. F, 60, ep. 572) expresserunt Simler cod. 102 f. 37 (ex hoc codice Plantin. 1656 p. 240) et Tschudy ed. p. 171. Orell. 314 = 118.

1 NIE Tsch. Siml. — 3 BIL (pro BILO) iidem. — 4 ERIEM Siml., ETRIEIM Tsch.

X. LOVSONNA VICVS HELVETIORVM (Lausanne).

Acc. Vevey et S. Saphorin.

128 gefunden am Toleure in der Gem.
Bière, jetzt im Landgut le Jardin
bei Lausanne Vulliemin Waat I, 73.
nuper rep. Lev. mém.

CAESIA VEGE
TA · APOLLINI
sic V · V · S · L · M

Contuli. Levade mém. de Laus. III, 70 ab Exchaqueto;
dict. p. 18. Orell. 322 = 126 ex Levadio et a Troyono.

129 l'an 1719 comme on creusoit dans la campagne du Bois de Vaux [prope Vidy], on y déterra divers monumens fort curieux de l'antiquité, plusieurs médailles, et deux cercueils de pierre avec des inscriptions. On trouva dans l'un qui était le plus grand des deux, le corps d'un homme si bien conservé, qu'il avoit encore ses cheveux qui étaient rouges, et de fort belles dents. Il y avoit du côté du corps une lampe sépulcrale de terre cuite, rouge, fort proprement faite, avec quelques médailles. Elle porte l'empreinte de l'ouvrier et le nom FORTIS en beaux caractères qui paroissent du bon siècle, mais elle a été rompue en deux et je n'en ai pu voir qu'une pièce Ruchat, a quo pendent reliqui.

IN HONOREM D
DEO APOLLINI CA
BELAIVLI CONIVX
NIS VRI SVI V · S · M

Ruchat hist. ms. I, l. 3, 106; Bochat III, 544 (inde Haller II, 220) a Ruchato; Levade p. 344 eodem exemplo neque tamen ex Bochati libro descripto; Orell. 325 = 129.

1 I.. Lev. pro IN. — 3 BELAIVLI traditur. — 4 ...TIS Lev. — V · S · L · M Boch. Lev.

130 'marbre d'un pied de long, sur une égale hauteur, faisant partie d'une frise de corniche, assez bien conservé; trouvé au Bois-de-Vaud en 1804 et donné à la soc. d'émulation publique de Lausanne par M. Joseph Gély. Hodie videtur interiisse.

C · IVLIVS · TOCCAE
F · RVFVS · A · Q · M

Gély notices d'utilité publique (Laus. 1805) I, 222. Inde videntur pendere Levade dict. p. 345 (cf. Vulliemin Waat I, 50) et Orell. 326 = 130.

2 Gély quas proposuit interpretationes Aquarum magister, Aquarum et Viarum magister (ut v insit in M) Aquas munivit, non facile quisquam defendet; sed quid subsit, non assequor, nisi forte cogitare licet de dedicatione in honorem Apollinis suscepta.

131 S. Saphorin rep. 1818/9 Gill. in ecclesia, in qua restauranda reperta est, adhuc servatur.

FORTVN · REDVCI
L · FL · POTITIANVS
V · S · L · M

Contuli. Gillieron prof. Vivisensis in Schweiz. Geschichtsforscher III (1820) p. 217; Levade dict. p. 285; Orell. 332 = 138 ab al. et Gaudino; Duffoug guide aux env. de Vevey p. 21.

132 tr. le 6 Oct. 1777 à Vevey dans la cour du collège devant l'église de Sainte-Claire *Lev. mém.* Deinde ibi apud Levadium *Lev. Hall.* aujourd'hui dans une des salles de l'hôtel de ville *Duffoug*, ubi adhuc extat.

DEO · SILVANO
L · SPER · VRSVLVS
BENEFIC · LEG · XX

Contuli. Levade mém. de Laus. III, 68, dict. p. 333; Neues Schw. Mus. Zürich 1793 p. 782; Haller I, 22 = 25; Orell. 328. 333 = 123 ab al. et Troyono male; Duffoug guide à Vevey p. 25.

3 in fine nihil deest; puto fuisse LEG · XX || II · P · F.

133 'marbre des carrières d'Aigle, trouvé à Vidy près de Lausanne 7 Avr. 1739' *Bochat*. 'trouvé à la campagne du Bois de Vaux appartenante à M. le Bourgmestre Seigneux, à la tête d'un cercueil en pierre' *Ruch.*

SOLI · GENIO · LVNAE
SACRVM · EX · VOTO
PRO SALVTE AVGVSTORVM · P · CLOD · CORN
5 PRIMVS CVRATOR · VIKANOR · LOVSONNENSIVM · II
IIII · VIR · AVGVSTAL · C · C · R
CONVENTVS · HEL · D · S · D ·

Descripti. Mercure Suisse Juin 1739 p. 562, Janv. 1741 p. 12; Hagenbuch ep. ms. 1739, 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15, cod. 285 p. 113; Mur. 1054, 1 auct. non ind.; 2053, 6 a Lamio; Nov. Fior. 1740, 720 a Brukeri; Bochat epistol. diss. qua declaratur lapis antiquus Laus. 1741. 4. et mém. III, 537 aere expr.; Ruchat hist. ms. I, 3, 9; Donat. 18, 8. 44, 4 auct. non ind. (sumpsit male ex N. F.); Sinner voy. II, 141; Orell. 324 = 128 ab al. et Troyono; Amati p. 168.

134 rep. a. 1719 'au Bois de Vaux près de Vidy' sepulcro imposita una cum n. 129, ubi vide notam *Ruchati*. rep. Malley a. 1724 notatum est apud *Montf.* et in ipso lapide, qui extat Lausannae in museo.

BANIRA · ET · DONINDA · I"
DAEDARVS · ET · TATO · ICARI · FIL
I · SVLEIS SVIS QVI CVRAM ·

VESTRA AGVNT IDEN *sic*

5 CAPPO ICARI I

Descripti; sincera omnino. Montfaucon antiq. Suppl. II (Par. 1724), 236 per Abauz. a Ruchato (inde Mur. 1443, 4 et per Martinum relig. des Gaulois II, 174, Montfauconii exscriptorem, Mur. 1987, 2); Hagenbuch cod. 285 p. 289 (cf. ep. 1739, 10) a Stadlero; Ruchat hist. ms. I, 46; Bochat II, 425 a Ruchato; Haller I, 14 = 16; Levade p. 173; Orell. 327 = 132 ab al. et Troyono.

1 i/ potest fuisse ET. — 3 SVLEIS priores; mihi visum est SVLEIS i. e. *Sulevis*. — 5 fin. I fuerit L potius quam quod priores habent F, quam litteram lapis non admittit.

135 rep. Lausannae au Couvalou; extat in museo Troyoni.

IS
N
CE

Contuli. Orelli = 135 a Troyono.

XI. EBVRODVNVM VICVS HELVETIORVM (Yverdun).

Acc. Valeyres et Cuarnens.

136 Yverdun rep. 1825 in coemeterio, quod est extra oppidum meridiem versus, extendendo *Corr.* Extat in curia.

MARTI
AVG
C · SENTVS · DIAD
MENV · MEDICVS
5 V S L M

Contuli. Correvon de Martines in Schweiz. Geschichtsf. VI (Bern. 1827) p. 96 sq. aere expr. (inde Amati p. 216); Orell. 346 = 152 ab Ed. Bibero et Troyono; descripsit F. Dubois.

137 in basi capri aerei rep. Valeyres (prope Yverdun) *Vull.* Extat Lausannae in museo.

DAEO
MERCVRIO
IVL · IVLIANA
V · S · L · M

Ectypon misit Troyon. Amati p. 164; Vulliemin Waat I, 70.

138 Yverdun rep. 1825 in coemeterio extendendo Corr.
Extat in curia.

in antica:

a dextra intuentis:

M E R C A V G DONA · VENIBVNT
I · SILANIUS · CANDIDVS AD ORNAMENTA · EIVS
NOMINE · SVO · ET ET · EX · STIPIBVS
M · SILANI · SABINI PONENTVR
5 ET · T · SILVI · SIMILIS
FRATRVM · S · ORVM
EX · HS · N III · T · P · I
M DOMITIVS MAGNVS
HERES · PONEND · CVRAVIT
10 ET · EO · AMPLIVS · DE · SVO
ADIECIT · HS N ∞ CCCC

Contuli. Correvon de Martines in Schweiz. Geschichtsf. VI (Bern. 1827) p. 96 sq. aere expr. (inde Amati p. 217); Orell. 348 = 155 ab Ed. Biberio et Troyono; descripsit F. Dubois.

2 praenomen videtur fuisse L. — 5 SILVI omnino, non SILVI.

139 Yverdun rep. 1825 in coemeterio extendendo Corr.
Extat in curia.

M E R C V R I O
A P O L L I N I
M I N E R V A E
TOGIRIX · METAE lege: *Metiae f.*
5 V S L M

Contuli. Correvon de Martines in Schweiz. Geschichtsf. VI (Bern. 1827) p. 96 sq. aere expr. (inde Amati p. 217); Orell. 347 = 153 ab Ed. Biberio et Troyono; descripsit F. Dubois.

140 Yverdun in curia.

SVCeLLO
IPADCO
V S L M

Contuli. Orell. ... = 154 a Troyono. Descripsit F. Dubois.
1 mihi satis certus visus est. — 2 lege aut IPADCO aut IRADCO.

141 Yverdun in curia.

VICTORIAE
IVST · VATTO
V S L M

Contuli. Correvon de Martines Schweiz. Geschichtsf. II (Bern. 1817) p. 166 aere expr., inde Levade p. 362; Orell. 349 = 156 a Troyono; descripsit F. Dubois.
2 VATTO potius quam VALLO.

142 Yverdun rep. 1825 in coemeterio extendendo Corr.
Extat in curia.

C · FLAVIO · CAMILL /
HIVIR · COL · HEL · FLAMN
AVGVSTI ·
QVEM · ORDO PATRONVM
5 CIVITATIS · COOPTAVIT EIQ
OB MERITA EIVS ERGA RM
PVBLICAM · SCHOLAM ET
STATVAS · DECREVIT
VIKANI
10 EBVRODVNENSES
AMICO ET PATRONO

palmae duae

Contuli. Correvon de Martines in Schweiz. Geschichtsf. VI (Bern. 1827) p. 96 sq. aere expr.; Orell. 344 = 150 ab Ed. Biberio; Amati p. 219; descripsit F. Dubois.

143 Yverdun rep. 1825 in coemeterio extendendo Corr.
Extat in curia.

IVLIAE C · IVLI CAML
LI FILIAE FESTILAE
PRIME AVG
FLAMINICAE VICINAE
5 OPTIMAE OB EGREGA
EIVS MERITA
VIKAN EBVRODVN

Contuli. Correvon de Martines in Schweiz. Geschichtsf. VI (Bern. 1827) p. 96 sq. aere expr.; Orell. 345 = 151 ab Ed. Biberio et Troyono; Amati p. 219; descripsit F. Dubois.
3 postea additus est; lege *flaminicae primae Aug(usti), vicinae optimae.*

Pater et filia redeunt n. 179. 192.

144 Yverdun. Videtur interiisse.

SUI IS
SHS eX HS N III
N IVLIVS HERES
ONeND CVRAvit
5 et DEDIC ADIECtIS
HS N CC AD

Orell. 350. 351 = 157. 158 ab Ed. Biberio, cuius schedas reperi in bibl. civ. Turic. Coniungenda esse Orellius non vidit.
2 IX, 4 NI et CVR / TI, 5 IIDIDIC .. ADIECtIS Biber.

145 lapis longus ped. 7, largus poll. 15; Valeyres (Waat) in aed. Ioh. Petri Baudin Vull. sert de seuil de grange Dub.

TITI CAPITONI SVRDONIDONI
Vulliemin Waat I, 90. Dubois Corr. der a. G. IV, 37.
TITIAPITONISVRDHONI Dub.

146 Cuarnens prope la Sarraz, dans la muraille du temple neuf.

protomae duae

D M

IVL DECVMIN

ET POMPEIÆ

REGINAE IVL

5 VALERIANVS

PEC

Bochat III, 625 a le Coultre, a quo pendent reliqui ut Donat. 366, 5; Orell. 341 = 147.

6 PEC Boch.

147 au milieu de la montée de la Cheire entre Yverdun et Payerne, petit fr. où il y avait joint à quelques autres lettres

CATO *vel* CATONI

Graffenried Villari dominus apud Wild p. 190, unde pendent reliqui, ut Orell. 353 = 160.

148 laminae aereae fragm., rep. Yverdun aux Jordils. Extat ibi in museo.

C C
C · TV

Descripti.

XII. MINNODVNVM VICVS HELVETIORVM (Moudon).

Acc. Gruyère et Payerne.

149 rep. Moudoni in fundamentis aedium sitarum ad angulum vici pontis m. Iul. 1732 Ruchat. Extat in curia prope locum ubi rep. est. — Litterae non bonae sunt apparentque complura vestigia scripturae anterioris erasae.

PRO SALVTE DOMVS DI·N

I · O · M · IVNON REGIN

ARAM · Q · AEL · AVNVS · [IIII] · AVG *sic*

DE SVO ITEM DONAVIT VICAN

5 MINNODVNENS · X · DCCL · EX

QVORVM VSSVR · GYMNA

SIVM INDE · RCI · TEMPOR *sic; emenda SIVM · INPER · C · ITEM · SPOR*

PER TRIDVM EISDEM

VICAN · DEDIT IN AEV

10 QVOD SI IN ALIOS · VSSVS

TRANSFERR VOLVERINT *sic*

HANC · PECW · INCOL · COL · AVEN

TICENSIVM · DARI VOLO ·

L · D · D · V · M

Contuli. Innotuit primum per Ruchatum, qui misit Bodmero 1 Aug. 1732, item Ottio (inde Hagenbuch cod. 286 p. 5. 8) deditque Maffei (qui ed. Gall. ant. p. 20, inde Mur. 1102, 5, cf. M. V. p. 413) posuitque in hist. ms. I, 3, 10e (inde Schmidt 1771 p. 10). Praeterea legitur Mercure Suisse Janv. 1735 p. 80; Pococke p. 79; Ritter p. 6 pl. V (inde Haller II, 239); Levade p. 209; Orell. 339 = 145 ab aliis et Troyono; Osann p. 562.

7 quod dedi, certissime quidem in lapide reperitur (nisi quod fortasse pro utraque R legere quis possit P), neque tamen explicandum esse, sed emendandum mihi quidem constat. Nam ut omittam horum nullam adhuc probabilem interpretationem repertam esse (*intercisa enim tempora*, item *indercium* ferias nescio quas Minnodunensibus proprias infeliciter inventa esse nemo negabit), apparet duas donationes commemorari, quarum altera pertineat ad gymnasium tuendum, altera ad epulum nescio quod per triduum instituendum; quae tamen ita confunduntur, ut lectionem corruptam esse pateat. Facillima visa est supra adscripta emendatio una littera D in P mutata et altera S addita; ut sit: *Item donavit vicanis Minnodunensibus denarios DCCL, ex quorum ussuris gymnasium in perpetuum curarent; item sportulas per triduum eisdem vicanis dedit in aevum.* Compendia scripturae non satis elegantia fortasse ferri poterunt in titulo provincialis et indocti hominis.

150 rep. Moudoni in fundamento aedium ad angulum septentrionalem pontis; id est eodem plane loco quo repertus est qui praecedit titulus. Servat Tissot notarius.

IOVI * O . M .
 TI . POMPO
 X ∞ . EX . QVO *rum usuris*
 SIVE . REDTV
 5 HOC . EEMPLVM *antiquo splendori*
 REDD . TRI / V /
 A VICAN ///
 . S . I / I / S //

Descripsi indicatam a Troyono.

6 fortasse: *triduoque cenaretur a vicanis Minnodunensibus.*

151 Payerne iacens in templo Stumpf. ad pontem Freher ap. Grut., ubi adhuc extat.

IOVI O I *ax*
 ENIO LOCI
 FORTVNA E
 REDVCI D AI
 5 PIVS AVGVS
 TVS DEDICA *sic plane*

Descripsi. Stumpf cod. 47 p. 95 ed. VIII, 16; Tschudy cod. 105 f. 12. 97 ed. p. 162; Simler cod. 102 f. 32; Guili-
 mann p. 124; Grut. 8, 4 a Frehero et Commelino, 78,
 5 ex Fabricii Roma; Plantin p. 259, Patin p. 332 ex ante-
 rioribus auctoribus; Hagenbuch cod. 286 p. 73 qui descripsit
 a. 1727; Schoepflin Als. I, 472 q. v.; Bochat II, 439; Ru-
 chat hist. ms. I, 3, 72; Pococke p. 79; Sinner voy. II, 274;
 Orell. 343 = 149 ab al. et Troyono.

Quae extra lineas dantur litterae maiores sic exhibentur in
 antiquissimis exemplis Stumpfii et Freheri; vereor tamen ne
 sint ex supplemento. Certe Hagenbuchius, iam desideravit
 quas ipse non vidi.

152 Courtille prope Lucens (non Lovatens) non longe a
 Moudon rep., mox iterum sepulta.

DEAE MINERVAE

.....

 (reliqua non sunt
 descripta)

Vulliemin Waat I, 69.

153 fragmens tr. dans la plaine entre Riaz et Marsens
 dans la Gruyère. 'Il y a une quantité considérable de
 fragments d'inser., mais en général fort inutiles'.

a L . I I L b X L
 IL . SE v X L X X V
 IANVS L
 TVS . ET . F . M
 5 ESSALL NVS
 A ET AGRICO
 ILIAN . F X L
 VS . X L
 VS X

c SEMP d I I / A e AR
 SILV . I NTIVS MA
 FA NI DAT

Iohannes Gremaud (curé d'Echarlens près de Bulle) misit
 Troyono, Troyonus mihi.

Omnia frustra undique effracta esse indicat Troyoni tabula.
 Enumerantur homines qui pecunias contulerunt ad templum
 aliudve quod aedificium extruendum. a, 6 fortasse scripti
 fuerunt consules a. 230 Clementinus et Agricola; cf. tamen
 a, 4 ubi pater nominatur cum filio.

XIII. COLONIA PIA FLAVIA CONSTANS EMERITA HELVETIORVM sive AVENTICVM (Avenches).

Acc. Cressier et Pierre-pertuis.

Helvetiorum civitatis caput fuisse Aventicum ante iam quam coloniae iure donaretur auctor est Tacitus (hist.
 I, 68 in rebus gestis a. p. Chr. 70); quocum optime convenit titulus n. 178 qui servum imperatoris tributis
 apud Helvetios exigendis praepositum nobis monstrat iam Caesare Augusto imperante Aventici degentem. Ex

quattuor autem qui Helvetiorum agrum efficiebant pagis Aventicum situm fuisse in pago Tigorino cum Caesar indicat, ubi (de b. G. I, 12) Tigorinum pagum in confinio Helvetiorum et Sequanorum situm esse non obscure innuit, tum aperte docet titulus n. 159. — Ab imperatoribus Aventicensium civitatem coloniae ius honoremque ita impetrasse, ut non ad exemplum coloniae Equestrium separatam rempublicam obtineret*), sed caput esse civitatis Helvetiorum minime desineret et reliquus Helvetiorum ager in pagos distributus Aventico attribueretur totus, lapides abunde docent; inter quos hoc loco non indicabo nisi unum n. 192, propterea quod raro exemplo meminit praeter publicum Helvetiorum decretum etiam decretorum 'pagatim' factorum. Quod ad tempus attinet coloniae ibi institutae, Romanum oppidi nomen hoc evenisse arguit sub Flaviis imperatoribus sive Vespasiano patre sive Tito filio sive denique Domitiano; fuitque sane illis vetusta cum Gallica hac civitate necessitudo, ubi et imperatoris pater fenus exercuerit diemque obierit (Suet. Vesp. 1) et quae a Vitellii ducibus propter fidem Galbae servatam crudelia multa perpessa sit. Neque sine causa eo *piae constantis* cognomina referemus, ut tertium *emeritae* pertinet procul dubio ad veteranos eo deductos. — Ceterum cum apud auctores aetatis Romanae, si exceperis lapides, altum silentium sit de colonia Aventicensi, miro casu succedit in eorum locum scriptor quicunque fuit saeculi septimi qui vulgo dicitur Fredegarius (Canisii lectt. ant. II, 154—226; cf. Pertz Archiv VII, 253—258 quaeque ipse dixi in libro 'über den Chronographen vom J. 354' Abh. der sächs. Ges. der Wiss. II. 587), qui cum Hieronymi chronica ita interpolarit ut insereret pauca additamenta eademque proprie Aventicensia, recte meo iudicio Hallero (Bibl. der Schweizergesch. V, 3) creditur scripsisse Aventici vel certe in monasterio aliquo non longe inde remoto. Putavi non iniucundum fere iis quibus haec scribuntur, si additamenta illa non ignota quidem, sed quae plerisque innouerint ex solis Fredegarii compilatoribus, maxime Freculfo, hoc loco repetiero ut apud primum auctorem leguntur.

II, 36 ad a. Chr. 75: '[Vespasianus] Germanos rebellantes superat et Aventicum civitatem aedificari praecepit. A Tito filio suo postea expletur et nobilissima in Gallia Cisalpina efficitur'.

II, 36 ad a. Chr. 82: 'Titus universam Galliam circuevit et Aventico civitatem quam pater inceperat explevit, gloriose eo quod eam diligebat ornavit'.

II, 40 ad a. Chr. 264 Hieronymus sic: 'Alamanni vastatis Galliis in Italiam transiere'. Fredegarius: 'Alamanni vastatum Aventicum pervenerunt, inestimabili nocumento plurimam partem Galliarum vastaverunt indeque in Italiam transierunt'. Cf. Amm. Marc. XV, 11, 12: 'Alpes Graiae et Poeninae exceptis obscurioribus habent et Aventicum, desertam quidem civitatem, sed non ignobilem quondam, ut aedificia semirutata nunc quoque demonstrant'.

Quae in universum vera esse etsi non dubito, tamen non ex auctore antiquo, sed ex incolarum memoria excepta mihi videntur, ut non multum tribui velim iis quae narrantur hic de victoriis itineribusque imperatorum. — Ad nostram rem quod attinet, potuerunt quidem Helvetiorum lapides omnes hoc capite coniungi; sed melius visum est vicorum monumenta a coloniae titulis ita separare, ut hic non exhibeantur nisi Aventicenses proprii, additis iis qui reperti sunt in vico non multum inde remoto Cressier et ad Pertam Pertusam, ubi constat terminum olim fuisse inter territoria Rauricorum et Helvetiorum. Ceterum aliquot annis abhinc Aventicenses optimo consilio suum sibi museum instituerunt, in quo et servatur iam non exiguus lapidum scriptorum numerus et quotidie augetur. Innumerabilium frustulorum quae ibi extant ego quamquam pauca, tamen plura fortasse selegi quam par erat; haec enim custodienda quidem sunt, si forte aliquando emergant particulae quas hodie desideramus, sed edita frustra lectorem morarentur. Ex lapidibus ante museum constitutum repertis pars migravit ad castrum propinqui Villari sive Münchweileri dominos, aliqui custodiuntur in museo vel aliis locis, plerique interierunt.

*) Sic tamen excusatur aliquatenus Ptolemaei error, qui II, 9, 20 in Helvetiis recenset Ganodurum (vel potius Salodurum, ut ΕΑΔΟ abierit in ΡΑΝΟ) et forum Tiberii, 21 in Sequanis Dittatium, Vesontionem, Equestrem, Aventicum. Scilicet colonias quibus civitatibus attribueret non multum interesse existimavit.

154 Münchweiler in vico in angulo casae rusticae *Stumpf*.
Hodie in castro parieti inclusa.

DEAE AVEN
T · TERTIVS
SEVERVS
CVR · COLON
5 IDEMQVE · ALL
CVI · INCOLAE
AVENTICENS
PRIM · OMNVM
OB EIVS ERGA
10 SE MERITA
TABVLAM ARG
P///L POSVERE
DONVM · D · S · P
EX HS VCC · L DDD

Contuli. Novit iam Rhenan. rer. Germ. I. 1531 p. 133. Habent Apian 454; antiquus apud *Stumpf*. cod. 47 p. 114; *Stumpf* cod. 47 p. 98, ed. VIII, 18; *Tschudy* cod. 105 f. 11. 96, ed. p. 161; *Simler* cod. 102 f. 32; *Guillmann*. p. 85; *Grut.* 110, 3 ex Apiano et schedis *Commellini*; *Patin* p. 331; *Scheuchzer* it. 1706 p. 419, it. 1709 p. 501; *Wild* p. 233; *Hagenbuch* cod. 286 p. 207 q. v. a. 1727; *Bochat* II, 497; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 95; *Donat.* 58, 11 ex Sam. Schmidt et *Gnocchio*; *Orelli* 369 = 178; *Osann* p. 560.

12 P///L lapis (P · L Ap. *Stumpf* *Wild* *Ruch.*); PV///L cum deprehendisse sibi visus est *Hagenbuch*, decepit eum fractura; PVBL quod est in ectypo *Turicensi*, refingenti debetur. Fuit fortasse *pondo* sequente numero.

155 Münchweiler in coenobio *Stumpf* ibidemque adhuc extat in castro.

DEAE · AVENTIAE
ET · GEN · INCOLAR
T · IANVARIVS
FLORINVS
5 ET · P · DOMITIVS
DIDYMVS
CVRATORES · COL
EX · STIPE · ANNA
ADIECTS · DE · SVO
10 HS N IB

Contuli. Antiquus apud *Stumpf*. cod. 47 p. 114; *Stumpf* cod. 47 p. 99 ed. VIII, 18; *Tschudy* cod. 105 f. 10. 96, ed. p. 160; *Simler* cod. 102 f. 31; *Urstis*. epit. hist. Basil. add. p. 27; *Guillmann*. p. 85 e *Tschud.*; *Grut.* 110, 2 e schedis *Commellini* et *Freheri*; *Patin* p. 330 a prioribus; *Scheuchzer* it. 1709 p. 505; *Wild* p. 226; *Hagenbuch* cod. 286 p. 191 q. v. a. 1727; *Bochat* II, 438; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 96; *Donat.* 58, 8 ex *Schmidtio* et *Plantino* et schedis *Gnocchi*; *Orelli* 368 = 177; *Osann* p. 560; descriptus *G. Wyss*.

156 Münchweiler dans l'écurie du château *Schm.* trouvée en 1751 dans les fondations des écuries, aujourd'hui dans la cour du château *Ritter*. Frustra quaesivi ibi. *Troyonus* postea ad me haec perscripsit: 'La pierre existe à Avenches dans l'intérieur de la ville, enchassée contre la façade de la maison Renaud, mais les caractères de l'inscription sont en fort mauvais état de conservation, aussi une partie des habitants d'Avenches prennent cette inscription pour celle de *Iulia Alpinula*'.

Schmidt:

DEAE AVENT
C · IVL · PRIMIT
TRIVMVIR
CVR · COLIT · FA
5 CVR · IIIIIIVIR
D · D · SVTIMP
IIV
L · D · D

Ritter:

DEAE AVENT
///IVLI//PRIMA
TRIVMVIR
//VI///IIIVIR
//VRUIIVIRA
DE ///IVLAPE
/////II

Troyon:

IIIAI AVEN
CIVL PRIVA
I V
VI FLITM
A C I I VI
D I V / M
T II

Sam. Schmidt misit *Hagenbuchio* ep. ms. 1751 p. 24 ediditque 1760 p. 16 (inde *Donat.* 58, 7) 1771 p. 12; *Ritter* mém. abrégé p. 5 pl. 3 aere inc.; *Orelli* 370 = 179 ab al. et *Troyono*, cuius schedas habui et ipse.

Dedi exemplum *Ritterianum* et *Troyoni* et ms. *Schmidtii*. Hic in ed. posuit 4 CVR · COL · IE · F · A; 6 DD · SV · IV (in ed. 1771 est D · D · SV · V), 8 in ed. 1771 L · D · D · D.

157 Aventici rep. Extat ibi in museo.

B I V I S
T R I V I S
Q V A D R V
V I S .

Descripsi et contuli. Troyon rev. arch. VII, 452.

158 Aventici in agro rep. 1742; servat Oleyre Aventicensis Beck. rep. 1744; servat Lerber praefectus (baillif) Thorberg. *Boch.* tr. en 1744 entre Valamand et Salavaux à une lieue à N. O. d'Avenches *Lev.*, nescio unde.

B I V I S .
T R I B V I S .
Q V A R V B S

Hagenbuchio miserunt a. 1742 Beck (ep. ms. 1742, 17. 1743, 1. cod. 283 p. 225), a. 1744 Schoepflin (ep. ms. 1744, 32), a. 1752 Gruner accurate delineatam (ep. ms. 1752, 16). Bochat II, 429 aere expr. (inde per Schmidium Donat. 52, 1 et ut puto Exchaquet p. 82). Levade p. 33. 283. Orell. 389 = 200.

3 ss pro Is Schoepfl.

159 Münchweiler in pariete templi *Stumpf*, ibidemque adhuc extat in pariete castri. — Alterum exemplum Klotae in pago Turicensi, quem olim male dicebant Tigurinum, a. 1601 erutum esse confinxit nescio quis, cuius commentarium ed. Io. Bapt. Ott: 'coniectura de columna marmorea antiqua Clotae a. 1601 eruta. Ex archivis ecclesiae Tigurinae'. Tigur. 1732. 4. Fraudem postea ipse Hagenbuchius (v. eius cod. 285 p. 59) agnovit: 'falsarius, inquit, illam epistolam scripsit nobisque imposuit'. Cf. de hac re Haller *Bibl. der S. G. IV*, 307.

GENIO
PAG . TIGOR
P . GRACCVS
PATERNVS
5 T . P . I
SCRIBONIA
LVCANA
H . F . C

Contuli. *Stumpf* cod. 47 p. 100 ed. VIII, 18; *Tschudy* cod. S. Gall. 1083 p. 83 87, cod. 105 f. 10. 96 ed. p. 160; *Simler* cod. 102 f. 31; *Guillimann*. p. 39; *Grut.* 111, 4 ex schedis *Freheri* et *Commellini*; *Scheuchzer* it. 1709 p. 503; *Wild* p. 224; *Hagenbuch* cod. 286 p. 231 q. v. a. 1727; *Bochat* II, 437; *Ruchat* hist. ms. I, 3, 73; ms. *Villar.*; *Donat.* 43, 10 ex *Sam. Schmidt*; *Haller* II, 110 a prioribus; *Orell.* 366 = 175.

Praeternitendum non est quod hic lapis exhibet insigne documentum *Tschudianae* interpolationis et caecae posteriorum obedientiae. — 5 quod ipse deprehendi legerunt praeterea *Gruteri* auctor et qui confecit schedas *Villarianas*; contra *Stumpfius* verum reliquit punctis expletum. Quod exemplum cum *Tschudius* sumpsisset sibi tractandum, primum repetivit simpliciter in cod. *Sangall.* p. 87; deinde in eodem cod. p. 83 in fine versus posuit ET, in margine adscripsit 'forte CVR . COL'; denique in exemplis posterioribus audacter posuit CVR . COL . ET. Quam lectionem aperte falsam nihilo minus quicunque postea lapidem contulerunt, *Scheuchzer* *Wild* *Ruchat* *Bochat* ipseque *Hagenbuchius* reliquerunt intactam. — 8 veram lectionem ante me unus ms. *Villar.* auctor reperit; reliqui consentiunt in V . FEC.

160 Aventici in museo.

GENI
C A M I L L
C E S / R T
Q V I B V S
5 I N H
I T E M H E R
N O M I N

Descripsi et contuli.

161 epistylum ingens ex marmore albo litteris maximis, quibus aes adhuc inhaeret, rep. Aventici 1844. Extat ibidem in museo.

LVGOVES

Descripsi et contuli. *Courrier Suisse* 12 Mart. 1844 q. n. v. (inde *Vulliemin* *Waat* I, 58); *Orell.* ... = 200 not.

162 autrefois à Cressier dans un autel de l'église de S. Rosaire; depuis 1828 dans les murailles de la dite église *Matile*, non *Neuveville* vel *Landeron* ad lacum *Biennensem* ut ait *Orell.* Haec et socia n. 163 in antica et postica eiusdem basis exhibentur.

M A R T I
S A C R V M
T . FRONTINVS
GENIALIS
5 V S L M

Contuli ad ectypon gypsaceum musei *Neufchatellensis*. *Parent* ms. *Salod.* p. 106; *Nouvelliste Vaudois* 16 Dec. 1828 q. n. v. (inde *Orell.* 5032 ed. 1); *Matile* misit *Orellio* n. 167 ed. 2 et antiq. *Turic.* *Corr.* V, 170; *Jahn* *Bern* p. 71. — Antiqui nescio cuius codicis typum exhibent *Parent* ms. *Salod.* p. 106 et *Bridel* apud *Orell.* 5067 ed. I.

Antiqui codicis typus hic est:

FANVM • MARTIS • SACRVM • IVLIVS • CESAR

163 Cressier prope Landeron in eccl. S. M. rosarii una cum socia n. 162 q. v.

N A R I A E
N O V S A N
T I A E
T · F R O N T I N
5 H I B E R N V S
V S L M

Contuli ad ectypon gypsaceum musei Neufchatellensis. Parent ms. Salod. p. 106; Nouvelliste Vaudois 16 Dec. 1828 (inde Orell. 5031 ed. 1); Haller von Königsfelden Allg. Schweizerzeitung 22. Juni 1832; Matile qui misit Orellio 166 ed. 2 et Meyero; Bullett. dell' Inst. 1832 p. 167; Jahn Bern p. 71.

164 Aventici in exteriore pariete sacelli S. Mariae Magdaleneae vidit *Stumpf* ibidemque adhuc extat.

N V M I N I B · A V G
E T · G E N I O · C O L · I E L
A P O L L I N I · S A C R
Q · P O S T V M · H Y G I N V S
5 E T · P O S T V M · H E R M E S · L I B ·
M E D I C I S · E T · P R O F E S S O R I B
D · S · D

Descripsi et contuli. Apian. p. 455 (inde Grut. 38, 14) ubi pars male adhaesit n. 198; antiquus auctor apud *Stumpf*. cod. 47 p. 113; *Stumpf* cod. 47 p. 95 ed. VIII, 17; *Tschudy* cod. 105 f. 11. 95 ed. p. 158; *Simler* cod. 102 f. 30. 76; *Urstis*. epit. hist. Basil. add. p. 27; *Lipsius* p. 35 a P. *Gulielmio*; *Guillimann*. p. 124 ex *Tschudio*; *Grut.* 112, 3 e *Scaligeri* schedis; *Patin* p. 330; *Scheuchzer* it. 1706 p. 421; *Wild* p. 214; *Hagenbuch* cod. 283 p. 179 q. v.; *Bochat* II, 179; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 57. 3, 73; *Donat.* 347, 3 a *Schmidtio*; *Orelli* 367 = 176 ab al. et *Troyono*; *Amati* p. 212.

165 Münchweiler dans la cour du prieuré *Wild*. Extat adhuc in castro.

D E A E
V I C T O R I A E
M · I V N I V S
P R I M I T I V S
5 E X · V O T O

Contuli. *Scheuchzer* it. 1709 p. 507; *Wild* p. 232; *Io. Hofmann* q. v. a. 1742 apud *Hagenbuch*. cod. 286 p. 260 et alio exemplo *Hagenbuch* ep. ms. 1744, 38 cf. 1745, 1; *Bochat* II, 421; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 99; *Donat.* 50, 2 (misit S. *Schmidt*); *Orell.* 387 = 198; *Osann* p. 561.

166 Münchweiler dans la cour du prieuré *Wild* ibidemque adhuc extat.

D E A E · V I C T O R I
A E
S A B I N · M A R C E /
L A

Contuli. *Scheuchzer* it. 1709 p. 505; *Wild* p. 232; *Hagenbuch* cod. 286 p. 243 q. v.; *Io. Hofmann* apud *Hagenbuch*. ep. ms. 1744, 38; *Bochat* II, 421; *Ruchat* hist. ms. I, 1, 99; *Donat.* 50, 1 (misit Sam. *Schmidt*); *Orell.* 388 = 199; *Osann* p. 563, 7; descripsit *Georgius Wyss*.

Adscribam exemplum *Osannianum*, ne quis id facili errore accipiat pro titulo diverso; sic enim hic homo describere solet:

I N V I C T O
A P
.
.
B I N M A R C

167 Avenches chez M. le Banderet Fornalla.

C A M I L L ·
I V C V N D Y
V · S · L · M

Hagenbuch cod. 283 p. 211 q. v.; inde *Orell.* 397 = 208.

168 ante templum [id in quo tum fuit praeterea n. 175] quod est in civitate diruta Aventicensi *Stumpf*. 'in der gebrochnen stat uchten, vor der thür der kilchen, die im boden stund und Anno dñi 1536 do ich diss abschreib noch gantz waz, und sidhar uf den grund geschlissen worden, lag diser Stein ganz, aber die underst linea waz unlässlich worden' *Tsch.* Dudum interit.

I M P · C A E S A R I · V E S P A S I A N O
/ / / / / / / / E / / / / / /
/ / / / S / / / / / / / / / / / /
/ / / / / / / L / / / / / / / /

Stumpf cod. 47 p. 96 ed. IV, 21, unde *Tschudius* cod. S. Gall. 1083 p. 79; cod. 105 f. 11. 94 ed. p. 156 sumpsit interpolandam. Ex *Tschudio* pendent reliqui: *Simler* cod. 102 f. 30; *Guillimannus* p. 79 ex *Tschudio*; *Grut.* 243, 4 ex *Guillim.*; *Plantin.* p. 261; *Donat.* 137, 4 ex *Schmidtio*; *Orell.* 380 = 187.

Tschudiana recensio haec est:

I M P · C A E S A R I · V E S P A S I A N O
A V G · P O N T I F · M A X · T R · P O T · I I I
I M P · V I I I · C O S · I I I · D E S I G · I I I · P · P
/ / / / / / / / / / / / / / / /

Quae ex his *Stumpfianis* omisit spatiis relictis, ea lacunis *Stumpfianis* superscripta leguntur in *Tschudii* codice *Sangalensi*, ut qui viderit non possit non agnoscere interpolationem.

169 Aventici in thermis rep. 1808 *Hall.* tr. en Mai 1808 sur un marbre de 9 pieds de hauteur sur 30 pouces de largeur en lettres romaines du plus grand caractère *Lev.* Extat Aventici in museo.

i u l i a e

DOMINAE AVG

MATRI CASTROЯ sic + 217 p. C.

HEL · PVBLIC ///

Descripti et contuli. *Haller II*, 253 ab *Erlacho*; *Levade* p. 31; *Orelli* 361 = 170.

Integra est a sinistra intuenti.

170 Aventici in museo.

C O h
AESAP

Descripti.

171 Aventici in museo.

I A R
D I V

Descripti.

172 fragmenta duo tabulae aereae, rep. Aventici d. XI kal. Oct. 1751 praesente *Schmid.* Extant Bernae in museo publico.

E N D I S
NT · QVIQVE · IN
NERE · ET · DENYME
TORW
QVE · CLV

RIDIER
QVAT · BROXV
DEBETO
VSSA EXTRA

Descripti ad ectypa chartacea *Meyeri.* — *Schmid* misit *Hagenbuchio* ep. ms. 1751, 24 (inde *Orell.* 399 = 211); aere expr. optime dedit *Studer* p. 71.

I, 5 in ectypo vidi c^lms.

II, 1 DIFR St. — 2 non PROXV. — 4 VSSA St.

173 tab. aerea rep. Aventici prope thermas *Grun.* rep. prope pulcherrimum ex musivo opere pavementum cum aliis inser. fractis *Sinner.* Nunc Bernae in bibl. publ.

5
I A
AD · EVM · Q
NCIAE · IMPE
· MITTANTVR ·
ERIT · AVT · IS · CVI ·
AE IMPERATO
SERI

Gruner misit *Hagenbuchio* ep. ms. 1752, 16. *Sinner* catalog. cod. ms. bibl. Bern. I (1760) tab. I cf. praef. p. XXXIII. *Schmidt* 1760 p. 18. *Orell.* 390 = 201.

174 tabulae aereae pars exigua. Extat Aventici in museo n. 550.

MNE · TEI
NDAT
RB
V

Descripti.

175 Aventici in pariete eiusdem templi [ubi fuit n. 168] fragmentum sine principio; sed is lapis iam semotus est a^o dni 1542 *Stumpf.* in der selben kilchen [ubi fuit n. 168] ussert an einem eck der kilchmur. Der Stein ist sidhar mit der kilchen gebrochen und von den Mureren oder Steinmezen zerstücket, doch von mir in obgemeltem Jar [1536] eigentlich abgeschriben als er noch am eck der kilchen stund *Tsch.* solito mendacio. Partem quae continet vv. extremos denuo reperit 'au bois du châtel dans un réservoir des eaux' *Wild*; haec nunc extat Aventici in muro ecclesiae.

LEGATO

IMPER · CAES · NERVAE · AVG · GERM · LEG · XVI
 FLAVIAE · FIRMAE · ET · LEGATO · IMP · NERVAE
 TRAIANI · CAESARIS · AVG · GERMAN · DACICI
 5 LEG · VI · FERRATAE · SODALI · FLAVIALI · PRAETORI
 AERARI · MILITARIS · LEGATO · IMP · NERVAE
 TRAIANI · CAESARIS · AVG · GERMANICI · DACICI
 PROVINCIAE · LVGDVNENSIS · CONSVLI · LEGATO
 10 IMP · NERVAE · TRAIANI · CAESARIS · AVG · GERMANIC
 DACICI · AD · CENSVS · ACCIPIENDOS
 COLONIA · PIA · FLAVIA · CONSTANS · EMERITA
 helvETIORVM · FOEDERATA
 PATRONO

Descripsi quod extat et contuli. Auctor antiquus apud Stumpfium cod. 47 p. 113; *Stumpf* cod. 47 p. 97 ed. IV, 21; *Tschudy* cod. S. Gall. 1083 f. 79, cod. 105 f. 11. 94, ed. p. 157; *Simler* cod. 102 f. 30. 63; *Lips.* p. 26 a *P. Guliellm*io; *Guillimann.* p. 77 ex *Tschudianis*; *Grut.* 427, 12 ex *Lipsio* et *Guillim.*; *Patin* p. 329; *Wild* p. 183. 216; *Hagenbuch* cod. 283 p. 173 qui descripsit a. 1727; *Bochat* I, 453 a *Ruchato*; *Haller* I, 144 = 164 q. v.; *Orelli* 364 = 173 ab al. et *Troyono*; *Osann* p. 560.

Ut mittam partem quae adhuc extat a me ipso aliisque plurimis exceptam ex lapide, partis deperditae editiones quotquot circumferuntur unico Stumpfiano exemplo inniti certissimum est, quidquid contra dicit *Tschudy*. Ipsum illud tamen si quid video compositum est ex fragmenti adhuc extantis comparatione cum antiquiore et inemendato exemplo continuo scripto, quod *Stumpfius* nescio unde accepit et ad quod respicit in nota ms. ad v. 12, quoque praeterea praeter *Stumpfium* usos esse reperio *Simlerum* *Tschudiumque*. Certe solitarium elementum I, quod v. 10 in *Stumpfius* posuit, ex lapide nequaquam potuit excipere, sed scripsit sic fragmento suo applicans exemplum antiquum. Item qui viderit lapidem, mecum consentiet v. 12 partis deperditae spatium Stumpfianae lectioni non suffecisse sed requirere eam quo ducunt antiquioris auctoris vestigia. — V. 1. dabo antiqui p. 113, *Stumpfii* cod. p. 97, *Simleri* f. 30, *Tschudii*. — 1 in CAIO LAELIO i. e. n. 204 attexuit *P. Guliellm*ius, solita fraude. — ... LEGATO *Stumpf* indeque *Siml.* *Tsch.* rel., ... ATO *Hag.*; non vidit Antiquus neque vidi ego. — 2 IMPER · CAE · Ant.; IMP · CAES · reliqui. — GERMAN ego et *Siml.*, GERAN Ant., GERMANICI St. *Tsch.* — 5 FIRMIAE Ant. *Siml.*, FIRMAE St. *Tsch.* rel.; unde cum huiusmodi legionem nemo nosset, *Cardinalius* vel potius *Marinius* dipl. p. 303 n. 188 titulum suspectum dixit, neque immerito. At latet omnino in FIRMIAE notissimum FERRATAE. — PRAETOR Ant. — 8 PROVINTIAE St. (non Ant.). — 10 I DACICI St. *Tsch.*, contra Ant. *Siml.* — 11 CONSTAS Ant. — 12 IMPIA AETIOPVM Ant. (cuius lectionis mentio etiam fit in cod. *Tsch.* *Sangallensi*), inepte puto cogitans de Iudaeorum illa si diis placet colonia Aventicensi; sed latet in monstro hoc, modo pro IMPIA AETIOPVM ponas IMP·AETIOPVM, omnino HELVETIORVM. *Stumpfius* inde quod effecit AVENTICVM HELVETIORVM, ad *Siml.* *Tsch.* et reliquos propagavit.

176 litteris optimis et magnis. Münchweiler nuper rep. a loci domino Morlot, extat in templo *Plant.* ubi adhuc servatur.

iii *ui* RO EPVLON
leg. a VGVST · PR · PR
gerN AN · SVPERIOI
hel. p VBL · PATRONO

Contuli. Plantin. 1656 p. 267; Wild p. 236; Ioh. Hofmannus q. v. a. 1742 apud Hagenbuch. cod. 286 p. 242; Bochat I, 458; Orell. 391 = 202; Osann. p. 560; descripsit G. Wyss.

Cf. Romana Grut. 457, 6: C. Popilio C. f. Quir. Caro Pedoni cos. VIIvir. epulon. sodali Hadrianali legato imp. Caes. Antonini Aug. Pii pro pr. Germaniae super. et exercitus in ea tendentis rel.

177 Aventici rep. ad aedificium columnis ornatum. Loci
ubi reperta est formam delineatam habes in tabulis soc.
ant. Turic. vol. VI tab. 55. Extat Aventici in museo.

IV
QVESTVRA · IN · I
ASIA · FVNCTV
INCOLAE · AVENTICENS
5 OB · EGREG · EIVS · ERG · E · MR
PATRON · P · CVI · SINGVLI
ADQ · VNIVERS · OBLIGATOS
SE · ESSE · PRAEFERVNT · ADQ
ETIAM · PARVM · SIBI · VI
10 DENTVR · PRAEDICARE
CVRA T · NIGR · MODESTI
IIIIIVIRI · AVGVSTALIS

Descripsi et contuli. Troyon rev. arch. VII (1850) p. 453.
Beitr. zur vat. Gesch. herausg. von der vat. Ges. zu Basel
IV (1850) p. 150. Bull. dell' Inst. 1852 p. 106.

178 in marmore rotundo, quod Villarii prope Aventicum
in aedibus rusticis viderunt *Stumpf* et *Wild*. Extat
adhuc ibidem in castro.

DONATO · CAESARIS · AVg
SALVIANO · EXACTOR
TRIBVTORVM · IN · HELu
COMMVNIS · VICARIVs

Contuli. Novit iam Rhenanus rer. Germ. 1531 p. 133. Ha-
bent Apian. 455 (inde Smet. 168, 18. Grut. 593, 9); auctor
antiquus apud Stumpfium cod. 47 p. 114; Stumpf cod. 47
p. 98, ed. VIII, 18; Tschudy cod. 105 f. 11. 97 ed. p. 162;
Simler cod. 102 f. 32; Guillim. p. 103 ex Tsch.; Patin p.
331 a prioribus; Scheuchzer it. 1709 f. 503; Wild p. 229
q. v.; Hagenbuch cod. 286 p. 215 qui exscripsit; Donat. 130,
5 a Schmidio; Orell. 362 = 171; descripsit Georgius Wyss.

179 Aventici. Extat Villarii in castro.

c IVL · C · F FAB · CAMILLO
s AC · AVG · MAG · TRIB · MIL
EG · IIII · MACED · HAST · PVRA
e T · CORONA · AREA · DNÆ
5 a TI · CLAVDIO CAESARE · AVG
it ER · CVM · AB · EO · EVOCATVS
i N · BRITANNIA · MILITASSE
c OL · PIA · FLAVIA · CONSTANS
EMERITA · HELVETIOR ·
10 EX · D · D ·

Contuli. Scheuchzer it. 1709 p. 506 et apud Hagenbuch.
cod. 286 p. 38; Wild p. 186. 239 a Scheuchzero; Hagen-
buch cod. 286 p. 247 q. v.; Mur. 1102, 6 ex actis Lips. i.
e. ex Wildio; Bochat I, 481 qui aere expressit acceptam
a Bosseto (inde Donat. 345, 6); Orell. 363 = 172; Osann.
p. 560; descripsit G. Wyss.

1 praenomen supplent filiae tituli n. 143 et 192. — 9 in
spatio vacuo litteras AV reliquis minores Bochati auctor vi-
disse se asseverat; at neque ego tale quid reperi neque alius
testium.

180 Aventici.

.....
.....
.....
..... D Y
..... ANIEN
..... IVS
..... MIRO H · I · HC
5 C · R · S · SENECAE A
XL · STIP · XVIII · HI
SITVS EST TESTA
FIERI IVSSIT

Codex Remigii Fesch bibl. Basil. scriptus c. a. 1636, unde
edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 106.

181 rupi incisa ad fauces Pierre-pertuis supra Biel opp., in ea parte portae quae Augustam Rauricorum respicit. — De via cf. Saussure voy. II, 11: 'Tous les indices extérieurs semblent concourir à prouver que l'ouverture a été formée par les eaux'.

N V M I N I A V G V S
T /// V M
V I A /// C T A P E R M
D V I / V M P A T E R N M
5 H V I R / I C O L H E L V E T /

Contuli scalis admotis. Stumpf qui accepit Basileae et Bieli ed. XII, 17 (in cod. 47 indicata est p. 102, non descripta, similiterque in cod. Tschud. 105 f. 10), a quo pendent Seb. Munsterus cosm. 1550 p. 415 et Paulus Gul. f. Merula cosm. p. II l. III. c. IV (p. 389 ed. 1605). Genuinum exemplum primus excepit Petr. Pithoeus quem audi ipsum scribentem ad Simlerum a. d. XIII kal. Sept. 1570 (cod. Turic. F, 60, ep. 572): 'Remitto ad te, v. c., Helveticas inscriptiones, quas si cum lapidibus ipsis conferre licuisset, haberes fortasse emendatiores. Sed me negotia quaedam a recto itinere in ipso etiam reditu deflectere coegerunt. Adscripsi tamen quae diversa reperi in his quas Amerbachius noster habuit, qui et illam Augustae suae adiecit, quam utinam integram videre datum esset; adeo mihi placet non Biorigis modo sed etiam Vocruelli nomen, de quo non dubito quin aliquid Helvetiae tuae accessurum sit. Nevidunenses duas [n. 122. 127] aut potius, ut ex animi sententia dicam, Equestres, simul et Pranginensem [n. 118] tamdiu latuisse mirarer, nisi me ipsa locorum inspectio docuisset consulto ab hominibus rusticis occultatas aut potius obrutas, ne lucem aliquando acciperent. Illam vero Pirreportensem nisi ipsis oculis vigilans perlegissem, contra accolarum tamen omnium spem, qui ad hoc etiam scalas denegarunt, vix crederem eo tandem impudentiae perventum ut pro Romano elogio monachici versus calumniose supponerentur. Quo magis etiam doleo viros aliquot eruditos tam facile huiusmodi nugis fidem adhibuisse, quas vel Romanis literis prorsus indignas neminem esse puto qui non videat'. A Pithoeo pendent Urstis. epit. hist. Basil. p. 6 et chron. Basil. l. I c. II p. 5; Tschud. cod. 105 f. 99 (f. postea adiectum) ed. p. 167; Simler cod. 102 f. 33; Guillimann. p. 38; Grut. 151, 1 a Frehero; inter quos verum auctorem unus Urstisius citat. Postea exhibuerunt Dunod lettres sur les déc. faites sur le Rhin 1716 p. 48 exceptam scalis applicatis; I. I. Zindel a. 1734 (apud Hagenbuch. cod. 286 p. 82) item scala admota; Iselius aliique complures ex sodalitate Hagenbuchiana (cf. eius ep. ms. 1737, 39. 40. 1738, 6. 1747, 6. 1749, 39. 50. 51. 52); Schoepflinus Als. I, 578 qui edidit Seb. Faeschii a. 1667 exceptum et aere expr. alterum Mestrezatii accuratius exemplum; Buxtorf Reise nach der Birsquelle 1756 = Bruckner Merkw. St. XIV, ubi aere expr. est; Donat. 53, 2 = 348, 2 ex Buxtorfio; Exchaquet p. 110; Ritter p. 1 pl. 1 aere expr.; Haller I, 172 = 193 aere expr. a Soiroz acceptam; Orelli 401 = 214; denique miserunt Quiquerez et Roth.

Ex varia lectione pauca tantum selegi. — 2 TORVM Pith. — 3 FACTA Pith., sed certum litterae V vestigium deprehendi et repererunt ante me Dun. Zind. — 4 videtur fuisse DVIRIVM vel DVNIVM; DVRMIVM spatium non admittit. Tertia littera r visa est Rittero, F Zind., R Faeschio et Pithoeo. — 5 quod dedi certum est similiterque ante me Buxtorfius legit; neque tamen facile explicatur.

Exempla Stumpfio tradita haec sunt:

* numinis augusti via ducta per ardua montis
foeliciter petram scindens in margine fontis.

nimis augusti via ducta per ardua montis
fecit iter scindens petram in margine fontis.

Merula qui eam inscr. aliquando transgressus 'vere accurateque descriptam esse' testatur satisque clare legi dempta tantum prima voce exesa, secundum exemplum Stumpfianum paullo immutatum refert sic:

n augusti via ducta per ardua montis
fecit iter petram scindens in margine fontis.

182 Aventici trouvée au mois de Juin 1804 dans un pré de M. Guisan *Not.* rep. in amphitheatro a. 1804 *Hall.* tr. en Juillet 1804, pierre longue 10 pieds de roi et 2 pieds 3 pouces large *Lev.* Extat Aventici in museo.

{ IN HONOREM * DOMVS * DIVINAE
naVTAE * ARVRANCI * ARAMICI
SCHOLAM * DE * SVO * INSTRYXERVNT
D D D

Descripisi et contuli. Etrennes helvétiques a. 1805 q. n. v.; notices d'util. publ. I, 255; Parent. cod. Sal. p. 94; Haller II, 250; Levade p. 32; Orell. 365 = 174.

Quae minores adduntur litterae *Not.* Par. Hall. Lev. tanquam ex lap. dederunt, male puto; nam *Not.* notant 'il n'y a que peu de lettres mutilées'.

183 epistylum Aventici rep. 1851. Extat in museo.

SCHOL
VM REIP
VS

Descripisi et contuli. Troyon revue arch. VII, 452; ego Bullett. dell' Inst. di corrisp. archeol. Roma 1852 p. 114; descripsit G. Wyss.

184 Aventici ad scholam Macriorum rep. 1851. Extat in museo.

Q · CLVVIO
QVIR · MACRO
OMNIBVS HONORIB
APVD SVOS FVNCT
5 CVI PRIMO · OMNIVM
IN DVMVIRATV ·
SCHOL · ET STATVAS
ORDO · DECREVIT
HELVETI PVBLICE ·
10 INPEND · REMISER
MACRIVS NIVALIS
ET MACRIVS MACER
LIBERI

Descripisi et contuli. Edidi Bullett. dell' Inst. 1852 p. 114.

185 Aventici ad scholam Macriorum rep. 1851. Extat in museo.

clui m ACRI V² xori
NI PROFESSI
pROVEPT QVI CVRIA
DONAVIT
5 HELVETI · PVBLICE
INPENDIVM · REMISER
MACRIVS NIVALIS
ET MACRIVS MACER
LIBERI

Descripisi et contuli. Edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 114.

186 Aventici ad Macriorum scholam rep. 1851. Extat in museo.

Q · MACRIO
CLVVI MACR
FIL · QVIRIN
NIVALI
5 OMNIBVS · HO
NORIBVS · APVD
SV

Descripisi et contuli. Edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 114.

187 Münchweiler in praepositura in ara templi *Stumpf.* dans la cour du château vis-à-vis la fontaine à droite de la porte tendante au jardin *ms. Villar.* Frustra quaesivi.

D · M
L · CAMILLIVS
FAVSTVS
IIII · VIR · AVG
5 VIVS · FECIT
IN · ANNO · LXX
VIXIT ANNIS
LXXXXII

Antiquus apud *Stumpf.* cod. 47 p. 114; *Stumpf* cod. 47 p. 99 ed. VIII, 18; *Tschudy* cod. 105 f. 10. 96, ed. p. 159; *Simler* cod. 102 f. 31; *Guillimann.* p. 129 ex *Tschudio* puto; *Grut.* 384, 6 a *Commelino* i. e. e *Stumpfio*; *Scheuchzer* it. 1709 p. 505; *Wild* p. 223; *ms. Villar.*; *Hagenbuch* cod. 286 p. 239 q. v.; *Orell.* 372 = 181.

2 LV · Ant. — CAMILIVS *ms. Vill.*, CAMILLVS *Tsch.* uno loco, *Scheuchzer.* — 4 vivvs *Grut.* — 8 LXXXXI *St. ed.* contra cod., *Grut.*

188 Aventici in museo.

M D V
P L V R I B
Q I V L I V S
S C

Descripsi et contuli.

189 Aventici in museo.

TI · IV
II VIR · M
FLAM ·
5 P R I M
A EF · Q
VG · S

Descripsi et contuli.

190 Münchweiler in atrio praepositurae *Stumpf*, ibidemque posteriores collocant, ut 'à droite devant la porte de l'écurie aux chevaux, posée à rebours' *ms. Villar*. Ego frustra quaesivi.

D M
OTTACILIAE FA
VENTINAE VXO
RI · M · OTTACILIVS
5 IIIII · VIR · AVG
.... B .. SA VIVA

Stumpf cod. 47 p. 99, ed. VIII, 18 (a quo pendent *Tschudy* cod. 105 f. 10. 96 ed. p. 160; *Simler* cod. 102 f. 32; *Guilimann*. p. 129; *Grut.* 446, 5 a *Commelino*); *Wild* p. 227; *ms. Villar*; *Hagenbuch* cod. 286 p. 201 qui vidit a. 1727; *Orelli* 373 = 182.

Dabo v. l. *Stumpfii* *ms.*, *Wildii*, *ms. Villar*, *Hagenbuchii*. — *Stumpf* et *Wild* et *ms. Villar*. in vv. 1. 2 3. 4. 5 extr. quae addunt, apud *Hag.* desunt. — 2 OTACILIAE St., OTACILLAE *Hag.* — 3 VENTINAE *ms. Vill.* — 4 RI · M · OTTACILIVS *Wild* *ms. Vill.*, RI · M · OTACILIVS St., RIOTACILL *Hag.* — 5 VIR ante AVG om. *Hag.* — 6 B .. SAVIVA ('si l'on examine de près l'inscription, on voit un espace entre B et S') *ms. Vill.*, BSA St., IPSA *Wild*, IPSA VIVA *Hag.*

Parent *ms. Salod.* p. 87; *Haller* I, 69 ed. 2; *Levade* dict. p. 30; ex his *Orelli* 360 = 169.

2 PVBLICE Lev., PVBLIC Par., PVBLIC Hall. — 4 HELVE · V · ET · per dittographiam Par. — 7 DEOR · FVIT Par. — 8 C · IVL · Hall · Lev., CIVI Par. — CAMILI · F · FE · ESTILIA Par. — 9 FV pro EX Par.

Quamquam complura offendunt in hoc titulo, tamen collata altera Iuliae Festillae inscriptione n. 143 postea reperta, item lectionis varietate, neque de veritate neque de lectione licet dubitare.

191 rep. a. 1631 Pavonii prope Aventicum in templo et translata in arcem Aventicensem *Fesch*; fractam vidit *Wild*; hodie interiit.

D · M
V A L E R I A E
S E C C A E
QVAE · IVCVNDE
5 VIXIT · ANNIS · LXXV
L · S E V E R I V S
MARTIVS · IIIII · VIR
AVG · MARITVS
F · C

Codex Remigii Fesch bibl. Basil. (a quo pendet *Wagner* ed. 2 p. 163 ed. p. 3 202 indeque reliqui) integram dat, notans: 'praefecto Im. Anton. Stetlero et mihi eiusdem copia facta a dno Sam. Hortino past. Bern.'; fractam dat inde a v. 6 *Wild* p. 236. Ex utroque *Bochat* II, 494; *Donat.* 264, 11 a *Schmidtio*; *Orell.* 374. 375 = 183. 184.

5 LXXV cod. *Fesch.*, LXV *Wagner* et rel. — 6 ...L...SIV...RI... *Wild*, qui hic incipit. — 8. 9 om. *Wagner* et rel.; cod. *Fesch* habet, sed MARTIVS pro MARITVS. — Sine ulla causa de veritate *Orellius* dubitavit.

192 inscr. très bien conservée et gravée en belles lettres sur une plaque de marbre de 2 pieds 8 pouces de haut et de 2 pieds de large, tr. en 1809 à Avenches au lieu dit les conches avec les restes d'un aqueduc, recouverts de belles pierres plates, et les ruines d'un portail en marbre *Levade*. Portalstück gef. im Frühjahr 1810 in dem mausolée aux Conches dessus *Haller*. table de marbre intacte, retr. en Mai 1810 dans un grand édifice romain mis à decouvert par M. Fornala. Le marbre de l'inscr. est moins nuancé et plus blanc que celui employé au bâtiment; il n'a qu'un mètre en hauteur sur 8 déc. 6 cent. en largeur *Parent*. Ubinam extaret quaerenti mihi nescire se rescripsit harum rerum valde gnarus *Troyon* *Lausannensis*.

C · VALER · C · F · FAB · CA
MILLO · QVOI · PVBLICE
FVNVS · HAEDVORVM
CIVITAS · ET · HELVET · DECRE
5 VERVNT · ET · CIVITAS · HELVET
QVA · PAGATIM · QVA · PVBLICE
STATVVS · DECREVIT
IVLIA · C · IVLI · CAMILLI · F · FESTILIA
EX · TESTAMENTO

193 pierre carrée de 16 pouces Bernois, au château de Chamblun; 'on croit que feu M. Wyss baillif d'Avenches, qui a fait amener plusieurs pierres d'Avenches, la fit amener lorsqu'il bâtit le château de Chamblun' *Grafenried*.

A G M
S A C · A V g
M A T R C nae
A L C
5 Z V

Cod. C, 220 ex litteris Francisci Ludovici Grafenried Villari domini scriptis d. 16 Iun. 1710. Ex eodem pendent Hagenbuch cod. 283 p. 223 (ex cod. Ott. cent. 1 n. 37) et cod. Zollerii p. 597. Edidit adhuc nemo.

3 MAT · RC traditur.

194 Aventici in museo.

prae FEC PERVM *tribram et piceum?*
A FLAMINI · A
PETVO PRI
RONO P
CAI C

Descripsi et contuli.

195 Aventici. Accuratus locum non indicat *Ant.*; 'an einem Thurn der Stadt mit hohen grossen Buchstaben' *Tsch.*; 'sur le portail de la cour du baillif' *Schoepfl.*

B V L A R I A
B · C O I A E R
S V E R V N T
C T I · P R A E F

Antiquus apud Stumpf. cod. 47 p. 114 (unde repetiverunt Tschud. ed. p. 157 loco non suo; Simler cod. 102 f. 30; Plantin. 1656 p. 261; Orell. 393 = 205. Neque Stumpfius habet neque codex Tschudianus). Hagenbuch q. v. a. 1727 (cod. 283 p. 163) et habuit a Schoepflino q. v. ep. ms. 1744, 32. Bochat I, 406 (inde Haller I, 12 = 14). Orell. 394 = 206.

1. 2 om. *Ant.* — 2 in. i ante B a pictore recens add. esse notat Bochat videturque indicare etiam Hag. — 3 ..ERVNT *Ant.* — 4 ...TI · PRAEF *Ant.*, ...CTI · PRAEF Hag., ...ECTI · PRAEF Sch. itemque Boch., qui notat E recens adpictam esse idemque indicat Hag. Non audeo emendare *prae-*fecti · PRAEF.

196 Aventici in museo.

IT · IIIII V

Descripsi.

197 Aventici in museo.

II
C O L C
A E R E
I V S E

Descripsi.

198 Aventici in exteriore pariete sacelli S. Mariae Magdaleneae vidit *Stumpf* ibidemque adhuc extat.

a e LIAE · MODESTINAE *
QVAE · VIXIT · ANNIS · II · M · VI
AELIVS · CLADAEVS · ET · CANI
NIA · MODESTINA · PARENTES
5 FILIAE · DVLCISSIMAE
POSERVNT

Descripsi. Apian. p. 455, ubi huius pars male coniuncta est cum n. 164; Antiquus apud Stumpf. cod. 47 p. 113; Stumpf cod. 47 p. 95, ed. VIII, 17; Tschudy cod. 105 f. 11. 195 ed. p. 158; Simler cod. 102 f. 30; Grut. 665, 1 a Commelino; Plantin. p. 263 ex Simleri cod. et Stumpfio; Scheuchzer it. 1706 p. 424; Wild p. 213; Hagenbuch cod. 283 p. 201 qui exscripsit; Donat 352, 9; Orelli 376 = 185; Osann p. 560; Amati p. 213.

1 L · AELIAE Ap., quod prodit supplementum; AELIAE *Ant.* St. et plerique, ..LIAE Grut. Hag. ego. — 3 potest etiam legi CLADAEVS.

199 extra Murten in eccl. S. Mauritii *Stumpf*. Extare negat *Wild* p. 190; at vidit adhuc ingressuro templum ad sin. *Hagenb.*, etsi legere non potuit. Hodie non reperitur Murten; Aventici hodie extare ait *Orell.*, male puto.

D · M ·
H I B E R N I A L
V A L E N T I N A

Stumpf cod. 47 p. 101 ed. VIII, 18 (inde Grut. 873, 6. 913, 15). Tschudy cod. 105 f. 10. 75 ed. p. 159. Simler cod. 102 f. 31 (ex hoc Plantin. 1656 p. 268). Scheuchzer it. 1709 p. 501. Hagenbuch cod. 286 f. 25. Levade p. 33. Orell. 355. 379 = 162.

A Stumpfio pendent omnes; Scheuchzerus enim nihil legere potuit nisi EN, Hag. nihil nisi D.

200 Münchweiler in atrio coenobii *Stumpf*, ibidemque adhuc extat in castro.

protome mul.

IVLIAE CEN
S O R I N A E
C N I V L C A V *sic*
PIVS PATER

Contuli. Antiquus apud *Stumpf*. cod. 47 p. 114; *Stumpf* cod. 47 p. 100, ed. VIII, 18; *Tschudy* cod. 105 f. 10. 96, ed. p. 161; *Simler* cod. 102 f. 32; *Grut.* 688, 7 ex schedis *Commellini* i. e. e *Stumpfio*; *Wild* p. 228; *Hagenbuch* cod. 286 p. 197 q. v. a. 1727; *Bochat* I, 482; *Haller* I, 11 = 13; *Orelli* 371 = 180; descripsit G. Wyss.

201 Murten in pariete parochialis templi extra oppidum S. Mauritio dicati *Stumpf*. *Montillier* prope Murten *Hag.*, quod idem est. Nunc extat Murteni intra moenia in eccl. Francogallica.

D . M .

T . N I G R I
S A T V R N I N
S A T V R N I N A
G A N N I C A
L I B E R T A E T
C O N I V N X

F . C .

Contuli. *Stumpf* cod. 47 p. 101, ed. VIII, 18 (inde *Grut.* 948, 4); *Tschudy* cod. 105 f. 10. 95, ed. p. 159; *Simler* cod. 102 f. 31 (ex hoc cod. *Plantin.* 1656 p. 267); *Scheuchzer* it. 1709 p. 501; *Hagenbuch* cod. 286 p. 23 qui vidit a. 1727; *Levade* p. 33; *Orell.* 354, 378 = 161.

202 in Wifelsburg ligt ein gantze Saul auff der gassen *Stumpf* similiterque reliqui. Paulo post videtur interiisse; certe non extabat aetate *Wildii* p. 189. 216.

D M
S E V E R I A E
M A R T I O L E
S E V E R . M A R
C I A N V S
F R A T E R
F . C

Stumpf cod. 47 p. 96, ed. VIII, 17, a quo pendent reliqui: *Tschudy* cod. 105 f. 12. 95, ed. p. 158; *Simler* cod. 102 f. 30; *Grut.* 852, 1 e *Stumpfio*; *Plantin.* 1656 p. 263 ex *Simlero* ms. et *Stumpfio*; *Wild* p. 272; *Orelli* 377 = 186. 3 MARTIOLE St. cod. indeque *Tsch.* (nisi quod f. 95 est MARTIOLE) et *Siml.*; MARTIOLAE St. ed.

203 Aventici fragmenta tria eiusdem lapidis *Schmid.* rep. 30 Sept. 1746 *Bochat.*

a I N
NAV F
b IATORIA
RVCTAN
c VM

Bochat I, 476 qui non habet nisi primum; *Gruner* ad *Hagenb.* ep. ms. 1752, 16; *Schmid* 1760 p. 15, 1771 p. 11; *Orelli* 381 n. = 189 per *Levadum* ex *Bochato*; 396 = 212 per *Hallerum* II, 250 ex *Schmidio*.

Primum do ad ectypon *Grunerianum*, ubi in marg. notatur 'al. ONAVF'. Inde *Schmid* NAVT emendans effecit ordinem (vel patronum) nautarum. Contra *Bochatus* inde excudit coloniam Aventicum sic:

. . . S I N
. O L A V F

Alterum do item ad ectypon *Gruneri*; *Schmid* sic quasi duo essent fragmenta:

A T O R I A
T R V C T A N

204 Aventici in sacello S. Mariae Magdalenae *Stumpf Tsch.* rel. Extare negat *Wild* p. 189.

CAIO LAELIO .

Stumpf cod. 47 p. 95, ed. VIII, 17, a quo pendent reliqui: *Tschud.* cod. 105 f. 11. 95, ed. p. 158; *Simler* cod. 102 f. 30; *Lips.* p. 26 a *Paulo Gul.*, qui adiunxit ad n. 175; *Grut.* 427, 12 ex *Lipsio*; *Plantin.* 1656 p. 261; *Orelli* 395 = 207. Fuit ... *Philocalo*, *L. Aelio* ... vel eiusmodi quid, certe non *Gaio Laelio*.

205 Avenches chez M. le Banderet Fornalla.

NSA

Hagenbuch cod. 283 p. 211 q. v., inde *Orell.* 397 = 209.

206 Aventici in museo.

B SANCIT
ANCTIFI
TES

Descripsi.

207 Aventici in museo, fr. epistylī magni.

RIN

Dederunt G. Wyss et Troyon.

209 Aventici in museo litt. cub.

ICI
REI

Descripti.

208 Aventici in museo.

BER

RAT

IVA

Misit Troyon.

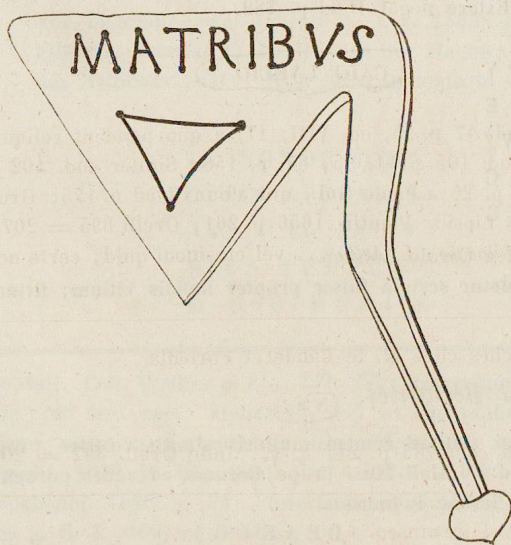
210 Aventici in museo.

EMORI
PROC P
N

Descripti.

XIV. Allmendingen et Amsoldingen prope Thun.

211 aeneae secures eius quam vides magnitudinis sex, rep. a. 1824/5 in ruinis templi detecti in vico Allmendingen prope Thun. Figura primae, secundae, quintae fere eadem est, tertiae paullo diversa. Primam, secundam, tertiam servat Bischof advocatus, quintam Lohner, Thunensis uterque. Quarta et sexta quo pervenerint, scire non potui.

1. IOVI

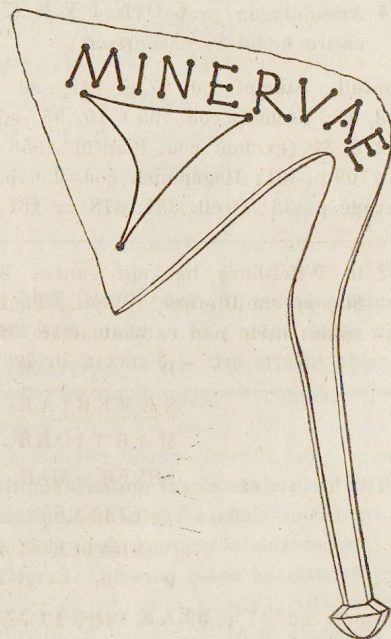
2. MATRIBVS

3. MATRONIS

4. MERCVRIO

5. MINERVAE

6. NEPTVNI sic

Contuli 1. 2. 3. 5. Bibliotheca Thunensis inter Lohneriana exempla omnium servat accurate picta, ad quae n. 2. 5. ligno incidi iussi. Ed. Schweiz. Geschichtsforscher VIII p. 435 tab. 5 lap. expressas (inde Iahn Bern p. 156).

212 rep. bipertita a. 1816 in vico Amsoldingen prope Thun in crypta ecclesiae, ubi vidi partem inferiorem; superior num adhuc ibi extet, ignoro. Ceterum litterae incisae sunt non tectorio, ut ait Wagner, sed ipsi lapidi, quem calcareum esse et ex Stockhorni lapidicinis excisum harum rerum periti consulenti mihi rescripserunt.

? q | AMILL POLYNICES
n | ATIONE LYDVS ARTIS
a | VRIFEX CORPORIS
f | ABR TIGNVARIORVM
5 a | PVD EOSDEM OMNIB
h | ONORIBVS FVNCTVS

VX VIXIT ANN LX/I
e | T Q AMILLIO TAVLO
f | ILIO EIVSDEM ARTIS
10 e | T CORPORIS QVI VIXIT
a | NNOS AETATIS XXXIII

Contuli partem inferiorem. Ed Sigm. Wagner in Schweiz. Geschichtsforscher II (Bern. 1817) p. 156 (inde Orell. 417 = 230. Iahn Bern p. 265). — Inter 6 et 7 nomen uxoris intercidit.

213 litteris bonis, sed in versuum principiis valde detritis; Amsoldingen prope Thun rep. in crypta ecclesiae antiquissimae a. 1816 Wagn. Ibidem adhuc extat.

D . M
Q AVIAE . PVSINNAE
VXORI KARISSIMAE
* PVDICAE . PIIS
5 SIMAE
qVAE . VIXIT . ANN . XVIII
DIEBVS IIII
? ACILIVS THESAEVS
pERINDE KARISS . MARIT

10 F . C

Contuli. Ed. Sigm. Wagner in Schweiz. Geschichtsforscher II (Bern. 1817) p. 155 addita v. l. (inde Orell. 418 = 231); Antiq. Iahn Bern p. 264.

Dedi quod mihi visus sum deprehendisse; varia lectio haec est omissis tamen meris Wagneri erroribus. — 2 IVLIAE . PVSINNAE Wagner. PVSINNAE eiusdem v. l. — 3 KARISSIMAE Wagner. — 4 pro * (quam hederam dubius deprehendi) ac Wagner, quae particula iure offendit Orellium. — 6 QVAE Wagner. — 9 PERINDE verum videtur, quamquam hodie non apparet nisi /II/IND/; ultima enim littera E quidem nunc est, sed aperte profecta a manu recenti.

214 Amsoldingen prope Thun rep. aestate a. 1809 in fundamentis aedium canonici cuiusdam *Hall.*; extat ibidem in castro hodie Tscharneriano.

D . M
M A T I E I A E P V
/ I N N A E Q V A E
V I X I T . A N . X X V /
5 M A T . P E R V I N C
V S . P A T R . F . C

Contuli. Haller II, 296; Orell. 5066 ed. 1 a Bridelo; Orell. 232 ed. 2 a Carolo Lohner.

2 in spatio inter I et I, trium fere litterarum, prior pars numquam videtur scripta fuisse propter lapidis vitium; littera c valde incerta est. — 3 SINNAE Bridel solus.

XV. Muri et Rapperswyl pagi Bernenses.

215 in basi statucae aereae mulieris stantis vestitae, quae dextra pateram, sinistra fructus in sinu tenet; adstant ara fructibus onerata et quercus. Rep. 1832 d. 16 Maii Muri prope Bernam ad aedes parochi. Extat Bernae in museo.

DEAE . ARTIONI
LICINIA . SABINILLA

Allg. Schweizerzeitung ephemeris Bernensis die 8. Iun. 1832 (inde Bull. dell' Inst. 1832 p. 167 et Orelli ... = 236); Studer p. 51 tab. III n. 4; Deycks rheinl. Jahrb. XI, 3; Iahn Bern p. 392.

216 in basi statucae aeneae mulieris stantis vestitae, rep. 1832 d. 16 Maii Muri prope Bernam ad aedes parochi. Extat Bernae in museo.

DEAE
N A R I A E
REG . ARVRE
CVR-FEROC-L

Allg. Schweizerz. ephemeris Bernensis die 22 Iun. 1832 (inde Bullett. dell' Inst. 1832 p. 167 et Orelli ... = 235); Studer p. 53 tab. III n. 6; Deycks rheinl. Jahrb. XI, 3; Iahn Bern p. 392.

217 in basi lapidis calcarei ex monte Iurasso; superne visuntur foramina pedibus statuæ apta. Extat Rapperswyl (in praefectura Aarberg, Bern), ubi denuo rep. est a. 1814 in ecclesiae porticu; nunc est in hortis sacerdotis.

ME | r c | VRIO · AVG
STA | | NINCANVS
EX · V | oto pe | CVNIA · SVA
feci | T

Ectypon Grunerus misit Hagenbuchio ep. ms. 1752, 16 coll. 1760, 217; Schmid 1771 p. 52; Haller von Königsfelden Schweiz. Geschichtsforscher II (1817) p. 308; Iahn Bern p. 349; Orelli 419 = 234 ab al. et Lehmanno, cuius vidi ipse epistolam datam Rapperswyl 8 Nov. 1842.

Misso Iahnii exemplo pessimo reliquorum quattuor v. l. haec est: 1 ME.. Lehm., M.. Hall., om. Grun. Schm. — 2 SA.. Hall. — .. INCANVS Schm. — 4 om. Hall.

XVI. SALODVRVM VICVS HELVETIORVM (Solothurn).

Acc. Leuzingen.

218 Solothurni in fundamentis eccl. collegiatae rep. 30 Oct. 1762 (bey der sogenannten schmiden Cappel bey dem Eingang zu dem Thurn) Wall. Deinde quo pervenerint titulus hic et simul reperti, Glutz-Blotzheim narrat his verbis: 'Mittlerweile lagen diese Inschriften zerstreut in Staats- und Privatgebäuden aller Art, und wurden zuletzt sogar auf dem Bollwerke, unter den Linden, den Zerstörungen der Witterung Preis gegeben. Erst vor ungefähr zwei Jahren [i. e. a. 1808] wurden sie alle eingemauert in die Wände der Hallen, auf denen das Rathhaus ruht'. Extat loco indicato in curia.

IN HONOR DOM
DIVIN APOLLINI
AVG T CR PATTV
SIVS TEMPLVM
5 D S D DEDIT

Contuli. Cod. Wallier p. 247. 252. 276; Hagenbuchii amicus cod. 286 fasc. rep.; Haller II, 360 ex apographo Hermaniano misso a Zurlaubeno; Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl. 1810 p. 38; Orell. 404 = 217; I. B. B. Soloth. Wochenbl. 1846 p. 66; descriperunt Schulthess (Zeichn. der a. G. I, 106) et Dubois.

3. 4 pro nomine et cognomine Wall. (inde Hall.) dedit DE-
MECENVS, quod petatum est ex n. 220.

219 Solothurn nit weyt von der Mezg an eines Burgers hauss Stumpf. in via scholastica [male pro Schalgasse vertit Schulgasse] ad parietem domus privatae Lips. Adhuc extat loco antiquo id est Schalgasse n. 15.

DEAE · EPONAE · MA
PILIVS · RESTIO · M
EG · XXII · ANTONI
ni ANAE · P · P · F · IMMV
5 ni S · COS · CVRAS A
ge NS · VICO · SALOD
d'd XIII · KAL · SEPTEMB
D · N · ANTONINO
II · ET · SACERDO te
10 II · COS
V · S · L · M

p. C. 219.

Contuli; sed colore albo obducta male legitur. Stumpf cod. 47 p. 102. 115 (hic adiectis supplementis Tschudianis), ed. VII, 25; Tschudy cod. 105 f. 9. 99, ed. p. 166; Simler cod. 102 f. 35; Lips. p. 28 adscitis neque discretis supplementis Stumpfianis (inde Grut. 87, 4); Guillimann. p. 376 similiter; Hagenbuch cod. 286 p. 109 q. v. a. 1727; Bochat II, 507; Schoepflin Als. I, 442 q. v.; Ruchat hist. ms. I, 1, 102; cod. Wallier p. 257. 275; Donat. 56, 2 e schedis Gnocchi qui corrumpit textum Stumpfianum; Haller I, 185 = 211; Orell. 402 = 215; Soloth. Wochenbl. 1846 p. 12; I. B. B. ibidem p. 81.

1 MAX Schoepfl., MAT 'sic' Hall.; ex supplemento sine dubio uterque. — 5 CVRA · SA omnes, nisi quod CVRA SA · sine puncto ante s antiquissimum exemplum cod. 47 exhibet; neque ego data opera quaerens punctum vidi, ut iam mea mihi interpretatio satis certa esse videatur. Certe Salenses, Salienses, salinae Sequanae quae ex illa lectione effecta sunt non multis praeter cuiusvis opinionis auctores probabuntur.

220 basis litteris non bonis, in cuius parte summa foramina duo olim videbantur pedibus statuae immittendis; Solothurn in fundamentis eccl. collegiatae rep. m. Iun. 1762 *Wall. Schoepfl. Hall.* Extat in curia.

pedum vestigia

GEN'/// VBLIC

IN HONOREM

DOM DIVIN

ARAA CVM SI

5 GN·SVECCONI

DEMECENVS

DE SVO POSV

IMP D N ANTON ii p. C. 219

ET SACERDOTe ii 11

10 COS

Contuli. Cod. Wallier p. 246. 248. 267. 275. 289. 291. Muthm. p. 24; Hagenbuchii amicus cod. 286 fasc. sep.; Schoepflin in act. acad. Theod. Pal. III, 171 aere expr.; Haller I, 189 = 215 ab Hermanno canonico Salodurensi; Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl. 1810 p. 38; Orell. 403 = 216 ab his et Luethio et Zeerledero; I. B. B. Soloth. Wochenbl. 1846 p. 69; descripserunt Schulthess (Zeichn. der a. G. I, 106) et Dubois.

1 sic (nempe *genio publico*) legendum esse conieceram ex typo eorum quos tum noram antiquissimo eodemque simplicissimo Hagenbuchiano GEN'///VBLIC (quod ibi explicat descriptor Genio Ubiorum et coloniae), quo proxime accedunt qui postea mihi innotuerunt typi Wallierani p. 247 et alibi GEN VBIC, p. 248 GEN VBIC. Postea reperi in lapide quod supra dedi. GEN'///c///VBIC// Schoepfl., GEN'///P·VBIC Hall., GENIO'///VRBIG Gl. Bl. et amici Orellii, GEN'///VRBI// Schulth., GENI'///VRBIG Dub., GENI'///VRBIG I. B. B.; intruserunt scilicet ex Caes. b. G. I, 27 *pagum Verbigenum* vel deteriores aliquot Caesaris libros secuti *Urbigenum*.

221 Soloturri apud D. Surry *Spon Wagn. Ruch.* Frustra indagaverunt *Wall.* et nescio qui (Glutz-Blotzheim?) in *Soloth. Wochenbl.* 1810 p. 209.

MERCVR · AVG · VALER · HISPA

NVS · IIIII · VIR · AVG · LVGVD

EXS · VOTO

Spon misc. (1685 vel potius 1679) p. 171, cui dedit Stoffel ducis Virtemberg. Neustad. consiliarius. Ex hoc pendent reliqui: Wagner (in ed. 1 deest) ed. 2 (1688) p. 147, ed. 3 p. 182; Ruchat hist. ms. I, 3, 13; cod. Wallier p. 276; Haller II, 360 (ex. cod. Zoller p. 598, qui descripsit e Wagnero); Orell. 405 = 218.

222 litteris pulcherrimis, Solothurni in fundamentis eccl. colleg. rep. 1762 *Hag.* Videtur periisse.

VIMIC

DE RE PVBL RI

TVER·E ARAM OE SVC·f.

D

D

Cod. Wallier p. 246. 250. 271. 275. 289. 291. Muthm. p. 23; Hagenbuchii amicus cod. 286 fasc. sep.; Haller II, 363 a Zurlaubeno; ex his Orelli 415 = 228.

1 VF W. p. 275 m. 2, p. 291, Muthm. p. 23, praeterea VI (/VI p. 271); om. Hall. — AIC Hag. W. p. 271; VBIC W. Muthm. p. 23 m. 2 similiterque p. 275 m. 2, p. 291, MEL W. Muthm. p. 23 m. 1, p. 275 m. 1; AAE W. p. 250; ME W. p. 246 Hall. — 2 DERE PVBLRI W. p. 250 m. 1, p. 271. Hag.; DERE PVPERI W. Muthm. p. 23, p. 275 m. 2, p. 291; DERE PVPER W. p. 275 m. 1; DERE PVIC vel DERE PVBLIC W. p. 246 p. 250 m. 2; DERE PVBL Hall. — 3 sic Wall. fere et Hag., nisi quod ubique legitur ARM pro aram; CESVC est apud W. p. 271 et ita fere Hag., nisi quod hic dat SV; CESVS, quod fere idem est, legitur Muthm. p. 23. Reliqua exempla ab his non differunt nisi levibus calami erroribus.

223 Solothurni in fundamentis eccl. colleg. rep. 1762 *Hag.* 'bey der Portten da man ehemalen auf den Thurm gestigen' *Wall.* de parte secunda; prior mox prodit d. 26 Maii 1762. Extat in curia.

d

M

L CRassICI COR

BVLON i S IIIII VR

AVGG I///BLI PRIM

5 VS ET SACCALVS

FILI·E i VS · PONE

DVM CVRAVER

° VNT °

Contuli. Cod. Wallier p. 247. 251. 273. 275. 289 Muthm. p. 23. 24; Hagenbuchii amicus cod. 286 fasc. sep.; Haller II, 363 a Zurlaubeno; Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl. 1810 p. 36; Orell. 414 = 227; I. B. B. Soloth. Wochenblatt 1846 p. 61.

2 supplevi ex n. 224. — 3. 4 solve *sevirum Augustalium*; cuius generis exempla non valde rara sunt, ut I. N. 5373. — 4 I...BLI potius quam I...SLI.

224 Solothurni in limine portae maioris S. Ursi *Stumpf* rep. 1762 in templi pronao; ('bey dem Eindritt in der alten Kirchen vor beyden grosen portten gelegen'); haec prodiit prima *Wall.* Frustra quaesivit nescio qui (Glutz-Blotzheim?) *Soloth. Wochenbl.* 1810 p. 208; extare negat *I. B. B.*

T · C R A S S I O
A V I T O · F
A N X X X V

Stumpf cod. 47 p. 239 et aliter p. 102 ed. VII, 25 (ex hoc exemplo pendent *Tschudy* cod. 105 f. 9. 99. ed. p. 165; *Simler* cod. 102 f. 36; *Grut.* 868, 5 ex *Stumpfio*, 909, 3 a *Commelino*); cod. *Wallier* p. 246. 249. 270. 275 *Muthm.* p. 23; *Hagenbuchii* amicus cod. 286 fasc. sep.; *Orell.* 408 = 221; *I. B. B. Soloth. Wochenbl.* 1846 p. 62.

Stumpfii duo exempla et *Walliero-Hagenbuchianum* plane conveniunt, nisi quod hoc in fine non est fractum et 1 dat *CRASSIO*; *Stumpf* p. 239 *CRASSI*....

225 Solothurni inter lapides in fundamentis eccl. colleg. a. 1762 repertos.

C · D E C I M Æ
D E C · D E C I M
A N V S
F R A T E R

Cod. *Wallier* p. 253. 257. 276. *Muthm.* p. 25.

2. 3 DEC · DECIM || ANVS p. 253, DEC · DECIN || ANVS p. 257; DECIMANVS *Muthm.* p. 25; DECIMIAN p. 276 (omisso DEC utroque loco).

226 Solothurni in eccl. S. Ursi ara maxima, in sarcophago in quo condita sunt ossa S. Ursi.

ascia
D M
FL · SEVERIANAE

Stumpf cod. 47 p. 102 ed. VII, 25 (inde *Tschudy* cod. 105 f. 9. 98, ed. p. 165; *Simler* cod. 102 f. 36; *Guillimann.* p. 378; *Grut.* 912, 3 e *Stumpfio*); cod. *Wallier* p. 254. 257. 276 *Muthm.* p. 25; *Orell.* 409 = 222; *I. B. B. Wochenbl.* 1846 p. 58 ligno expressa.

227 Solothurni in fundamentis eccl. colleg. rep. 1762 (pars inferior m. Aug.) *Wall.* Pars superior extat in curia.

ascia
D M
S · I V N M A
I O R I N · I · F I
L I E I V S C V
5 R A V E R V N

Contuli quod extat. Cod. *Wallier* p. 247. 251. 258. 272. 276. *Muthm.* p. 24; *Hagenbuchii* amicus cod. 286 fasc. sep.; *Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl.* 1810 p. 36 omissa parte inf.; *Orelli* 413 = 226 ab al. et *Schulthessio* (*Zeichn.* der a. G. I, 106); *I. B. B. Soloth. Wochenbl.* 1846 p. 62 omissa parte inferiore.

3 IORIN · I · F I Hag. et ita fere optima exempla apud *Wall.* — 4 IORIN · I · F I Hag. *Wall.* p. 272.

228 Solothurni in fundamentis eccl. collegiatae rep. 15 Iun. 1762 *Wall.* Extat in curia.

D M
M E M O R I N Æ
S E V E R I A N V S
P A T E R
F C

Contuli. Cod. *Wallier* p. 246. 249. 268. 275. *Muthm.* p. 24; *Hagenbuchii* amicus cod. 286 fasc. sep.; *Haller* II, 363 a *Zurlaubeno*; *Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl.* 1810 p. 35; *Orelli* 412 = 225 ab al. et *Schulthessio* (cuius typum v. *Zeichn.* der a. G. I, 106); *I. B. B. Soloth. Wochenbl.* 1846 p. 54.

229 Solothurni rep. in fundamentis eccl. colleg. 15 Iun. 1762 *Wall.* Extat in curia.

ascia
D
P A R D V · s · f i l
R I P A R I · F a t r i s
Q · V · A N N ·
5 Q V E T A M A T E R
P R I N C I P · I I S ·
T E R · E T P A T E R · S · S ·
F C

Contuli. Cod. *Wallier* p. 247. 252. 276. *Muthm.* p. 24; *Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl.* 1810 p. 36; *Schulthess* *Zeichn.* der a. G. I, 106; ex utroque *Orell.* 416 = 229. 3 punctum post RIPARI dubium.

230 Solothurni in fundamentis ecclesiae collegiatae rep. aestate a. 1762 *Wall.* Extat in curia.

D · M

SEVERI CV

RAVERVN

FRATRES

EIVS

Contuli. Cod. Wallier p. 246. 249. 269. 276. Muthm. p. 25; Hagenbuchii amicus cod. 286 fasc. sep.; Haller II, 363 a Zurlaubeno; Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl. 1810 p. 35; Orelli 411 = 224 ab al. et Schulthessio; I. B. B. Soloth. Wochenbl. 1846 p. 54.

231 Solothurn zwischen Altiswyl und St. Catharinenkirch a. 1687 *Ott* ap. Zoll.; extat in aede S. Catharinae.

D M VF

st FILI APRONI · MA

TVGENIAE MARCELLI

NAE-STATILI PATERN

Contuli. Io. Bapt. Ott descripsit a. 1687 (inde cod. Zol-leri p. 600; Hagenbuchii cod. 286 p. 135); Scheuchzer it. 1711 p. 592; Hagenbuch q. v. a. 1727 cod. 286 p. 137; Schoepflin q. v. Als. I, 581 et in Hagenbuch. ep. ms. 1744, 32; cod. Wallier p. 254. 258; Schmid 1760 p. 115 q. v. (inde Donat. 383, 5); Donat 432, 4 a Gnocchio; Glutz-Blotzheim Soloth. Wochenbl. 1810 p. 99; Orell. 410 = 223; I. B. B. Soloth. Wochenbl. 1846 p. 50.

1 vr postea adiectum est.

232 Leuzingen (Bern, non longe a Solothurn) in agro dicto *Türneren* rep. 1843. Jurakalkstein, 5' hoch, 1½' breit, als Abweisstein beim Garten des Grundbesitzers aufgestellt.

D · M

M · ANNOTIVS

· · · · ·
· · · · ·
5 · · · · ·

CONIVX

Iahn Bern p. 117, qui 2 incertum esse notat.

233 Solothurni an. 1770 den 6. mertzen under der alten Regin (?) *Wallier*.

D M

· · · · ERES

· · · · C · · ·

Cod. Wallier p. 256. 257. 276 Muthm. p. 25.
2 .. ETE W. p. 256.

XVII. Olten.

234 Olten cis pontem iuxta oppidum *Hall.*, quo loco collocatam esse et hanc et n. 235 eodem tempore quo certam sedem invenerint Salodurenses, narrat *Glutz-Blotzheim* (Soloth. Wochenbl. 1810 p. 34).

D M

F/ t MEMORIAI/

CINNENI SECVN

DI VIXIT ANNO//

5 XXI · M · VIII

CINNENI VS

SECVNNVS · I// *sic*

ET CINN · SECV/

/ DIN · FRATER · FA

10 cIEND · CVRAV/

Contuli. Haller II, 307 q. v. a. 1807; Arx Gesch. des Buchsgaus p. 11 (inde Orell. 5025 ed. 1); Orelli 435 = 238 ex his et a quodam amico.

235 Olten 'an der Brug
thor zu der rechten
Seitten in dem Ge-
meur überzwerch'
Wall. 'posé en tra-
vers dans le mur de
la ville en y entrant'
Zurl., qui rep. 9 Iul.
1778. Nunc extat ad
pontem.

ET MEMORIAE R · I/
GATINI · ROM · LI
FRATRIS SENATI
ROMANI INT · FI/
5 CEPTVS VIXIT AN
XXV SAI · AENTINA
ET SAI · SENATVS PAI
//RES POSVERVNT

Contuli. Cod. Wallier Muthm. p. 28. Zurlauben et
apud Labordium (tableaux topograph. de la Suisse Pa-
ris 1780 fol. I, p. 11) et in libello: le soleil adoré
par les Taurisques sur le Mont Gotthardt p. 15; Hal-
ler Schweiz. Mus. 1786 p. 225 Helv. I, 29 = 33 ab
Hermann Salodurensi; Ildeph. ab Arx Gesch. der
Landgr. Buchsgau (St. Gallen 1819. 8) p. 11 ligno inc.
(inde Orell. 5025 ed. 1); Fisch Helvetia IV, 427;
Orelli 434 = 237 ed. 2 praeter hos a duobus qui
viderunt.

Lapis lectu difficilis; I, E, T vix differunt. — 1 ne cogites de MEMORIAE AETERNAE litteris ligatis. — 4. 5 est *inter-
ceptus*. — Exempla Wallierii et Arcis satis accurate facta sunt; contra imperita fraude excepta Zurlaubenianum et Hal-
lerianum, quae appono, quoniam quodammodo pro falsis haberi possunt:

Zurlauben:

vel IMPERATORI AV II MEMORI AV
vel GAI NERON VL GAI NERONI VL
TRA IV · RASSI VALL
ROMAN · INVII
i. e. SV · PRA ARAM vel ARAM AMNEM CEPTV SV · P · AN
vel VICANI VLTINA ISANI VLTINA
.....NAV · STAN
TES POSVERVNT

Haller:

IMPERATORI TIB
CLAVD NERON QVI
TRANSIV · RASSI VALL
ROMANIS INV · IAM
COEPIT SV · PERARE
VICANI VLTINAT
ENSES · NAVIGANT
ES POSVERVNT

XVIII. TVRICVM VICVS HELVETIORVM (Zürich).

Acc. Kempraten et Iona.

236 Turici in colle Lindenhof rep. a. d. XV kal. Iun. 1747 'in complanandis tilieti huius ambulacris occupati fossores
arenarii dum terram egerebant qua loca aliquot depressiora replerent, incidunt in saxa quaedam grandiora varii
artificii et prorsus diversae aetatis haud procul ab invicem nullo ordine iacentia, quae haud ita multis ante nostram
aetatem seculis ad solum ibi tunc depressius cum reliquo solo altiore exaequandum ex locis haud longe dissitis eo
comportata et confuse permixteque prout casus dederat terrae videntur fuisse mandata. Haec inter rudera lapis
noster delitescebat; pars scripta prona sub terra iacebat' *Hagenbuch* p. 481. Extat Turici in bibl. civium.

D M
HIC SITVS EST
L AEL VRBICV
QVI VIXIT AN
VN · M V · D V ·
5 VN · O · AG · LIB
PP · STA TVRCAN
XLGE · SECVN
P DVLCISSIM · F

D(iis) M(anibus)
hic situs est
L. Ael(ius) Urbicus
qui vixit an(no)
uno m(ensibus) V d(iebus) V
Unio Aug(usti) lib(ertus)
p(rae)p(ositus) sta(tionis) Turicen(sis)
quadragessimae G(alliarum) et Ael(ia) Secundin(a)
p(arentes) dulcissim(o) filio

Contuli. *Hagenbuch* *περὶ ἀρχαιοτήτων* Turicense s. epist. epigraph. (Turici 1747. 4.) p. 473—620, aere inc.; Gerbert
p. 38 item aere expr.; Haller I, 15 = 17; Meyer in Gerlachii Schweiz. Mus. I, 128. II, 64—75; Orelli 459 = 266.
Adscripsi *Hagenbuchii* interpretationem rectam eam quidem et defensam docto commentario, qui tamen ita longe late-
que vagetur et divagetur, ut et facete et iuste Reiskius ad eum applicarit Plautina illa: 'Si ante lucem ire occipias' a
primo epistolae titulo, 'Concubium sit noctis priusquam ad postremum perveneris'.

237 Ioniae (prope Rapperschwyl ad lacum Turic.) ante portam ecclesiae *Tsch.* 'inscriptio non legitur parte scripta parieti templi applicata' *Scheuchzer* it. 1710 p. 528. Denuo ibidem (nempe ad angulum ecclesiae qui respicit Russkilch et lacum) a. 1722 reperit inversam et conversam reposuit *Hagenb.*; dudum frustra quaesita nuper tertio relecta est ibidem. Modo prostat in ecclesia.

C OC · PROVIN

CIALIS SIGN C

C VI/GIVS VIS

/ / / / PRO SE S/

5 / / / / / N N I 3

238 Kempraten prope Rapperschwyl ad ripam lacus Turic. (qui vicus Centoprata dicitur in instrumento saec. VIII Mitth. der a. G. in Zürich II p. 10) rep. m. Apr. 1829 in thermarum reliquiis *Or.* Videtur periisse.

RO · HSVS

V S I L M

Orelli n. 5039 ed. 1 (in ed. 2 deest) a Neuhausio.

1 ns et vs ligatae fuerunt. Fuitne *Aphrodisius*? — 2 VSTLM *Or.*

Descripsi et ad lapidem et ad ectypon mus. Turic. gypsaceum. *Tschud.* cod. S. G. 1083 p. 68; cod. 105 p. 4. 74, ed. p. 110 (inde *Simler* cod. 102 f. 19; *Guillimann.* p. 37, ex hoc *Grut.* 444, 7; *Haller* I, 9), qui interpolavit. *Hagenbuchius* bis dedit diverse, et in epistolis a. 1722, 33 et in inser. cod. 285 p. 2. *Orell.* 470 = 278, qui male *Hagenbuchio* tribuit lectionem *Tschudianam*.

Lectio in plerisque non satis certa est. — 2 signo *Hag.* qui in hoc verbo desinit itaque visum est mihi etiam in lapide posito tamen in loco obscuro et incommodo; contra in ectypo videor mihi deprehendisse *signiferum cohortis*, quae lectio certe commodior est. — 3 valde incertae lectionis est; fortasse inest nomen *C. Valgii* vel *Ulagii Vestalis*. — 4 *pro se suisque* satis clare apparet. — Ceterum adscribam lectionem *Tschudianam*, quam interpolatam esse lapide sedulo collato testari possum:

C · OC · PROVIN

spatium

S · L · D · D · D

XIX. VITVDVRVM VICVS HELVETIORVM (*Oberwinterthur*).

239 Constantiae tabulam inveni marmoream vetustas litteras continentem, ex quibus apparet a Constantio Constantini patre hanc urbem nomen cepisse, cum prius Vitudura nuncuparetur. Hanc tabulam nemo Constantiensium legere scit tenetque vulgus opinio esse sanctuarium quoddam praecipuae religionis. Itaque mulierculae et cetera imperita turba fricandis per eam manibus et ad faciem refricandis iam litteras paene totas ex tabula deleverunt, cum tamen ibi scripta sint non sanctorum Christi sed persecutorum fidei Christianae nomina' *Leon. Aretinus* (1414). Constantiae in sacello S. Blasii iuxta chorum cathedralis ecclesiae *Apian.* similiterque *Stumpf.* 'Zu Costanz find man keine römische Antiquiteten, dan allein ein stein ist gebrochen, den habend die heidnischen keiser alda lassen machen, als sy die statt Winterthur, so von Alamannieren zerstört, wider buwen lassen, hat sich doselbshin sollen furen über der statt porten zu sezen, ist uss Hinlessigkeit oder vilicht durch andere Införe nit geschähen, und also zu Costanz bliben ligen. Das grösser stuck ist nochwerz innwendigen in Sant Blasius Cappel, so nechst bim thum ist, in die muren gesezt, da es noch stat. Das kleiner stuck ist noch Anno dñi 1520 vor der Cappel uf der erden gelegen, und sidhar durch die steimezen oder murer hinweg kommen, vermuret und sonst ze grund, beide stuck hab ich des gemelten Jars in miner Jugend eigentlich abgeschriben' *Tschud.* suo mendacio. Loco eo quem *Apianus* indicat titulus fractus adhuc extat; errore enim inde extractum et ad nescio quod aedificium in hortis adhibitum cum hoc periisse narrat *Rappenegger* *Inscr.* von Baden p. 1. — Vituduri nemo testium vidit apparetque ex iis quae narrat *Aretinus* iam saec. XV incipiente titulum dudum protitisse Constantiae. Vituduro tamen avectum esse Constantiam, quod coniecit iam *Rhenanus* et admiserunt reliqui omnes, et ipse verum puto; avexerit episcopus aliquis *Vindonissensis* Constantiensis dioeceseos, quae tractum Vitudurensem complectebatur, sive sacri cuiusdam usus causa male intellecti sive ut ex nomine Constantii v. 5 Constantiae suae antiquam originem comprobaret. Quare non dubitavi recipere, etsi titulus hodie *Badensium* est, non *Helvetiorum*.

^{i m}/P · CAES · G · AVRE · VAL · DIOCLETIAN^{us pont · max · ger · max · ii}
 p. C. 294 SAR · MAX · PERS · MAX · TRIB · POT · XI · IM^{p · x · cos · u · p · p · procos · et}
 IMP · CAES · M · AVR · VAL · MAXSIIMI^{us pont · max · ger · max · sar}
 MAX · PERS · MAX · TRIB · POT · X · IMP · VIII · CO^{s · iiii p · p · procos p · f · inn · augg}
 5 ET · VAL · CONSTANTIUS · ET · GAL · VAL^{maximianus nobilissimi}
 CAESS · MVRVM · VITVDVRENSEM · AS^{olo refecerunt}
 AVRELIO PROCVLO V · I/ I/R^{aes. prou. dedic.}

Descripsi diligenter. Citant titulum Leon. Aretinus in epist. IV, 3 scripta Constantiae a. d. II kal. Ian. 1414 et B. Rhenanus rer. Germ. I. III (Basil. 1531 fol.) p. 128. Exhibent Apianus p. 454 (unde pendet interpolatio Panviniana Grut. 166, 9); Stumpf cod. 47 p. 106, ed. V, 10 (inde Simler cod. 102 f. 138. cod. 104 p. 18 et per Paul. Gul. Lips. p. 30), qui in cod. supplementa adscripta Tschudio refert accepta et fortasse exemplum quoque a Tschudio accepit; deinde auctam Tschudius cod. S. G. 1083 p. 68. 87. 155 (hoc loco ait se vidisse lap.); cod. S. Gall. 1089 p. 82; cod. 105 p. 82 cf. p. 4, ed. p. 134 (inde pendent Simler cod. 102 f. 13; Guillimannus p. 26; Grut. 166, 7 ex Guillimanno; Bochat I, 426 ex ms. Tschudii). Ex lapide postea exceperunt Calmet p. 90 et male Raiser Oberdonaukreis I (Augsb. 1830) p. 24. Orelli 467 = 275.

De lectione vix quidquam monendum est nisi quod antiqui tanquam ex lapide proferunt litteras hodie exesas I in. IM, 5 med. T, 6 in. c. In fine hodie magis imminutum esse lapidem quam fuit saec. XVI neque probabile est in titulo muro incluso neque unquam loco moto et refellitur collato exemplo quamvis corruptissimo Apiani; quare Stumpfio-Tschudio-Simlerianum apographum quas addit litteras 2 f. IMP, 3 f. MAXSIMIAN, 4 f. COS, 5 f. VAL · M, non lectas sed additas esse arbitrator. — 5 in. Ø VAL Ap., NVAL St., FL · VAL Tsch. (in cod. S. Gall. olim videtur fuisse ... VAL); in lapide est ET · VAL. — 7 in. ante AVRELIO nihil unquam scriptum fuit neque habet ibi quidquam Ap.; CVR · vel CVRANTE AVRELIO Tsch. St. Siml.; vide quae mox dicentur. — in fine lege viro perfectissimo praeside provinciae; prior P etsi male legitur, tamen c non esse in lapide certum est. — Ad interpolationes quod attinet, missa Panviniana quae non multum nocuit, adscribam cum supplementa, quae, ut ait Stumpfius in cod., 'Aegidius Tschudi ex coniecturis literis minusculis adiecit', tum partem tituli quam idem dicit minorem, cuius causa postea confinxit supra recitatam fabulam.

Tschudii supplementa:

aug · pont · max
 p · x · cos · u · p · p · et
 n · aug · pont · max · sar
 s · iiii p · p · et · impp
 m · a · x · i · m · i · a · n · u · s
 o · l · o · r · e · s · t · a · u · r
 o · c · i · n · h · e · l · v · e · t · i · i · s

Tschudii interpolatio:

VS · AVG · PONT · MAX ·
 P · X · COS · V · P · P · ET
 NVS · AVG · PONT · MAX · SAR
 S · IIII · P · P · ET · IMPP
 MAXIMIANVS · FILII
 OLO · INSTAVRARVNT
 · PROV · MAX · SEQ

Falsa haec esse dudum intellexerunt Masson (hist. crit. de la rép. des lettres Amsterdam 1714 p. 65) et Schoepflin (Als. I, 131) et ego nuper data opera exposui (Berichte der sächs. Ges. der Wiss. 1852 p. 208–211), quem commentarium adeat qui dubitat. Addo nunc quod postea didici hanc inscr. a Tschudio in autogr. Sangallensi p. 68 ita exhiberi, ut sub titulo 'fragmentum' referatur pars quae adhuc extat adscriptis supplementis primum iis quae exhibuit Stumpfius ('curante' etiam minusculis legitur in margine, in textu puncta sunt), deinde deletis verbis 'in Helvetiis' rescriptum est 'prov. max. Seq.' item minusculis. Ibidem p. 87 legitur cum similibus supplementis, nisi quod v. ultimo nullum adscriptum est. Denique in cod. 1089 p. 82 similia supplementa leguntur, ita tamen ut in fine v. ultimi in textu primum fuerit 'in Helvetiis', quo deleta in margine scriptum est 'Rhaetiae primae', hoc rursus deleta: 'melius prov. Seq. Max.'

XX. AQVAE VICVS HELVETIORVM (Baden prope Zürich).

240 Aquis Helveticis in thermis maioribus in curia posteriori, lapis forma baptisterii fere, nuper ibidem inventus *Tsch. S. G.* 1083. 'ara, by den Bederen im hinderen hoff uss dem händ gegraben, die hat Graaf Ulrich von Montfort anno dni 1564 mit vergunstung der Eidtgnossen über den Bodenseeh hinuss in sin statt tettnang gefurt' *Tsch. cod. Tur. et ed.* anno... prope vicum calidarum aquarum aram invenit Theodovirus a Monte hospes tum aulae ut vocant posterioris ad aquas, quam postea donavit Monfortio comiti, qui illam permissu Helvetiorum Tettnangam avexit *Siml.* Ulricus hic comes Montfortii († 1574) monetis etiam colligendis operam dedit (v. Vanotti *Gesch. der Grafen von Montfort* p. 156); sed quae collegit post mortem domini videntur dispersa esse vel pessumdata. Apud rerum Wirtembergicarum scriptores altum est de hoc titulo silentium neque hodie videtur extare Tettnangi.

DEO · INVICTO

TIB · CASSIVS

SANCTVS

ET · TIB · SANCTE

5 IVS · VALENS

I E V I · L ·

Tschudy cod. 105 f. 5. 87, ed. p. 144; cod. *S. G.* 1083 f. 67; *Simler* cod. 102 f. 25 cf. f. 68; *Guillimann.* p. 124 (inde *Grut.* 21, 10) nimirum ex *Tschudio*; *Mur.* app. 6, 3 ex iisdem; *Orelli* 450 = 257.

Tschudius a *Simlero* potius pendet quam *Simlerus* a *Tschudio*; quare noli dubitare de sinceritate. — 4 SANCTE *Tsch. S. G.* et cod. 105 f. 87 *Siml.* f. 25; SANCTAE *Tsch.* f. 5 *Siml.* f. 68. — 6 IEVI om. *Guill.* *Fuitne posuerunt ex voto laeti lubentes?*

242 Anno 1633 den 22 Augusti Alten Calenders ist ein Irrdiner Hafen voll silberreicher Pfenning (da die Marck 10½ Loth fein hält) zwar nicht von gantz feinem Silber, und auff solchen mehrertheils der alten Römischen Keyser Bildnuss gepräget, in der Erden vergraben, inn dem Hölzlein, nicht weit von dem besagten Kloster [Wettingen] und in der Graffschafft Baden (so selbiges mahl Herr Hans Jacob Fuesslin, dess Raths zu Zürich, verwaltet hat) gefunden worden, so an Gewicht 14 Marck 4½ Loth, dessen Geschirrs und der Müntzen [scilicet Sabinae Aug. et Gordiani III] hiebey zu sehen, nachdem dasselbige, wie man auss etwas Zahlen und andern gemerckten Zeichen gespüret, in die 1400 Jahr da gelegen' *Merian* 1642. — 'Jahr Rechnung [von Baden] 1633. — d. ult. Oct. Die im Wettinger Hölzlein fundenen Silbernen Antiquiteten haben 194 Loth 3 Q. gewogen, welche an acht Stucke under die acht Regierende Orth vertheilt worden, davon

Zürich	40 Loth	—	Quintli.
Bern	22 »	2	»
Lucern	18 »	2	»
Uri	58 »	—	»
Schweitz	15 »	—	»
Under Walden	7 «	1	»
Zug	17 »	—	»
Glarus	16 »	2	»

das Loth pro 12 Gutbazen angeschlagen'. Excerpsit haec *Zollerus* in cod. ms. p. 245; unde certe apparet quibus locis vasa quaerenda sint, quamquam quaerentem operam perditurum esse dudumque haec ad 'Gutbazen' redacta esse non dubito. I. B. Ottii (*muthmassl. Ged.* p. 8) errorem *Vindobonae* in museo *Caesareo* haec adservari, natum ex *Lambecio* negligenter lecto redarguit *Zollerus*; praeterea amicus data opera *Vindobonae* postquam supellectilem hanc investigavit, extare loco indicato negavit.

241 Wettingen prope Baden in turri ecclesiae parochialis *Stumpf* ibidemque adhuc extat.

DEAE ISIDI EEMPLVM A SOLO

L ANNVSIVS MAGIANVS

DE SVO POSVIT VIK AQVENSß

AD CVIVS EEMPLI ORNAMENTA

5 ALPINIA ALPINVLA CONIVNX

ET PEREGRINA FIL X C DEDE

RVNT * L · D · D · VICANORVM

Descripti cum ad ectypon ex gypso factum musei *Turicensis* tum ad ipsum lapidem. *Stumpf* cod. 47 p. 105, ed. VI, 23; *Tschudy* cod. 105 f. 4. 83, ed. p. 137; *Simler* cod. 102 f. 22; *Guillimann.* p. 125; *Grut.* 82, 9 a *Commelino* i. e. e *Stumpfio*; *Merian* topogr. *Helvet.* ad p. 51; *Altmann* *Altes und Neues aus der gel. Welt* X (Zürich 1719) p. 683 sq.; *Hagenbuch* cod. 286 p. 295 q. v.; *Orell.* 457 = 264.

3 neque *VIR AQVENSIS* *Stumpfii* neque *VIR AQVENS* B *Hagenbuchii* (de cuius interpretatione praestat tacere) verum est, sed *vikanis Aquensibus* legendum. Quod si quem moveat scripturae inconstantia in eodem lapide, consulat *Marinium* *Arv.* p. 29 sq.

- a in paterae maximae [quam Uranienses accepisse Zollerus coniicit] parte inferiore et exteriori litteris bonis *pict.* Circulo scripta sunt ut nescias ubi incipiendum sit.

intra

DEO * MARTI * * MIL * *

Fuitne M.L.L., merito laetus libens?

extra

LEGENTI * REGLY * BENIGNES

Legenti, Reglii [dehuit saltem proponere *Regle* sive *Regulae*], *Benignes* Hag., vix recte.

- b in patera non profunda [quam ad Turicenses pervenisse Zollerus coniicit] stilo scripta *pict.* Circulo scripta non pleno, ut initium certum sit.

extra

RINIONIBOLTTIVRI

intra

+

- c in paterae argenteae non admodum profundae parte inferiore stilo scripta *pict.* Hanc Zugenses accepisse coniicit Zollerus ex ponderis et tabulae comparatione coniectura ducta.

2 fortasse pro MANI ser. MATVT facillima emendatione, quae nititur titulo n. 243 quamvis et ipso lectionis non satis certae. — 3 conferendus est cum notis simillimis supellectilis argenteae Bernayi (Eure) repertae (v. Lenormant Bull. dell' Inst. 1830 p. 97 sq.), quae sunt hae:

- 1) MERCVRIO·AVGVSTO·Q·DOMITIVS·TVTVS·EX·VOTO; in medio PIS::SƏVIII
- 2) eadem inscriptio; in medio PH-ƏII
- 3) sine inscriptione P-ISƏSX

item cum titulo Ferrariensi Marini Arv. p. 230, quem et ipse vidi Ferrariae:

P·XXIIS+VII

Horum omnium priorem partem facillime explicabit qui scit P esse *pondo*, -unciam, L semunciam, ɔ sicilicum sive unciae partem quartam (Volus. Maec. § 27. 29. Marini Arv. p. 227); ut habeamus

in Bern. I	P IS=EL =	pondo	12 ¹ / ₂₄
in Bern. II	P II- =	"	2 ¹ / ₁₂
in Bern. III	P ISLO =	"	12 ⁷ / ₄₈
(sic corrigenda)			
in Ferr.	P XXIIS =	"	23 ¹ / ₂
in nostra	P S=-L =	"	19 ¹ / ₂₄

Sed quid faciemus de his quae restant?

in Bern. I	Ə VIII
in Bern. II	Ə II
in Bern. III	7 X
in Ferr.	7 VII
in nostra	ɔ VII, ubi corrigo ɔ VII.

cum reiiciendam esse Marini interpretationem qui 7 habet pro scriptulo sive $\frac{1}{238}$ pondus mihi quidem constet; neque enim placet transitio eiusmodi a notis ad numeros et decem vel octo scriptula potuerunt notari ex parte certe solitis notis sicilicorum. Quare mihi visa est prima nota indicare *sextarium ad vinum*, quem ɔ notari docet Vol. Maec. § 80 et exemplis confirmavi I. N. 5078. Certe aliqua liquoris mensura ex iis quas Maecianus ibi recenset hoc loco indicatur, quam si placuisset descriptoribus vasorum mensuram adnotare facillime erueremus.

At periit vas cuius basis lapis Ferrariensis olim fuit et Bernayensium nostrique mensura non proditur.

Accurate delineata exhibentur haec vasa cum anaglyphis et inscriptionibus in fasciculo picturarum illius aetatis qua reperta sunt, qui ex bibliotheca civium Turicensium in eorundem antiquarium nuper transiit. Ex hoc fasciculo desumpta est et pictura Zolleriani cod. p. 247–264 (inde Haller II, 185 sq.) et Meriani (top. Helvet. p. 51) tabula, ex qua pendunt reliqui omnes, ut Reines. I, 81 not.; Wagner Merc. ed. 2 p. 158, ed. 3 p. 196; Hagenbuch cod. 286 p. 321; Bochat II, 402; Orell. 458 = 265.

243 Badenae prope Turicum olim, unde bello Toggenburgico a. 1712 ablata est *cod. Zollerii* p. 604, ex quo tempore extat Turici in bibl. civium.

MERCVRIO
MA T / T N O
vir // I / IE *arbor*
EX VOTO
V L M

Descripti. Scheuchzer Untersuchung des Bads zu Baden (Zürich 1732) p. 11; Ott muthm. Ged. p. 32; Zurlauben hist. de l'ac. roy. des inser. vol. XXXVI (Paris 1774) p. 163 ex Ottio; Orell. 451 = 258.

2 mihi est MATVINO; certe non est in lapide quod dederunt priores MARVNO.

244 gefunden 1846 in den kleinen Bädern zu Baden, im Haus von Grossrath Bucher; geschliffene dünne Platte, jetzt wieder vermauert.

A E
· C
A S P

Zeichnungen der ant. Ges. zu Zürich Bd. III Bl. 76 v.; descripsit praeterea Schaufelbühl Zurzacensis.

2 G Sch.

XXI. VINDONISSA VICVS HELVETIORVM (Windisch).

245 Brugg *Gundelf.* Brugg in pariete domus nobilium Efinger ad exteriorem portam *Stumpf* *cod.* 47 p. 103, ubi locum indicat, inscriptionem ipsam omisit (ita plane *Tschud.* *cod.* 105 f. 8. 87, ed. p. 143). Denuo a. 1779 rep. sunt fragmenta duo, quorum prius v. 1. 2, alterum 4. 5. 6. 7 complectitur, Brugg 'im Hallweilerhof' *Haller* vel 'im Effingerhof' *Fisch.* Nunc extant ibidem.

I M P · T · V E S P A S I A N O
CAESAR · AVG · VII · COS p. Chr. 79.
MARTI · APOLLINI · MINERVAE
ARCVM
5 VICANI / VINDONISSENSIS
CVR · T · VRBANIO · MATTONI · T ·
VALER · ALBANO · L · VETVRIO · MELO · C · COTTIO
RVFO · q · SEXTIO

Descripti quod superest. Integram vidit unus Henricus Gundelfinger ecclesiae Beronensis canonicus posuitque in libello de thermis Badensibus scripto a. 1489 (qui libellus sive editus est sive non editus, videtur periisse, sed excerpit eum *Conr. Gesnerus* in tractatu de thermis inserto operi 'de balneis omnia quae extant apud Graecos, Latinos et Arabas scriptores' *Venet. ap. Iunt.* 1553 fol. f. 292 a); unde habuit *Grut.* 1068, 3 et *Donat* 212, 4 = 344, 3 ex schedis *Gnocchii*. *Stumpfius* de titulo audierat neque tamen descriptum accepit, unde factum est ut desit apud *Tschudium* (qui tamen 'praetereundo se vidisse' mentitur *Stumpfii* notam supra relatam exscribens) *Simlerumque* et reliquos *Stumpfii* asseclas. Denuo relecto lapide inscriptio edita est ab *Hallero Schweiz. Mus.* 1785 p. 703, *Helv. I.* 131 = 149; *Fischio* in *Helvetia IV.* 419; *Orellio* 437. 5026 = 240.

V. 1. dabo Gundelfingeri solam, qui versus non separat: 1 IMPERATOR · TITVS · VESPASIANVS, 2 CAESAR · AVGVS TVS · VII · CONS, 5 VINDONISSENSIS, 6. 7. 8 CVRIAE · TITO · VRBANIO · MATTONI · TITO || VALERIO · ALBANO · LVICIO · VETVRIO · MELLOCCOTIO || RVFFO · QVINTO · SEXTIO. — Vides non tam male descriptam quam compendia imperite soluta esse. — Ceterum cum totum titulum *Hagenbuchius* perperam iudicasset suspectum, *Orellius* v. 3 et 8 a Gundelfingero additos esse credidit, cuius tamen interpolationis neque ille causam ullam addidit et equidem hos versus ab interpolatore nequaquam proficisci probare me posse confido. Primum enim duos qui hodie supersunt lapides examinans prioris partem inferiorem et superiorem alterius ita resectas inveni □ □ ut medium lapidem deesse appareret; item secundi lapidis partem inferiorem non ita exasciatam esse quin effracta esse posset. Praeterea tanta cum simplicitate titulus profertur ab antiquo illo auctore, ut neque ratio neque consilium interpolationis intellegatur. Denique si fuit titulus positus in honorem imperatoris, cur solum consulatum adscripserint omitta tribunicia potestate aliisque solitis honoribus, non video; imo imperatoris nomen cum consulatu solo eam vim habet ut annum denotet, quamquam hoc singulare est et factum in honorem imperatoris, qui hoc ipso anno patre mortuo solus imperium suscepit, ut ei collega omitteretur et consul in principio non in fine tituli collocaretur. Quam ob rem tertius versus tantum abest ut interpolatus iudicandus sit ut si eo carendum esset, titulus procederet sine dedicatione.

246 Vindonissae rep. 1852, nunc Turici in bibl. civium.

M E R C V R
 ///IN:////
 //////////////

Descripti.

247 Vindonissae rep. m. Maio a. 1852. Nunc Turici in antiquario.

Q V A D R V I
 S · P R O · E · E T · E
 V I S · V O T V M S O ·
 L V I T · / · I I C E N N
 I V / / / / V S V / I / / / / /
 A M / / / I F C / I / I C / / / / /
 I I O / E · M E R / I O / /

Descripti; evanida est. Edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 106.

248 röthlich weisser harter Marmor, wie er in dieser Gegend nicht vorkommt (von gleichem Material wurde 1840 ein Stück von einem cannelirten Pilaster gefunden und zu einem Grabstein verwendet; ein ähnliches Stück ist in der Basis des Schwarzen Thurms bei der Brücke vermauert, so dass die Schmalseite nach aussen steht; ein drittes in ähnlicher Weise in einem Privathaus). Der Stein ist 6 neue Schweizerschuh lang, 2' 9'' breit, 1' 5'' dick. Die wohlgeglättete Vorderseite ist von den Seitenwänden gegen die Mitte zu cylindrisch vertieft mit einer Einbiegung von etwa 2 Zoll in der Mitte; so dass der Stein Bruchstück einer in grossen Dimensionen gewölbten Nische zu sein scheint. Auf der dem Beschauer rechten Seite hat der Stein in der Richtung der Dicke einen Ausschnitt □, so dass hier offenbar ein anderes Quaderstück eingefügt war; die linke Seite ist ganzwandig, doch finden sich auf dem obern Rande links wie rechts deutliche Spuren der Verbindung durch eiserne Klammern. Gefunden Anfangs Juni 1842 in Brugg in der Storchengasse an der südöstlichen Ecke des Effingerhofes zwischen diesem und der ehemaligen Landschreiberei, einen halben Schuh unter dem Strassenpflaster. *Haec excerpti ex epistolis eorum qui affuerunt cum titulus repertus est. Optimis et plane Augusteis litteris scriptum epistylum extat Bruggi.*

A V G V S T O ·
 V N D O · L E G · A V
 L E G I O · / / / ·

Descripti. Orell. . . = 255 a Fischio Voegtliano Staebli, quorum epistulas ego quoque excussi.

3 tres litterae, puto XXI, consulto erasae.

249 Königsfelden rep. 1809.

VESPASIANO

Haller II, 394.

250 Windisch, longa poll. 41, lata poll. 36.

G P O N -
 B P O T III
 L O N I O P A T R

Hagenbuch cod. 286 p. 281 a Schinzio Vindonissensi; inde Orell. 438 = 241.

251 Windisch rep. 21 Ian. 1794 *Hall.* Extat Königsfeldae in coenobio..

rosa

M · A P R O N I V S ·
sic M · FVLVIVS · SECV
 NDVS · LVCO AVG
 MILES · LEG · XI · C P F
 5 7 V E L I F V S C I · A N N O
 XX x VII s T I P E N D I O
 RV x VII H · S // E S T
 T E S T A M E N T O F I E R I
 I V S S I T H E R E D E S
sic 10 F A C I V M D V C V R A R
 V N T

Descripisi. Haller I, 189 ed. 2 male; Leichtlen Schriften der Freiburger Ges. I, 36; Orell. 439 = 242; ego Bull. dell' Inst. 1852 p. 103.

2 quadratarius scribere debuit M · F · VOL sive M · F · VVL sive M · F · VL, quod male solvit in M · FVLVIVS. Lucus Augusti enim tribus est Voltinae, v. Steiner (ed. 2) 508. 509. 546.

252 inventa a. 1698 ad confluentes Arolam et Ursam *cod. C* 220. Gebensdorfi rep. 1698 cum olla sepulchrali; extat ibi in aedibus parochi *Wagn.* ex duabus ollis sepulchralibus simul repertis alteram in bibl. Zofingensi extare auctor est *Altmann* in Hagenbuchii ep. ms. 1722, 34. — Videtur interiisse cum aedes parochi reficiebantur a. 1768.

T I C L A D I O H M N O
 M E D I C O L E G · X X I
 C L A D I A E Q U I E T A E E I V S
 A T T I C V S P A T R O N V S

Wagner ed. 3 p. 98; Scheuchzer it. 1705 p. 327; Ott muthmassl. Ged. p. 23 et codex eiusdem apud Hagenb. cod. 284 p. 79 (inde cod. Zoller p. 597 et cod. C 220); Hagenbuch cod. 284 p. 76. 79 (cf. ep. ms. 1722, 33) qui descripsit a. 1727 (inde ed. Breitingen ap. Schelhorn. amoen. litt. VII, 25) et 1744; Schmid 1760 p. 97; Gerbert p. 19; Donat 280, 2 ex Schmidio; Ritter p. 6; Orell. 448 = 254.

Missis exemplis editis, quorum in nexibus nullus fere usus est, v. l. dabo Ottii et Hagenb. I. II. — 1 T E L A D I O H Ott, .. C L A D I O H Hag. I; quod supra dedi, habet Hag. II. nisi quod pro T I dedit II. — 3 Q U I E T A E Ott.

253 Vindonissae rep. 1837 in sepulcro 'links an der Strasse von Königsfelden nach Windisch auf der sogenannten Breite' *sched. Orell.* Nunc Turici in bibl. civium.

m ? i V L I O M F
 se R · M A X I M
 a I G V S T O
 nem I E T O M I L
 leg I · C · P · F
 5 D V I I I · S T R V
 // // // V S
 ve G E T V S M I L
 le G · E I V S D E M
 h L R E S · E I V S · F E C I *sic*

ascia et circinus

Descripisi. Stäbli in epistolis soc. Turic. d. 6 Dec. 1837 (I, 111); Orell. ... = 243, in cuius schedis praeterea reperi; Meyer Gesch. der Leg. p. 156.

254 Gebensdorf in angulo turris *Grut. Guill.* ibidemque adhuc extat, quamquam a sciolo nescio quo quibusdam locis corrupta.

M · M A G I V S · M · P O B · M A C
sic C A V S · V E R O N A · M I L · L E G X I C P F
 7 M A R C I · M O D E S T I A N N X X X I I I
 E X T E S T A M E N T O H · F C
 5 L E N N I V S S E C V N D V S
 Q R O M A N I V S V E R E C V N D V S
 H S E

Descripisi. Grut. 551, 10 a Stuckio; Guillimannus Habsburg. p. 35 et epistola eiusdem a. 1602 scr. apud Hagenbuch. ep. ms. 1738, 16; Scheuchzer it. 1705 p. 327 q. v.; Hagenbuch qui habuit ex cod. Ottiano et descripsit bis 1727 et 1744 cod. 284 p. 75 cf. ep. ms. 1722, 23 (ab Hagenbuchio Schelhorn amoen. VII, 47 et Schmid 1760 p. 94); Gerbert p. 17. 18; Donat. 291, 7 a Schmidio; Orell. 447 = 254; Meyer Gesch. der Leg. p. 156.

255 Königsfelden. Videtur interiisse.

L · TITENNIUS · L F ·
LEMONIA · VIC ·
TORINVS BONO
MIL · LEG · XI C P F
5 7 VALERIANA ·
ANNOR · XXV ·
STIPENDIOR · V ·
H · T · F · C

Breitinger in Schelhorn. amoen. litt. VII p. 49 a Scheuchzero (inde cod. Zoller p. 608; Bochat I, 390; Gerbert p. 19); bis descriptis Hagenbuch a. 1727 et a. 1744 cod. 285 p. 85 (ab Hagenb. Schmid 1760 p. 94, cf. Hagenbuch ep. ms. 1759, 210; Donat. 303, 3 a Schmidio); Orell. 446 = 252.

1 TITINNIUS Hag. I. — 3 TROINVS BON · Breit. — 5 7 om. Breit. — 6 ANNORVM Hag. I. — LVI pro V Breit.

256 eruta 1599 Altenburgi in angulo Vindonissae ad Arulam *Grut.* hanc nuper apud Campum Regis ex Altenburgo haut multo ante adlatam, cum rusticus, qui ibi habet, hortum moliturus eruisset, exscripsimus. In ea qui characteres innovare conati sunt iam quaedam corruerant *Guill.* Videtur interiisse.

C · VALERI
VS · C · F · VOL
CAMPANVS
VIENNA · MIL
5 LEG · XI · C · P · F
...OLNI · ANNO...
STIP · XI · T · F · i
C · COMINIVS
NEMAVSVS h
10 F · C

Grut. 564, 4 a Io. Gulielmo Stuckio; Guillimann. Habsburg. p. 35; Donat. 307, 2 ex schedis Gnocchii pessime; Orell. 445 = 251.

3 CAMPANA *Grut.* — 5 G · P · F *Grut.* — 6 ... OLNI ... ANNO · XI *Guill.*; c//NI ANNO// *Grut.* — 7 STIP · XI · T · FE *Guill.*, H · P · XV · // // // *Grut.*; emend. Hag. — 8 c//OMINIVS *Grut.* — 9 NEMAVSVS *Grut.*, NEMAVSYS F *Guill.*; emend. Orell. — 10 /F · C *Grut.*

257 in castro diruto Vindonissensi ad Arolam prope Brugg sito Altenburg dicto, fragmentum *Stumpf.* Hanc requirens aedibus novis rusticis ibi factis nihil nisi ab interiore parte ostii supra limen hanc notam 7 deprehendit *Simler.* — Male Badensibus titulis hunc inseruit *Rappenegger* *Inscr. von Baden* p. 4. — De fragmento altero: 'Haec fragmenti pars seorsim iacebat anno dñi 1535, sed postea per lapidas diruta, sicut et aliae ibidem plurimae inscriptiones cum villici domus conderetur' *Tschud. cod. S. G.* 1083.

L · VECNA ^{tio l. f.}
POL · MAXIM ^{o d}
FOR · COR · MIL · L ^{eg}
XI · c · P · F · 7 GYSOR;
5 ANN · XLVIII · STIP
H · S · E ·
G · ROSCIUS · OM ^{ut}
LVS · HER · FAC · C ^{ur}

Stumpf cod. 47 p. 104, ed. VII, 11 a quo pendent reliqui: *Tschud. cod. S. G.* 1083 p. 75, cod. 105 f. 8. 87, ed. p. 143; *Simler* cod. 102 f. 24; *Guillimann. Helv.* p. 25, *Habsb.* p. 34; *Grut.* 567, 2 e *Stumpfio* et *Guill.*; *Plantin.* 1656 p. 278; *Mur. app.* 6, 10; *Gerbert* p. 18; *Orellius* omisit.

4 c *Stumpf.* — *Tschudiana* supplementa quamvis tanquam ex lapide sumpta proferuntur, tamen falsa esse apparet; sunt autem haec: 1 TIO, 2 o do, 3 EG, 4 I V · (voluit I VIXIT, quod proposuerat St.), 5 XX, 7 PHA, 8 VR. In cod. S. Gallensi eadem leguntur, reiectis iis quae primum proposuerat 1 TIVS vel L · F, 2 VS vel VS DOMO, 4 I VIXIT.

258 Vindonissae prope parochi aedes in aedibus privatis textoris cuiusdem supra ianuam. Secunda pars ibi pro limine est, sed iam detrita tota.

T V I E;
SER · FE
CL · A · M ^{il leg xi}
C · P · F · C ·
5 I / I · Q V I ^{vixit}
ANN · X ^{x mil. a.}
XVIII · ^{h s. e.}
C · CRITT
H · ^{f c}

Descripti indicatam a Kellero.

259 litteris pulchris, Windisch rep. in vetusto aedificio deiiciendo, mox iterum in muris abscondita *Hall*.

MIL · LEG · XXI

RAPACIS

ANNOR · XLIII

STIPEND · XIX

5

H_eREDES

FAC · CVR

H · S · E

Haller II, 380.

6 HAEREDES Hall.

260 Königsfelden rep. 1809.

LEGIONIS XI

Haller II, 394.

261 Vindonissae rep. 1852. Extat Turici in antiquario.

n^o GOTIA^otores
? sals^o ARI · LEC^ouminari?
ci VES · RC^omani

Descripsi et edidi Bull. dell' Inst. 1852 p. 106.

262 Vindonissae in coemeterio *Stumpf*.

CLAYDI

Stumpf cod. 47 p. 103, ed. VII, 11; inde reliqui: Tschudy cod. 105 f. 8. 87, ed. p. 142; Simler cod. 102 f. 23; Orell. 444 = 248.

263 Vindonissae in pariete domus rusticae *Stumpf*, in coenobio Campiregio; apparet trophaei fragmenta esse *Siml.*, de hoc et n. 264 et 265.

C A L O
V I I C
O · I

Duo exempla extant: Stumpfii cod. 47 p. 103, ed. VII, 11 (inde Tschud. cod. 105 f. 9. 87, ed. p. 143; Simler cod. 102 f. 23; Orelli 444 = 250) ipsiusque Simleri l. c.

1 o om. St. — 2 c om. St. — 3 i · o St. ed. err. typ.

264 Königsfelden (v. n. 263).

I O M I I

Simler cod. 102 f. 23. — Fuitne Iovi optimo maximo?

265 Königsfelden (v. n. 263).

I M · I
F O · L E

Simler cod. 102 f. 23.

266 in lapide non laevigato, qui pro termino videtur fuisse, Vindonissae in campis.

/// R

Descripsi indicante Kellero. Ut reciperem fecit eiusmodi litterarum in saxis terminalibus insculptarum summa raritas, quam miramur gromaticos legentes.

XXII. Zurzach.

267 Zurzach fragm. in pariete templi parochialis *Stumpf*.
 'Der stein ist enzwey gebrochen. Ist das grösser stuck
 ussert by der thür der pfarrkirchen in die Muren ge-
 setzt, daz kleiner teil lag Anno dñi 1535 als ich dero
 Zitt landtvogt zu Baden was, uff der erden by herr Ja-
 cob Edlibachs dero zit propst zu Zurzach hussthür,
 ist bald darnoch uss unachtung und unverstand des
 volcks vermuert oder zerschlagen worden. Von mir
 eigentlich abgeschriben'. *Tsch.* in Gall. com. similiterque
 in cod. S. Gall. solitis nugis. Fragmentum *Stumpfio*
 visum adhuc extat loco antiquo.

I · F · VOLT · CERTO
 IEN · VETERAN
 XIII · GEMINAE
 ET · AMIANTHVS
 5 EREDES · FECER

Descripti. *Stumpf* cod. 47 p. 104, ed. VI, 5 (inde *Simler*
 cod. 104 f. 34; *Grut.* 571, 10). Auctiorem exhibuit *Tschudi*
 cod. S. Gall. 1083 p. 76, cod. 105 p. 4. 83, ed. p. 137
 (inde *Simler.* cod. 102 f. 15; *Guillimann.* p. 35; *Grut.*
 548, 7 ex *Guill.*; *Mur.* app. 6, 9; *Donat.* 289, 1 ex sche-
 dis *Gnocchii*). Ex lapide rursus descripserunt *Hagenbuch.*
 a. 1728 (cod. 286 p. 326 cf. p. 339); *Calmet* p. 129; *Orellii*
amicus 453 = 260; *Meyer*.

1 ex hoc cognomine *Zurzacho* oppido finxerunt nomen *Cer-*
tiaci. — 2 *VLEN* *St. Calm.* — *Tschudiana* supplementa pro
 veris vulgata haec sunt:

M · IVNIO
 D O M O · V
 MIL · LEG ·
 CERTVS ·
 P II · HA

In cod. *Sangall.* eadem minusculis scripta proferuntur ibi-
 demque pro *PII*, quod deletum est, emendatum est *EIVS*.

268 reperit *Ioh. Iac. Aklin* praefectus (Stiftsamtmann) *Zur-*
zacensis († 1690) in hortis quos sibi fecit ad castrum
Zurzacense quod dicebatur *Sidelle*, postea *Mandach*
sched. Aklini et anon. apud Hag. p. 339. ibidem extat in
 hortis ad portam muro inclusa *Hag.* Nunc in hortis
Schaufelbühl.

Q · VALERIVS
 Q · F · FAB · LII/
 ENS · B R I X A sic
 MIL · LEG · XI · C
 5 P · F · 7 · ATT I E N I
 MAXIMI ·

Descripti. *Sched. Aklini* apud *Schaufelbühl*; *Hagenbuch*
 cod. 286 p. 337 qui et ex cod. *Ott.* habuit et vidit ipse a.
 1728; *Calmet* p. 131; *Leichtlen* *Schr. der Freiburger Ges.*
 I, 57; *Orell.* 454 = 261. Descripsit *Meyer*.
 2 *LIB* priores, ex coniectura.

269 rep. ante a. 1690 in hortis *Aklinianis* ad *Zurzach* una
 cum n. 268, quacum migravit ad *Schaufelbühl*.

V G I A C V S
 F · POLIA · SVPER
 LENTIA · MILES
 XI · C · P · F · 7 · SAENI
 5 IMI · ANNORV
 V V V I

Descripti. *Schedae Aklinianae* apud *Schauf.*, quas expressit
Calmet p. 131; cod. *Ottianus* apud *Hagenb.* cod. 286 p. 341;
Hagenbuch qui vidit a. 1728 l. c.; *Leichtlen* *Schr. der Freib.*
Ges. I, 37; *Orell.* 455 = 262; *Meyer*.

1 .. *DVG* *AKLIN* male; ... *VGIACVS* reliqui. — 3 *POTENTIA*
AKLIN, *POLENTIA* *Ott.*, *POLENTIA* *Hag.*, reliqui om. po. — 4 in.
LEG addunt *Aklin*, *Ott.*, *Hag.* — 5 in. *MAX* addunt iidem. —
 6 *XXXV* *Aklin*, *XXXV · TIB* *Ott.*, *XXXV · STIP* *Hag.*, om. reliqui. —
 Antiquus descriptor quae addit, ex supplemento proficisci inde
 patet quod deficiunt in iis quae coniectura assequi non potuit
 cognominis initium et patris praenomen; idem probat v. 6
 lectio sensim nescio quomodo aucta et lapidis vestigiis contraria.

270 in castro prope *Zurzach* et rep. et servata cum n. 268. 269 *Hag.*

.....
 OR
 PROC

Aklin memorat. *Hagenbuch* cod. 286 p. 343 et ex cod. *Ott.* et vidit a. 1728; *Orelli* 456 = 263.

1 OA *Ott.* — 2 *IROC* *Hag.*

XXIII. *Stein am Rhein.*

271 rep. Burg e regione Stein oppidi a. 1741 in coemeterio una cum fundamentis aedificii; statim fracta interiit.

f L V M R I E N O
P R O S A L V E
Q · S P I C I CRN

Servaverunt cod. Breitingermanus bibl. civ. Turic. S, 298 et Hagenbuchianus n. 283 p. 347 eodem exemplo, sed Hagenbuchianum paullo neglegentius scriptum est. Inde Orell. 469 = 277.

1 ILVM traditur.

272 Burg ad Rhenum e regione oppidi Stein in pavimento chori eccl. parochialis lapides duo olim iuncti pedum contactu valde attriti *Stumpf* similiterque posteriores. Nuper demum lapides translati sunt in castrum Steinegg (Thurgau) Zeerlederi.

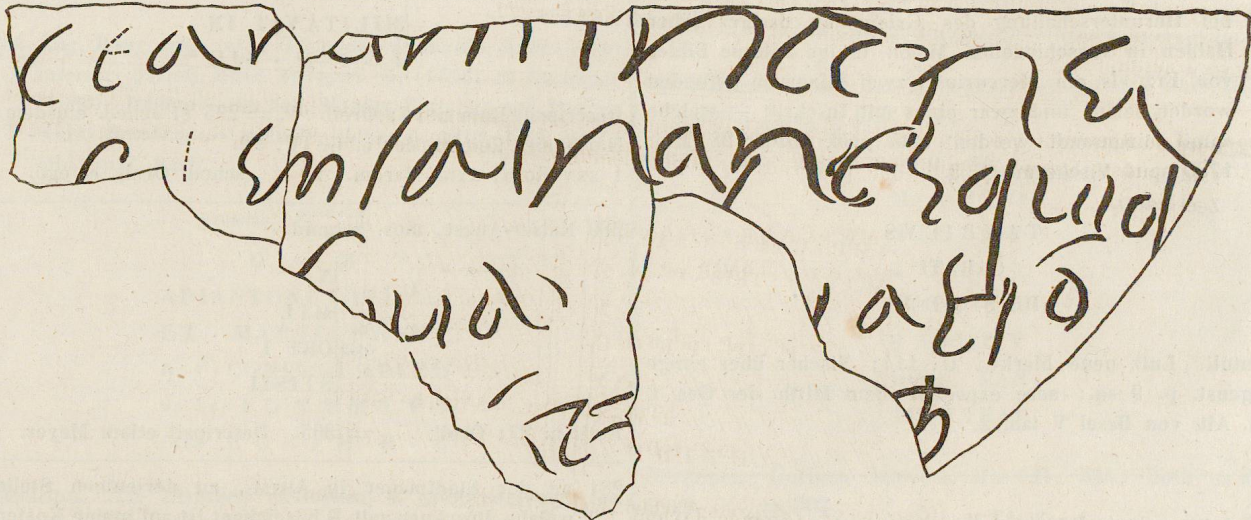
	IMP · CAES · GAIVS ·	/ / / / /
	MAX / TRIB · P · P ·	/ / / / /
	/ / / / /	/ / / / /
	/ / / P · P · P R O C	/ / / / /
5	/ / / / /	/ / / O / V / / / I S S
	/ / / / / T A S C	C · S V M T V S V
	/ / / / / E T I D E / /	/ / / / /

Contuli. *Stumpf* cod. 47 p. 107, ed. V, 14 (inde *Tschud.* cod. S. G. 1083 p. 68. manu *Stumpfii*, p. 69 manu sua, cod. 105 f. 4 manu priore, *Simler* cod. 104 f. 26, *Grut.* 1021, 5 e *Stumpfio*). Deinde cum *Tschudius* diligenter, ut ait, considerasset (v. epistolam eius ad *Simlerum* cod. 102 f. 36 editam *Archiv f. Schweiz. Gesch.* Zürich 1846 IV p. 168), suum typum protulit, si quidem dignus fuit quem sibi vindicaret, cod. 105 f. 4 manu secunda, f. 82, ed. p. 135, unde pendet *Guillim.* p. 95 qui supplevit, ex hoc *Grut.* 188, 7 et *Haller* I, 58 = 66. *Hagenbuchius* et ipse descripsit a. 1727 (cod. 283 p. 340) et habuit a *Schennisio* (l. c. p. 341) et a *Blauro* (l. c. p. 345); unde pendent *Puppikofer* *Gesch. des Thurgaus* (1828) I Nachw. p. 8 et *Orell.* 468 = 276. *Donat.* 96, 3. 211, 4, ex schedis *Gnocchii* dat solum v. 1. Typos priorum auctorum adscribam:

	<i>Stumpf:</i>	<i>Tschudy:</i>	<i>Hagenbuch:</i>	<i>Schennis:</i>	<i>Blaurer:</i>
I.	IMP · CAES · CAIVS MAX · /// TRIB · P · P / / / / / A / / / D P · P · PROC / / / / / M / / / / / SC / / / / / DE	IMP · CAES · CAIVS MAXI · TRIB · P · P P · P · PROC N SC NDE	IMP · CAES · CAIVS ... TRIB · P · P P · P ... OC SC	IMP · CAES CAIVS MAX TRIB · P · P · RC · R · N · N D PP · PROC D A N V A P · KSC D IDE	IMP · CAES CAIVS · RIB P P · B D P OC M SC DE
II.	deest.	deest.	SS TVSV	V D VIC O SS O VMTV · SV	IC SS VSV

Qui ad *Caligulam* referunt, ante si possunt doceant ea aetate praenomina in publica praesertim inscriptione omnibus litteris scripta inveniri. Cogitandum est potius de *Diocletiano* et *Maximiano* videturque titulus omnino simillimus fuisse *Constantiensi* n. 239, ut lateat fortasse v. 6. 7 *muros portasque ... sumtu suo ... refecerunt ... et idem ...*; *Steinii* moenium Romanorum vestigia ampla extare notum est.

273 in tabula latericia olim, cum integra fuit, semicirculari. Crassa est metri Gallici centesimas 7; summa altitudo fuit olim cent. 37, cum radius circuli cuius segmentum repraesentat comprehendat cent. $48\frac{1}{2}$, latitudo cent. 94, sed fracta ab operariis tabula atque adhibita ad aliud opus, ut demonstrant calcis vestigia quae tribus locis adhuc ei inhaerent, iam ad tria quae habemus fragmenta redintegranda desideratur et principium, quocum periit primi et secundi versus pars fere tertia, et ima pars tota. Elementa qui scripsit, virgula parum acuta ea exaravit in creta sicca iam neque scribendo satis apta. Reperta est Untereschenzi (Thurgau) in sepulcro, sed loco non suo; in quo sepulcro quae continebantur, delineata extant in tabulario nostro (Zeichn. der ant. Ges. I, 72–76) commemoravitque ea Keller Mitth. der a. G. III, 31. Lateres extant in castro Steinegg apud Zeerlederum, qui nobis misit ut ligno eos incidendos curaremus.

..... c²eanun²t inter²ea
 s..²emsainareliquid
 s.ua ..²uaeso
 t²...m²

Diligenter expressi adiutus a Kellerei mei perita patientia. Edita est Schweiz. Geschichtsf. VII, 302.

1 litterae superne imminutae sunt creta in margine cultro resecta. — 3 post ua quod superest in tabula spatium nunquam videtur scriptum fuisse. — Quid subsit, non satis assequor. Litterae pleraeque satis clarae et certae sunt; cum tamen similis figurae similisque argumenti monumentum argillaceum adhuc nullum quod sciam prodierit, Eschenziani autem non exigua pars desit, coniecturis adhuc abstinendum esse apparet.

XXIV. Schleitheim.

274 Vorholz prope Schleitheim (Schaffhausen), destinata, ut ait Wanner, museo hist. nat. Schaffhausensi, sed videtur periisse ante quam ei inferretur. Ego et Schaffhausae et Schleitheimi diligenter, sed frustra quaesivi.

..... C · I · SPIN THER
 n A T I O N E M A C E D O N u M
 H O M O C A R · C E n T ... X X X I V ... a N N O S
 D · I I I

275 Hinter Mauern prope Schleitheim (Schaffhausen).

imago

V E . . . S G . . .

Wanner p. 4 ex ore rustici qui reperit; cogitatque bonus homo de Venere Genetrice.

Wanner p. 21, cuius inficeta supplementa consulto retinui. Sane latebit v. 2 M · L E G · V. (pro quo legit ATIONE) MACEDON, v. 3 fortasse DOMO · C A R T H A G I N E.

XXV. COLONIA AVGVSTA RAVRICA (*Basel-Augst*).*Acc. Basilia (Basel), Kaiser-Augst, Liestal, Waldenburg.*

276 parva basis aerea, cui olim sigillum infixum fuit, rep. Wallenburg sive Waldenburg (Baselland) a. 1788. 'Schreiben von Wallenburg zeigt an, dass unlängst in der Griengrube bei Waldenburg, das Anrisslin genannt, bei Herunterschaffung des Griens an dasiger jähre Halden in verschiedenen Malen einige antique Bilder von Erz als ein Mercurius, zwei Minerven gefunden worden seien, und zwar eines mit Inschrift — welche anmit eingesandt werden' *acta publ. Basil.* 28 Mai. 1788 apud Vischerum p. 9.

TAVRICVS
CARATI
DE SVO · D · D ·

Contuli. Lutz neue Merkw. II, 114; Vischer über einige Gegenst. p. 9 sq.; aere expressit idem Mitth. der Ges. f. vat. Alt. von Basel V tab. 2.

277 intra moenia Rauricae rep. auctumno a. 1837, deinde illata museo Ioh. Iac. Schmid (nat. 1794, ob. 1849).

... m e r V R
.. minuci .. mi INVCI · ATTI
ani ILI · QVIR · MES
salla ... ELO · EX · VOTO
5 quod p ATER · EORVM
s / SCEPERAT

Descripti. Roth n. 19; Orell. ... = 299 et schedae eius; Zeichn. der a. Ges. II, 95. IV, 18.

278 Augst rep. 1742; mox Basil. apud Huberum *Bruckn.*

A N // // // //
A X // - / I //
R E G A L I //
A R A M C V //
5 M // E // E X V //

Bruckner p. 3073 aere expr. (inde Roth n. 6; Orell. 424 = 287).

279 Augst mus. Schmid.

e T DIENS X A
VETAERANVS
MILITAVIT IN
L · P M · SIC

Descripti. Roth n. 15; Orell. ... = 295 et sched. eiusdem; *Hardmeier* Zeichn. der a. G. IV, 19.

1 xxv Roth, xxns *Hardm.*, xx ... sched. Orell. et ego.

280 Kaiser-Augst, mus. Schmid.

N o
MIL
coh ORT I
STISII

Roth n. 27; Orell. ... = 305. Descripsit etiam Meyer.

281 'an der Stadtmauer in Augst, an derjenigen Stelle welche *Bruckner* mit B bezeichnet ist auf meine Kosten gegraben und eines der kleinen Eingangthore in die Stadt gefunden worden. Das Gewölbe liegt zertrümmert im Thorweg und unter diesen Trümmern eine Marmorschrift, aber noch nicht vollständig; ungefähr so: Schmid.

Schmid:

R E I P V B L
P · D N A T

Roth:

// R E I P V B L
// P I P // N A I //

(E) (P C)

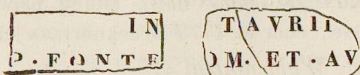
Schmid 1 Febr. 1843 (Corr. der a. G. III, 124); Roth n. 26.

282 Aug. Raur. nuper a rustico rep. et ad Faeschium adlata *Patin*; in museo Faeschiano *Huber Hagenb. Bruckn.*; inde ab a. 1823 in bibl. publ.

T I O · Q V i r
met? E L L O · F L A m i n i
V I R O · C l o n
p A T R O N o

Descripti. *Patin* p. 141 aere expr. (inde Schoepflin Als. I, 585); *Huber* in epist. ms. *Hagenbuchianis* 1737, 32; *Hagenbuch* cod. 283 p. 289 q. v.; *Bruckner* p. 3071 q. v.; Roth n. 5 q. v.; Orell. 423 = 286.

283 epistylli fr. duo, Basel-Augst apud Io. Iac. Schmid.

Descripti. Roth n. 13; Orell. ... = 293 et schedae eiusdem; Trouillot mon. de l'hist. de l'évêché de Bâle (Porrentruy 1852) p. XXXIII n. inde citat ROM • ET • AVG.

284 Aug. Raur. rep. et a Theodoro Zwingeri domus suae interiori parieti affixa *Zwingeri* ep. (1616) et *Russinger* (1620). Ibidem — in aed. Harder *Hag.*, in aed. Preisswerk *Bruckner* — mansit, donec a. 1818 illata est in bibl. publ. Basil.

protome protome
 rupta

D . M

ADIANTONI TOVTO^{n f}

ET • MARVLIN • MARV

li • CONIUGI ADLED

5 us et ADNAMTVS

fili EORVM P • C

Descripti. Th. Zwingeri exemplum a. 1616 confectum ex epistola eius apud Andr. Zwingerum diac. Leonhardinum accepit Hagenbuch cod. 283 p. 295 autographum; idem fere exemplum edidit Russinger de vet. Bas. (1620) p. 36 et periphr. (1628) in fine. Postea descripserunt Hagenbuch cod. 283 p. 295; Bruckner p. 3069 aere expr.; Roth n. 4. Orelli 422. 5060 = 285.

Dabo integram v. l. Zwingeri ms. — 2 TOVTO/// Zw. — 3 MARVLLAE MARV Zw. Videtur fuisse MARVLIN MARV; plura supplere vetat spatium. — 4 LI CONIUGI Zwinger; puto fuisse LF. — 5 ADNAMTVS Zw. — 6 ET EORVM P • C • Zw.; hodie non apparet nisi VM. — Lege: *Dis Manibus Adiantoni Touthionis filio, et Marulinae Maruli filiae coniugi, Adledus et Adnamtus filii eorum ponendum curaverunt.* Nisi praestat utroque loco filio et filiae Graeca ratione supplere cogitatione, ut legitur infra n. 290 *Blandus Vindaluconis.*

285 Basileae 'gef. Oct. 1838 beim Abbrechen des Spahlen-schwibbogens' Gerl.; extat in bibl. publica.

pate { NO • DEC } omn. hon.
ap { VD • SVO S } functo
 P

Descripti. Gerlach Schweiz. Mus. II, 335; Roth n. 24; Orell. ... = 303.

286 litteris barbaris et evanidis; Augst mus. Schmid.

Q M

XETERE

X E M A

E // // //

5 Q O M V S

Descripti. Roth n. 18; Orell. ... = 298 et sched. Orell.

287 Basileae 'hinter der Münsterkirche gef. 25. Juni 1837' Gerl.; extat in bibl. publ.

D M

M • A T T O

N I O A P

R O N I A

5 N O • L • C A

R A S S O V

N I V S • P A N

T V R O F R A T

Descripti. Gerlach Schweiz. Mus. II, 334; Roth n. 23; Orell. ... = 302.

288 rep. Aug. Raur. 1843/4, extat ibi in hortis Schmidii.

D M

P AVLIO MEMVSO

PRITTVSA LIBERI sic

FRATRI PIENTIS

5 S I M O

P C

Descripti. — 3 PRITTVSA potius quam PRETTVSA. — LIBERT lapis non admittit.

289 litteris pessimis Basileae 'hinter der Münsterkirche gef. 25. Juni 1837' Gerl.; extat in bibl. publ.

laterculus non scriptus.	laterculus non scriptus.	D M BELLINVS DIVIXT FILIO
-----------------------------	-----------------------------	------------------------------------

Descripti. Gerlach Schweiz. Mus. II, 334; Roth n. 21; Orell. ... = 300.

297 Augst mus. Schmid.

/D M
 TERN A
 MEMOR
 SABIN V
 5 VIX ANN
 LXV

Descripti. Roth n. 16; Orell. . . = 296 et sched. Orell.

298 lapidem 5 pedum altitudinis latitudine duorum sequenti inser. signatam Aug. Raur. paullo antequam appellere-
 mus ab hospite Lutzellmanno ex profunda terra erutum
 reperi d. 1565 Mart. 10 ex comitiis Helveticis Bade-
 nam rediens' Brand. Eadem narrant, diem eundem
 easdemque mensuras indicantes Simler et Tschud., ad-
 dunt lapidem undique fractum fuisse et Tettnangum
 eum abstulisse comitem Ulricum Montfort. Wurtem-
 bergicorum tamen scriptorum nullus de hoc titulo verba
 facit; vide quae diximus ad n. 240.

IIIIIONIS ·
 OMVIII · F ·
 OCCISSI IN
 VOCRVLLLO
 5 VISVRIX
 MATER P · C ·

Bernardus Brand senator Basil. descripsit; non tam primus,
 ut recte iudicat Huber, quam solus. Ex schedis eius auto-
 graphis servatis in bibl. publ. Basil. Huber misit Hagenbu-
 chio ep. ms. 1739, 17. Memorat Petrus Pithoeus in epist.
 ad Ios. Simlerum Basilea scripta XIII kal. Sept. 1570 (vide
 supra ad n. 181), ut tamen non liqueat utrum a Simlero
 Amerbachius habuerit an ab Amerbachio Simlerus. Exhibent
 exemplum Brandianum praeterea Simler cod. 102 f. 42 (inde
 Plantin. 1656 p. 309, ex hoc Schoepflin Als. I, 460); Tschud.
 cod. 105 p. 109, ed. p. 223; Urstis. app. p. 28 (inde Reines.
 12, 65; Roth n. 1; Orell. 422 n. = 284). Pendent ex iis-
 dem Russinger de vet. urbis Bas. p. 35; Wagner ed. 1 p. 24;
 qui a Theodoro Zwingero descriptam ait, male exscribens
 Russingerum.

V. l. afferre non iuvat, cum Brandii exempla Huberianum et
 Simlerianum plane consentiant, nisi quod 1 IIITONIS Siml. —
 5 BIORIX Pithoeus in epist. supra citata, errore memoriae
 ut videtur. — 6 MALER Brand; emend. Siml. — Ceterum
 vix fracta est; fuerit fere: Tettonis Omulli filii occissi in
 Vocrullo; Visurix mater ptonendum curavit). Vocrullus mihi
 nomen est montis.

299 Augst mus. Schmid.

mem) RIAE
 acter) NAE
 I V S
 TALE
 5 AVIB sic videtur
 A E
 IIX

Contuli. Roth n. 17; Orell. . . = 297 et sched. Orell.

300 Augst gefunden 1803 beim Tempel auf der Grünmatte,
 jetzt zu Basel bei Dietrich Forkart-Merian.

Roth: Parent:
 L · FIL · Q · L · FIL · QV^{ir}
 FA · ET TA · ET

Parent ms. Salod. p. 30; Roth n. 12; Orell. . . = 292.

301 Augst rep. cum n. 300.

M · I
 VAS

Parent ms. Salod. p. 30.

302 Augst mus. Schmid, duo fr. eiusdem tituli.

M
 CA STI · O
 PERE SPINO
 C A S M
 5 COIV

Contuli partem quae incipit CA. Roth n. 14; Orell. . . = 294 et sched. Orell.

In parte altera post 2 v. vac. habent sched. Orell. — 3
 . . PINO sch. Or. — 4 om. sch. Or.

303 columna evanida rep.		Bruckner in schedis apud Hagenbuch. cod. 283 p. 333, ep.
prope Basileam a. 1751		ms. 1751, 21 et apud Rothium n. 7, item in libro ed. p.
im Hardtwalde dicht am		2845. Orell. 430 ed. 1 male; in ed. 2 deest.
Rhein Krenznach ge-		Ed. sic, ex geminatione typorumque inopia:
genüber', postea Basi-		OT
leae in hortis Bruckneri	DEZ	OE
Bruckn. In museo publ.	ONVN	ONVN
non reperitur.	OSSTIS	ossts 'ossts vel ossis vel ossts' Bruckn. ap. Roth.

304 fragmenta Augustae Rauricae reperta.

1 beim Heidenloch 1803 gef.

QV

√RA

Parent p. 30 (cod. Sal. p. 55), inde et ex schedis eiusdem Roth n. 11 cf. n. 2 f.; Orell. ... = 291.

RA Par. ed.

2 in Schönenbühel 1850.

III AL

Descripsit Roth.

3 fragm. marm., extat Basil. in museo.

BVS D
POI

Descripsi.

4 in theatro rep. Amerbach.

MO

Ex schedis Amerbachii Schoepflin Als. I, 167; Bruckner p. 2801; Roth n. 2; Orell. 420 ed. 1 (in ed. 2 deest).

5 in theatro rep. Amerbach.

M IVLI

Ex schedis Amerbachii (c. 1585) Patin p. 141 aere expr.; Schoepflin Als. I, 167; Bruckner p. 2801; Roth n. 2; Orell. 420 ed. 1 (in ed. 2 deest).

6 rep. 1803.

IVLI

Parent p. 9 (cod. Salod. p. 55), inde et ex schedis eiusdem Roth n. 11; Orell. ... = 291.

7 in hortis Schmidii, litteris cubitalibus, olim aereis, duo fragmenta.

VGV

Descripsi.

8 in museo Schmid.

JL
CISA

Dedit Meyer.

9 in museo Schmid.

RIL
CC

Dedit Meyer.

10 in hortis Schmid.

AD VI

Dedit Roth.

305 Kaiser-Augst in lapide magno.

VAL

Roth n. 27.

306 Basileae rep. 1851, extat in museo.

VIR

Descripsi.

307 Kaiser-Augst rep. 1840 adhibita ad sepulcrum aetatis recentioris. Extat apud Schmidium.

Neustück:

D M †
 III HOC TVMOLO
 RE VIISCITBONE
 PIABND O
 5 ELVS OVI VIXIT
 LALINVS . LV .
 ET ITQVINTODE
 AN L OCTOPLIS

Vischer :

D · M · †
IN HOC TYMOLO
REQUIISCIT BONE
FAEDANDO
QVI VIXIT
ANNVS · LV
ET TQVINTO DE
OCTOBRIS

Duo exempla habui, Neustücki (quod pessime edidit Steiner altchr. Inschr. im Rheingebiete. Seligenstadt 1853 n. 86) et G. Vischeri. Lege: *D. M. †. In hoc tumolo requiescit bone memoriae Baudo . . llus qui vixit pl. m. annus LV. Deposit. quinto decimo kl. Octobris.*

308 in lapide quo sepulcrum
tegebatur, reperto Kaiser-
Augst auctumno a. 1840.
Extat apud Schmidium.

HIC REQVIISCT
R A Q O A R A
I . N O X

Tria exempla habui G. Vischeri, Neustücki, Rothii; hoc more suo, id est indiligenter edidit Steiner altchr. Inschr. im Rheingebiet n. 87. — 1 REQVIHSC Neust., REQVIHSC/T Vischer. — 3 tertium elementum Neust. c visum est. Rothio o vel o. Vischerio o vel c. Lege *inoxia*.

XXVI. LAPIDES MILIARII.

Lapidum miliariorum intra fines Helveticos repertorum etsi non multi a magistratibus populi Romani positi videntur esse, scilicet ii soli qui primo casu scripti sunt Claudii n. 311, Caracallae n. 322. 335, Severi Alexandri n. 323, Maximini et Maximi n. 324. 325, Gordiani n. 326. 327, tamen reliquos quoque quamvis impensis civitatum et coloniarum tamen iussu populi Romani collocatos esse arbitror, quippe qui in provinciis plerumque ita vias publicas stravisse videatur, ut pro aerario sumptus facerent provincialium per quorum agros via ducebatur res publicae. Placuit itaque hoc capite coniungere quoscunque adhuc terra edidit intra foederis Helvetici fines miliarios vel leugarios titulos, quos ad quinque vias maiores referri posse existimo. Prima est via quae a Seduno ferebat Aventicum; leugae (milia enim nulla hic habemus) videntur numerari ab Aventico; sed tamen numeri adhuc explicari non potuerunt. Altera via a summo Poenino per Octodurum et lacus Lemani ripam septentrionalem Lousonnam usque pergit; milia utroque versus numerantur ab Octoduro. Tertia radit ripam meridionalem lacus Lemani; milia numerantur Genava. Quarta complectitur agrum Noviodunensem numeranturque ut par est lapides a Novioduno. Quinta denique similiter agrum Helvetiorum secatur medium a lacu Lemano pertingens ad Vindonissam et sine dubio ultra pergens ad Rhenum usque lacumque Brigantium; milia vel leugae (utrumque enim genus occurrit) procedunt ab Aventico. — In agro Rauracensi quamquam Augusta tres certe viae exhibant Argentoratum Vindonissam Salodurum, adhuc miliarii scripti nulli inventi sunt et fortasse nulli unquam ibi steterunt. Item in via vel potius in viis quae Como et Mediolano ferebant Brigantiam, nullus adhuc lapis miliaris scriptus prodiit, ut eiusmodi impensae accolarum mediocritas non suffecisse videatur. — Iam praemisso brevi itinere ordinato, quantum fieri potuit, ad Antoninianum librum et tabulam Peutingerianam, unde sumpti sunt si qui praescripti sunt numeri, proponuntur tituli ita dispositi, ut unius cuiusque viae tituli coniungantur, singularum viarum lapides temporis habita ratione se excipiant. Hodiernae mensurae, quas Kellero acceptas feres, computatae sunt ad horas Helveticas (*Schweizerstunden*) pedum 16000 sive metrorum Gallicorum 4800. Romanorum passus mille efficiunt metra Gallica 1478; leuga Gallica efficit passus mille quingentos sive metra Gallica 2217.

A. AVENTICO SEDVNVM.

In itinerariis altum silentium est de hac via, quae ipsum summarum Alpium Bernensium iugum aliquo loco transierit necesse est. Probabiliter tamen iungitur cum hac via Sedunensi via vetusta Simploniana, de qua certiores nos fecit titulus rupi incisus prope Vogognam (val d'Ossola) repertus et a Labusio (antica via del Sempione. 1840) editus; similis eius qui extat ad Petram pertusam (supra n. 181):

VIA FACTA EX dec dec HS XIII DC

p. Chr. 196

C DOMITIO DEXTRO II P FVSCO COSS

M VALERIO

CVRATORIB O

VENVSTI COM CT

MARMOR

A. 196 consules ordinarios habuit C. Domitium Dextrum II L. Valerium Messallam Thrasiam Priscum (I. N. 2624); cui anno titulum hunc Labus ita attribuit, ut pro Prisco Fuscum suffectum iudicaret, collato titulo Orell. n. 1404, in quo item legitur *Dextro II et Fusco cos.* q litteram quam ante VIA vidisse sibi visus est Labus, abiciendam esse apparet. — Numeri leugarum VII et XVII quo pertineant, adhuc plane ignoratur; mensurae enim viae quae nunc ducit Seduno Aventicum per transitum Sanetschii et Amsoldingen et Bernam sunt hae:

Sitten ad Gsteig	hor. Helv.	8
Saanen	»	» 3
Zweisimmen	»	» 27/8
Daerstetten	»	» 3 6/8
Amsoldingen	»	» 4
Thun	»	» 1
Münsingen	»	» 27/8
Bern	»	» 2 5/8
Gümmenen	»	» 3 1/8
Murten	»	» 2 1/8
Avenches	»	» 1 6/8

Quare cum Aventicum distet Amsoldingeno leugis c. XXIX (hor. Helv. 13 7/8), Seduno leugis c. LXXVII (hor. Helv. 35 4/8), numeri columnis inscripti AVENT LEVG VII et AVENT LEVG XVII nullo modo admittant eam quam primo intuitu indicare videntur interpretationem, sed alio pertineant necesse est. Mihi tamen non succurrit quod probabiliter proponi posse videatur.

309 col. mil., Amsoldingen in crypta ecclesiae.

MPP · D D
GALLO · ET · V
SIANO · P · I
COS
AVENT
LEVG
VII

p. Chr. 251/4

Reperi et descripsi mense Iulio 1853. — Inscriptio integra est, sed pars versus extremos complexa in muro latet neque perficere potui ut lapis extraheretur. Numerus tamen integer est et facile supplentur quae desideramus.

4 fortasse fuit AVENT; Bridelii coniectura AGAVN nullo modo admitti potest. Omnino ut lectio certa est, ita interpretatio desperata. Ceterum hic est unicus lapis leugarius, qui extra Galliarum fines adhuc repertus sit; quo magis certum est in eo indicari Aventicum Helvetiorum, ita enim facile intellegitur qui factum sit, ut in via, cuius caput in Gallia esset, ea quoque parte quae fuit extra fines Gallicos spatia leugis non milibus passuum numerarentur.

310 trouvée a Sion dans l'ancien ossuaire le 15 Juillet 1817. Bridel. Nunc Seduni in curia.

XII 5578

IIMPP · CCAA
EESS · GALLO T sic
VOLVSIANO
P·F· AVGG AVEN
LEVG
XVII

p. Chr. 251/4

Contuli. Orelli n. 5063 (in ed. 2 deest), cui descripsit Bridel; Osann syll. p. 560, qui vidit; descripserunt praeterea F. Dubois (Corresp. der a. G. IV, 37) et reliquis accuratius F. Keller.

B. { OCTODVRO AD SVMMVM POENINVM.
OCTODVRO LOVSONNAM.

Reperitur in itineraio p. 351 iter a Poenino Viviscum, in tabula totum.

I. a summo Poenino Octodurum

M. P. XXV.

Huc pertinet titulus n. 315 notatus n. XXIII, qui tamen difficultatem facit. Repertus est enim in vico S. Pierre, qui medius fere est inter summum Poeninum et Octodurum; numerantur autem hodie a Martigny ad S. Pierre hor. Helv. 6, inde ad hospitium hor. 3, quae horae 9 aequiparantur M. P. XXIX. Fortasse cum ibi ubi nunc est S. Petri vicus finirent cum via strata et rhedis apta lapides miliarii, visum est ad summum montem usque spatium computare. Quae explicatio eo commendatur, quod in miliariis his Constantinianis numerus plane deesse solet et ex quattuor exemplis, quae ad nos pervenerunt, hoc solum quod ad S. Pierre prodiit numerum monstrat. Quod si ponimus hunc lapidem ultimum fuisse, potuit in eo universus milium numerus notari.

Item titulus n. 316 Martinachi repertus numero carens.

Item titulus n. 312 item Martinachi repertus notatus n. II, qui Martinachiani duo aut Poeninum aut Lemanum versus steterunt.

II. Octoduro Tarnaias

M. P. XII.

Huc pertinet titulus n. 317 ad S. Maurice rep. numero carens.

Tarnaiis Pennelocos

M. P. XIII (XIII); ab Octoduro M. P. XXVI (XXV).

Huc pertinet titulus n. 314 Olloni rep. notatus n. XVII.

Item titulus n. 319 ad S. Tryphon rep. numero carens.

Item titulus n. 313 Villeneuve rep. notatus n. XXVI.

Pennelocis Viviscum

M. P. VIII;

ab Octoduro M. P. XXXV (XXXIV).

Vivisco Lousonnam

M. P. XIII;

ab Octoduro M. p. XLVIII (XLVII).

Huc pertinet titulus n. 311 ad S. Saphorin rep. notatus n. XXXVII.

Item titulus n. 318 prope Cully rep. numero carens.

Ceterum in hoc tractu Vivisco Lousonnam alii lapides videntur stetisse viae Octodurensis, alii viae Aventicensis; ex illo genere est Cullyensis n. 318, ex hoc Paudexensis n. 332.

✓ 311 litteris permagnis et optimis; col. mil. S. Symphoriani (= S. Saphorin prope Vevey) in templo prope portam minorem *Plant. Spon*; vicino vico Glerolles qui attribuunt, coniecturam, non auctoritatem sequuntur.

TI · CLAVDIVS · DRVSI · F

CAESAR · AVG · GERM

PONTIF · MAX · TRIB · POT · VII

IMP · XII · P · P · COS · III

p. Chr. 47

5 F A
XXXVII

Contuli. Plantin. 1656 p. 257 (inde Reines. II, 5); Spon n. 42; Bochat I, p. 386 (inde puto Exchaquet p. 80); Ruchat hist. ms. I, 1, 98; Rag. Bavier a. 1757 qui vidit apud Hagenbuch. cod. 286 p. 144 vv. male divis; Murith n. 35; Levade mém. de Laus. III, 68; Donat. 211, 8 ex schedis Gnocchii; Orell. 331 = 137 ex edd. et a Gaudino; Duffoug guide aux env. de Vevey p. 21.

5 F · A Pl. Sp. Boch. Ruch. Mur.; F · C · A Bavier Levade (l'f s'y voit distinctement et le c, quoiqu'un peu effacé, est encore très reconnoissable) Gaudin Duff. Res est incerta; sed tamen potius abesse visa mihi est c quam adesse. Mihi F · A significat *forum Augusti*, Claudique nomen recte omissum est in titulo ab ipso Claudio profecto.

312 colonne de 6 pieds de hauteur sur 2 de diam. *Murith*, qui soutient la voûte de la cave de M. le Baron de Stockalper à Martigny de Riv.; quae domus nunc est l'hôtel de l'Aigle.

D D N N *diocletiani* E T
M A X I M I *iano pius felix* INVICTIS AVG G
ET C O N S T A N T I *o et gal.* M A X I M I *ano*
sic NOBILI · C C A *aecess. bono r. p.* N A T I S p. C. 292/304
5 ET I N V I C T I S *principibus*
F · C L /////
M P I I

Contuli summo labore. Descripserunt de Rivaz (inde Haller I, 248 = 280; Boccard p. 397; pessime denique Orelli 223 = 19); *Murith* (a quo habuit de Loges p. 165, item est in sylloge *Murithiana* n. 30. 31; ex Logio sumpsit Haller I, 281, ex hoc Orell. 224 = 20); Levade mém. III, 66 qui ined. ait; denique F. Keller. Versus extremos non habent nisi de Rivaz, Loges, *Murith*.

Ad spatium quod attinet, in v. 2 inter MI et VI desunt fere litterae decem. — 1 D D N N I A et N I O E T ego; pro hoc v · M · O P · L de Riv. Mur. — 2 extr. I C · P · A V Riv., I C I N A V G G Log. Mur. — 3 extr. M A X I M I N O ego, errore puto; F · M A X I M I Riv., F · M A X I M I A Log. Mur. — 5 in. E T · M V E T X Log., unde dedit Hallerus V O T · V · M V L T · X — extr. I X · N A T A de Loges Mur., qui soli habent. — 6 F C L V Kell., F · C L · V Lev. de Log. Mur., F C L · V A L de Rivaz. — Haec videbantur notanda; alia praetermisi.

313 Villeneuve trouvée au bord du lac *Duff.* au vestibule de l'église.

D D N N C O N S T A N T I *o inv aug*
E T M A X I M I *iano* I N V I C T A V G
severo E T M A X I M I N O p. Chr. 303/6
sic NOBILISSIMIS CAESS
5 F C A M XXVI

Contuli. Levade mém. III p. 67 (inde Haller I, 181), dict. p. 347; Orelli 334 = 139 ex hoc et a Gaudino q. v.; *Duffoug* guide p. 49.

2 M A X I M I N O ego. — 3. 4 litteris maioribus scripti sunt. — 5 F C A certissimum est et habent omnes praeter Lev. dict., qui ex interpolatione dedit F · c · v. Mihi est *forum Claudi Augusti*.

314 locum non notavit qui primus ed. *Bochat*. Ollon in eccl. *Maff. de Riv. Exch. rel.*, ubi adhuc extat clausa; 'détournée à S. Tryphon' *Exch.*, haud scio an de coniectura ex numeris ducta.

I M P · C A E S · V A L
L I C I N I A N O · L I C I N I O
P · F · I N V I C T O · A V G p. Chr. 307/323
F · C · L · V A L L · O C T
5 M · P · X V I I

Contuli. Ed. *Bochat* (1747) I, 142 ab amico acceptam; *Maffei* M. V. 420, 1; de Rivaz p. 114 (inde Haller I, 246 = 279; *Murith* n. 32; Boccard p. 395; Orell. 337 = 143); *Exchaquet* p. 79 (inde puto Levade p. 228); *Duffoug* guide p. 57.

4 lectio certa est; male *Maff.* F · C L · V A L · P . . .

315 in burgo S. Pierre 6 horis a Martigny sub ipso monte S. Bernhardi.

I M P C A E S V A L C O N S T A N T I N O
P F I N V I C T O A V G D I V I
C O N S T A N T I P I I A V G F I L I O B O N O p. Chr. 308/337
sic R E I P V B V L I C E N A T O
5 F C V A L
X X I I I I

Contuli. Ed. *Saussure* voy. IV (1786) p. 229 (inde sumpsisse apparet *Exchaquetum* 1787 p. 78, a quo rursus pendet omnino Haller I, 252 cf. 313 = 285, quamquam dare se ait ex cod. ms., fortasse commentario ms. *Zurlaubenii* quem citat Haller *Bibl. der Schw. G.* IV, 284); de Loges (1789) p. 186; Levade (1790) mém. III, 67 = 75 (cf. Orell. 5027 ed. 1 in not.), notans se descripsisse accurate a. 1788; *Murith* n. 26, qui ait ante male lectam esse. Descripsit etiam Haller II, 512 neque tamen suum exemplum edidit. Orelli 226 = 22.

Omnia certa sunt; inter exempla anteriora optimum est *Murithianum*. — 6 X I I I I 'sic, non X X I I I I', Levade; pessime. Numerus evidentissimus est.

316 ein Marmelsteinine Saul im dorff Martinach auff dem kirchhof bey der hinderen grossen kirchthür under das tach des vorschopffs aufgericht *Stumpf* neque quisquam postea neque alium locum neque accuratius indicatum adscripsit.

Stumpfii manus prima:

IMP · CAES · ////////// VAL ·
C O N S T A N T I O R I O
F E L · I N V I C T O A V G
D I V I · C O N S T A N T I · P · P · H · A V G
5 F I L I O · F O R · C L · V A L · B O N O
R E I P V B · C · E · N A T O

Stumpfii em.:

IMP · CAESARI · VAL
C O N S T A N T I O · P I O scribe: CONSTANTINO
F E L · I N V I C T O · A V G
D I V I · C O N S T A N T I · P H · A V G
F I L I O · F O R · C L · V A L · B O N O
R E I P V B L I C E · N A T O

Descripsit Stumpf cod. 47 p. 197. 209, ed. XI, 21, a quo videntur pendere sequentes omnes: Munster cosmogr. 1550 p. 340 qui pauca verba tantum citat; Tschudy ed. p. 368 (in cod. 105 deest, sed extat Stumpfii exemplum manuscriptum in Sangall. 1083 p. 69); Simler descr. Vales. f. 30 (inde Grut. 284, 5; Boccard p. 397); Lips. auct. p. 30 a Paulo Gulielmo; Guillim. p. 176; Patin p. 313; Donat. 150, 2 ex schedis Gnocchii; Amati p. 101; denique de Loges p. 165, qui duos cippos miliarios Martiniacenses refert, sed si accurate examinari, reperies eundem esse duabus formis relatum. Logium secutus Orellius item male duplicavit, altero relato inter Martiniacenses n. 225 = 21 ex Tschudio (cuius cod. Werdmüllerianum p. 443 male expressit), altero n. 227 = 23 errore (cuius erroris originem aperiet quaerenti Haller I, 286) ad vicum S. Pierre relato.

Stumpfii exemplum ita repraesentavi ut in cod. 47 manu prima bis aequaliter scriptum deprehendi a quo non multum recedit tertium Stumpfii item manu scriptum in Tschudii cod. Sangall., ubi est 1 CAE..., 2 CONST.....ORIO, 6 REIPVP·GENATO. Quod ipse postea emendavit in codice utroque loco (2 in cod. bis est CONSTANTO, in ed. CONSTANTIO; 4 p. 209 est CONSTANTII, p. 197 et in ed. CONSTANTII itaque emendatum edidit, item adscripsi. Cum Stumpfiano edito plane consentit Lipsii (nisi quod in fine vv. fractam dedit) et Simlerianum (nisi quod 4 CONSTANTII legit). Tschudius emendavit 1 FL · VAL, 4 CONSTAN·TIN · AVG (om. PH), 6 REIPVBICAIE. Logii varia lectio haec est: 1 CAES · FL · VAL I, CAES · VAL II. — 2 CONSTANTINO I. II. — 2. 3 P · F · II — 3 AVG om. I — 4 CONSTANTII · PH I, CONSTANTINI · P · II — 5 F · II. — 6 REIPVBICAIE I. II. — Vides in hac farragine plane nihil frugi inesse standumque est illo ipso Stumpfiano exemplo, quod inemendatum quidem sed tamen a sua aliorumque interpolatione adhuc immune solum ad nos pervenit, et facile corrigitur adsumpto altero titulo simili n. 315.

✓ 317 col. mill. dans la bibl. de l'abbaye de S. Maurice Rivaz, de Loges. Frustra ibi quaesivi.

Murith:

IMP · CAES · FL · VAL
C O N S T A N T I N O · P I O
F E L · I N V I C T O · A V G
D I V I · C O N S T A N T I · P H · A V G
5 F I L I · F O R · C L · V A L · B O N O ·
R E I P V B L I C A E · N A T O

de Loges:

R · E · V A L ·
I O N O
A V G
N T I N I ·
F · C · V A L ·
V B L I C E ·

d'une part:

IMP · CAES ·
..... TANTIO
F · C L · V A L
V B L I C A E

Rivaz

de l'autre:

P · F · TANTI ·
A · F V A L
B O N O ·
..... T O

Duo exempla extant, alterum de Loges p. 155 (qui monet supplendam esse ad exempla Martigny et S. Pierre servata; unde suppletam recepit Murith n. 27), alterum I. A. de Rivaz (misit Rion antiquariis Turicensibus Corr. V, 232). Illud imperfectum est, hoc corruptissimum; imo anticam et posticam describere se opinatus eadem elementa temere iteravit; ut TANTIO — TANTI et VAL — VAL. Murithianus textus restitutus est sumpto fortasse Logii pro fundamento; sed tamen veram fere emendationem indicavit (excepto v. l, in quo pro R·E reposuerim VAL, non FL) ideoque adscripsi.

✓ 318 fr. de col. tr. à Villette (dans le district de Lavaux, au couchant de Cully, sur la route de Lausanne à Vevey) et conservé à Bel-Air par M. Troyon.

D I V I C O N S T A N
T I I P I I F I L I O

numerus infra nullus
unquam fuit.

Descripsi.

✓ 319 S. Tryphon. Frustra ibi quaesivi; fortasse delata Lausannam ad Constantem Rebecq.

Lev. mem.:

C A E S A R

M A N I C O

A X I M O

O T E S T A T I

5 III

A I

Lev. dict.:

.. C A E S A R ..

... M A N I C O

... A X I M O

.. O T E S T A T ..

... III.

A .. I

Levade mém. III p. 65, dict. p. 314; inde Haller I, 67. Orell. 338 = 144.

Cuius imperatoris sit, ignoro; certe non Caligulae, cum titulus tertio casu conceptus sit, quod in miliaris non reperi ante Traianum, et *maximus* princeps dicatur. Potius est Traiani.

C. GENAVA SECVNDVM LACVS RIPAM MERIDIONALEM.

✕ In itinerariis siletur de hac via; sed extat praeter hunc alter huius viae lapis miliaris Severi et Caracallae anni 201 (Orelli ampl. coll. n. 279), repertus Messeri in ripa lacus Lemani Sabaudica e regione Nyoni.

320 tr. aux environs d'Hermance probablement sur l'emplacement ancien, car la distance de Genève est bien d'environ 7 milles romains *Soret*. Extat Genavae in museo publico.

I M P C A E S F L A V I O

V A L C O N S T A N T I O

F I O F E L I N A V G . E T p. Chr. 305/6

S E V E R O N O B C A E S

5 VII

Descripsi edidique Bull. dell' Instituto 1852 p. 112 non sine errore, quem lapide denuo inspecto emendavi. *Soret* misit Meyero 1840.

D. { EQVESTRI GENAVAM.
EQVESTRI LOVSONNAM.

I. *Equestri Genavam.*M. P. XVI (*itin.*; M. P. XII *Peut.*).Computantur hodie Geneva Nyorum hor. Helv. $4\frac{5}{8}$, id est M. P. XV.

Huc pertinet titulus n. 324, Prevessini prope Versoix repertus notatus n. III.

Item titulus n. 321 Versoixi repertus notatus n. VIII.

Huc relati sunt praeterea tituli n. 323. 328, Genevae reperti sine numero uterque; qui quo vere pertineant, ambiguum est.

II. *Equestri Lousonnam ad lacum.*M. P. XX (*itin.*; M. P. XII *Peut.*).Computantur hodie Nyono ad Rolles hor. $2\frac{3}{8}$, ad Morges hor. 3, ad Lausanne hor. $2\frac{3}{8}$, quae horae $7\frac{6}{8}$ efficiunt M. P. XXV.

Aut huius aut praecedentis viae est titulus n. 327 Novioduni rep. notatus n. XI vel potius I.

Huc pertinet titulus n. 325 ad fluvium Dully repertus notatus n. VII.

Item titulus n. 329 inter Vich et Begnins rep. numero carens.

Item titulus n. 326 ad S. Livre prope Aubonne rep. notatus n. XII. Qui cum non sit nisi alterum exemplum eius quem modo citavimus Noviodunensis, probat territorium huius coloniae certe ad Aubonnam usque pertinuisse, de qua re supra p. 18 non recte dubitavi.

Item titulus n. 322 ad St. Prex rep. numero carens; cui plane geminus redit in via Helvetica n. 335. Cuius rei ratio inde videtur petenda quod uterque titulus primo scilicet casu scriptus pertinet ad viae refectionem extra ordinem ab ipso imperatore susceptam sumptibus aerarii publici, non civitatum. Quare non mirum est tractum aliquem viae Equestris et alterum qui hunc exciperet viae Helveticae simul esse munitos. Simillimum exemplum suppeditant tituli duo n. 324. 325 item primo casu concepti itidemque viarum diversarum.

321 Versoix reperit Revilliodi attulitque Genevam ubi extat
'sous l'horloge du Molard du costé du lac' Spon. Ubi
nunc extet, ignoro.

IMP · CAES · NERV
VLP · TRAIAN · AVG
GERM · PONT · MAX
TRIBVN · POT · COS · II
M · P · VIII

Spon n. 30 ex apographo Revilliodi, addens 'on n'en peut à présent justifier que quelques traits, parceque la pluye en a presque effacé tous les caractères'. Pendit ex hoc exemplo reliqui, ut Orelli 278 = 82; Beaumontius etiam Alpes Gr. I, 127, quamquam simulat vidisse se titulum et descripsisse homo nugacissimus.

Traditam lectionem interpolatam esse nemo non intellegit; certe pro NERV · VLP debuit esse NERVAE, item addendum est P · P · Sed vide ne multo gravior interpolatio subsit ut fere accidit in titulis evanidis ex antiquo auctoris incerti apographo suppletis.

322 mil. de St. Prex, transporté sur le pont de Boiron
près de Morges *Exch.*, ubi adhuc extat.

M · A V R
PIVS EL M MAX BRIT
MAX PONT MAX TRIB POT XVI p. Chr. 213
IMP II COS IIII PROCOS
FORTISSIMVS INVICTISSIMVS
MAGNVS I/// PACATOR
ORBIS VIAS ET PONES VEVSTAT
COLLABS RESTITV ..

Contuli. Exchaquet p. 69, quem male exscripserunt reliqui: Levade mém. de Laus. III, 69, dict. p. 52; Haller I, 209; Orell. 323 = 127.

Exchaqueti exemplum diligenter exceptum lectio mea confirmavit, nisi quod hodie plures litterae plane perierunt, quas inclinatis dedi. Solo v. 6 pro MAVG...INV Exchaqueti deprehendi MAGNVS I///. — 8 vestigia a me excepta indicabant potius CONLABSAS. — Ceterum confer geminum titulum Salodurensem n. 335.

✓ 323 col. mil. à Genève sur la treille *Sp.*, nunc in museo.

	<i>Abauzit:</i>	<i>Spon.:</i>	<i>ego:</i>
	IMP · CAES	IMP · CAES	IM
	DIVI · MAGN · ANTONI	DIVI · MAGNI · ANTONI	DIVI MAGN AN//ON
p. C. 222/235	NI · PII · F · D ···· ER · NE	NI · PII · D ···· NE	NI PII PNE
	POS ······	POS ······	POS /// /// POM
5	·····	····· IA ·····	/// /// I I A
	TRIB ·····	TRIB · POT ····	TRIB / OTII
		MIL · P	

Descripsi; sed lapide ita collocato ut recte et plene legi nequiret. Spon n. 31; melius Abauzit in Sponii ed. sec. II, 330 (inde Schoepflin I, 559); Mur. 1045, 8 (misit Bimardus, qui sumpsit ab Abauz.). Ex his Orelli 280 = 84. 3 repraesentavi Sponii ed. 1; ed. 2 pro *NE* habet *ER*.

✓ 324 à Preveessin (qui vicus quamquam Gallicus potius est quam Helveticus, tamen lapis praetermitti non debuit) aux environs de Versoix à la porte d'une église.

IMP CAES *s. c. iul*
 MAXIM *inus p. f. au*
 G ET C · IVL *maxi*
 MV *s Nobilissimus*
 5 CAES · PONTES ET p. Chr. 235/8
 VIAS VETVSTAT
 CONLABS REST
 COL · EQ · M · P · III

Mallet descripsit, lacunis nullis indicatis. — Idem titulus statim redit in lapide ad Dullyum fluvium reperto; quod notandum est, cum alter ad viam Equestri Genavam pertineat, alter ad viam Equestri Lousonnam.

✓ 9058 325 déterré en 1782 près de l'ancien pont de la Dully *Exch.* Nunc in ponte rivi eius in via inter Rolle et Nyon.

Imp caes c iul
 mAximinus p f a Et
 c iVLius MAXimUS
 NOBILISS CAES PON
 5 TES · ET · VIAS VETVST p. Chr. 235/8
 CONLABS · RESTIT
 COL · EQ · M · P · VII

Contuli. Duo exempla ante extabant, Exchaqueti p. 67 (inde Levade mém. de Laus. III, 67. dict. p. 112) et Halleri I, 156 = 200 qui vidit; inde Orell. 319 = 123. Neuter bene legit, Exchaquetus male retulit ad Septimium Severum.

✓ 9059 326 'pierre ronde de 3 pieds 3 pouces de hauteur et d'environ 5 pieds de circonférence' *le Coultre*. 'in aed. priv. M. P. ultra amnem Aubonne' *Ruchat in cod. 220*. 'dans la cuisine de la maison du capitaine Grivel à S. Livre' *le Coultre*. 'tr. au chemin de l'Etraz près de Lavigny, transportée dans la maison Morsier à S. Livre' *Exchaquet not. d'ut. I, 127 et Levade*. *Hodie Aubonne in castro*.

IMP CAES
M ANTONIVS
G ORDIANVS
PIVS FELIX AVG
5 PONTIF MAX *tr*
POEST III COS *pp* p. Chr. 240
VIA ET PONTes *ve*
TVST CONLA *ps rest*
M P XII

Contuli Duo extabant tituli exempla: Ruchati (hist. ms. I, 4, 56; apud Bochatum I, 80 ex Ruchati libro non sine supplementis; Hagenbuch cod. 283 p. 140 et cod. 286 p. 32 a Ruchato; item in cod. Turic. c, 220 citato C. D. Iselii commentario ms.; denique in cod. Zollerii p. 590) et ex le Coultrii litteris scriptis 1 Sept. 1750 apud Bochatum III, 619. Ex his pendent Levade p. 185; Orelli 321 = 125.

Hic est titulus cui intrusit Ruchatus coloniam suam Alponensem; scilicet legit in fine VIA ET PONT .. || TVT · COL · || ALPON.

9057 327 col. autrefois ronde de 5 pieds 8 pouces de hauteur, sert d'auge dans la cour de M. de Vignes secrétaire baillival de Nion *le Coultre* col. mil. à Nyon *Ruch*. Exchaquetus (not. d'ut. I, 127) videtur frustra quaesivisse.

le Coultre:

.....
... ONI ...
... AN ...
.....
5 ... IHC ...
..... CIEC

Ruchat:

..... I ... ATO ...
NTONIVS
R · RANV ·
TENV · V · C ·
ON · MAX · TRIB ·
TEST · III · C · I
M · SE · I · NS VIAS E
IL · RENV FEC
XI

Viderunt Ruchat hist. ms. I, 3, 38 et le Coultre, cuius apographum ab ipso suppletum edidit Bochat III, 621; Bochatum exscripserunt accurate Exchaquet p. 66, male Levade mém. de Laus. III, 69; Haller I, 226; Orelli 307 = 111.

Est tituli Aubonnensis alterum exemplum, ut vidit qui utrumque tractavit le Coultre. Inde restitue.

✓ 328 col. Genevae à la Pelisserie *Spon*.

IMP · CAES
C · VIBIO · TREBONIA
NO · GALLO · PIO · FELICI
AVG PONTIFICI · MAX
5 TRIB · POTES · COS · II · P · P
252/4 IMP · CAES ET · IMP · CAES
C · VIBIO · ANNIO · GALLO C · VIBIO · AFINIO · GALLO
.... IANO · VOLVSIANO VELDVMIANO · VOLVSIANO
.....
.....

Spon n. 38; inde Donat. 181, 4 et Orell. 281 = 85.

Post 8 in ed. 2 Sponii additur versus omissus in ed. 1 et 3: PIO · FEL · AVG · PONTIF ..., qui haud scio an sit ex supplemento.

9056 329 fr. de col. mill. tr. en 1811 entre Vich et Begnins sur la voie romaine (Estraz) placé dans le château de Begnins *Lev*. Frustra ibi quaesivi.

Levade supplet:

im p e R A t

.... RA

P · LIC ·

P · LIC *inio*

.....

valeriano

.. C · GALI · ..

tiC · GALLieno

5 .. C ·

et Corneliae

.. LON ·

saLONinae

.....

.....

Levade p. 42 cui descripsit Rigot; inde Orell. 318 = 122.

Restitutio certo falsa est, non facile enim imperatorum uxores in cippis miliariis nominantur; cui restitutioni cum lectio aptata videatur esse, hanc suspectam iudico. Vide ne sit 2 in. FELICI.

E. { AVENTICO LOVSONNAM.
AVENTICO VINDONISSAM.

Aventico per Minnodunum et Viromagum quae Viviscum pervenit via miliarios si habuit, certe adhuc nullos dedit. Contra habemus complures eius viae, quae Aventico Eburodunum, inde Lousonnam pergebat, quam etiam ex parte pictam dat tabula itineraria.

I. *Aventico Eburodunum*

LEVG. XVII.

Numerantur hodie hor. Helv. $7\frac{5}{8}$, id est M. P. XXV sive L. XVII.

Aut ad hanc aut ad septentrionalem Aventico Peteniscam pertinet titulus n. 338 Aventici rep., numero carens.

Eburoduno Lousonnam

Numerantur hodie breviori compendio per Echallens euntibus hor. $6\frac{1}{3}$, id est M. P. XXI, ut ab Aventico Lousonna distet M. P. XLVI. Via antiqua aliquanto longior fuit circuitu facto per Chavornay et Penthaz.

Huc pertinet titulus n. 333 Treykovagnes rep., notatus n. leug. XXI.

Item titulus n. 334 Chavornay rep., notatus n. leug. XXIII.

Item titulus n. 331 Entreroches rep., notatus n. mil. XXXXI.

Item columna miliaria ex marmore albo, quam prope Penthaz (inter Cossonay et Lausanne) vidit Exchaquet (not. d'util. publ. I, 126), in qua tribus locis scripturae vestigia deprehendit neque tamen legere potuit.

II. Alterius viae Aventico Lousonnam per Minnodunum videtur fuisse lapis miliaris n. 332, qui rep. est Paudexi prope Lausanne numeratque inde Aventico milia tantum XXXVIII; qui numerus minor est quam ut referri possit ad viam de qua diximus Eburodunensem. Contra iter Aventico Minnodunum computant hodie horis $6\frac{4}{5}$ sive M. P. XXI (sive leug. XIII, ut est in itineralio), Minnoduno Lousonnam horis 5 sive M. P. XVI; a Lousonna Paudex abest hora dimidia, ut optime sic quadret lapis XXXVIII ibi repertus.

III. *Aventico Peteniscam*

LEVG. XIV (XIII itin.).

Numerantur hodie hor. Helv. $7\frac{1}{3}$, id est M. P. XXIII sive L. XV.

Petenisca Salodurum

LEVG. X; ab Aventico LEVG. XXIV (XXIII).

Numerantur hodie hor. Helv. $4\frac{1}{3}$, id est M. P. XIII sive L. IX.

Saloduro Aquas

Numerantur hodie hor. Helv. 13, id est M. P. XLII sive L. XXVIII.

Huc pertinent tituli n. 335. 336 Saloduri reperti, numeris notati XXVI et XXVIII (?), leugarii potius quam miliarii

Item tituli n. 330. 337 Badenae reperti, numeris notati leug. LVI (= mil. LXXXIV) et mil. LXXXV. Hodie numerantur Aventico ad Aquas paullo plus M. P. LXXXVIII sive L. LII.

330 'Dise Sul ward Anno Dni. 1535, als ich Gilg Schude von Glarus Landtvogt zu Baden was, in einem Acker by dem dörfle Wyten, so im Ergöuwischen teil gemelter Graafschafft — ligt, funden und haruss graben, die liess ich zu der Eydtenossen Schloss zu Baden an der Limmagt im turgöuwischen teil furen. — Diser straassen fint man noch ein ufgeworfnen tamm, so man von Wildeck gen Arowe ritet imm eichwald. Item so man von Kilchdorf under Baden gen Clingnouw ritet.' Tsch. Bade à l'entrée de la porte Sym. 'a. 1712 im Toggenburger Krieg gen Zürich geführt' cod. Zoller; ubi nunc extat in bibl. publ. Lapis est ex topho eo qui reperitur Wyli prope Badenam saepeque usurpatus est ab antiquis aedificiorum redemptoribus.

I M P · C A E S A R I

D I V I · N E R V A E · F

N E R V A E · T R A I A

N O · A V G · G E R M

3 P O N T · M A X · T R I B

P O T · C O S · I I · P · P · D E S p. Chr. 99

I I I · M · P · L X X X V

Descripti. — Symeon Cesar renouvelé f. 33 b. Tschudy cod. 105 f. 5. 88; ed. p. 144. Simler cod. 102 f. 25. Stumpf cod. 47 p. 105, ed. IV, 21; cuius manu exemplum scriptum cum nota 'inv. Thermis a. 1534' extat in Fenestellae libro ed. 1532 olim Stumpfii nunc bibl. civ. Turic. Guillimann. p. 159. Grut. 155, 5 e St. et Sym. Mur. app. 5, 6 a Richtero. Schoepflin I, 548. Bochat I, 496. Hagenbuch cod. 283 p. 311. Exchaquet p. 118. Gerbert p. 28. Haller I, 141 = 161. Orell. 449 = 256.

6 nunc est cos · $\overline{I}$; antiquiores $\overline{II}$. — Notae numerales confusae sunt vel certe non conveniunt canonibus Borghesiano, qui sic ordinat (ann. XVIII, 330):

Oct. extr. 97 — 28 Ian. 98: Caesar, imp., tr. p., cos., [des. II].

28 Ian. 98 — 27 Ian. 99: Aug., tr. p. II, cos. II, [des. III].

Quare aut omissa est tribuniciae potestatis nota, quod fieri potuit in titulo provinciali, aut non statim nuntius in Gallias allatus est Traianum inde ab obitu Nervae iterasse potestatem tribuniciam; cui favet, quod DES · III item extra ordinem adiectum est in lapide. — Cf. Epamanduodurensis columnam simillimam Mur. 1093, 6.

✓ 9065
331 rep. 1640 in fossa inter Albonam et Eburodunum conficienda inter rupes praescissas Serratae quasi a medio earum qua patet transitus *Plant.* Enteroche in saxo 2 p. longo, 1½ p. alto *cod. C* 220. Nunc Orny ante castrum.

IMP

CAES · TRAIANO

H A D R I A N O

AVG · P · M · TRIB

5 POT · COS · III · P · P p. C. 128/138

A V E N T I C V M

M · P · XXXXI

Contuli partem superiorem. *Plantin.* 1656 p. 253 (inde *Fesch* *cod. ms.*; *Reines.* II, 8 ex *Plant.*; *Guichenon* p. 41, cui misit *Verace-Budé*). *Spon* n. 43 (inde puto *Délices de la Suisse* p. 238) qui vide ne ex coniectura emendaverit.

Hist. crit. de la rép. des lettres t. 6 (*Amst.* 1714) p. 73, quae qui scripsit, lapidem accurate examinavit a. 1708. *Ruchat* *hist. ms.* I, 4, 10 qui bis descripsit; *Bochat* I p. 500 a *Ruchato* qui vidit; ex *Bochato*, ni fallor, *Exchaquet* p. 106. *Cod. C* 220. *Mur.* 1030, 6 (misit *Bimardus*). *Dunod* *déc. de la ville d'Antre* p. 164, cui miserunt *Roy* et *Dufour*. *Donat.* 333, 2 e schedis *Gnocchii*. *Orell.* 342 = 148.

2 CAES · TR · P · AILIO Pl. (unde pendet *Ruchati* et *Exchaqueti* CAES · TR · F · AILIO, item prava *Sponii* restitutio CAES · TIT · AELIO); sed CAES · TRAIANO *hist. crit.*, *cod. c.*, *Mur.*, *Dunod.* — 4 TIB *Dunod.* — 5 POT · COS · III · P · P *Ruchat*, POT · COS · III · P · P *Exch.* — 6 AV · NTIC *cod. c.*; ADVN · HIC · M *Dunod.*; AV · COS · III · P · P *hist. crit.* — 7 om. *hist. crit.*, *cod. c.*, *Dunod.*, nititurque numerus, ni fallor, solo *Plantino*.

✓ 9062
332 rep. a. 1768 Paudex prope Lausannam, nunc Lausannae in aedibus sacerdotis *Levade* *Lev. mém. et dict.*; *Exchaquet* *not. d'ut. publ.* I, 127. — *St. Saphorin* rep. ait *Haller* *ed.* 1; idem *Paudex* *ed.* 2. Extat adhuc in dictis aedibus, hodie *Dufourneti*, ad *eccl. cath.*

IMP

CAES T AELIO

A N T O N N A V G

P I O P · M · T R I B P O T

5 COS III P P p. Chr. 140/4

A V E N T M P

XXXVIII

Contuli. *Levade* *mém. de Laus.* III, 68; *dict.* p. 173. *Exchaquet* p. 102. *Haller* I, 154 = 176. *Orelli* 330 = 136 a *Troyono*.

✓ 9067
333 in vico Treycovagnes rep. testantur multi. Extat Eburoduni in muro aed. privatarum *Plant.* dans la cave de M. le secrétaire Bourgeois *cod. C.* *Scheuchz.* dans la muraille d'une maison rue de Four *Ruch.* Nunc in curia.

IMP · CAES

L · SEPT · SEVERO · P

P R T · A G · A R A B · A

P A R H C · A X · P · P · C

5 T · IMP · CAES · M · A R

I / A N T O N N O · P O · E L ·

C O S · E · L · S E P T · G E /

C A E S A V N T I C · E V /

XXI

p. Chr. 202/5

Contuli. *Plantin.* 1656 p. 252 (inde *Reines.* III, 33); 1666 p. 521. *Scheuchzer* *it. Alp.* 1709 p. 499. *Cod. C* 220. *Hagenbuch* *cod.* 284 p. 37 qui vidit (inde *Orelli* 352 *ed.* 1). *Ruchat* *hist. ms.* I, 4, 31; *Bochat* I, 537 a *Ruchato*. *Donat.* 145, 2 ex schedis *Gnocchii*. *Exchaquet* p. 94. *Haller* I, 171 = 192. *Amati* p. 216. Nuper descripsérunt *Dubois* *Corr. der a. G.* IV, 37 et *Troyon*, qui dedit *Orellio* n. 159 *ed.* 2.

✓ 9066
334 Chavornay à une lieue d'Orbe, enchassée dans une muraille le long du grand chemin d'Yverdun *Ruch.* Nunc loci dominus *Laurent* e muro extraxit et effecit partem inferiorem ut addere possem. Nuperrime transiit in museum *Lausannense*.

IM/ CAES · L · SEP

T M I O S E V R P O P R T

N A C I A G A R A B C O

A D A B N C / P A R T H I

5 C O A X I M P P C O S · III p. Chr. 202/205

E T I M P C A E S M · A

T O N N O P I O

AVNTIC // // // I

V V I I

Contuli. Extabat unicum exemplum non accuratum *Ruchati*, qui a. 1710 dedit *Hottingero* (inde *Hagenbuch* *cod.* 286 p. 34; *Orell.* 340 = 146), item *Bochato* qui *ed.* I, 539 (inde *Exchaquet* p. 107; *Haller* I p. 171 = 192; *Levade* *dict.* p. 73 cum supplementis *Bochati* male factis) posuitque in *hist. ms.* I, 4, 32.

335 Solothurn in curia.

IMp caes m aur AN
 TONinus pius f EL A
 VG I // // // // ERI t
 MAX poNT MAX TRIB
 5 POT XVI IMP II COS III p. Chr. 213
 PROCOS PRINC IVVENT
 FORTIS // M // // // ISIM //
 VSQM // // // NII // // // IF
 PACAT or ORB VIAS ET
 10 PONT VETVSTATE CO //
 LAP S RESTITVIT
 A VENT
 XXVI

Contuli. Haller II, 364 a Zurloubenio (inde Orell. 406 = 219); Dubois in schedis ms.; Schulthess Zeichn. der ant. Ges. I, 106. — Confer geminum titulum ad St. Prex reper- tum n. 322.

6 lectio in dubium vocari nequit; cf. Orelli syll. 930. — 13 numeri laesi sunt superne. — In cod. Wallerii scripto c. a. 1762–1770 tribus locis exhibentur columnae miliariae: p. 252. 253 tres, quarum una scripta est; p. 257 item tres, quarum una scripta est; p. 277 duae scriptae. Harum ex picturis inter se comparatis eandem esse constat, quae sic exhibetur:

p. 253. 257	p. 277
TONIN	ANTON
MAX	
POT XVI	
PROCON	XXV

SACER
 M. (M p. 257)
 XXP (XX Hall.)

quod exemplum per Zurloubenium pervenit ad Hallerum II, 364, unde repetiit Orellius 407 = 220, videturque ex- ceptum ex ipsa illa quae adhuc extat columna miliaria Sa- lodurensi lectu sane difficillima. — Alteram scriptam vide n. 336. — Ceterum Glutz-Blotzheim etiam (Soloth. Wochenbl. 1810 p. 35) memorat tres columnas miliarias extare Saloduri in curia, testatus non scriptas eas esse ex ea parte qua muro immissae sint seque eas legere posse negans. Ibidem (p. 209) narrat nescio quis, usque ad a. certe 1794 lapi- dem miliarium propemodum integrum Traiani ('ni memoria fallit') stetisse Saloduri 'auf dem Schützenmattglacis vor dem Eichthor', qui quo postea pervenerit, cupit doceri, imo aureum promittit ei qui investigarit. Potest fuisse ipse ille lapis qui nunc extat in curia.

336 Solothurn.

reliqua evanida:

XXVIII

Cod. Wallerii p. 277 (inde per Zurloubenium Haller II, 365); ibidem videtur repetita in alterutra ex binis non scriptis columnis quae dantur pictae p. 252. 253 et p. 257. Vide ad n. 335.

337 columna dimidiata diametri poll. 18, alta hodie ped. 3, ex topho eodem de quo dixi ad n. 330; prope Baden Aargov. oppidum 'in einer Kiesgrube in der Nähe der Bäder' rep. m. Maio a. 1851 *Eidg. Zeit.*; extat ibi in diversorio *zum Schiff* in hortis.

IMP · C · M
 CL · TACITO
 IN v IC AVG p. Chr. 275/6
 P M T P CO
 5 PROCOS
 /AV L LVI

Descripti. Eidgenöss. Zeitung (Zürich) 1851 d. 4. Iun.; Bull. 1852 p. 106 ex apographo Meyeri. 6 numerus clare scriptus est et integer.

338 parva columna lapidea, Aventici rep. 1746 *Boch.*

NOBILISSI
 MO CLES
 C GALERIO p. Chr. 292/304
 MAXIMIA
 5 N AVG F

Bochat I, 556, cui misit Bosset sacerdos Aventicensis. Ex hoc pendent reliqui, ut Donat. 147, 10, cui misit Schmid, et Orell. 382 = 190.

3 c suspecta mihi; fuerit D · N · GALERIO vel GAL · VALERIO. — 5 'on voit des traits qui ne permettent pas de douter, qu'ils ne soient les restes de ces lettres N · AVG' *Boch.*

XXVII. INSTRUMENTI DOMESTICI INSCRIPTIONES.

Pavimentis, parietibus, supellectili denique domesticae inscripta vel impressa et omnino minora varia hoc capite ita composui, ut ubicunque inventa capitulatim recenserentur; ne iis quidem exclusis quae extra Helveticos fines reperta sunt esse videntur. Nisi quod ex hoc genere quaedam plane ex hac sylloge eliminanda esse duxi, ut tegulam legionis XXI rapacis a Bonnensibus antiquariis museo Turicensi donatam et similia, quae ab huius operis instituto aliena esse neque facile cum supellectile vere Helvetica unquam confundi posse videntur. A locorum ordine in hac operis parte quod discessi, factum est duabus ex causis. Primum enim si qui harum quisiularum usus fructusve esse potest, ad eam vix quisquam perveniet nisi generibus classibusque coniunctis et singulis universisque inter se collatis; cuius operae utilitas maxime cernitur in tegulis militaribus. Deinde cum loci ubi reperta haec sint persaepe ignorentur, ii quoque quorum memoria extat vix nobis indicant veram harum rerum originem; vasorum cretaceorum maxime et lucernarum quam late patuerit olim commercium, hodie peritos non fugit. Ceterum ut fit, extiterunt tituli quidam, quos utrum huic classi insererem an in ordine locorum collocarem dubius haesi; ut fuerunt tituli vasis Wettingensibus inscripti n. 242, qui tamen anathematum potius indolem prae se ferre visi sunt, item Eschenzianus latericius n. 273, de cuius argumento non constat. Quam inconstantiam ne quis accuset, provocabo in his ut in aliis similibus huiusmodi operae quasi necessariis noxis ad lectorum benevolam aequitatem, qua carere non possumus qui cupimus in ordinem redigere naturae opes profusas hominumque sensus varios artesque diversas. — Denique brevitati consulens locorum indicationes, ubi singulae res adservantur, plerumque ita tantum indicavi, ut uncis quadratis circumscriberentur.

339 in pavimentis tessellatis inscripta.

- ¹ Aventici rep. 1676 Zoll. (male 1674 Wagn., 1679 Wild). Simul fere et erutum et pessumdatum esse oppidani Aventicenses narraverunt Sponio.

POMPEIANO ET
AVITO CONSV p. Chr. 209
LIBVS KAK
AVG.

Pictum pavementum exhibent cod. Zollerii p. 492 (inde Haller II, 273), ubi subscr. est 'Iohan Conrad Schwytzer fecit d. 10 Iun. 1676' eodemque anno dicitur repertum, et ex cod. Ottiano cent. I, n. 20 Hagenbuchius cod. 283 p. 204, ubi datur ex litteris Ioh. Henri Othonis d. 16 Mart. 1677. Ediderunt Spon 1685 (vel potius 1679, quo anno primus liber misc. separatim prodiiit) p. 40; Wagner ed. (1688) p. 163, ed. 3 p. 202; Wild (1710) p. 178; Donat. 177, 3 a Schmidio et Gnocchio. Orellius 383 = 191. 192 male geminavit.

Exempla adscribam:

<i>cod. Hagenb.:</i>	<i>cod. Zollerii:</i>	<i>Spon. Wagn.:</i>	<i>Wild:</i>
POMPEIANO ET	POMPEIANO ET AVITO	POMPEIANO ET AVITO	AVITO ET POMPEIANO COS
AVITO CONSV	CONSVLIBVS KAL	COSS • KAL • IAN	KAL IAN
LIBVS KALV	AVG		
AVG.			

Si quid video, sequendus est codex Hagenbuchianus, nisi quod pro KALV in pavimento videtur fuisse KAK i. e. KAL. Sponius qui non vidit videtur notasse titulum ex ore Aventicensis cuiusdam; Wildius, cuius aetate dudum perierat, male excepit sive ex Wagnero sive aliunde. Causa igitur nulla est cur propter exemplorum diversitatem cum Orellio duas similes inscriptiones Aventici repertas esse statuamus.

- ² Aventici rep. 1689 Wild, non 1704, ut ait Hall.

PROSTHASIVS FECIT

Wild p. 179, a quo pendent reliqui, ut Parent ms. Salod. p. 88 (qui PROSTATIVS); Haller II, 274; Orell. 384 = 193.

- ³ Bümplitz prope Bernam urbem rep.

MAX

Schmid 1760 p. 118, quem exscribens Haller I, 244 = 276 errore dat MAXIMIANVS.

340 in ponderibus.

- 1 pondus aereum quod app. 75. 345 gramm. = 1418½ grana Paris. = 3 unc. Rom. [Basil. olim mus. Faesch, nunc bibl. publ.].

supra ° ° punctis argento incrustatis
in latere III
infra EX·A·CAS litteris olim argento incrustatis

Bruckner p. 2914, tab. XVII n. 5. Roth p. 19. Orell. ... = 313. — Lege: *ex(antum) a(d) Cas(toris)*; cf. Fabrett. 526, 372. 527, 374.

341 in parietibus stilo scripta vel picta.

- 1 in opere tectorio Aug. [mus. Schmid].

Σ Ο Ρ Τ Ι Ο

Roth p. 20 (inde Orelli ... = 321).

- 2 in creta pictis litteris [mus. Bas.].

M F V E

Descripsi.

342 diptycha.

- 1 circulo scriptus titulus inter utramque paginam; extabat in seminario Gerundae prope Siders. Num adhuc ibi sit, ignoro.

RVTIVS	PATRICIVS	
ACHILIVS	ITERVM	
SIVIDIVS V̄C	PRAEF VRBIS	
ET INL EX PRAEF	CONSVL ORDI	p. Chr. 488
5 VRBIS	NARIVS	

Eugen. de Levis de Rutii Achilii Sividii praefectura et consulatu epistola (Taurin 1809. 4.), quem librum mihi non visum excerpsit Gazzera dittico di Aosta (mem. di Torino vol. XXXVIII) p. 228; Murith n. 33. 34.

I, 1 RVTILIVS Murith; RVFIVS emendat, recte opinor, Rossi annali dell' Inst. 1849 p. 345 ex titulo Romano in quo est ++ RVFI ACHIL || EX QVAES. — 4 INI Murith. — Anni 488 esse dixi auctore Borghesio (sull' ultima parte de' censori p. 50).

343 instrumentum ex argento aere plumbo ferro vitro.

- 1 clipeus argenteus 34¼ unc. pondo, rep. anno 1721 in Arva fl. prope Genevam; extat in mus. publ. Genevensi.

LARGITAS D · N · VALENTINIANI AVGVSTI

Contuli. Abauzit apud Montfauconium ant. expl. suppl. t. IV (Paris 1724) p. 51 qui aere expressit; idem Mercure Suisse 1743 Juillet p. 21 (cf. Haller Bibl. IV, 271); idem oeuvres II, 63. Sinner voy. II, 79. Orelli 282 = 86. — LARGITAS priores.

342 2 diptychon Turici olim apud Io. Henr. Hottingerum († 1667), qui unde habuerit ignoratur; tamen ut plerumque alia hoc quoque diptychon medio aevo in monasterio aliquo ecclesiasticis usibus destinatum fuisse docet inscriptio, quam minusculis scriptam in postica deprehendit F. Keller, sacerdotis cuiusdam plebi diem paschae futuri nuntiantis. I. H. Hottingero mortuo tabulam priorem accepit alter filius Conradus, posteriorem alter Iohannes Iacobus, a quo pervenit ad heredem huius Iohannem Iacobum Gesnerum. Ex a. 1787 utraque tabula denuo coniunctae extant Turici in antiquario. — Norimbergae sinistram tabulam collocat Gori et hunc secutus Gerb., qui videntur cum Turicensi diptycho consulis Areobindi Norimbergense Clementini consulis confudisse.

in pagina priore:

FL · AREOB · DAQ̄AL · AREOBINDVS · V̄ I · p. Chr. 506

in pagina posteriore:

EXC · SAC · STA ET M̄ M · P OR · EXC · C · OR

Contuli. Reperit et edidit Hagenbuch primum tabulam posteriorem solam cod. 286 p. 175, ep. epigraph. p. 46. 272 sq., deinde utramque de diptycho Brixiano epist. epigraph. (Turici 1749. fol.) p. 232 sq. aere incisam. Inde pendent Gori diptych. (Flor. 1759) I, 208; Gerbert p. 43; Donat. 198, 3. Lege: *Flavius Areobindus Dagalaiphus, Areobindus, vir illustris, excomes sacri stabuli et magister militiae per Orientem, exconsul, consul ordinarius*; quae interpretatio est Hagenbuchii demonstrantis praeterea ad hunc consulem referendum esse, non ad Areobindum anni 434. Ceterum ad Areobindi nomen geminatum quod attinet, similes geminationes frequenter reperiuntur in diptychis, ut in Norimbergensi a. 513 *Fl. Taurus Clementinus Armonius Clementinus* (Gori I, 229), in Bituricensi et Leodiensi a. 517 *Fl. Anastasius Paulus Probus Sabinianus Pompeius Anastasius* (Gori I, 263), in Compendiensi a. 525 *Fl. Theodorus Filoxenus Sotericus Filoxenus* (Gori II, 19). Apparet nomen primum in fine repetitum esse, similiter ut in titulis aetatis paullo melioris idem nomen in summo lapide collocari solet solitarium. — Praeterea notandum est ex eiusdem Areobindi consularibus diptychis aetatem tulisse quattuor, quorum duo integra sunt, Turicense hoc et Lucense (Gori I, 219); tertii Vesontini extat tabula prior (Millin mag. encycl. a. VIII. 1802. t. IV, p. 444), quarti Divionensis, quod olim male tribuebatur Stilichoni, tabula posterior (Gori I, 121). Caelatura varia est, inscriptio fere eadem.

- 2 cochlear arg. Aug. rep. [Basil. olim in mus. Faesch, nunc in bibl. publ.].

VTERE FELEX

Huber ad Hagenbuchium ep. 1737, 32. Hagenbuch cod. 283 p. 297 q. v. Schmid 1760 p. 56. 1771 p. 29. Bruckner p. 2916 tab. XVII n. 15. Roth p. 20. Orelli 428 = 314. FELIX Schmid 1771, Br.; SEIE Huber.

343 3 in trullae argenteae fundo stilo scriptum. Rep. in vico Prigny [Genevae in museo].

litteris leuiter incisibis bis repetitum VITXLI§
litteris altius sculptis XI

Descripti.

4 Aventici in museo, lamina aerea litteris quasi ad ornamenti speciem adornatis, ut si laminam corio exempli gratia adsueris, inter litteras corium appareat.

HEC · GEMELLIANVS F

Descripti.

5 urna aerea rep. a. 1566 Locarni, si fides Wagnero.

LENTVLVS

Wagner ed. 2 p. 105; ed. 3 p. 133 (inde Orelli 472 = 280), qui unde haec habuerit, frustra quaesivi. Cf. 343, 12.

6 trulla aerea, Muraz prope Villeneuve.

MERCVRI

Levade p. 214, inde Orelli 336 = 141.

7 trulla aerea, Muraz prope Villeneuve.

HERMINALIS

Levade p. 214, inde Orelli 336 = 142.

8 in globo aereo rep. Aug. 1772 [Basil. bibl. publ.].

DAM

Roth p. 20 (inde Orelli . . . = 317).

9 fr. de cadre en bronze auquel est lié par un clou un fr. de plaque aussi en bronze, sur lequel est gravée la lettre A [mus. d'Avenches n. 549].

Misit Troyon.

10 'im J. 1653 den 4. Nov. ist in dem minderen Basel in dem Garten des Klosters Klingenthal ein langer Bleyklumpen herfürgegraben worden mit dieser Ueberschrift Wagner, item Fesch. Nunc extat in antiquario Basil. massa bipertita, cuius pars prior app. 32 1/4, pars posterior 34 3/4 libras ponderis eius quo Basileae ferrum appendere solent.

SOCIETAT

S · T · LVC · RETI

Descripti. Wagner ed. 2 p. 45, ed. 3 p. 62; Fesch ms.; Bruckner p. 2891 aere expr.; Roth p. 19; Orelli. 426. 427 = 312. — Partes hodie iunctas olim unam massam effecisse et testantur antiquiores et demonstravit Rothius; inscriptiones duobus sigillis altera iuxta alteram impressae sunt spatium inter utramque interposito. Puncta complura apparent in superficie casu sparsa, ut nihil impediat quominus in altera legatur societatis Titi Lucretii.

343 11 in calamistro ferreo Aug. [mus. Schmid].

litt. inversis CARISEI

Roth p. 21 (inde Orelli . . . = 318); item schedae Rothii; Hardmeier Zeichn. der ant. Ges. IV, 19.

CARISEI Rothii ed., CARISEL Hardm.; in schedis Rothii est CARVNSAI.

12 in urnae vitreae fundo; Romae Lang. apud Strozium Gud. Locarni in Ticinensi pago Wagner, quo iure nescio sed haud scio an nullo.

L · AEMILI

BLASTI

Reines. XVII, 177. Gud. ms. 382, 2, ind. p. LXXVII. Wagner ed. 2 p. 105, ed. 3 p. 133. Orelli 473 = 281.

1 L om. Gud. — AMILII Wagner.

13 in fundo ampullae vitreae quadratae, rep. 1849 Martigny aux Morasses.

İ † A

Zeichnungen der ant. Ges. IV, 106.

344 tegulae castrorum Vindonissensium.

Quibus quaeque locis repertae sint tegulae, infra accurate indicabitur; hic notavisse sufficit typos primum secundum tertium sextum coniunctos ubivis reperiri, ut ubicunque paullo maiore numero hae tegulae prodeant, ex his quattuor typis non facile ullus desideretur. Quintus paullo rarior adhuc non repertus est nisi Vindonissae et Kloteni et ad Confluentes, id est in stationibus et ruderae amplitudine et tegularum numero maxime conspicuis. Quantum ne eum quidem vulgarem habuimus a Confluentibus et Kloteno et Seebio; Vindonissae adhuc eum non prodiisse notatu dignum est, cuius rei causam fortasse effossiones futurae explicabunt. Septimi plane singularem rationem infra interpretabimur. — Cohortium tegulae n. 8–12 raras sunt omnes neque facile inveniuntur extra Vindonissam; nisi quod decimi typi exemplum ad Confluentes etiam videtur prodixisse et duodecimi prope vicum Badensem Thiengen repertum est.

1	<i>litteris incisibis</i>	L · XXI	Idem bis repetitur in massa cretaea Dällikonensi.
2	<i>litteris incisibis</i>	L · XXI G	(potius quam C).
3	<i>litteris incisibis</i>	L · XXI · S · C · VI	
4	<i>litteris extantibus</i>	L · XXI · L	
5	<i>litteris incisibis</i>	LEG · XXI	
6	<i>litteris extantibus</i>	LEG · XI · C · P · F	
7	<i>litteris extantibus</i>	LEG · XX	ii
8	<i>litteris incisibis</i>	C · VI · RAETO	
9		C · VI · R	
10	<i>litteris incisibis</i>	C · VII · R	
		C · VII · R	
11	<i>litteris incisibis</i>	C · XXVI	
12	<i>litteris incisibis</i>	C · III · HI	

Vidi omnes excepta nona, quam supeditaverunt schedae Rothii. Septimae unicum exemplum intra fines Helveticos adhuc repertum erutum est Schleitheimi in dextra Rheni ripa, ubi cum statio militum esset extrema dum castra legati adhuc erant Vindonissae, potuit remanere postea quoque castris a sinistra Rheni ripa ad dextram translatis. Unde placuit hanc tegulam non legioni XXI tribuere, cui non satis convenit scribendi ratio, sed XXII, cuius tot extant monumenta in agro inter Rhenum Moenumque interiecto. — Duodecimae adhuc non innotuerunt nisi duo exempla, quorum alterum prodiit prope Thiengen agri Badensis in loco dicto *Heiden-schlösschen* editumque est a Leichtleno (*Schriften der Freib. Ges.* I, 37), Wilhelmio (*Sinsheimer Jahresber.* 1831 p. 56) aliisque scriptoribus Badensibus, alterum nuperrime repertum est Vindonissae. In illo sollertissimus Leichtlenus legit c · III · H · I ·, in hoc deprehendi ipse quod supra dedi; ut iam plane certum sit hanc tegulam esse cohortis III non Helvetiorum, sed Hispanorum. — Reliquarum tegularum ut lectio certa, ita facilis est interpretatio; nisi quod de litterarum extremarum, G in secunda, S · C · VI in tertia, L in quarta, significatione non constat. Qua de re dixi *Bull. dell' Inst.* 1852 p. 100 videri his notata esse nomina non legionis sed centurionum vel principalium operi tegulario propositorum; cuius usus exempla ubivis prostant. Elementis C · VI tamen significari existimo C(astra) Vi(ndonissensia); quod non abhorre a consuetudine Romana docebunt tegulae Vindobonenses inscriptae *Ant. Tib. Vindob.* (Arneth *Beschr. der zum k. k. Münz- und Ant.-Cab. geh. Statuen.* 4. Aufl. p. 43); Karnuntinae inscriptae *C. Val. Const. Kar.* (Arneth l. c.); Londiniensis inscripta *p. p. Bri. Lon.* (id est puto *primipilares Britannici Londini*; *Archaeological journal* n. 37); in Hungaria reperta prope Quadriburgium inscripta *Quadribur. a. s.* (id est *ala sagittariorum*; Schoenvisner *comm. geogr.* II, 240).

Auctores commodius infra scribentur, cum quibus locis tegulae inventae sint recensebimus. Ipse examinavi tegulas musei nostri Turicensis et Schaffhausensis et Schaufelbühlani quod est Zurzachi; si quas alias inspexi, infra adnotabitur. Praeterea hoc loco addam edidisse me n. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 10. 11 in *Bull. dell' Inst.* 1852 p. 100. 101; a Meyero autem in historia legionum XXI et XI, ubi harum tegularum complures lapide expressit, dari primam in tabulis n. 1—7. 9, secundam n. 10, tertiam n. 11—15, quartam n. 16, quintam fractam n. 8, sextam n. 22—28, octavam n. 19. 21, decimam n. 18. 20. Meyeri librum ubi citavi auctore eius non adiecto, Meyerum ab iisdem auctoribus monumentisve pendere scito, quibus ipse usus sum. Denique incertorum locorum tegulas exhibere placuit una cum iis quae repertae sunt ad ipsam Vindonissam.

Male lectas tegulas quamquam ex instituti mei rationibus silentio praetermittere oportebat, tamen placuit hoc loco indicare quasdam, quae vel fefellerint iam vel fallere possint. Quo vix pertinet tegula edita ab Ottio muthmassl. *Ged.* p. 21:

LEG · XI · S · C · VI

quam Hagenbuchius iam cod. 285 p. 49 recte reiecit, neque Hallerianas II, 395 (Orell. 441 = 245) L · XI · C · P · F et LEG · XI · G · P · F cuiquam probatas esse existimo iudicium acriorum. — Sed non melioris notae est quam idem Hagenbuchius (ad Huberum ep. ms. 1725, 4; cod. 285 p. 19) et hunc secuti Breitinger apud Schelhornum VII, 51 et Orelli 463 = 271 recensent inter octodecim tegulas Kloteni c. a. 1724 repertas:

L · XXI · S

cuius similem postea reperisse sibi visus est idem inter tegulas a. 1759 Buchsii reiectas (cod. l. c.). — At Buchsiana in tabula picta separatim tum edita recte ita pingitur L · XXI · S ·; ad Klotenianam autem quod attinet, neque Ottius eam habet alter eorundem laterum descriptor neque ipse Hagenbuchius in priore epistola neque extat hodie inter tegulas musei Turicensis, cui Klotenianae illae illatae sunt. Quam ob rem mihi non dubium est quin pro fracta Hagenbuchius male integram bis posuerit. — Item quem Vindonissae sibi emptum mox perdidit Hallerus I, 121 = 139 (inde Orell. 441 = 245):

LEG · VI · ///

non fuit sine dubio nisi later legionis XI litteris dimidiatis. — Denique quem idem profert (I, 71 = 81 cf. II, 395; inde Orell. 441 = 245):

L · XXI · G · R

unde procudit legionem XXI geminam rapacem, certus auctor adhuc vidit nullus et omnino reiiciendus est.

Iam recensebuntur loca in quibus supra scriptae tegulae repertae sunt, in quibus sequor litterarum ordinem; ad singulas vias enim haec redigere, quod sibi proposuit Meyerus, non improbo consilium quidem, sed ut sufficiant, quae de viis antiquis stationumque militarium ratione tradita habemus, certe cautius in hac re procedendum est quam adhuc fecerunt viri docti. Primum enim si quando unica tegula vel admodum paucae alicubi prodierunt, non statim sequitur stationem militarem ibi fuisse; ruderum enim cum multus esset usus apud antiquos, quid vetuit inter alia fracta etiam tegulas olim legionarias avehere? Quare indoles aedificiorum et maxime numerus tegularum respicienda erunt ei certe qui malit nescire multa quam falsa ponere. Gravius etiam est, quod in plerisque locis pro certa notitia quam desideramus subeat nescio quae levis rerum narratio antiquiorum auctorum et maxime Halleri hominis nimis boni et ultra sapientiam facilis. Ubicunque enim Romanae aetatis vestigia in Helvetia septentrionali emergunt, antiquarii repentini indigenae statim decantant solitas de duabus famigeratis legionibus fabulas earumque ibi stationem fuisse cupide defendunt. Equidem ut huic levitati aliquatenus obviam irem, quorum locorum tegulas scriptas auctor fide dignus nullus vidit, iis asteriscum praefixi. Ceterum ordinis alphabetici incommoda compensabit mappa secunda, quae stationes has proponit interrogationis signo in re dubia nomini adscripto.

Affoltern am Albis

- 3 'der Erzähler aus dem Bezirk Affoltern als Kalender für 1847' p. 8 et tab. n. 5 (inde Meyer p. 137).
 6 una in mus. Turic.; item Erzähler l. c. (inde Meyer p. 137). Citatur corrupta in schedis Faesianis quas mihi exhibuit Meyerus.

Praeterea tegulas legionarias ibi servari a diacono Faesi testatur *Berichtbuch der a. G.* 1837, 11.

** Baden*

Tegulae legionum XI et XXI secundum Hallerum II, 475 (inde per Bronnerum Meyer p. 132).

** Birmenstorf*

Tegulae legionum XI et XXI secundum Hallerum II, 413 (inde Meyer p. 136).

** Brunegg*

Tegulae legionum XI et XXI ('zunächst um Brunegg und oben auf der Höhe des Brunegger Bergs') secundum Hallerum II, 416 (inde Meyer p. 135). Tegulas eiusmodi olim ibi se vidisse affirmat ex memoria etiam Kellerus.

Buchs

- 1 una Hagenbuch cod. 285 p. 17. 19. 21. 47 cf. epist. ms. 1759, 182, item Schmid 1760 p. 92 ex epist. Hagenbuchii. Extat praeterea in tabula separatim edita, quam inveni in cod. Turic. S, 298. Cf. etiam commentarius antiquus Zeichn. der ant. Ges. IV, 61, ubi tamen tegulae non pinguntur. Meyer p. 132.
 2 una Hagenbuch l. c.
 3 tres extant in mus. Turic.; duae apud Hagenb. l. c. et in tab. sep.; quinque nuper rep. ed. Meyer in Gerlachii schweiz. Mus. I, 125, Gesch. der Leg. p. 132. In harum unius margine superiore VM inscriptum fuisse notat Meyerus; puto eandem tegulam me vidisse, sed nihil eiusmodi ibi reperi.
 6 una Hagenb. l. c. et tab. sep. Meyer p. 132.

Coblenz extra vicum quarta horae parte Zurzachum versus ad viam antiquam inter Confluentes et Zurzachum

- 1 quinque in museo Schaufelbühl's Zurzacensis, in quo item extant octo fractae aut primi aut secundi aut tertii typi (inde Meyer p. 138). Item Lucernae in bibl. publ. ex dono Isaaci; v. epistolam eius a. 1837 *Corr. der a. G.* I, 44.
 2 tres in museo Schaufelbühl's (inde Meyer p. 138). Item Lucernae; v. Isaaci epist.
 3 duodecim in museo Schaufelbühl's (inde Meyer p. 138). Item Lucernae; v. Isaaci epist.
 4 duae in museo Schaufelbühl's, quarum altera integra est (inde Meyer p. 138), altera fracta sic L · XX|

- 5 una in museo Schaufelbühl's fracta sic |EG · X|
 6 octodecim in museo Schaufelbühl's (inde Meyer p. 138). Item Lucernae; v. Isaaci epist.
 10 una in museo Schaufelbühl's, quam Confluentibus potius quam Vindonissa se accepisse existimat dominus.

Dällikon

- 1 duae in mus. Turicensi, quarum una massa potius quam tegula eandem notam habet bis impressam. Meyer p. 132.
 2 una in mus. Turicensi.
 3 duae in mus. Turicensi. Meyer p. 132.
 6 una in mus. Turicensi. Ulrich a. 1789 (*Berichtbuch der ant. Ges.* I, 193). Meyer p. 132.

Ellikon ad viam quam adhuc dicunt Romanam

- 1 una Meyer p. 132 auctore I. I. Egg Ellikonensi.

** Entfelden*

'Im Engstel sollen Ziegelstücke mit Buchstaben früher oft gefunden worden sein'. Ex epistula doctoris Thuet data societati nostrae d. 3. Oct. 1853.

** Gebistorf*

'Ziegel mit römischen Buchstaben fanden sich in der Winterhalde'. Ex epistula parochi Meyer scripta societati nostrae a. 1853. Item in vico Reuss prope Gebistorf tegulas legionarias repertas esse nuperrime ad nos perscripsit Stäbli.

Gerlisberg v. *Heidenburg*.

** Gränichen*

'Tegulae legionum XI et XXI reperiuntur circa ecclesiam in planitie, maxime in loco q. d. *Mauracher*'. Haller II, 417 (inde Meyer p. 136). — 'Oestlich am Dorf fand sich eine Backsteinplatte 12 Quadratzoll gross, verkauft an Hrn. Renger in Aarau; ebendasselbst auch abgerundete und platte Steine mit verschiedenen Bildern und römischen Buchstaben'. Ex epistula praeceptoris Brunner a. 1853 societati nostrae scripta.

Heidenburg (in communi Basserstorf inter Gerlisberg et Birchwil)

- 2 una museo Turic. illata a. 1852. Meyer p. 132.
 3 una museo Turic. illata a. 1852. Meyer p. 132.
 6 una museo Turic. illata a. 1852. Meyer p. 132.

** Kaiserstuhl*

'Man soll hier Legionsziegel gefunden haben' v. Ehroltsheim apud Meyerum p. 138.

Kirchberg supra Biberstein

- 1 unam ibi vidisse se narravit mihi Schaufelbühl. Meyer p. 135.
 6 una in museo Schaufelbühl's. Meyer p. 135.
 Contra tegulas scriptas hic reperiri negat Haller II, 430

Kloten

- 1 decem extant in mus. Turicensi. Item quinque huius typi fuerunt inter tegulas Kloteni anno 1724 repertas, quas recensent Hagenbuchius (ad Huberum ep. ms. 1725, 4 optime; item cod. 285 p. 11–47); Neujahrsblatt der Zürcher Stadtbibliothek 1725; Ott muthmassl. Gedanken p. 16. 17. 21; Breitingen apud Schelhorn. VII, 36. 49. 51; cod. Zoller p. 394; Bochat I, 390; Orell. 461. 462. 464 = 269. 270. 272. — Keller Mitth. der a. G. I, 26. Meyer p. 132.
- 2 una extat in mus. Turic.; tres fuerunt inter repertas a. 1724. Meyer p. 132.
- 3 octo extant in mus. Turic.; quinque fuerunt inter repertas a. 1724. Meyer p. 132.
- 4 una in mus. Turic.
- 5 una in mus. Turic. fracta sic: LEG·X} litteris incisis. Meyer p. 132.
- 6 novem extant in mus. Turic.; tres fuerunt inter a. 1724 repertas. Keller Mitth. der a. G. I, 26. Meyer p. 132.

* *Königstein* castrum antiquum prope Küttigen

Tegulas legionarias hic reperiri scripsit nobis Behlhofen Aarauensis a. 1853.

* *Lenzburg*

- 1 Meyer p. 136, qui huius rei auctorem mihi laudavit parochum loci.
 - 6 Meyer l. c. eodem auctore.
- ‘Zu oberst in den Schlossreben, die Burghalden genannt, hat man Ziegel der XI. und XXI. Legion entdeckt’ Haller II, 440 (inde Meyer p. 136).

Mörikon

- 6 Schmid 1760 p. 92. Meyer p. 135.
- ‘Ziegel der XI. und XXI. Legion’ Haller II, 450.

Oberkulm

- 1 quinque Schmid 1760 p. 95, idem in cod. ms. bibl. publ. Bern. (ms. V, 9) quem vidit G. Wyss. Meyer p. 136.
- 6 quattuor Schmid l. c. p. 92, item cod. ms. cit.; inde Orell. 436 = 239. Meyer p. 136.

prope *Oberweningen* in loco dicto *Heinimürler*

- 1 una in mus. Turic. Meyer in Gerlachii schweiz. Mus. I, 127, Gesch. der Leg. p. 136, auctorem citans Weidmannum.
- 3 una in mus. Turic. Meyer Gesch. der Leg. p. 136.
- 6 una in mus. Turic. Meyer in Gerlachii schw. Mus. I, 127, Gesch. der Leg. p. 136.

Oberwinterthur

- 1 duae in mus. Turic. Meyer p. 132, qui addit exemplum sexti typi ibidem ut ait adservatum a me tamen non repertum.

Reckingen prope Zurzach

Tegulam unam exhibuit mihi Schaufelbühlius, quae ex inscriptionis margine partem servarat litteris plane effractis. Quae narrat Meyerus p. 133 repertas ibi esse tegulas legionarias complures typi primi et sexti, falsa esse mihi affirmavit ipse Meyeri auctor Schaufelbühlius.

Rüfenach

- 3 una in mus. Turic., cui dedit Staebli Bruggensis. Meyer p. 136.
- 6 una eidem ab eodem data. Meyer p. 136.

* *Rupperswyl*

Hallerus II, 460 ubi agit de via quae ibi est a tegularum frequentia dicta tegularia (‘das Ziegelgässchen’), narrat quaedam de tegulis legionariis neque tamen ullas Rupperswyl ad se adlatas esse addit. Quare Meyerus p. 135 quod vicum Rupperswyl retulit inter stationes legionarias, certe non fecit auctore Hallero II, 460 ad quem provocat; videnturque ea quae Hallerianae narrationi similia ad Meyerum scripsit Schaufelbühlius, ad societatem nostram Behlhofen Aarauensis, ex eodem Hallero simili ratione fluxisse.

Schinznach prope Vindonissam

Legionis XXI tegulam hic repertam esse auctor nobis est Müri parochus in litteris scriptis d. 29. Oct. 1853.

prope *Schleitheim* in loco dicto *Salzbrunn*

- 1 duae in mus. Schaffhausensi. Ed. Wanner p. 8. Meyer p. 134.
- 2 una in mus. Schaffhausensi. Meyer p. 134.
- 3 una in mus. Schaffhausensi. Meyer p. 134.
- 6 duae in mus. Schaffhausensi. Ed. Wanner p. 8. Meyer p. 134.
- 7 una in mus. Schaffhausensi. Meyer p. 134.

Seeb

- 4 una in mus. Turic., quam ipse inde reportavi cum Meyero eo excurrrens. Hanc unicam tegulam scriptam dederunt ruinae latericiae permagnae anno 1852 ibi relectae. Meyer p. 136.

Tättwyl

- 1 Haller II, 466, inde Meyer p. 136.
 - 3 Haller II, 466, qui XI legionis tegulas hic reperiri negat. Inde Meyer p. 136.
- ‘Eine Menge Legions(?)ziegel liegen hier verstreut’ F. Keller Berichtbuch der a. G. I, 51.

prope *Triengen* in loco dicto *Heidenloch* horae parte tertia infra vicum in ruinis aedificii Romani

- 1 Brosi in schweiz. Geschichtsfreund VII, 123.
- 2 Brosi l. c.; Isaac in epist. 10 Aug. 1837 (Corresp. der a. G. I, 43. 45). Meyer p. 136.
- 6 Brosi l. c., si quidem haec est quam sic corruptit:
L · XXI · C · P · F.

Quartam ibidem repertam et inscriptam LSCSR non ausus sum inter tegulas legionarias referre; exhibebitur infra n. 346, 7.

* *prope Urdorf, im Heidenkeller*

'Nach der Aussage der Dorfbewohner wurden Ziegel mit den Legionszeichen hier gefunden' Berichtbuch d. a. Ges. 1837 p. 1.

* *prope Villmergen in loco dicto Bülisacker, in ruinis thermarum Tegulas legionum XI et XXI hic reperiri auctor est Haller in Schweiz. Geschichtsforscher II (1817) p. 305 (inde Meyer p. 137).*

* *Waltenschwyl inter Bremgarten et Sarmenstorf*

In ruinis aedificii Romani relictis anno 1805 tegulas scriptas repertas esse parochoque frustra exhibitas esse legendas, deinde easdem pervenisse ad Stubium medicum Sarmenstorfensem narrat Hardmeier Berichtbuch der a. G. I, 57.

[*Wettingen*]

Errone hunc locum Meyerus p. 132 retulit inter stationes Vindonissenses; nam quam citat tegulam typi sexti, auctore, ut mihi asseveravit, Kellero seminarii Wettingensis rectore, ipse Kellerus quaerenti mihi rescripsit tegulam eiusmodi vidisse se quidem, neque tamen Wettingeni repertam, sed Koenigsfeldae erutam et adservatam Badenae apud Amietum.

Windisch

- 1 undecim vidi a. 1852 Königsfelden in monasterio; unam praeterea Zurzachi apud Schaufelbühlum. Quattuor extant in museo Turicensi loci quo quaeque inventa sit nota carentes. Ed. Ritter p. 34 q. v.; Haller II, 395; Meyer p. 128.
- 2 duae in mus. Turic. (ubi praeterea servatur una sine loci indicatione); tres apud Schaufelbühlum. Ed. Haller II, 395 (inde Orell. 441 = 245); Meyer p. 128.
- 3 duas vidi a. 1852 Koenigsfeldae. In mus. Turicensi tria exempla extant loci nota destituta. Ed. Haller II, 395 (inde Orell. 441 = 245); Meyer p. 128.
- 4 quod sciam adhuc non reperta est Vindonissae; errore enim ni fallor refertur a Meyero p. 128 inter tegulas Vindonissenses auctore nullo. Certe ego neque huius typi Vindonissense exemplum vidi neque apud auctorem fide dignum reperi.
- 5 una in mus. Turic., duae integerrimae in mus. Schaufelbühlum. Ed. Haller II, 395 (inde Orell. 441 = 245).
- 6 quattuor vidi in mus. Turic., item quattuor a. 1852 Koenigsfeldae, item unam in mus. Schaufelbühlum. Exhibent Guillimannus Habsburg. p. 34; Ott apud Hagenbuch. cod. 285 p. 15; Haller II, 395 (inde Orell. 441 = 245); Meyer p. 129.
- 8 duae extant in mus. Turic. loco quo repertae sunt non indicato, sed Vindonissa huc pervenisse vix dubitamus. Meyer p. 128.
- 9 unicum quod adhuc innotuit exemplum Rothius vidit a. 1850 Augustae in museo Schmidiano, cui complura Vindonissensia illata esse constat. Meyerus p. 128 unde habuerit, non indicavit; mihi quaerenti affirmavit excepsisse se olim Vindonissae ex ipsa tegula.

10 duae extant in mus. Turic. (quarum una delineata est Zeichn. der a. G. I, 54); una in museo Schaufelbühlum; una, quam vidi et ipsam, in museo Basileensi ex dono Fischii; una in bibliotheca publica Lucernensi ex dono Isaaci (v. eius epist. a. 1837 Corr. der a. G. I, 44). Meyer p. 128.

11 una museo Turicensi illata est a. 1853; una est in museo Schaufelbühlum; una Lucernae in bibl. publ. ex dono Isaaci (Corr. der a. G. I, 44). Denique Vindonissae emit Haller (I, 38 ed. 2; II, 395). Meyer p. 128.

12 unicum quod adhuc intra fines Helvetios repertum est exemplum museo Turicensi illatum est anno 1853.

Wynikon

1 una Brosi Schweiz. Geschichtsfreund VII (Einsiedeln 1851) p. 120 tab. n. 8—11. Meyer p. 136.

2 una Liebenau Lucernensis in epist. 30 Mai. 1849 (Corr. der a. G. VII, 103). Meyer p. 136.

3 una Brosi l. c. Meyer p. 136.

6 duae Brosi l. c.; Liebenau l. c. Meyer p. 136.

Zürich in colle Lindenhof

1 et anno 1747 cum titulo Urbici n. 236 reperta est (Hagenbuch epist. epigr. p. 531) et anno 1838 (v. ephemer. der Republikaner 1838 C. n. 2; Keller Mitth. der a. G. I, 29; Meyer p. 137).

6 utroque anno simul reperta est et ab iisdem edita.

Zurzach

Tegulam unicam scriptam adhuc ibi repertam, in qua superest tantum L littera extante, exhibuit mihi Schaufelbühlum. Complures tegulas legionarias ibi reperiri Meyerus p. 133 fama accepit, quam falsam esse auctor mihi est Schaufelbühlum.

345 *tegulae castrorum prope Augustam Rauricam.*

Prope vicum Kaiser-Augst tegulae quae sequuntur repertae sunt omnes; ex hoc enim vico tegulas postea museo Basileensi illatas accepit Burckhardt-Wild et ad vicum Kaiser-Augst solum has tegulas reperiri testatur qui et primus et longe plurimas earum reperit Io. Iac. Schmid (in epistula 21 Dec. 1842, Corresp. der a. Ges. II, 109). Idem confirmatur testimonio diligentissimi Bruckneri p. 2952 nullas omnino tegulas scriptas inveniri in antiquae coloniae Rauricae ruinis (cf. infra 346, 1—6). Prope Kaiser-Augst reperta sunt sepulcra integra ex his tegulis compacta, ut ordines earum iuncti quasi tectum efficerent supra corpus defuncti; ex eiusmodi sepulcro patrem traxisse et museo intulisse septem huiusmodi tegulas Schmid filius narravit Meyero.

1 litteris incisis T G I A A

2 litteris incisis T G I A A vel T G I A A

Cum de lectione adhuc non satis constet, optimum factu erit proponere octo exempla, quae habeo recte excepta.

id est Turicensis musei cui donavit Schmidius tria, et Basileensi quae illata sunt anno 1849 ex domo Burckhardt-Wild quinque. Illa ipse excepi, haec cum non satis accurate examinasset, Rothius vir peritissimus et officiosissimus diligentissime mea causa contulit. Sunt autem haec:

Turicense	1:	TEGLA
»	2:	ELV
»	3:	ELIA
Basileense	1:	TEGLA
»	2:	TEGLA potius quam mr
»	3:	ELGLA aut AE
»	4:	TEGLA
»	5:	TEGLA

Unde ut mittam elementum extremum, quod modo *mp* esse modo *mr* iure iam posuit qui primus has tegulas edidit Rothius, primum quomodo accipiendum sit videamus, quod Rothio visum est *le*. Videntur tamen exempla octo quae supra posui ducere ad *te* potius quam ad *le*. Primum enim in Bas. 2. 4. 5 linea superior inferiore utrimque duplo longior est, item in Bas. 1 linea superior dextrorsum non excedit inferiorem, sinistrorsum inferiore paullo longior est. Turicense 1 rem non diiudicat; eadem enim longitudine sunt lineae superior et inferior. Restant Tur. 2 Bas. 3, quae videntur dare *el*, non *le*; notum enim est litterarum ordinem quantum fieri potest in nexibus emendate factis servari, ut *aa* sit *ma*, *aa* *am*, et si quod occurrit exemplum scripturae diversae, ut n. 334 *AXIM*, errori vel negligentiae lapicidae recte imputabitur. — Quare cum pars tegularum ducat ad *TE*, pars ad *EL*, restat disceptandum de diversitatis huius origine; non facile enim nobis persuadebit, qui ut in fine *mp* et *mr*, ita hic initio duas diversas scripturas usurpatas esse statuet. Mihi alterum elementum ex altero inversum esse videtur, quae inversio quam frequens sit in tegulis, prudentium nemo ignorat; in optione autem quae sic nobis datur eligendum esse puto longe frequentius adhibitum signum *TE*, ut acquiescendum sit in lectione *tegi*mp vel *tegi*mr. — Non adhibui ad hanc quaestionem diiudicandam reliquas auctoritates eorum qui examinarunt musei Schmidiani tegulas, ut domini ipsius (Corresp. der a. G. I, 88), Hardmeieri (Zeichn. der a. G. IV, 19), Rothii p. 17 (inde Orell. . . = 311), denique Meyeri; data opera enim, ut dixi, de his investigandum est, neque mirum, praesertim postquam innotuit Rothii ingeniosa interpretatio, omnes primum elementum sic dedisse *TE*, quam formam vere significantem *le* num in ulla harum tegularum extet equidem valde dubito. Denique quam addidit in editione tegulam Rothius p. 17 (inde Orell. . . = 311): *TEGIM*, ipse vir candidus certiore me fecit potius sic describi debuisse *TEGIM*; non fuit igitur nisi exemplum soliti typi paullo effractum. Interpretationem collato lapide Augustano n. 279 signiferi legionis primae Minerviae Rothius proposuit hanc: *LEGIO I minerva restituta* et *LEGIO I minervia*. De epitheto certe

restitutae differendum est iudicium propter nummi, ad quem provocat Rothius, imperatoris Aureoli inscripti *L · I · MIN · RESTITVTA* (Eckhel VII, 465) admodum incertam fidem. Praeterea si recte posui initio *TEG* non *LEG* legendum esse, explicemus necesse est sic: *TEGula (legionis) I minerviae*, quod fortasse ferri poterit, ut interpretatio Rothiana per se admodum probabilis retineatur; quamquam plane simile exemplum quod proferam non habeo.

346 tegulis reliquis publicis privatisque sigilla impressa.

1 auf dem Alphof Dietisberg zwischen Buchten und Ep-tingen.

LEG · VII

Bruckner Merkw. p. 2278 (inde Orell. . . = 311); quem virum diligentissimum quamquam erroris non libenter insimulo, tamen cum praeterea plane desint in his partibus septimae legionis vestigia, unicae testae ut unico testi diffidendum est.

2 Basileae apud Huberum, quem aut Vindonissa aut ex Germania accepisse existimo.

{XXI}

Bruckner p. 2952. Tribui potest et legioni XXI et XXII.

3 Basileae apud Harscherum; quem Augusta accepisse addit Haller, male opinor. Venit potius ex Germania.

LEG · XXX

Haller I, 144 = 169 (inde Orell. . . = 311).

4 Magden prope Rheinfelden in colle *Hallmatt* sub quercu vetustissima tegulam repertam esse numeris Romanis inscriptam ad nos perscripsit anno 1853 medicus oppidi Stein Aargoviensis Büngi, qui puer tegulam vidit.

5 in sepulcris latericiis rep. Aug. Raur. a. 1765; lateres scripti litteras monstrant aetatis infimae. Quattuor exempla extant in bibl. publica Basileensi.

AMASONIUS

Descripsi. Schoepflin Als. I, 511; Roth p. 20; Orell. . . = 320.

6 in lateribus fractis Augustae in museo Schmidiano.

a HAV

b

Roth p. 20, inde Orell. . . = 320.

346 7 Triengen in loco dicto *Heidenloch* reperta una cum tegula legionaria inscripta L · XXI G (cf. n. 344 p. 80) *Isaac*; extat Lucernae in quinque pagorum museo *Brosi*.

litteris extantibus LSCSCR vel LSGSGR

Isaac in epist. 10 Aug. 1837 (Corr. der a. G. I, 43. 45); Brosi Geschichtsfreund VII p. 125 tab. n. 12.

Si est privata, nomina continebit exempli causa *L. Scribonii Scriboniani*; at cum reperta sit una cum legionariis tegulis neque privatae publicaeque tegulae simul reperiri soleant, vide ne subsit legionis nomen insolita ratione scriptum, exempli causa: *legionis septimae Claudiae*; *Scribonianus* (fecit).

s Galgen prope Altstetten tres harum tegularum repertae sunt, quarta Turici in colle Lindenhof, quinta prope Turicum in monte Uetli; quae omnes extant in museo Turicensi.

litteris incisus D · S · P

Descripsi edidique Bull. dell' Inst. 1852 p. 107, interpretatus *poliare stationis publici*, nimirum stationis Turicensis publici quadragessimae Galliarum. Meyer Gesch. der Leg. in tab. n. 30. 31. 32. — Kloteni quam repertam esse ait tegulam Hagenbuchius (ep. ms. 1752, 4; cod. 285 p. 45) *u*, hanc ipsam crederem nisi et locus vetare videretur et male lectam (fortasse pro *L*) indicaret ea res, quod in museo nostro haec reperiri non potuit.

9–15 tegulae in summo monte Poenino in ruinis aedis Iovis Poenini repertae. Praeterea n. 13 Martigny vidit *de Loges*; Neufchâtel in museo *ego*; sed videntur haec quoque exempla a monte Poenino adlata esse.

9 *litteris extantibus* S · P · Q · R

10 *litteris extantibus* PVBLICVS

11 *litteris extantibus* PVBLIC

12 *litteris extantibus* ROMA

13 *litteris extantibus* SE PPI

14 *litteris extantibus* PP·WR·SATVRN

15 *litteris extantibus* SATVRN

9. 10. 11. 12 Murith n. 24. Quam addit idem S · T · Q · R omisi, utpote sine dubio profectam ex n. 9 male excepta.

13 vidi Neufchatellae in museo integram; fractam sic *..EPI..* reperi templi Poenini ruinas pervestigans et obtuli monasterii museo. Ed. de Loges p. 171, Murith n. 24, qui quam addit praeterea S · T · P · F omisi, videtur enim eadem parum bene descripta.

14 Murith n. 25 ligno incisam dat.

15 Murith n. 24.

346 16 Buchs rep. ait *Meyer*; quo auctore, nescio, nam et exemplum quod extat Turici in museo, loci ubi repertum est adnotatione caret, et silet inventarium.

litteris extantibus L FLX

Descripsi. Meyer Gesch. der Leg. p. 170 tab. n. 29. — Lege: *L. Flavii* . . .

17 tria exempla adhuc prodierunt, primum Radelfingeni anno 1814; secundum Studenbergi, tertium *in der Engi* anno 1847. Illata sunt museo Bernensi.

litteris incisus L · C · PFS

Descripsi ad ectypon Meyeri. Radelfingense exemplum emit Haller Königsfeldensis ediditque Schweiz. Geschichtsforscher II (1817) p. 306; item ed. Studer p. 81, Iahn Bern p. 361. Studenbergianum ed. Studer p. 82, Iahn Bern p. 50. Tertium ed. Iahn Bern p. 231 misitque Lutz Zeichn. der a. G. II, 60; Corresp. II, 65. — Lege: *L. Cornelii?* *Prisc(iani)?*.

18 Allmendingen rep. 1824 una cum securibus n. 211.

ADIAS

Lohnerus Thunensis reperit ediditque Schweiz. Geschichtsforscher VIII, 430, a quo pendent Orell. . . = 223, Iahn Bern p. 255. Do ex tabulis Lohnerianis bibliothecae Thunensis. Quod mihi narraverunt Thunenses de tegula legionaria Allmendingeni reperta et deinde pessumdata, ad hanc tegulam pertinere arbitror. — Lege: *Sarda*.

19 rep. Pomponiani prope Hyères. Extat Genevae in museo ex dono Soretii.

C · HOSTIL
AMPLIAT

Descripsi. Mém. de Genève VIII, 441.

347 tegulis stilo inscripta.

1 in tegula Galgen prope Turicum rep. et illata museo Turicensi. Litterae altae sunt poll. Helv. 1 1/2.

Uix

Contuli. Est numerus LIX.

347 2 in tegula Dällikoni rep. (non, ut ait Meyer, in colle Lindenhof et in monte Uetli) et illata museo Turicensi. Littera alta est 4 poll. Helv.

P

Contuli. Ed. Meyer Gesch. der Leg. p. 137 tab. n. 31.

3 in tegula musei Genevensis.

10521
A (1019457)

Descripti.

4 à Palézieux une chambre de M. le préfet de Mieville a pour parquet de grandes briques romaines, dont l'une porte une inscription; d'autres portent l'empreinte de pieds de chèvre et de pattes de petits chiens. Ces briques proviennent des bains romains découverts au Martinet près de Palézieux.

XCVDIIESCRHCHPL

KP O SDVXYC

Descripsit Troyon.

348 in amphorarum ansis.

Amphorarum cavis inscripta vel impressa si qua occurrunt, his subiunxi. — Ceterum pleraque ansis inscripta admodum detrita sunt et paucissima tantum bene descripta.

1 Aventici rep. [deinde Bernae, nunc in bibl. Zofingensi].

AGRICOLAE

Hagenbuchius cod. 283 p. 221, qui vidit; inde Orell. 385 = 194. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 20. — AGRICOLA Hardm.

2 prope Genevam in moenibus antiquis reperta [apud Blavignae architectum].

A C/T/S

Descripti.

3 litteris extantibus, Vindonissae rep. [mus. Tur.].

Q · C · K · G · H

Descripti. Litterae certae sunt et magnae.

348 4 a Aug. [mus. Schmid]. b Studenberg [mus. Bern.]. c Aventici.

a { CENESPSE Roth
CENF¹SPSA Hardm.
b CENRSPSE
c CENRSI

a Roth p. 15. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

b Studer p. 76. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz.

c Ritter p. 36, qui GNRSI; melius Studer p. 85 ex autographo Ritteri.

5 inter Schaffis (Chavannes) et Ligerz rep.

A · CIRGI · F

Iahn Bern p. 73.

6 [mus. Avent. n. 455].

FICME

Descripti; evanida est. Troyon FIGMS.

7 a. b Aventici bis repetita [mus. Bern.].

C · I · ALB

Ritter p. 36. Studer p. 73. Misit Lutz. — GIAB Ritter.

8 [mus. Avent n. 450].

IVS · IT · V/ evanida

Descripti. Troyon legit IVSIT additque aliam item evanidam mihi non visam n. 453: IVSN III.

9 [mus. Avent. n. 445].

MEIIPP

Misit Troyon.

10 Studenberg [Nidau, mus. Müller].

MNERT · S

Iahn Bern p. 51. Misit Lutz.

11 Aug. [mus. Schmid].

M · N · MELISSI ET · MELISSEI

Roth p. 15.

12 Vindonissae [mus. Bern.].

NEAN

Studer p. 78. Misit Lutz. — NEA, 'aut neu aut uen' Lutz.

13 [mus. Genev.]

NRVE VEP

Descripti.

348 14 Genevae rep. in episcopio deliciendo [mus. Gen.].

POLYCLIT//

Contuli. Mém. de la soc. d'hist. de Gen. I, 212, ubi est POLICLE.

15 a Vindonissae litt. ext. b [Basil.].

a SCAEN^N_SN^N////

b SCAENSIA

a vidi. b ed. Bruckner p. 3076, ansam esse non monens.

16 Vidy prope Lausanne [mus. Bern.].

C S^R P^AL^LN

Studer p. 77; Levade p. 345 (inde Orell. ... = 341); misit Lutz, qui unus bene legit. — CS^RP^AL^LN St., FOR · BEL Lev. Lege: C. Ster(tinū) Paullin(i).

17 Frick (Aargau) [mus. Bas.].

//R^OP^HI^MA^NA

Descripsi. Vischer röm. Nied. zu Frick p. 7. Videtur fuisse Trophimiana.

18 [mus. Gen.].

//^RS S o L

Descripsi.

19 in ventre amphorae litteris magnis scriptis, non impressis [mus. Bas.].

ΛVI XIII

Descripsi.

349 in trullarum marginibus litteris magnis.

1 [mus. Aventic.].

FVSCVS F

Descripsi.

2 [mus. Gen.].

IO

Descripsi.

3 [mus. Gen.].

IOF

Descripsi.

4 Studenberg [mus. Bern.].

c N S

Studer p. 76. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz. — CAAS Lutz Iahn.

349 5 [mus. Aventic. n. 457].

SABINS

Descripsi.

6 Cheseaux prope Lausannam [mus. Troyoni].

VALE^NN

Descripsi. Lege Valentini.

7 [mus. Aventic. n. 454].

CVEIS

Descripsi.

8 [mus. Aventic. n. 456].

////STM

Descripsi.

350 in lucernis.

Inscriptiones, quas ad ordinem litterarum recensui corruptis ad calcem reiectis, plerumque leguntur in imis lucernis, inveniuntur tamen interdum etiam in parte superiore ut n. 4 et 13. — Ceterum complures ex his lucernis et cis et trans Alpes reperiri solent, ut sunt n. 3. 11. 12. 20; quod non observavi in vasis cretaceis scriptis. Cui consentaneum est non reperiri in his nisi cognomina sola eaque saepissime admodum barbara, nunquam trium nominum figulos; contra lucernas qui fecerunt, saepe nomina scripserunt ratione plane Romana, ut Q. C. C., L. Cae(cili) Sae(cularis), alia. Lucernarum igitur quae in Galliis reperiuntur maiorem partem ex Italia adlatam esse puto; quod secus evenit in reliquis vasis opificii omnino multo simplicioris.

1 Vindonissae [mus. Turic.].

litteris extantibus AGILIS

Descripsi.

2 [Basil. bibl. publ.]

APRIO

F

Contuli. Bruckner p. 2893 tab. XV f. 3. Roth p. 14.

3 a Vindonissae in coemeterio. b Augustae rep. [mus. Tur.]. c [Basil. apud Huberum]. d [Basil. mus.].

litteris extantibus ATIMETI

a Stumpf cod. 47 p. 103, ed. VII, 11 aere expr. (inde Tschudy ed. p. 143, cod. 105 f. 8. 87; Simler cod. 102 f. 23; Grut. 902, 15 ex Stumpfio; Orelli 444 = 249).

b. d Descripsi.

c Huber ad Hagenbuch. ep. 1737, 39. Hagenbuch cod. 283 p. 303.

ATIMETI lectum est in prima et quarta, ATIMETI in secunda, ATIME in tertia. — Ceterum vulgaris est; v. I. N. 6308, 6.

350 4 in lucernae parte superiore; Aug. rep. [mus. Turic. n. 753, ubi male adservatur inter res antiquas ex Italia inferiore adlatas].

litt. ext. Я V Я

Descripsi. Ed. Wagner ed. 2 p. 36, ed. 3 p. 52. Bruckner p. 2870.

5 [mus. Bas.].

Q C C

Descripsi.

6 a Lunneren [mus. Turic.]. b inter Mett et Brügg rep.

a gladiatores duo; b Victoria cum biga.

litt. incisis L C A E S A E

a Descripsi.

b Iahn Bern p. 89.

Extrema littera, quam Iahnus habuit pro R, mihi aut E aut B esse visa est.

7 a Piedimonte in Italia inferiore [mus. Turic.]. b [mus. Turic. ex dono Schinz-Hirzelii].

litt. incisis C C O R V R S

Descripsi. Vulgaris in Italia; v. l. N. 6308, 13.

8 Bois de Vaux prope Lausannam.

I · D · P

Notices d'utilité publique I, 330.

9 [mus. Turic. ex dono Schinz-Hirzelii].

litt. incisis E R A C L I O

Descripsi.

10 a Basileae [Basil. mus.]. b. c ex ruinis villae Romanae Kästeli prope Prattelen [Basil. mus.]. d Dällikon [mus. Turic.].

litt. extant. E V C A R P I

a Descripsi. Roth p. 15.

b. c Descripsi. Locum indicaverunt schedae Rothii et epistula Vischeri.

d Descripsi.

11 Aug. [mus. Schmid. Puto hanc ipsam esse quam servat mus. Turic. n. 760 inter allata ex Italia inferiore; cf. n. 350, 4].

litt. extant. F A O R

Descripsi. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19. — Reperitur in Italia, v. l. N. 6308, 15.

350 12 a Culm [mus. Bern.]. b rep. a Vindonissa leugis sex [mus. Bern.]. c Lausannae rep. 1719. d Vindon. [mus. Schaufelbühl].

litt. ext. F O R T I S

a. b Ritter p. 35. Studer p. 87 n. 32. 37.

c Ruchat, vide notam ad n. 129.

d Descripsi.

Ubivis obvia, v. e. c. I. N. 6308, 16.

13 in lucernae parte superiore; rep. Vindonissae [mus. Turic.].

litt. extant. H E R A C L A E

Descripsi.

14 Aug. [mus. Schmid].

I E G I D I

Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

15 [mus. Tur. ex dono Simleri Trüllikonensis].

litt. incisis I V V E S E C V

Descripsi.

16 ex Italia vel ex Graecia adlata [mus. Turic.].

litt. incisis K Y

Descripsi.

17 ex Italia inferiore adlata [mus. Turic.].

litt. extant. L I T O G E N E

Descripsi.

18 ex Italia adlata [mus. Bas.].

C L O L B I A

Descripsi.

19 [Basil. Werthemann-Burckhardt, nunc in mus.].

I V V I

Descripsi. Roth p. 15. Videtur legendum *Lupi*.

20 Vindonissae [mus. Turic.].

litt. incisis C M E V P O

Descripsi. — In Italia vulgaris, v. l. N. 6308, 21.

21 [Basil. mus. Faesch, nunc bibl. publ.].

C · O P P I · R E S

Contuli. Bruckner p. 2905 tab. XIX n. 5. Roth p. 15.

22 [Basil. mus. Faesch, nunc bibl. publ.].

Q O R A T I H Y L A E

Contuli. Bruckner p. 2905 tab. XV n. 1. Roth p. 15.

350 23 lucerna solitis maior; rep. Vindonissae [mus. Turic.].

litt. incusis C P A S I S I D

Descripsi.

24 [Basil. mus. Faesch, nunc bibl. publ.].

C P V F S E C

Contuli. Huber ad Hagenbuch. ep. 1738, 6. Hagenb. cod. 283 p. 307. Bruckner p. 2904 tab. XIX n. 2. Roth p. 15.

25 [mus. Bas.].

S A E C V L

Descripsi. Roth p. 15 qui citat etiam schedas Bruckneri.

26 Aug. [mus. Schmid].

O D E S S

Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 49.

27 ex Italia allata [mus. Bas.].

I A S A V G V *lect. inc*

Descripsi.

28 [mus. Bas.].

C V N C N A C *lect. inc.*

Descripsi.

29 [olim in bibl. publica Turic., nunc in museo ibidem].

litteris incusis incertis III///O R E

Descripsi.

351 inscriptiones in pateris caelatis pictisve.

Inscriptiones, quae in lateribus vasorum caelatorum inter ipsas figuras collocantur, vasariorum esse, non caelatorum probatum ivit Lauchert (Mitth. des arch. Vereins für Rottweil 1845 p. 25 sq.), provocans ad Cibisi nomen quod et in lateribus saepe legitur et in imis pateris. Similiter in his nostris Albani vel Albuciani vel Albucii, Cerialii, Cesorini, Germani nomina in utraque serie reperiuntur. Quo probatur, si quid video, cum vasa tum typos hos caelatos, quos et ipsos cretaceos fuisse constat, ab iisdem opificibus vasariis simul et caelatoribus proficisci.

1 in latere vasis sub corona hederacea, Studenberg [mus. Bern.].

A C O H I L A R V S

Studer p. 75. Iahn Bern p. 49. Misit Lutz.

2 in vasis caelati latere; Cheseaux prope Lausannam [mus. Troyoni].

litt. ext. A L D

Descripsi.

351 3 patera, quae venationem anaglypho exhibet, Vindonissae [mus. Tur.].

C E R I A I I

Descripsi.

4 [Basil. apud Huberum].

C E S O R I N

Bruckner p. 2958 (hic C I S O R I N). 3076.

5 in latere paterarum. *a* Aug. Raur. [Merian-Burckhardt]. *b* Studenberg [mus. Bern.]. *c* Vicques prope Delemont. *d* [in mus. Avenic. n. 845, cui dedit Tharmaier 1852].

a. b. C I B I S V S F E C

c C I R I S V S I

d C I B I S V S F

a Roth p. 14.

b Studer p. 76. Iahn Bern p. 49. Misit Lutz.

c Misit Quiquerez. Zeichnungen der a. G. III, 46, ubi est R I I S A S I

d Descripsi.

6 Aug. rep. 1792 [servat Victor Gibelin Salodurensis].

C I I I I

Brosi in nescio quo libello incredibiliter absurdo quem inscripsit 'die Steinschrift Cinnenius von Olten'.

7 in latere typi cretacei ad pateras caelatas formandas facti, Vindonissae [mus. Turic.].

C O B N E R T V S F *litt. incersis*

Descripsi.

8 Aug. [mus. Bas.].

E I I A

Descripsi.

9 Aug. [mus. Bas.].

C E R M A N I

Descripsi.

10 in latere vasis; supra genii duo cum equo; Studenberg [mus. Bern.].

I L V S T

Studer p. 74. Iahn Bern p. 49. Misit Lutz.

351 11 *a* in vase caelato [mus. Avent. n. 496]. *b* [mus. Bas.].

a IMAH
b 3IM₂ *litt. ext.*

a Descripsi.

b Rothius descripsit.

12 in latere vasis cretaei cum pictura alba, rep. Kloten 1837.

V/ V

Zeichnungen der ant. Ges. I, 39. 44. Neujahtsblatt 1838 tab. 1 f. 8.

352 in testis reliquis impressa vel inscripta.

Referuntur hoc loco in testis reliquis sigillo impressa vel stilo inscripta quae cunque reliquis ordinibus supra n. 348—351 non potuerunt inseri. Longe maxima pars inscriptionum excepta est ex sigillis figulorum imae parti vasorum paterarumve impressis.

1 Vindonissae rep. [mus. Tur.].

OFIC · ACWI

Descripsi.

2 Aug. [mus. Bas.].

ADVOCISI · O

Descripsi. Pro *c* potest etiam legi *g*.

3 [Basil. bibl. publ.].

AESIIVI A

Bruckner p. 3076. Roth p. 14. — AESIVNA Br.

4 *a*, *b* Aug. rep. [mus. Schmid; mus. Turic.].

AFRICAN M

a Roth p. 14: AFRICANM sive AFRICANIM.

b Descripsi.

5 Vindonissae rep. [mus. Tur.].

EX · AL/////

Descripsi. Litterae quattuor primae certae sunt et praeedit spatium, ut non possit fuisse SEX.

6 *a* Studenberg [mus. Bern.]. *b* Vindon. [mus. Tur.].

a OF ALBAI

b OF A.BAI

a Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz. — OF A.BANI Iahn. OF ABANI St.

b Descripsi. Non videtur fuisse .B.

Cf. inter vasa caelata n. 351, 2.

352 7 *a*, *b* [Basil. loco inc.; mus. Schmid].

ALBVCIANI

a Bruckner p. 3074.

b Roth p. 15 qui AERVCIANI.

8 *a* Aug. [mus. Basil.]. *b* [Basil.]. *c* Badenae [mus. Tur.].
d, *e* Aug. [mus. Schmid, nunc Turic.; mus. Bas.].

a ALVCI · OF

b ALBVCI · M

c, *d*, *e* ALBVCI

a, *c*, *e* Descripsi.

b Bruckner p. 3075.

d Descripsi. Roth p. 15; Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

9 *a*, *b* Aug. Raur. rep. [Parent; Merian-Burckhardt].

ALBVS · FE

a Parent ed. p. 25 et ms. Sal. p. 58 (hic est F, sed in ed. et cod. Gen. FE).

b Roth p. 14.

10 Studenberg rep. [mus. Bern.].

OF · ALRI

Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz, qui ALRI. Corrige ALBI. — Harum figlinarum aliqua fuisse videtur, quam in der Engi reperit Iahn Bern p. 228 inscriptam litteris fugientibus ALB.

11 Vindonissae rep. [mus. Tur. n. 225].

AL EX

Descripsi.

12 *a* Develier rep.

b Bois de Vaux prope Laus. [mus. Troyoni].

a AMANDVS

b OF · AAN

a Mittheilungen der ant. Ges. in Zürich II p. 95 tab. I n. 12.

b Descripsi.

13 Aug. rep. [mus. Schmid; nunc mus. Turic.].

ANAILL · F

Descripsi. Roth p. 14 qui ANAILLF vel ANANI · F. Mihi lectio certa visa est.

14 Vindonissae rep. [mus. Tur.].

ANE//F

Descripsi.

352 15 Vindonissae [mus. Turic.].

OF · APRI ·

Descripsi.

16 *a* Vindonissae [mus. Bas.]. *b-e* Vind. [mus. Tur.].
f Vind. [mus. Bas.]. *g* Aug. [mus. Bas.]. *h* Vind. [mus. Tur.]. *i* Vind. [mus. Schaufelbühl]. *k-q* Vind. [*k-p* mus. Tur., *q* mus. Bas.]. *r* Vind. [mus. Bas.].

a OF AQV̄N*b-d* OF AQVIT*e* OF AQVI infra graphio scr. est ILV*f* OF AQVIT/*g. h* OF AQV|*i* AQVITANVS*k-q* AQVITAN*r* AQVITDescripsi omnes; *q* ed. Roth p. 15.17 *a* Aug. ut vid. [mus. Basil.]. *b* Vindonissae [mus. Bas.].*c. d* Vindonissae rep. [mus. Turic.].*a. b. d* ARDACI*c* OF · ARD

Descripsi omnes.

18 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

ASPR

Descripsi.

19 Aug. [mus. Bas.].

AT/////A

Descripsi.

20 *a* Oberculm. *b* in der Engi.*a* ATERIE*b* ATEI*a* Schmid 1760 p. 98.*b* Iahn Bern p. 214.

21 Neftenbach.

ATERNOS

Vogel 1781 (Berichtb. der a. G. I, 167).

22 [Basil.].

ATTICI M

Bruckner p. 3074.

23 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

OF A/////

Descripsi.

352 24 Aug. rep. [mus. Turic.].

AVENTINI M

Descripsi.

25 Aug. [mus. Bas.].

AVET

Descripsi.

26 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

AF

Descripsi.

27 Lunneren rep.

AVG....

Sulzer cont.

28 Aug. rep. [mus. Schmid].

AVGELIA · F

Roth p. 14.

29 in der Engi rep.

AVIL

Iahn Bern p. 214.

30 Vindonissae [mus. Turic.].

C · AVT stilo scr.

Descripsi.

31 *a. b* Vind. [mus. Turic.]. *c* [mus. Bas.]. *d* Vind. [mus. Tur.]. *e* Vind. [mus. Schaufelbühl]. *f. g. h. i* Vind. [mus. Tur.]. *k* Vind. [mus. Bas.]. *l* Aug. [mus. Tur.]. *m* Aug. [mus. Schmid]. *n. o. p* Aug. [mus. Tur., Bas., Schmid]. *q* Vind. [mus. Bas.]. *r* Lunneren. *s* Vind. [mus. Bas.].

a. b OF BASSI · Co*c* OF · BA/SI · CO*d* //////////ASSICO*e* OF BASSIC*f* BASSIC*g-m* OF BASSI*n-q* BASSI*r* ///ASSI*s* BASDescripsi omnes exceptis *m. p. r.* Praeterea exhibent*c* Bruckner p. 3076 male.*m* Roth p. 14.*p* Roth p. 15.*r* Breitingen p. 51. Hagenbuch cod. 285 p. 294.

352 32 Aug. rep. [mus. Schmid].

BELSVS F

Roth p. 14; Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

33 a Vindonissae rep. [mus. Tur. n. 1454]. b Turgi [apud Kappelerum].

a OFI BILIC/

ab altera parte graphio scriptum:

SCIA

b OFIC BILIC

a Descripsi.

b Descr. Meyer.

34 Oberwinterthur rep. [mus. Tur.].

BISSVN

Descripsi.

35 a. c [Basil.]. b Aug. rep. [mus. Schmid].

a BORILLI OF

b BOLMI OF

c SORILLI · M ·

a Huber ad Hagenb. epp. 1737, 34 (inde Hagenbuch cod. 283 p. 299). Bruckner p. 3074.

b Roth p. 14.

c Bruckner p. 3076.

36 Aug. [mus. Bas.].

BRIC/

Descripsi.

37 Vind. [mus. Tur.].

CABVCA

Descripsi.

38 a-d. g. h Vindonissae rep. [a. b. g. h mus. Tur.; c mus. Bern.]. e. f Studenberg [mus. Bern.].

a-f. h OF CALVI

g OFI /AI-VI

a. b. g. h Descripsi.

c Studer p. 77: OF CALV.

d Haller II, 396 (inde Orelli 442 = 246): OF · CALVS.

e. f Studer p. 76. Iahn Bern p. 150. Misit Lutz.

39 Aug. rep. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

CANTOMIII M

Descripsi. Roth p. 15.

40 [Basil.]. b Aug. rep. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

a CARVS F

b CAR/////

a Bruckner p. 3074.

b Descripsi. Roth p. 15.

352 41 Vindon. [mus. Tur.].

CASTVS · FE

Descripsi.

42 Aug. rep. [mus. Schmid, nunc mus. Turic.].

CATASEXTVS · F

Descripsi. Roth p. 14.

43 in thermis Zofingensibus rep.

a CATO

b CAT

a. b Zeichn. der a. Ges. II, 101.

44 a. b. c in bibl. publ. Zofingensi.

a CATVLL

b ATVLLINVS

c TIVITVJ

a. b. c Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 20.

45 Aug. rep. [mus. Bas.].

CAVTERRA

Descripsi. Roth p. 14.

46 Vind. [mus. Bas.].

CELSI OF

Descripsi.

47 a Aug. rep. [mus. Schmid; nunc mus. Tur.]. b (Turici in museo Iacobi Wolff a. 1610).

CERIALI · AA

a Descripsi. Roth p. 14.

b Cod. Zoller p. 689, qui CERIALI · AA.

Cf. inter vasa picta 351, 3.

48 Aug. rep. [mus. Turic.].

CESORIN/////

Descripsi.

Cf. inter vasa picta 351, 4.

49 a Aug. rep. [mus. Bas.]. b [Bas.].

a OF CI7/M

b OF CIAM

a Descripsi.

b Bruckner p. 3076. Rothius ex eodem refert sic: OF·CIAM.

352 50 *a* Neftenbach [mus. Turic.]. *b* Aug. rep. [Merian-Burckhardt].

CINTVGENI

a Descripsi. Berichtbuch der a. G. I, 167.

b Roth p. 15, qui CINT · VCENI; sed punctum ad circulum refertur, non ad inser.

Hanc qui ad civitatem TVGENI, i. e. Zugium pertinere voluerunt (Berlin. Nachr. von Staats- und gel. Sachen 1837 Beil. Nr. 1), non ridendi sunt; ipsi enim riserunt.

51 [Basil.].

COCV

Bruckner p. 376.

52 [Bas.].

OF · COM

Bruckner p. 3074.

53 Aug. [mus. Bas.].

CONSTAS · F

Descripsi.

54 Studenberg [mus. Bern.].

CONTI OFFIC

Studer p. 85. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz. — OONTIOINC Lutz.

55 Vindonissae rep. [mus. Tur.].

COSIVS · WA

Descripsi.

56 Lunneren [mus. Turic.].

COSRVF

Descripsi. Breitinger p. 50. Hagenbuch cod. 285 p. 294 (inde Orell. 460 = 267). — COFRV sive COSPV Br.; COSRV Hag.

57 [Basil. bibl. publ.].

COTIO

Bruckner p. 3076. Roth p. 14.

58 Vindon. rep. [mus. Turic.].

CR/////TV

Descripsi.

59 [Basil.].

OF · CREA

Bruckner p. 3074.

352 60 *a. b* Aug. [bibl. publ. Basil.]. *c* an der Schindellegi supra Altenburg prope Vindonissam [mus. Bern.]. *d* Aug. ut vid. [mus. Bas.] *e* Vind. [mus. Bas.].

a CREIRO

b CRESN

c CRESTIO

d. e CRESTI

a Roth p. 15. Num CRESTIO?

b Roth p. 15, citans item suppl. ad Bruckner a. 1766 notansque in schedis se vidisse.

c Studer p. 77. Misit Lutz.

d. e Descripsi.

61 Vind. [mus. Tur.].

OF · CRE

Descripsi.

62 Vindonissae rep.

OF · CRESPI

Haller II, 396, inde Orelli 442 = 246.

63 Aug. rep.

OF · CRETIO

Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 12.

64 Aug. [mus. Bas.].

CRICIRO FICI

Descripsi.

65 Iouxens (prope Lausanne) in balneis Romanis rep.; possidet Rivier.

CRISPVS F

Misit Troyon.

66 Aventici rep.

PCRISP

Hagenbuch cod. 283 p. 221 a Stadlero. Orelli 385 = 196.

67 *a. b* Vind. [mus. Bas.].

a CRISPI

b //RISPIN/

a. b Descripsi.

68 Aug. rep. [mus. Schmid].

CROBISC M

Roth p. 14; Hardmeier Zeichnungen der a. G. IV, 19. — CROBISOM Roth.

352 91 Baden [mus. Tur.].

JFRONI

Descripti. Cf. n. 82.

92 [Basil.].

Q · A · GEMELL

Bruckner p. 3076. Fortasse OF · GEMELL.

93 [Basil.].

GENIALIS · F

Bruckner p. 3075.

94 a. b Oberwinterthur [mus. Tur.]. c Turici in colle Lindenhof [mus. Tur.]. d Aug. ut videtur [mus. Bas.]. e [mus. Schmid]. f Aug. rep. g—k [Basil.]. l Vind. [mus. Schmid.].

a GERANIF

b CERAAD

c C·ERANI

d G·ERANI

e C·FRAAN

f CEHMAN

g GERMANICI

h GERMANIR

i CIRMNIOI

k C · ANI....

l CERAA

a—d. l Descripti.

e Roth p. 15.

f Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 13.

g, h Bruckner p. 3076.

i Roth p. 15 ex add. ms. ad Brucknerum.

k Bruckner p. 3074.

Cf. inter vasa picta 351, 9.

95 Aug. [mus. Schmid].

HABILIS · M

Roth p. 14. Hardmeier Zeichnungen der a. G. IV, 19.

96 Aug. [mus. Bas.].

IAIVARI

Descripti.

97 Aug. rep.

OF · IGEN

Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 28.

98 a. b. c Vindonissae rep. [a. b mus. Tur., c mus. Schaufelbühl.].

a 1LIBERTVS

b. c IBERTVS

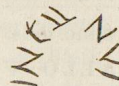
a. b. c Descripti. Forma litterarum plane diversa est.

352 99 Aug. rep. [mus. Tur.].

IWEZI

Descripti. Lectio incerta.

100 Turici in colle Lindenhof [mus. Turic.].

graphio scr.

Descripti. Lege INCHNVI, *Ingenui*.

101 Aug. [mus. Schmid].

INI

Roth p. 15.

102 Vindonissae rep.

IOVIANVS · F

Haller II, 396, inde Orell. 442 = 246.

103 Vindonissae rep. [mus. Bern.].

ISE OF

Studer p. 77.

104 Neftenbach.

IVCA

Vogel 1781 Berichtb. der a. G. I, 167.

105 a Aug. rep. b Vind. [mus. Schaufelbühl]. c Vind. [mus. Tur.].

a OF · IVCVN ·

b. c IVCVNDI

a Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 24.

b. c Descripti.

106 Lunneren [Turici bibl. publ., nunc in museo].

IVKMS

Descripti. Hagenbuch cod. 285 p. 294 (inde Orell. 460 = 267). — ovkmo Hag.

107 Galgen prope Turicum [mus. Tur.].

IVMIVS F

Descripti.

108 a. b Aug. rep. [b mus. Schmid, nunc mus. Tur.].
c Studenberg [mus. Bern.].

a IVSTI M

b IVSTI////

c IVSTI

a Roth p. 14 ex suppl. ms. ad Bruckner.

b Descripti. Roth p. 15.

c Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz.

352 109 *a* Aventici vidit Stadler. *b* [Aventici in museo n. 447].

a LACONIS

b LAC

a Hagenbuch cod. 283 p. 221 a Stadler, inde Orell. 385 = 195.
b Misit Troyon.

110 Aug. [mus. Schmid; nunc mus. Turic.].

LALLO · F

Descripti. Roth p. 14.

111 Vind. [mus. Bas.].

LAVRIC

Descripti.

112 Aug. [mus. Schmid; nunc mus. Turic.].

LAXTVCIS F

Descripti. Roth p. 14: TAXTVCISF vel IAXTVCISF. Sed lectio certa est.

113 *a* Vind. [mus. Bas.]. *b* Aug. [Merian-Burckhardt]. *c* Vind. [mus. Tur.]. *d* Aug. *e* Vind. [mus. Schaufelbühl]. *f* Aug. *g*. *h* Vind. [mus. Bas.].

a OF LICINIAA

b L·IGINIAAΘ

c /////NIAAΘ

d IC·NIMO

e, *f* OF · LICIN

g OF · LICN *sic*

h L·ICMVS

a, *c*, *e*, *g*, *h* Descripti.

b Roth p. 14.

d Parent cod. Sal. p. 58, ed. p. 27.

f Parent cod. Sal. p. 58, ed. p. 25.

114 *a*, *b* Studenberg [mus. Bern.]. *c* Vind. [mus. Tur.].

a, *b* LOGIRN M

c LOGIRNı

a, *b* Studer p. 76. Iahn p. 50. Misit Lutz. — LOGIRNM St.

c Descripti. M non fuit in sigillo.

115 Aug. rep. [mus. Schmid; nunc mus. Tur.].

LÖLLI · M

Descripti. Roth p. 14.

116 Aug. rep. [Werthemann-Burckhardt].

LVCİ'OF

Roth p. 15.

117 louxtens (prope Lausanne) in balneis Rom. rep. [possidet Rivier].

MA }

Misit Troyon.

352 118 Vindonissae rep. 1845 [mus. Tur.].

OFI · MACCA

item graphio scriptum:

SIIVRI

item:

LSPIVRI

Descripti. Lege SIPVRI et L·CRISPI.

119 [Basil. bibl. publ.].

MACERATI

Bruckner p. 3075. Roth p. 15.

120 *a*, *b* Aug. [*b* mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

AACRNI

a Bruckner p. 3075: AACRNI.

b Descripti. Roth p. 15.

121 [Basil. bibl. publ.].

MALLEDV

Roth p. 15, citans Brucknerum.

122 [Basil.].

MAER/S · F

Bruckner p. 3076.

123 *a*, *c* Aug. [mus. Schmid]. *b* Vindonissae rep. [mus. Turic.]. *d* [mus. Tur.]. *e* [Basil.].

a OF · MANI

b ANI OF

c MM OF

d MAHI

e MAN

a, *c* Roth p. 15.

b, *d* Descripti.

e Bruckner p. 3075.

124 [Basil.].

MARCINAA^x C · F

Bruckner p. 3075.

125 [Basil. bibl. publ.].

MARINVS F

Huber ad Hagenb. ep. 1738, 6, inde Hagenbuch cod. 283 p. 109. Roth p. 14. — MARIANS F Huber.

352 126 *a* [Basil.]. *b* Vind. [mus. Schaufelbühl].

a MARTIALI

b //RTIALIS · W

a Bruckner p. 3075.

b Descripsi.

127 [Basil.].

MARTINVS · F

Bruckner p. 3075.

128 *a. b. c* Vindonissae [*a. b* mus. Tur., *c* mus. Schaufelbühl].

d Oberwinterthur [mus. Tur.]. *e* Oberculm.

a. d AASCLI

b OF MASCLI

c MΔSCELI OF

e OF · MASCL ·

a—*d* Descripsi.

e Schmid 1760 p. 97.

129 [Basil.].

MATORINI

Bruckner p. 3075.

130 Aug. [mus. Schmid; mus. Turic.].

MEAIM

Descripsi. Roth p. 15. — MEAIN S. MEAIMA Roth; item alio loco MAIHAAA.

131 *a. b* Aug. rep. [*a* mus. Tur.].

OF MEM

a Descripsi.

b Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 27. — MEN cod. Sal.

132 *a* [Turici in museo Iac. Wolff 1610]. *b* Aug. rep. [mus. Tur.]. *c* [Basil.]. *d* Lunneren [mus. Tur.].

a MERCATOR

b MERCA

c MERCA

d MERC

a Cod. Zoller p. 689.

b Descripsi; evanida est.

c Bruckner p. 3075. Roth p. 15, qui addit 'al. v · ERCA'.

d Descripsi. Sulzer in app. non pag.

133 *a. c* Vind. [mus. Tur.]. *b* Buchs.

a OF · MODEST

b OF MODES

c OF MOD

a. c Descripsi.

b Hagenbuch cod. 283 p. 338 (inde Orell. 461 = 268); epp. 1759, 182; apud Schmid 1760 p. 97. Haller Bibl. IV, 206 ex litteris ad magistratus datis.

352 134 *a* Vind. [mus. Bas.]. *b* Aug. [mus. Schmid].

a OF MOI

b OF MO

a Descripsi.

b Roth p. 15. Zeichn. der a. G. I, 54.

135 *a* [Basil. Merian-Burckhardt]. *b. e* [Bas. mus. pnbl.]. *c* Aug. [mus. Tur.]. *d* [Basil.].

a OF MON · C

b OMONVS

c OF MON

d OF MOM

e /MOM

a Roth p. 15.

b ex schedis Rothii.

c Descripsi.

d Bruckner p. 3075.

e Rothius descripsit.

136 [Basil.].

MOXSIVS F

Bruckner p. 3075.

137 [Basil. Merian-Burckhardt].

MVNDV

Roth p. 15.

138 Vindonissae [mus. Tur.].

M⁵ r ANIANVS

Descripsi.

139 *a* Vindonissae [mus. Turic.]. *b* Aug. [mus. Bas.].

OF ΔRR A

a. b Descripsi.

140 Aug. [mus. Schmid].

MVSICI · M

Roth p. 14. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19. Vedit etiam Meyer.

141 Augusta videtur habuisse Iux.

OF NANSI

Walz Kunstblatt 1845 p. 98 ex schedis Iuxianis.

142 Oberwinterthur [mus. Tur.].

NASSIS

Descripsit Keller.

143 [Basil.].

NIBO · FEC ·

Bruckner p. 3075.

352 144 Aug.

OR NICA

Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 14.

145 *a* [Basil.]. *b. c. d* Vind. [mus. Tur.].*a* NICI OF*b. c* NICI O*d* F NICI*a* Bruckner p. 3075.*b. c. d* Descripsi.146 *a. b* Vindonissae [mus. Turic.].

OF NGR

Descripsi.

147 *a. b* Aug.*a* OCBIMAI*b* OSBIMANVS*a* Roth p. 14 ex supplem. ms. Brucknerianis a. 1770.*b* Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 25.148 *a* Vind. [mus. Tur.]. *b* Studenberg [mus. Bern.].*a* OF PARC*b* OF PAR*a* Descripsi.*b* Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz.149 *a* [Basil.]. *b. e. g. h. i. k* Vind. [mus. Tur.]. *c* [Bas. mus.].*d* Vind. [mus. Bas.]. *f* Lunneren.*a* OF · PASSIEN*b* OF PA22ENI*c* IH22A9 90*d* PASSENS F*e* PASSI/N AA*f* O PASW*g* O PASEN*h* PASSEN:*i* PASSEN*k* PASSN*a* Bruckner p. 3075.*b. c. d. g. h. i. k* Descripsi.*e* Descripsi. Lectio incerta.*f* Breitinger tab. cf. p. 41. Sulzer p. 12. Hagenbuch cod. 285 p. 293 (inde Orell. 460 = 267). — OPASN Sulzer.

150 Vind. [mus. Turic.].

PASTORCE *sic*

Descripsi.

352 151 [Basil. apud Huberum].

PATERCLINI

Huber ad Hagenbuch. ep. 1737, 39; inde Hagenbuch cod. 283 p. 305. Bruckner p. 3075.

152 [Aug. mus. Schmid].

PATERNI · M

Rothius descripsit.

153 *a* Aug. [mus. Bas.]. *b* [Bas.].*a* OF PATRIC*b* OF PARIC*a* Descripsi.*b* Bruckner p. 3076.154 *a* Aug. rep. *b* in thermis Zofingensibus rep. *c* Vind. [mus. Turic.].*a. b* PAVLI M*c* PALLVS*a* Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 12.*b* Zeichnungen der a. G. II, 101.*c* Descripsi.

155 ad Steinegg rep. [ibi mus. Zeerleder].

PAVLIANVS

Descripsi. Bluntschli Berichtbuch der a. G. I, 29. Misit etiam Zeerleder.

156 [Basil.].

PIINTII · MM

Bruckner p. 3075.

157 [mus. Bas.].

PERP//TVS

Descripsi.

158 Vind. rep.

PERRIMN

Descripsi. Lectio certa est neque A adest inter duas litteras extremas.

159 [Basil.].

PIIRVINCI · F

Bruckner p. 3075.

160 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

PERS

Descripsi.

352 161 Vind. rep. [mus. Tur.]; vas ex argilla nigra, cuius vix alterum exemplum praeterea repertum est. Scriptura optima est, quali praeterea non usi sunt figuli nostri.

PINDARVS

Descripsi. Cf. 352, 204.

162 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

OF PONTIN

Descripsi.

163 a. b Vindonissae [mus. Tur.].

OF PRIM

Descripsi. Eadem forma impressa utraque.

164 a Aug. [mus. Bas.]. b Vindonissae, an der Schindellegi [mus. Bern.]. c in der Engi. d Vind. [mus. Tur.].

a OFIC · PRIM

b OFIC IRIMI

c ...RIMI

d OF PRIM

a. d Descripsi.

b Studer p. 78. Misit Lutz.

c Iahn Bern p. 230.

165 a Galgen prope Turicum [mus. Tur.]. b Aug. [mus. Schmid].

a PRIMVLVS F

b PRIMV F

a Descripsi.

b Roth p. 15. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19. — PRIMVI Roth.

166 Lunneren [mus. Turic.].

RISCINI M

Descripsi. Sulzer cont.; ex Sulzeri litteris Hagenbuch cod. 285 p. 295 (inde Orell. 460 = 267). — ..PRISCINI Sulzer; ..RISCINVM Hag.

167 Vindonissae rep. [mu. Turic.].

PRITWII

Descripsi.

168 [Basil.].

OF PVDE

Bruckner p. 3075.

352 169 Studenberg [mus. Bern.].

OF QVI

Misit Lutz. Videtur eadem ac 352, 179.

170 a Aug. [mus. Schmid]. b [Basil. bibl. publ.].

a QVINTVS

b QVINTVS

a Roth p. 14.

b Huber ad Hagenbuch. ep. 1737, 34; inde Hagenbuch cod. 283 p. 301. Bruckner p. 3074. Roth p. 14. — QVINTVS Br.

171 [Basil. bibl. publ.].

QVINTIANI

Roth p. 15.

172 Develier.

RIIC////FE

Misit Quiquerez. Zeichn. der a. G. III, 46; hic: RIIC////FE.

173 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

REGALIS · F

Descripsi. Roth p. 14.

174 a Aug. b [mus. Bas.].

REGENVS

a Roth p. 14 ex suppl. ms. Brucknerianis, ubi est male puto REHENVS.

b Descripsi.

175 [Basil.].

RINNV9

Bruckner p. 3075.

176 [Turici in museo Iacobi Wolff 1610].

RVFI · AA

Cod. Zoller p. 689.

177 Vindonissae rep. [mus. Tur.].

RVFINI

Descripsi.

178 Vindonissae rep. [mus. Schaufelbühl].

RFIO · X ·

T · RFREX

Descripsi. Sigillum excedit circulum qui solet esse in imo vase.

352 179 Studenberg [mus. Bern.].

OF RVL

Studer p. 76. Iahn Bern p. 50. — OF·PV Iahn. Cf. 352, 169.

180 Iouxens (prope Lausanne) in balneis Romanis rep.
[possidet Rivier].

OFF SAB

Misit Troyon.

181 a. b Aug. [mus. Schmid; nunc mus. Tur.]. c. d [Basil.]

a. b SACIRO · F

c SACIROM

d SACRIO MAN

a. b Descripsi. Roth p. 14.

c Bruckner p. 3075.

d Roth p. 14 ex suppl. ms. ad Bruckner.

182 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

SACRATVS F

Descripsi. Roth p. 14.

183 Oberculm, in cavo vasis.

SALVETV

Schmid 1760 p. 98. Eadem puto ac 352, 185.

184 a. c Vindon. [mus. Tur.]. b [Basil.].

a. b OF SALVI

c SALV

a. c Descripsi.

b Bruckner p. 3075 qui QE SAI · VI.

185 a. b Aug. [a mus. Schmid; b mus. Bas.].

2 ANVITTI · MA

a Roth p. 14 qui SANVHIMA, legens AMEHANVS.

b Descripsi. Potest legi etiam 2 ANVIII.

186 a Vindonissae [mus. Turic.]. b Lunneren.

OF · SARRT

a Descripsi.

b Breitingen p. 50. Hagenbuch cod. 285 p. 295 (inde Orell. 460 = 267). — AFSARR □ □ Hag., APSARK Br.

187 a Vind. [mus. Tur.]. b Vind. [mus. Bas.]. c Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

a SCOTI

b SCOTNS, lege *scotius*

c SCOTII · ☉, lege *scotii officina*

Descripsi omnes. c ed. Roth p. 15.

352 188 a Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.]. b Vindonissae mus. Tur.]. c Vind. [mus. Bas.]. d Aug. [mus. Bas.]. e Vind. [mus. Bas.]. f [Basil.]. g. h Vindonissae [mus. Turic.].

a. b SECVNDI

c. d SECVNDI

e SECWII

f SHGVDI M

g IECVDI

h OF SEC

a Descripsi. Roth p. 15.

b—e. g. h Descripsi.

f Bruckner p. 3075.

189 Aug. [mus. Bas.].

SENAT OFF

Descripsi. Schedae Rothii SENATORF.

190 Vind. rep. [Badenae apud Amietum].

SENICI OFF

Descr. Schulthess.

191 a Aug. [mus. Schmid]. b Vind. [mus. Tur.].

a SENILIS · F

b SENI

a Roth p. 14. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

b Descripsi.

192 Aug. [apud typogr. Seul].

SEXTVS

Roth p. 14.

193 a. b Vindonissae [mus. Tur.].

a SILVAI

b SILVANI

a. b Descripsi.

194 Vind. [mus. Turic.].

: SILVI

Descripsi. Prima littera incerta.

195 a. b Aug. [a mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

SVARA

a Descripsi. Roth p. 14.

b Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 12 qui male VARA.

196 Aug. [Merian-Burckhardt].

SVHOIVA

Roth p. 14, qui legit AVIONVS.

352 197 *a.* Aug. [mus. Tur.]. *b* Aug. [bibl. publ. Bas.].

SVOBNEODF

a Descripsi.

b Bruckner p. 3076. Roth p. 15 schedaeque eiusdem, quae meam lectionem exhibent; *f* om. Br. et ed. Roth.

198 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Turic.].

SVRBVRO

Descripsi. Roth p. 14.

199 Vind. [mus. Bas.].

TASCOW

Descripsi.

200 Aug. [mus. Schmid].

TAVRICI OF

Rothius descripsit.

201 *a. b* Studenberg [mus. Bern.]. *c* Vindonissae [mus. Bern.].

a. b OF TERT

c TERTIVS · F

a. b Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz. — OF · TER Iahn.

c Haller II, 396 (inde Orelli 442 = 246). Studer p. 77. Misit Lutz. — *f* om. St. Lutz.

202 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

sic OE TESE

Descripsi. Roth p. 15. — OF FESE Roth.

203 Vind. [mus. Bas.].

TETTI

Descripsi.

204 Petinescae.

TINDARV..

Iahn Bern p. 59. Videtur eadem ac n. 352, 161: PINDARVS.

205 Kanincheninsel im Bielersee.

L · TITI

Iahn rheinl. Jahrb. V, 175 tab. I, 2a. Bern p. 214.

206 Genevae apud Mezestratum, olla.

C · V · VA ·

Spon ad n. 51, inde Orelli 296 = 99.

207 Aug. [mus. Schmid].

VAGIRV

Roth p. 15. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

352 208 [mus. Tur.].

VALE

Descripsi.

209 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

VALENTINI ·

Descripsi. Roth p. 15.

210 Vind. [mus. Bas.].

VDEI

Descripsi.

211 Aug [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

VENER · AND ·

Descripsi. Roth p. 14 qui VENER · MA.

212 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Tur.].

VHNVIV

Descripsi. Roth p. 15. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19. — VINIVI Hardm. VHNVIVI s. VBNIVI Roth.

213 Galgen prope Turicum [mus. Tur.].

VERCVNDI

Descripsi.

214 *a* Turici in colle Lindenhof [mus. Tur.]. *b* [Basil.].

a VESPO · F

b VESPONI

a Descripsi.

b Bruckner p. 3075; qui postea dedit Iuxio, ex cuius schedis ed. Walz Kunstblatt 1845 p. 98, legens VESPON.

215 Vindonissae rep. [mus. Turic.].

OF VIBII

Descripsi.

216 *a. b* [Basil. bibl. publ.].

a VICTOR FEC ·

b VICTOR

a Bruckner p. 3076.

b Roth p. 14.

217 *a* in vase nigro [mus. Basil.]. *b* Nieder-Muhen [mus. Bern.].

a VILLO FEC

b VIKKO

a Descripsi.

b Studer p. 73. Misit Lutz.

352 218 a. f. g Vind. [mus. Tur.]. b. d. i. k [Bas.]. c. e [Bas. mus.]. h [Bas. Merian-Burckhardt].

a //F VIΛIS
b OF · VITALI
c OF VITAI
d OF · VIΛ
e OF VIΛ
f OF VITA
g //////ITAL
h. i. k VITA

a. f. g Descripsi.
b. i Bruckner p. 3075.
c. e ex schedis Rothii.
d Bruckner p. 3076.
h Roth p. 15.
k Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 13.

219 a. b Aug. [mus. Schmid].

a VLLINVS
b VIMINVS

a. b Roth p. 14.

220 Vind. [mus. Tur.].

VRSV]

Descripsi.

221 in der Engi.

VTILI
S · EPO...

Iahn Bern p. 214.

222 Aug. [mus. Bern.].

VXXOPILLI

Descripsi. Lectio clara est et omnino certa.

223 Kanincheninsel im Bielersee.

ACVS
PVBLI

Iahn in Rheinl. Jahrb. V, 175 tab. I, 2c. Canton Bern p. 214.

224 Kanincheninsel im Bielersee.

AE

Iahn rheinl. Jahrb. V, 175 tab. I, 2b.

225 Aug. rep. [mus. Tur.].

C · A · DG · AT

Descripsi. Lectio certa est.

352 226 Studenberg [mus. Bern.].

C /VO /VS

Studer p. 75. Iahn Bern p. 50. Misit Lutz. — civioivs Iahn.

227 Aug.

COOVIL · M ·

Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 13 (ubi deest m).

228 [Basil.].

GASCE

Bruckner p. 3076.

229 in operculo vasis cret. rep. Vindonissae 1794.

HONOR · IMP

Haller II, 383.

230 Lunneren.

IA

Descripsi. Hagenbuch cod. 285 p. 293.

231 Aug.

IAMNIA

Parent ms. Sal. p. 58, ed. p. 13.

232 [Basil.].

IASO ALSOETIR

Bruckner p. 3075.

233 Aug. [mus. Tur.].

IIVIOI

Descripsi. Lectio incerta est.

234 Aug. [mus. Schmid].

KEBVRRIN

Roth p. 15.

235 [Basil.].

WIX

Bruckner p. 3076.

236 Oberwinterthur [mus. Tur.].

QIIMNIOI

Descripsi. Incerta.

237 [Basil.].

RTN

Bruckner p. 3075.

248 [Basil.].

AFI

Bruckner p. 3074.

352 239 in der Engi.

C · TIG

RANI

Iahn Bern p 214.

240 Vindonissae [mus. Turic.].

KRIV////

Descripsi. Lectio incerta est.

241 Aug. [mus. Schmid].

VNI · M

Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

242 Aug. [mus. Schmid].

VPM

Roth p. 15.

243 Aug. [mus. Bas.].

{IEDVS

Descripsi.

244 Vind. [mus. Bas.].

CEFF inc.

Descripsi.

245 Vind. [mas. Bas.].

II · PATER

Descripsi.

246 Vind. [mus. Turic.].

IRIV}

Descripsi.

247 Vind. [mus. Tur.].

ABI

Descripsi.

248 Vind. [mus. Tur.].

ICIS · VM

Descripsi.

249 Vind. [mus. Tur.].

{ · NDI

Descripsi.

250 Vind. [mus. Tur.].

IVI/EDI

Descripsi.

251 Schindellegi ad Vindonissam [mus. Bern.].

IS FOF

Misit Lutz.

352 252 Galgen prope Turicum [mus. Tur.].

IPILLI

Descripsi.

253 Oberwinterthur [mus. Tur.].

/CELZ

Descripsi.

254 Develier.

MIRIM

Mitth. der a. G. in Zürich II p. 94 tab. I n. 3.

255 Develier.

MED

Mitth. der a. G. in Zürich II p. 94 tab. I n. 4.

256 Aug. [mus. Schmid].

RI · AP T

Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19.

257 Aug. [mus. Schmid, nunc mus. Turic.].

VENIS

Descripsi. Roth p. 15, qui supplet IVVENIS.

258 [Basil. bibl. publ.].

/LMI

Roth p. 15.

259 Turici, Lindenhof [mus. Tur.].

VOIV///

Descripsi. Cf. n. 226.

260 in der Engi.

BI · MII · L · XXX^y graphio scr.

Iahn Corresp. der a. G. VI, 94; idem Bern p. 226. —
MIL · L · in ed.

261 Galgen prope Turicum.

KA FEL

Descripsi.

262—269 Solothurn in coemeterio rep. 1763/4.

262 RIM ·

263 OF · P ·

264 OF CONCS

265 F · C

266 MI ·

267 IN [·]

268 AHA ·

269 CAW ·

262—269 Cod. Wallier Muthm. p. 15.

352 270 *a-i* Aug. [*a* mus. Tur. *b* mus. Schmid. *c. d* Merian-Burckhardt. *e. f. g* bibl. publ. Basil. *h. i* mus. Schmid].

a IIVMIIMIII
b MVXIVIIIM
c IIIIINIXIIXI
d INI IWXXW
e IANXA..IIIIII
f W...WIII...
g IVIAI/IIA
h IΣοIbOC
i IIII

a Descripsi.

b Roth p. 15. Hardmeier Zeichn. der a. G. IV, 19. — MVXIVIIIM Hardm.

c-i Roth p. 15.

271 in forma cretacea parva quadrata, quae est Zurzaci apud Schaufelbühlum.

Descripsi.

353 in signaculis aereis.

1 signaculum aereum fig. pedis [Basil., ubi tamen non est rep., in bibl. publ.].

ALPHIAE
 LVCIIL *litt. inversis*

Descripsi. Bruckner p. 3061 tab. XXV n. 6. Roth p. 21 n. Orell. ... = 319.

2 sign. aer. [mus. Neufchatell.].

M CAL
 ADIVI

Descripsi.

3 sign. aer. rep. prope Romam a. 1841 [museum Lausannense].

FAVSTIL
 COCCCE-I

Descripsi.

4 signaculum aereum quod videtur venisse ex Italia inferiore [mus. Turic.].

palma IISEI
 PASTIN *sic litt. turbatis*

Descripsi.

5 signaculum aereum rep. in Italia inferiore [mus. Turic.].

C · TREB · CE
 RIA *litt. inversis*
 LIS

Descripsi. Ed. in corp. inser. Neap. 6310, 221.

354 in anulis signatoriis.

1 in gemma crocodilum sub stella octo radiorum exhibente, rep. Vindonissae [Zurzach apud Schaufelbühlum].

sic SI QA FATA SINANT

Descripsi.

2 in anulo aureo litteris nigris [Aug. apud Schmidium].

FELIC
 VROR

Rothius descripsit.

3 iaspis exhibens imperatorem palmam tenentem, Aug.

QOLAE

Russinger de vet. urb. Basil. p. 36, inde Wagner ed. 2 p. 36, ed. 3 p. 52. — Genuinam esse minime contendo.

4 in anulo Aug. rep. a. 1843 [mus. Schmid].

AVE
 VITA

Roth p. 20, inde Orell. ... = 316.

5 in anulo rep. Hohberg prope Solothurn 1844.

Zeichnungen der ant. Ges. III, 87. Beilage zum Echo vom Jura. — Vix crediderim esse aetatis Romanae; legendum videtur *Renati*.

6 in gemma Vindonissensi [Zurzach apud Schaufelbühlum].

3111XAI
 I A
 I leo IZ
 Θ III
 1 III Φ Θ A

Descripsi.

7 anulus aureus capita duo conexa Antonini et Faustinae exhibens, rep. Pfyn.

A F

Cod. Zoller p. 676, ubi pictus datur. Vix est antiquus.

8 in anulo argenteo Aug. rep. 1772 [Basil. bibl. publ.].

VTERE FELIX

Roth p. 20, inde Orell. ... = 315.

APPENDIX.

I. LAPIDES INDICATI NON DESCRIPTI.

1 'Una piccola lapidetta di marmo di Carrara con iscrizione sepolcrale latina fù trovata a S. Pellegrino presso Giornico (distr. di Leventina). Ita antiquarii Ticinenses ad Turicenses retulerunt.

2 'On voit à la porte de l'église du bourg de S. Pierre les restes d'une vieille inscr. sur une pierre'. de Loges p. 186.

3 *Martigny*. Relato cippo Constantini n. 316 Stumpfius pergit in itinerario ms. cod. 47 p. 209: 'alia statua [i. e. columna] marmorea cum inscriptione iacens in terra, quam ob eius molem evertere et legere non potuimus. Extant adhuc ibidem plura fragmenta veterum inscriptionum quae penitus sunt illegibilia. Presertim statua marmorea litteris insculpta iacens ante portam templi parochialis magnae molis, quam nec evertere nec scripturam perfecte videre potuimus'. Eadem fere leguntur in ed. XI, 20 indeque apud Simlerum descr. Valles. f. 31.

4 *S. Maurice*. 'Noch vil alter Römischer Gschrifften erscheynend in diser kirchmauren zu St. Mauritz umb den Chor, item zu beiden seyten neben dem eyngang des Tempels, item auf der mauren die im hof des Closters umm den Weyer gadt etc., welche doch alle gemeinlich zerbrochen unn sonst von grossem alter durchs wätter verzeert oder mit den füssen zerschlissen unn derhalb nit meer lässig sind. In mitten des Münsters im pflaster ligt ein grosser breiter Marmor als ein grabstein, darin erscheynend noch etliche gantze und halbe Buchstaben einer alten Römischen gschrift, die sind ob einer spannen lang'. Haec Stumpf XI, 21. 'Hic extiterunt olim plures inscriptiones, sed periire plures occasione incendii fatalis a. 1691'. Scheuchzer it. 1709 p. 491.

5 *Genevae* in urbis moenibus lacum versus ('à l'angle de l'ancien bastion où est la prison pénitentiaire') extant lapides duo admodum corrosi alter iuxta alterum collocati, qui adhuc recte legi non potuerunt. Quae ab amico habui exempla apponam, ut aliquando emendantur:

TOI> IDEILI	AOIVIV
IANV COS	8BLEICOAB
ANTOV	

Monuit praeterea alter amicus secundum titulum maioribus litteris scriptum esse quam priorem, in hoc autem verum tertium esse nullum, sed ibi marginis vestigia habita esse pro elementis. Ipse titulos non vidi.

6 In Donattiere [= Domdidier?] prope Aventicum lapides scriptos extare eccl. muro immissos ex ore Schmuzii refert Hagenbuch cod. 283 p. 83.

7 Motier en Vuylly [inter lacus Moratensem et Neuchâtelensem]. 'Dans la cave de M. Sam. Jenner de Fribourg-Haus il y a le fr. d'une inscr. sur une col. que le beau-père de M. Jenner y avait fait amener sans doute depuis Avenches'. Wild p. 190.

8 'Du-Bois zeigte mir an einem druidischen Denkmal in der Nähe von Neuchâtel römische Buchstaben. Der Stein war tief in die Erde eingesunken und in den vierziger Jahren ausgegraben worden'. F. Keller.

9 Mont-terrible prope Porrentruy ex lapide calcareo admodum evanido haec exceptit Gul. Vischer Basileensis:

E C ^	
F	F

10 'Altenburg in domo cuiusdam rustici fragmentum' Stumpf cod. 47 p. 103, inscr. omisa. — Tschudius cod. 105 f. 8. 87, ed. p. 143 notat rusticum quendam a. 1535 ibi multos lapides confregisse 'und hat eine inwendig über sin hussthur gesezt und die Buchstaben under über sich gricht'.

11 'In vico Frassnacht superioris Durgow prope Arbonam lapis marmoribus quadratis' Stumpf cod. 47 p. 106, ipsa inscr. omisa. Inde Tschudi cod. S. G. 1083 p. 68.

12 In vico Mumpf Aargoviano non longe a Säckingen lapides scriptos repertos esse rursusque a redemptoribus absumptos scripsit ad nos parochus loci Knapp d. 6 Aug. 1853, incertam tamen traditionem potius quam accurata testimonia secutus.

II. TITVLI NVNC HELVETICI ORIGINIS EXTERNAE.

13 in vico Mandourre [i. e. Epamanduoduri] ad Dubium non procul a Monbelgardo, vetus balinei, cuius adhuc certa vestigia extant, epigramma, quod quoniam in plures partes ruptum est et apud mercatorem quendam hodie magna pars latet, hic adscripsi, ut ex fragmentis inter se coniunctis legi' *Pithoeus*. Manduriae in fodinis prope Mompelgardium *Grut.* frustum emit Massiliae a pictore qui in hac tabula colores terebat *Faesch*, cum cuius museo transiit in bibl. publ. Basil.

FLA V I V S C A T V L L V S
TESTAMENTO AD MARMORAN
DVM BALNEVM LEGAVIT . R P . X LXXV
QVOD ~~Q~~ *Pithoeus g* ALLVS HER . P . C
denariis tot attr *IBVTIS LEGAT . SS*
ad consum *IAIONEM*

Contuli partem superstitem. Petr. Pithoeus (in epistola ad Ios. Simlerum scr. a. 1570, cod. bibl. civ. Turic. F, 60, ep. 582), qui vidit. *Grut.* 181, 4 ex Antonio le Bois. Fae-schianum fragmentum exhibent Huber ad Hagenbuch ep. ms. 1737, 44; Schoepflin Als. I, 576; Roth p. 5 not. Basil. fragm. complectitur v. 1. 2. 3. 4 incip. In reliqua parte Pithoeum secutus sum.

14 ex Italia allata Genevam.

Q GELLIVS
CHRESTVS
GELLIAE
APILIAE
5 I . . . S V A E
CARISSIMAE
V . A . XVIII

Descripsit Meyer. 4. 5 lege APRICLAE || FIL . SVAE.

15 al Gran Bernardo nella chiesa, si venera come martire *Am.* Romana igitur.

FAVSTINA
° DVL CIS °
ANIMA

Amati p. 85.

III. TITVLI EXTERNI MALE RELATI INTER HELVETICOS.

16 *Ligornetto Luciliae*, uxoris Petronii Primogenii titulum (*Grut.* 449. 4 = 736, 8) tribuit Apianus p. 95; eundem pago q. d. Senatus Apian. p. 84. At vere Castillionei (Castiglione ad fl. Plona) extitisse titulum docet Castillioneus de Gall. Insubr. p. 176 Graev., optimus utique huius rei testis utpote hinc oriundus.

17 prope *Bellinzonam L. Dunii Valentini* titulum (Apian. 85, inde *Grut.* 681, 2 et Aldini marmi Com. n. 122 p. 182; cod. Brancacc. n. 73; Zaccaria p. 97 n. 71) repertum esse ait Bridel apud Orell. 5068 ed. 1. At ex eadem sylloge Ioviana, unde habuerunt reliqui, Bridelium quoque traxisse arbitror cumque non intellegeret quam illa praemittit indicationem sane obscuram 'in supremo tractu vici Surici agro Comensi', ex arbitrio videtur originem latius indicasse.

18 *Briegii in superiore valle Poenina* titulus Iovi o. m. a C. Publicio municipum Mediolanensium liberto dedicatus collocatur a Labusio in notis ad Amoretium viaggio p. 107 (indé Orell. 4905), sed errore, de quo sic ad me scripsit die 12 Febr. 1853 paullo ante mortem humanissimus Labus nuper litteris ereptus: 'L'iscrizione non appartiene a Briga. L'ab. Frasconi comunicandomela mi trasse in errore; la nota a p. 107 del Viaggio ai tre laghi, nell' esemplare che ho postillato a penna, la ho trasferita alla p. 73. Il marmo esiste tuttora nella Canonica della Cattedrale di Novara, e ci venne non da Briga presso le Tavernelle, ma da Briga presso presso Borgo Manero provincia Novarese'.

19 *Aventico* titulum 'd. m. et memoriae attinae [leg. aeternae] Tiberiae Maximae' rel. (Grut. 531, 2; Spon Gen. n. 47) tribuit Haller II, 272 mero errore; extat enim vel extabat ad Annemasse in confinio agri Genevensis et Sabaudiae.

20 *Aquis Helvetiis* titulum *Caracallae* dicatum (Grut. 267, 8) Simlerus cod. 102 f. 24 et hunc secuti alii complures, ut Donat. 332, 6, attribuerunt eum, qui adhuc extat Aquis Aureliis (Baden-Baden). Errorem notavit Orell. 452 = 259.

21 *Vindonissae* lucernam Graece inscriptam *Ἀρετῆς Ἐφεσίων* x. r. l. repertam ait Orell. 443 = 247, male exscribens Hallerum, qui lucernam hanc sumpsit ex tabula Belloriana.

22 *Augustae Rauricae* L. Munatii Planci notissimum titulum Caietanum adscripsit Gnochius apud Donat. 66, 3 = 258, 3.

23 *Augustae Rauricae Laberiae Irene* titulum (Grut. 692, 7) Amerbachii aetate repertum esse posuit Patin p. 141 (inde Schoepflin I, 585; Bruckner p. 3071; Donat. 367, 6; Orell. 425 ed. 1). At Romanum esse et ab Amerbachio exceptum ex Mazochii epigrammatum f. 114 acute, ut solet, et accurate demonstravit schedis Amerbachianis denuo inspectis Rothius n. 3.

24 *en l'abbaye de Bonneval au país des Suisses* Vergiliae Heliodorae titulum, quem unus quod sciam Gabr. Symeon servavit (obs. ant. p. 92, inde Smet. 170, 1. Grut. 839, 3) descripsisse quidem ille se ait, iter faciens Brixia Turicum et inde Lugdunum per Grisonas. At cum huius nominis locus in Helvetia sit nullus neque in alpstri Raetia tituli Latini ulli inveniantur, inscriptionis ratio praeterea Galliam maxime referat, omnino intelligenda est abbatia Bonneval en Beauce VI leugis ab oppido Chartres ad Ligerim annem, quam Italus homo male Raetiae videtur attribuisse.

IV. CVRIENSES MEDII AEVI.

25 Curiae in crypta monasterii S. Lucii marmori insculpta
Stumpf similiterque *Tsch.*

SCE M EPCS
HOC IACIT IN TOMOLO QVEM DEFLEVIT
RETICA TELLVS
MAXIMA SVMMORVM GLORIA PON
TIFECVM
5 ABIECTIS QVI FVDIT OPES NVDA
TAQVE TEXTIT
AGMINA CAPTIVIS PRAEMIA LARGA
FERENS
10 EST PIETAS VICINA POLO NEC FV
NERIS ICTVM
SENTIT OVANS FACTIS QVI PETIT
ASTRA BONIS
HIS POLLENS TITVLIS VALENTIA
15 NE SACERDVS
CREDERIS A CVNCTIS NON POTV
ISSE MORI QVI VIXIT IN HOC SAE
C · ANN · PL^s · MN · LXX · DP^s · SVB · D · CI · ID · IA ·
548 SEP^s · PC^s · BASI VCC^s · IND · XI · PAVENVS · NE
20 POS IP^s *sius haec fieri ordinavit*

Stumpf cod. 47 p. 91, ed. X, 17; a quo pendent reliqui:
Tschud. cod. 105 f. 1, *Vind.* f. 28, ed. p. 298 qui vult se
vidisse; *Reines.* 20, 428 (ex *Sclobing.* not. ad res *Alemann.*
Vadiani f. 139); *Mur.* 425, 6 ex *Goldasto*; *Mohr* cod. dipl.
Raetiae (*Cur.* 1848–1852) I n. 2 describens titulum ex
Stumpfio edito, citans tamen praeter illos auctores *Ulrici*
Campelli († 1581) historiam *Raetiae* ms., quem lapidem
vidisse credit. V. l. dabo *Tschudii* solius ut reperi in cod.
Vind. f. 28. — 3 RHETICA *Tsch.* — 4 SVMMORVM *Tsch.* — 5
TIFECVM *Tsch.* — 12 FETIT traditur. — 18 DES · SVB · SI · IDIAN
Tsch. — 19 BASI *Tsch.* — IN pro IND *Tsch.* — 20 in ed.
Stumpfius supplementa non discrevit neque discrevit *Tsch.*,
qui HEC.

Ceterum ex ipso titulo apparet diu post annum 548 eum esse
positum.

26 Curiae in monasterio S. Lucii ad scalam *Stumpf.* In
Italos quosdam homines nequam qui lapidem hunc et
alterum paucos ante menses pessumdederint acriter
invehitur *Campellus.*

HIC SVB ISTA LABI
DEM · MARMOREA
QVEM · VECTOR ·
VER · INLVSTER · PRESES
5 ORDINABIT · VENIRE
DE · TRIENTO ·
HIC · REQVIESCIT · · · · ·
ELARESIMVS · · · · ·
PROAVVS
10 DOMNI · VEETORIS
EPI
ET · DOMNI · IACta DI

Stumpf cod. 47 p. 91, ed. X, 17, a quo pendent *Tschud.*
cod. 105 f. 1, *Vind.* f. 28, ed. p. 299; *Guillimann.* p. 421;
Mohr cod. dipl. *Raetiae* I n. 3, qui citat praeterea *Campellum.*
omnes c sunt sic e' *Stumpfii* cod. — 7. 8 *Tschudius* sic his
diverse interpolavit:

cod. f. 1	cod. <i>Vind.</i> f. 28, ed.
HIC REQVIESCIT	HIC REQVIESEIT
CLARESIMVS IACTAT	ELARESIMVS VICTOR

Ceterum ELARISSIMVS *St.* ed. err. typ. — 12 IACTADI *Tsch.*

27 Curiae in crypta monasterii S. Luciae litteris maiuscu-
lis marmori insculpta *Stumpf.* Videtur interiisse cum
praecedente.

HIC SVB ISTA LABIDE
MARMOREA
QVEM VECTOR VER IN
LVSTER PRESES
5 ORDINABIT VENIRE
DE VENOSTES
HIC REQVIESCET
DOMINVS

Stumpf cod. 47 p. 92, ed. X, 17; a quo pendent *Tschud.*
cod. 105 f. 1, *Vind.* f. 27, ed. p. 298; *Guillimann.* p. 421;
Mohr cod. dipl. *Raetiae* I n. 6 ex his et *Campello*, qui ta-
men non vidit.

1 LAPIDE *St.* ed. err. typ.

INSCRIPTIONES FALSAE VEL SUSPECTAE.

νόφε καὶ μέμνας' ἀπιστεῖν ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

Epicharmus.

I. RAETIA.

1 in columnis Iulii montis.

ab uno latere:

ab altero:

huc usque non ultra | omitto Rhaetos indomitos

Scheuchzer p. 115 'sunt qui scriptum fuisse volunt'; inde Orell. 474 = 282. — Columnas illas ut lapides miliarios Germaniarum et Galliarum complures non scriptas esse neque unquam fuisse testantur homines diligentes, v. Neuer Sammler für Bünden III, 231. VII, 315.

2 Curiae in Rhaetia rep. 1530.

diuae helenae | nobilissimae. ac. uenerabili |
matri. d. n. fl. ual | constantini pii felicitis |
uictoris semper | augusti | m. auidius priscus |
proc. hered. in. dalmatia | d. n. m. q. eius

Ex Gallettii dissertatione (adi. ad biographiam Gallettii auctore Paulio) p. XXXVII Marini inscr. chr. ap. Mai. script. vet. nova coll. V, p. 239. — Falsa est sicut altera eidem Helenae dicata a P. Ianuario Primo v. c. corr. Apuliae corr. Campaniae cos. ibidem et fere reliquae Gallettianae, de quibus dixi I. N. p. 9 et ad n. 468*. Apud nos nemo novit.

3 tr. près du château d'Yberg, communauté de Wattwyl (St. Gallen). Deux côtés de la pierre, celui du dessus et le côté gauche, paroissent entiers: mais la partie inférieure et celle qui est à droite sont rompues. La pierre brisée a encore de hauteur près de 3 pieds et dans sa plus grande largeur, qui est à la seconde ligne, elle a 3 1/2 pieds N. Bibl.

MINERVÆ · AVC . . .

OL·CALLIDIUS · PFTR . . . sic

PALMARO C·V·IV . . .

QVADRAT · AMIC . . .

ET·C·SECVND . . .

PRO · INCOLVM . . .

INº SODALI . . .

.....

Nouv. Bibl. ou hist. litt. des principaux écrits qui se publient. A la Haye Juill. 1740 VI, 429 (inde Hagenbuch cod. 286 p. 179; item — nempe 'de la copie qui en fut répandue' — Bochat II, 424; Orell. 471 = 279).

Quamquam titulus corrupti potius quam conficti speciem prae se fert, tamen inter suspectos ideo reieci, quod in his partibus, ubi nulli lapides scripti aetatis Romanae reperiri solent, si qui quando affertur, certiore auctore indiget quam homine extero et plane ignoto, cum praesertim illius tractus hominum nemo ne fando quidem de eo audiverit. Quare recte iam miratus est Ibergense hoc prodigium H. deph. ab Arx (Zus. zur Gesch. von St. Gallen 1830 p. 6). Accedit admodum suspecta similitudo lapidis Placentini, quem citavit Hagenbuchius, Grut. 1067, 1: MINERVAE AVG || L · CALLIDIUS · PRIMVS et rel.

II. VALLIS POENINA.

4 'Si on suit le glacier sous le roc d'Abricole, on y trouve des cristaux; de là, en traversant le glacier, on parcourt les *Manchettes*, séjour des neiges éternelles, . . . c'est là parmi les ruines du glacier, que j'ai découvert, le 18 août 1790, une inscription romaine sur une portion de roc détaché de la voûte (?) et que je crois pouvoir rétablir en partie':

.....us | | quinti. catulli*) |
.... | rexit.....rupit....

*) 'D'autres croient que c'est Antullus, rapporté dans la 9e inscr. des essais de l'hist. du St. Bernard' [i. e. de Loges p. 46, apud nos n. 35: C. Iulius Antullus praefectus cohortis cet.].

Postquam de Cimbris quaedam narravit atque ad 'Quintum Catullum Romanorum proconsulem' hunc titulum pertinere sibi videri significavit, sic pergit auctor: 'Par la vallée de l'Arola en Herens, on passe pour aller dans la Valpeline. Ce chemin n'était pas très fréquenté autrefois. Les habitants d'Ivolena (Gaulois) ont peut-être indiqué la mauvaise route à cet vs, qui était pressé de s'en retourner en Italie par un défilé. Donc cet vs gardait le passage de Zermat et d'Ivolena en même temps vers la Dent Ronde. En examinant aujourd'hui les glaciers cela ne paraît plus possible'. Haec mea causa excerpit Troyon ex libello 'Voyage à Ivolena' (Journal de Lausanne 1791 n. 8 p. 31; inde male Orell. 5062 ed. 1, in ed. 2 deest). Quae quam ridicula conficta sint, neminem fugere arbitror eorum, quibus non plane inauditum accadat nomen Q. Lutatii Catuli consulis a. u. c. 652.

5. 6 Narrat Rolandus Viot in vita S. Bernhardi (Lyon 1627) p. 132 sq. sic: 'Il s'esleva un bruit, ou plustot alarme par la la Cité d'Aouste, du degast, et rauage que faisoit le Diable à Mont-joux, et Colomne-joux ayant fraîchement rauy et emporté l'onzième — des pelerins François, qui passoient pour Rome, les autres tous effrayés et appaouris s'estans refugiez dans la ville. Auquel, le Saint — voulut voir les Pelerins, et estre assavanté de la source de tels malheurs. Il apprint donc en premier chef, que les Romains ayant conquis la Vallée d'Aouste, par la valeur de Terentius Varro, sous l'Empire d'Auguste, dresserent à la cime des Alpes Pennines, iustement sur le passage ordinaire, de la dite vallée au pays de Valeys, l'ancienne statuë de Jupiter, que les Valleysans auoient abbatuë, pour y eriger celle de leur Dieu Pennin; Et que de plus, certain Polycarpe homme riche et puissant, auoit posé aux Alpes Graiës, sur le chemin qui tend en Tarentaise, une colonne de Porphyre fort artiste, et mis sur le chapiteau d'icelle une escarboucle sans prix, qu'on appella l'oeil de Jupiter, pource qu'on croyoit que de là il voyoit plus tost et de plus loin les malades qui se reclamoient à luy. D'où il arriva par le cours du temps, que les Diabls sans autre forme de saisine, s'emparerent, et de la statuë, et de l'escarboucle'. Maligni inimici quomodo vexarint homines iter ibi facientes postquam satis multis verbis exposuit narrator, pergit docere, qua ratione sanctus Bernhardus diabolum in statua intus morantem obsidione cinxerit et cruce percussum plaudentibus cunctis everterit, denique seposuerit 'dans les fondrières inhabitables du Mont-mailet' condicione imposita, ne inde exeat stante mundo; videturque omnino nactum esse Iovem diabolum dicto satis audientem. Idem postea Carbunculum passum esse in alterius montis columna degentem vix opus est monere. — Neque tantae rei documentis auctor destituitur; imo 'produisons, inquit, les pieces, et antiques mesmes, pour armer la verité de toutes ses iustifications'. Fortunatus homo novo puto miraculo, quo prius in contrarium versum est, reperit ea ipsa quae sanctus beati hominis furor evertit fregit corripit, neque Iovem illum et Carbunculum solos, quos in pulverem redactos et a Bernhardo ventis datos esse nobis narrarat, proposuit pictos, sed Pennini quoque statuam ab ipso Varrone eversam denuo reperit et depingendam curavit. Inscriptiones denique affert has:

5 'table de marbre qui estoit au pied de la Statue de Jupiter, treuuee aupres de la maison du grand St. Bernard' Viot p. 163.

6 'l'autel du Dieu Pennin'. Viot p. 167.

ara accensa

ioui. o. m. | genio loci | fortunæ | reduci d: |
terentius | uarro | dedicauit

lucius lucilius | deo penino | optimo | maximo
| donum dedit

Haec Viotus. A Vioto pendent reliqui, nempe in priore Guichenon I, 46; Gud. ms. 461, 1, ed. 3, 1 a Graevio h. e. ex Guich.; Spon misc. p. 86; Mur. 13, 6 a Caissoto, 2099, 1 ex Bagnolo; Murith n. 51; in posteriore Guichenon I, 45; Gud. ms. 460, 1, ed. 54, 6 (cf. praef. p. 9) a Graevio; Spon misc. p. 85; Mur. 8, 6 a Caissotto; Murith n. 50; Orelli 247 = 43. — Damnavit hanc Maffei oss. lett. V, 209 neque ego unquam ne momentum quidem temporis dubitavi, quominus utramque inter falsas referrem; iam auctore cognito, qui latebat, sanae mentis neminem expectare puto ut rationes exponantur. Occasionem autem fraudibus dedisse videntur cum columna XX fere pedes alta marmoris q. d. Cipollini quae adhuc stat in Alpe Graia (Wickham and Cramer passage of Hannibal p. 97. 99) tum tabula quaedam votiva cum Iovis Poenini nomine reperta in Alpe Poenina.

III. GENAVA.

7 Genevae Lips. ad S. Petri eruta a. 1583 cum reficerentur gradus Grut.

d. m. s. | c. iulius caesar longinus | D. cil | c. iull leibertus | perruptis montibus huc tandem |
ueni ut hic locus meos contegeret cineres | apollo tuam fidem | vixit anos xli mess. iii | dies
xiii | hor. nu. . . . | t. fuluius d. d. l | commilito commiliton... | uale longine aiteru... | s. t. t. l.

Paulus Gulielmus apud Lips. p. 44; a P. Gulielmo et Boissardo Grut. 544, 6; ex his Civ. Genev. p. 329; Hentzner p. 61; Guichenon I, 37; Spon n. 8; Orell. 300 = 104 qui damnavit.
11 nul Grut.

8 Genevae ad portam Burgundicam *Lips. Grut.*

d m | papiriae polcrae | quae uixit an. uīīī |
mess. īī dies xīī | magna frequentia | leg. xīīī |
el. est | l. papirius c. f. probus | trib. mil |
aelia aeliana | par moer | fil mer | p. c.

Paulus Gulielmus apud Lips. p. 43; a P. Gulielmo et Boissardo Grut. 556, 1; ex his Hentzner p. 61; Guichenon I, 37; Spon n. 40; Orell. 301 = 105 qui damnavit.

9 Genevae iuxta officinam monetalem retro horologium ad portam S. Gervasii *Grut.*

c. ualerio t. f. an | tr. mil. leg. īī | patrono
optumo | geneuens. prouincia | b. m. p | uixit
ann. īx m. īī | dies xūī

Paulus Gulielmus apud Lips. p. 47; Grut. 477, 4 a P. Gulielmio, Boissardo, Guldasto; Civ. Genev. p. 328 ex Grut.; Hentzner p. 61; Guichenon I, 37 ex Grut. et Lipsio; Spon n. 14, cf. Abauzit in ed. 1730 p. 388. Orell. 255 = 58. Orellius qui factum sit ut huius tituli manifesto spurii patrocinium susciperet vix intellego. Provocat ad Hentznerum qui exscripserit; at neque hic ait descripsisse se neque aliunde putandus est eum sumpsisse quam unde habuit reliquos Gulielmianos quos refert tantum non omnes, adeo ut in sinceris etiam textum a Gul. interpolatum repraesentet (v. n. 91). Omnino et auctor citatur idem ille conclamatus falsarius neque magis defendi potest *Genevensis provincia* vel si mavis *Genevenses provinciales* quam reliqua Gulielmiana inaudita et perversa. Omnino cum libri tum lapides sinceri, denique denarii et diplomata aetatis Burgundicae et Merovingiorum (v. Soret. mém. de la soc. d'hist. de Genève I, 245. Meyer Bracteaten der Schweiz p. VII) Genavam nullam, sed solam Genavam norunt.

10 Genevae.

d m s | ueturiae c. f. bellae | heu positae gna-
tae tristes posuere parentes | c. ueturius q.
f. c. n. ouf | iuliana o f. scapt | libb. mer

Paulus Gulielmus apud Lips. p. 45, ex hoc Grut. 714, 4; Hentzner p. 61; Guichenon I, 37 ex Lipsio et Grutero; Spon n. 39; Mur. 1228, 6 a Bimardo; Orell. 302 = 106 qui damnavit.

11 Genevae *Lips. Grut.* 'autrefois dans les murailles vers la Corraterie' *Spon.*

uixi ut uiuis | morieris ut sum mortuus | sic
uita truditur | uale uiator | et abi in rem tuam

Paulus Gulielmus [qui certe ad praec. auctor citatur] apud Lips. p. 45; a P. Guliel. et Boissardo Grut. 898, 1; ex Grutero civ. Gen. p. 370; Hentzner p. 61; Guichenon I, 38; Spon. n. 29; Orell. 299 = 103 qui damnavit. — v. 3 sumptum esse ex Petron. c. 82 notavit Orellius.

12. 13 Cologny prope Genavam, quem vicum nescio qui inepte callidi habent pro colonia C. Caesaris.

12 prae(sint) d(ii) aed(ibus) | aug(usti) i(ulii) cae-
s(aris)

13 d(eo) m(arti) | sal(uum) fac imp(eratorem) | hic
sed(entem)

Haec satis male lusit nescio qui in Mercure Suisse Iul. 1745 p. 29, auctores laudans qui nunquam extiterunt (ut la Motte Geneva sepulta relecta II, 92 ed. Holland.); quae tamen ne antiquarii quidem eiusdem loci probaverunt, sed statim explosa sunt; v. Mercure Suisse Aug. 1745 p. 158; Haller Bibl. der S. G. IV p. 133 n. 308. — Orell. 304. 305 = 108. 109.

IV. NOVIODVNVM.

14 Versoix.

q. fabio maxum . . | allobrog. uictori | r. c.

Grut. 406, 6 a Frehero; inde Orell. 303 = 107 qui damnavit hoc consulis u. c. 633 fictum elogium.

15 Aventici Gul. Extare negat Wild. Qui nuntius quos rumores flebiles magis an ridiculos nescio excitavit, accipe ex diariis Salodurensibus a. 1810 p. 214, ubi haec leguntur sub titulo 'Trauerbotschaft': 'Lange prangte die Inschrift im Schlosse von Avenche als eine der köstlichsten Reliquien des alten Helvetiens. — Mit einem Male erscholl durch alle Gauen des Schweizerlandes der Weh-ausruf Johannes von Müller (I, 57): «Die Inschrift ist verschwunden! Niemand weiss wo sie hingekommen.» — Traurig vernahm's die ganze Eidgenossenschaft; sie tröstete kaum die Hoffnung, es habe irgend ein edler Schweizer sie bekommen, der dem kindlichen Geschöpfe in seinem Garten ein neues Grabmal habe wollen errichten lassen. — Leider ist auch diese Hoffnung dahin. Vor vier Jahren schrieb Marc. Anton Pellis in seinen *éléments de l'histoire de l'ancienne Helvétie* die herzdurchdringenden Worte: **MAN HAT SIE NACH ENGLAND VERKAUFT**'. — Cui nuntio qui sapit fidem nullam habebit; dudum enim hoc percrebuit ut in antiquorum oppidorum ruinis qui degunt exagitati ab anxiiis antiquitatis perquisitoribus molestos homines amarent in Angliam tanquam in aliquam rerum antiquarum voraginem; quae cum multa devoravit, quid non absorbuerit non facile demonstratum iri habent persuasum.

iulia. alpinula. hic. iaceo | infelicis. patris. infelix. proles | deae auent. sacerdos | exorare. patris. necem. non. potui | male. mori. in. fati. illi. erat | uixi. annos. xxiii

16. 17 fragmenta Aventici.

16 uespasian

17 uespas

Tschudy cod. 105 f. 94, ed. p. 158, a quo pendent reliqui: Simler cod. 102 f. 30; Plantin. 1656 p. 261; Orell. 392 = 203. 204.

Frusta haec cum desint apud Stumpfium et in ipsa prima sylloge Tschudiana neque quidquam Aventicensium reperitur praeterea apud Tschudium nisi ex Stumpfio desumptum, propter Flaviam coloniam conficta ea esse censeo.

Lips. p. 53 a Paulo Gulielmio indeque Grut. 319, 10. Orell. 400 = 213.

Confictam esse ex Tac. hist. I, 68 ('in Iulium Alpinum Caecina animadvertit') adsumptis titulis deae Aventiae n. 154. 155 et Alpiniae Alpinulae n. 241 intellexerunt Hagenbuch cod. 283 p. 217 et Orellius, neque quemquam hodie ignorare puto praeter Zellium qui in delectum n. 576 recepit. Omnino etsi argumenta alia deessent, quae adsunt plurima et maxima, suspectum redderet titulum ipse ille plausus, quo eum exceperunt tenerae mulierculae virorumque genus Mercuriale; cuius indolis nescio quem Helvetium lamentantem cum iam audierimus, adscribere non gravabor Anglici poetae eximii carmina non iniucunda (Childe Harold III, 66) condita puto inter ipsas ruinas Aventicensis:

And there — oh! sweet and sacred be the name! —
Julia — the daughter, the devoted — gave
Her youth to heaven, her heart, beneath a claim
Nearest to Heaven's, broke o'er her father's grave.
Justice is sworn 'gainst tears, and hers would crave
The life she lived in; but the judge was just,
And then she died on him she could not save.
Their tomb was simple, and without a bust,
And held within their urn one mind, one heart, one dust.

At bene poeta ait: *Justice is sworn 'gainst tears*; neque nos commovebimur frigidi homines et lapidarii sententiarum illarum nescio quibus illecebris, quales hodie in coemeteriis satis multae leguntur, pueris maxime et puellis scriptae et longe illae quidem remotae a severa verae antiquitatis pulchritudine puroque Romani elogii splendore.

18 bronze tr. à Avenche dans une vigne en 1747 Merc.

fertili. baccho. oreo | cn. corn. cotta | d. d

P. P. . . . de L[ausann]e Merc. Suisse Oct. 1745 p. 378, a quo pendent reliqui: Bochat III, 623; Donat 24, 7 (misit S. Schmid); Orell. 386 = 197, qui recte damnavit.

Editor, qui damnat indignabundus antiquioris furis nugae Colognenses (fals. 12. 13), ex hoc titulo demonstratum ivit C. Cottam a Sulla expulsum, quem aliunde (?) constaret venisse Aventicum, vites has sevisse circa a. u. c. 684. 'J'ai d'abord été surpris, addit idem, de trouver le mot OREO dans l'inscription. Mais après qu'on m'eut appris que la vigne, dans laquelle on avait trouvé ce monument, était située sur une hauteur, je vis qu'il convenait parfaitement'. (!)

19 simul rep. cum praecedenti.

u. et. de | b | m. l. ed

Merc. Suisse Oct. 1745 p. 381, unde pendet Orell. 398 = 210. 'Il y a apparence que c'est un Edile qui l'a fait graver'.

VI. NEVFCHATEL, male NOIDENOLEX.

20–25 Nugarum Noidenolicensium longa series ipsumque Noidenolicis horribile nomen originem traxerunt ex notitia provinciarum Galliae saeculi quarti. Ibi in provincia Maxima Sequanorum, ubi nunc sic editur:

civitas, Equestrium Noiodunum

civitas Elvitiorum Aventicus

complures neque infimae aetatis codices post *Aventicus* male repetunt *civitas Nividunum*, ut Guerardi (essai sur le syst. des div. terr. de la Gaule. Paris 1832 p. 12 sq.) codex *G* noni, codices *FH* decimi saeculi; quod comma tamen cum non agnoscant optimi quique et antiquissimi libri, ut Bernenses duo (Sinner cat. I, 535. 539) octavi alter, alter noni saeculi et Guerardi *BEX* noni, *ALW* decimi saeculi et codex Schelestratii (ant. eccl. II, 644), omnino expungendum esse patet. Nihilominus antiquiores libri editores cum retinuerunt tum nescio qua ratione inde novam hanc et adhuc inauditam civitatem effecerunt. II enim et primus quidem quantum vidi Aldus in ed. ad calcem Melae a. 1518 sic posuerunt:

civ. Equestrium. id est Neuiduno

civ. Eluntiorum. id est Aventicum

civ. Noidenolex Aventicus.

Cuius lectionis origo etsi adhuc latet, tamen et interpolationis notam cum prae se ferat et constet nihil simile reperiri in codicibus a Sirmondo Schelestrato Sinnero Guerardo collatis plurimis et optimis, qui quidem sanae mentis sit neque rei criticae usu plane destitutus, Noidenolicem hanc nunquam extitisse statim intellegit, ortum autem nomen ex mero sive librarii cuiusdam sive editoris errore*) dudum exploso adhuc a sexcentis auctoribus pro vero et antiquo nomine Neuenburgi oppidi haberi satis mirabitur. Neuenburgi nomen antiquum primus, quantum vidi, in hoc monstro deprehendisse sibi visus est Guillimannus, qui in Helvetia (1598) p. 30 cum citasset ex not. prov.: '*Noidenolex Aventicus*', opinione eorum qui de Novioduno haec accipiebant reiecta 'ego, inquit, nihil horum arbitror et Neocomum sive Neoburgum comitatus cognominis constanter adfirmo'. Vanam hanc opinionem ne post codices notitiae accuratius inspectos plane abicerent viri docti et tanquam puerum insignis deformitatis Noidenolicem vel Noidenolicem illam cito necarent, non tam fecit barbarus et plane ut aiunt Celticus vocabuli sonus, quamquam hic quoque multos ut plauderent movit, quam studium in Noidenolicensibus antiquitatibus augendis a falsariis collocatum. Qui simulaverunt primum Aventici lapidem (n. 20) repertum esse lacerum quidem, sed qui moenia Aventicensia lapide Noidenolicensi facta esse testaretur; mox tribus lapidibus ex muris illis extractis lapidas Neuenburgenses ad unum omnes consensisse huiusmodi lapidem in solis Neuenburgensibus montibus reperiri. Denique extitisse ad ipsam Noidenolicem inscriptiones aliquot hoc nomine insignes. — Somnia haec esse nemo non vidit videruntque dudum accurati patriarum antiquitatum investigatores F. Dubois et Sandoz-Rollin; neque puto futuros, qui sequentes lapides defendant. Unum addam de auctore. Is est cancellarius de Montmollin († a. 1703), qui quamquam non omnia se ipsum vult vidisse, sed quaedam refert accepta cancellario de Hory qui scripserit ante annos LXX, tamen in hac ipsa narratione non magis fide dignus est quam in reliquis videturque tantummodo vulgari falsariorum artificio usus antiquum aliquem hominem auctorem sibi adsociavisse. Innotuerunt autem Montmolliniana per Sinnerum maxime voy. I, 167, item per Hallerum I, 289, qui uterque adhibuit schedas eius; quibus nuper editis factum est, ut excerptis illis carere possimus. Ceterum in aliis etiam rebus, quae ad medii aevi historiam pertinent, Montmollini fraudes iam deprehensas esse et conclamatas narravit quaerenti mihi senex venerabilis Sandoz-Rollin.

*) Mihi ex *Noioduno i. e.* ortum videtur *Noidenolex*.

20 'En 1647, le ministre Olivier Perrot m'ayant dit, qu'un sien ami, pasteur d'Avenches, venait de l'informer qu'un particulier creusant en un lieu proche des vieux murs d'enceinte, avait découvert une inscr. sur marbre, laquelle semblait se rapporter à notre pays, vu qu'il croyait y lire le mot Noïdenolex, nous nous y transportâmes sur le champ, et trouvâmes une grande et belle pierre plus fine et plus blanchâtre que notre marbre bâtarde ou roche du Jura, longue de 3 pieds 4 pouces, et haute de 2 pieds 6 pouces, ayant une face polie chargée d'une inscription. — — Sachant le peu d'estime que les gens d'Avenches font de ces choses, j'eus dessein de la faire transporter par bateau à Neuchâtel, mais le baillif y porta opposition; sur quoi le bon pasteur du lieu nous dit en branlant la tête: 'Votre inscription a bien la mine d'être employée comme plusieurs autres à fonder cave ou écurie'. Certain est-il que dix ou douze ans après, en ayant pris information à répétées fois, il ne s'en est retrouvé trace aucune'. *Montmollin*.

imp. caes. uespas. aug. | pont. max. trib.
pot . . . cos . . . imper. ii . . p. p | lapidibus
noidenolice m^{olest}to labore | tractis auentici moe-
nia inst^{aurata} — tit. uespasiani augusti filius dedicavit

Montmollin II, 8 (ex cuius cod. ms. exscripserunt Sinner voy. I, 167 et Haller I, 310 = 157; inde Levade p. 22. Orell. 381 = 188), quem si audis, ipse descripsit accurate, deinde misit Basileam et Genevam a viris doctis supplendam inscriptionemque, quamquam in numeris tr. pot., consulatus, imperii paullum variarent supplementa, tamen in summa re ab omnibus recepit aequabiliter suppletam, optime autem a Wetstenio consule Basileensi.

21 grande pierre bordée autrefois d'un ornement, comme on voit par deux fragmens d'astragale; aujourd'hui à l'angle du bâtiment de la Maladière, du côté du levant. Litteras bonae aetatis esse Wetstenius censuit.

imperatorī caesari alexandro seūero augusto
pontifici maximo tribunitia potestate . . . con-
suli secundum (vel tertium) felicitatis publicae
restitutori patri patriae noïdenolex

Montmollin II, 19 (ex cuius ms. descripserunt Sinner I, 173 et Haller I, 192 = 218; inde Orell. 358 = 165) ex schedis Hory cancellarii ante annos LXX conscriptis, sed addens titulum quamquam corruptum et consumptum tamen maxima ex parte adhuc legi plane sicut Hory legisset; cuius rei auctor rursus citatur Wetstenius. 'Un chacun peut confronter la présente restitution ou explication avec le restant du dit monument'! — Dubois adscripsit: 'citée par Walther antiq. Novocastrenses p. 132. Mscr. de M. de Sandoz-Rollin'.

22 beau marbre blanc jaunâtre, presque intègre; tr. en 1617 au pied du monticule de roche qui est en bise du petit chemin de Clos-Brochet. 'Le chancelier Hory le fit transporter dans sa maison rue du château, et enchâsser dans le mur du vestibule, tel et ainsi qu'on le voit à l'heure d'à présent'. Wetstenius litteras priorum saeculorum esse affirmavit.

ionī | et diis penatibus | publii marcius miles
ueteranus legionis xxi | ciuium noidenolicis cu-
rator duumvir designatus | d s d

Montmollin II, 20 (inde Sinner I, 169 male et Haller II, 291; ex his Orell. 356 = 163), indicans soluisse se sigla v. 3. 4; ceterum titulum facile legi et si qui velit conferre, licere.

23 pierre blanchâtre dans la ruelle qui aboutit au Clos-Brochet par dessus; au jambage d'une vieille porte. 'La forme des lettres indique le bon temps, comme disent les maîtres'.

pt . . st | ag . . r | lo . . f | il . . e | heluetⁱⁱ_{ia}

Montmollin II, 21, qui adhuc extare affirmat. Ex hoc Sinner I, 170, Haller II, 292. Orell. 359 = 168.

24 plat d'argent avec les mots circulairement arrangés entre deux cordons de feuillage en relief; tr. en 1656 dans un cercueil de terre cuite découvert dans la vigne du maître-bourgeois Frédéric Rollin. 'Je payai ces choses largement', sed mox donavit Henrico II regi Franciae *Montm.*

simp(ronius) quintil(^{ianus}_{ius}) seuir aug(ustalis)

Montmollin II, 22 (inde Sinner I, 170, ex hoc Orell. 357 = 164) longa de patera inventa fabula contexta.

25 colonne milliaire brisée tr. en un verger de Fahy en 1597.

imperatorī caesari traiani filio | hadriano au-
gusto p(atrī) patriae | pontifici maximo tribu-
nitia potestate . . . consuli iv | a uia flauia m.
p x . . . i

Montmollin II, 23 (unde quaedam dedit Sinner I, 171) ex schedis Hory, qui dicitur dixisse valde consumptam, 'toutefois pouvait-on fort bien reconnoître le sujet par le restant des caractères'.

VII. EPISCOPATVS BASILEENSIS.

26 déc. sur le plateau du Monterrible dit le Jules-César entre le puits et la ruine, enfoncée dans le sol végétal à 55 centim. de profondeur, gravé en relief.

L A B. L. I V L. C A E S.

T R I B. P O T E S T. I V.

H. P. II. C. L. XIV. P. S. C.

I N V. I O V. S T A T

legunt:

Labienus legatus Iulii Caesaris

tribunicia potestate IV

hoc posuit secunda cohors legionis XIV post senatus consultum

invicto Iovi statori. vel post supplicationes constitutas

(de Kloeckler et Maupassant) discussion relative à une inscr. romaine présentée à la soc. jurassienne d'émulation. Porrentruy juillet 1852. 8. pp. 16. Quod si libet monstri huius originem cognoscere, lege fabulas de monte isto Caesariano apud Trouillat mon. de l'hist. de l'ancien évêché de Bâle Porrentruy 1852 p. XX.

VIII. SALODVRVM.

27 Saliburgi in Helvetiis Lips. Qui locus non magis quam ipse titulus unquam extitit; de Saloduro falsarium cogitasse probabiliter iudicaverunt auctor. cod. Ott. apud Hagenb. cod. 286 p. 102 et Haller II, 366 ex Zoller cod.

p cornelio | deo caro | d bal | constant. imp | fid. sat | c cornelius | philoth | praef sat | ex
mandatu imp | fil. cariss | pater. mer | p

Lips. p. 30 a Paulo Gulielmio, inde non sine errore Grut. 600, 14 et rel., ut Orell. 475 = 283. — Damnaverunt Hagenbuch cod. 286 p. 101 et Orellius.

IX. VITVDVRVM.

28. 29 tegulae duae satis crassae marginibus extantibus, quibus ante quam coquerentur litterae instrumento aliquo obtuso inscriptae sunt. Rep. Oberwinterthur ibi ubi vicus nunc desinit intra veteres muros una cum urna parvula, in cuius fundo fuit littera L Hagenb. p. 289. Extant Winterthuri in bibl. civium.

28 i o m | diis manibu | cor lu sac iou | iul f p uale u

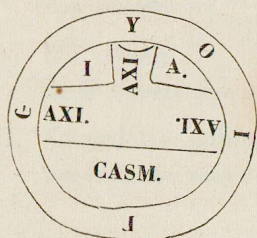
29 d m | c luci pr | m f p p o | u m s

Descripsi. Hagenbuch cod. 286 p. 283 sq. 289 sq., cui misit a. 1728 Rahn quique postea a. 1736 ipse vidit; Donat priorem 4, 5, a Sam. Schmid; Meyer in Gerlach Schweiz. Mus. I, 123; Orell. 465. 466 = 273. 274.

Indubitatae fidei quamquam dixit Orellius, tamen qui attente legerit magnopere dubitabit, qui viderit statim condemnabit. Materia insolitae vilitatis, litterae barbarae, interstitia prava inter verba, figura denique et coctura plane non Romana singula sufficerent ut nigro lapillo notaremus.

X. INSTRVMENTVM.

30 amuletum materiae mixtae, rep. Vindonissae.

Breitinger, qui accepit a possessore cognato suo clinico quodam Turgoviensi, Hagenbuchio misit ep. 1721 pr. k. Mart.; inde Orell. 440 = 244. — Vide ne lusus magis quam fraus subsit huic Caborum enumerationi; certe auctor certus et doctus, quo sane opus est in tam singulari monumento, nullus nobis citatur.

31 Figura ex creta cocta, quae ex Hispaniae castello Maruas nostro museo illata dicitur, litteras monstrat Graecas corruptas; quas nolui referre, cum neque sensum ullum elicere inde potuerim et fraudem subesse admodum probabile videatur. Extat cum aliis similibus non scriptis in museo n. 1177–1180; de quibus videant quorum haec est provincia; nobis indicavisse sufficiet.

32 médaille trouvée a Profaleon entre St. Leonhard et Sierre.

d'une part:

gratus | triumuir | seduni

de l'autre:

vii

de Rivaz ms. (inde Rion Corr. der a. G. V, 232).

33 caveau de thuille, nouvellement trouvé, avec une pièce d'or de Claude.

t. clud. coesar | auguste104

de Loges p. 170, ipse de tanto prodigio dubitans.

34 pierre gravée vue à Moudon.

NAΦE — — APΘPA TATTA TAN ΦPENAN

Ruchat hist. ms. I, 1, 62 notissimum versiculum errore aliquo potius quam fraude refert tamquam ex gemma exceptum.

XI. EXTERNAE.

35 protomae marmoreae M. Modii Asiatici, quae Smyrnae reperta hodie prostat Parisiis in bibliotheca, exemplum alterum servat Basileae bibliotheca publica, in qua constat extitisse iam anno 1785, neque tamen unde ei illatum sit traditur. Inscriptio sic legitur in exemplo Basileensi:

MMOΔIOCACIATIKOC | IATPOCMEΘOAIKOC | IHTHPMEΘOΔOTASIATIKEΠPOCTATAXAIIPE | ΠOΔAAMEN-
EΣΘAIIAΘΩNOPEΣI ΠOΔAΔ | ΔEATTPA

Archetypum ed. Boeckh C. I. G. 3283, quem vide; antigraphum G. Vischer (über einige Gegenst. p. 3 sq.) et edidit et condemnavit.

36 tabula lapidis schisti nigricantis (Thonschiefer) fastigiata, quae reperta dicitur Romae in montis Palatini radicibus Circum versus; unde sibi emptam Horner pictor Basileensis domum retulit. Hodie extat in museo Basileensi.

Q · CAECILIUS · CN · A · Q ·
FLAMINI · LEIBERTVS ·
IVNONE · SEISPITEI
MATRI · REGINAE

Examinavi ipse, postquam descripserat mihi F. Ritschl expresseratque mea causa Theoph. Burckhardt, edidique pictam cum commentario in musei Rhenani novissimi vol. X p. 450—461; quem commentarium adeant lectores. Lapidis genus aliaque externa cum iustam suspicionem excitassent, tituli argumentum autem certissima genuinae antiquitatis vestigia prae se ferret, ego loco indicato rationibus expositis inscriptionem vindicavi. Nuperrime vero rumor percubuit extare Romae archetypum adhuc ineditum, quod olim inventum, at, ut facere solet vulgus litteratorum aliorum commodis male suaeque famae peius consulens, ab eo qui reperit diu celatum paene in oblivionem abiit; quod si ita est, iam optime conciliabuntur et meae et amicorum rationes, vehementerque desideramus ut tandem aliquando nos quorum interest de titulo hoc satis memorabili recte et plene doceamur. Interim etsi certi quidquam adhuc non comperi, tamen Basileensem lapidem eo loco exhibere rectius et modestius visum est, quo referre soleo exempla novicia inscriptionum antiquarum; quamquam miro et fortasse unico casu dum archetypum latet inscriptio non cognita est nisi per nostrum hoc antigraphum solum.

INDICES.

* significat quae afferuntur procedere ex titulo suspecto vel lectionis interpretationisve incertae.

† significat Christiana.

MAIVSCVLIS in indicibus primo et secundo scripta sunt nomina hominum ordinis celsioris.

K quare in c.

Neque appendicis tituli neque falsi indicibus reperientur inserti.

I. Nomina virorum et mulierum

Eorum qui duo vel plura nomina habent non prima tantum, sed omnia nomina exhibentur suo quodque loco. Fracta a principio neque certa ratione supplenda quare in cognominibus. — Imperatorum nomina et domus imperatoriae quare in indice VIII.

II. Cognomina virorum et mulierum

Cognomina exhibentur suo quodque loco quaecunque in hoc corpore inveniuntur integra vel propemodum integra. Quae in indice nominum redeunt, ea hoc loco inclusa sunt uncis quadratis; quae illo loco non inveniuntur, iis si qua videbantur adscribenda quo facilius dignoscerentur, ut nominis reliquiae, cognomen alterum, patris patronive nomen, ea post numerum collocata sunt curvis parenthesis signis circumscripta, ut tamen, si plura cognomina sunt, haec in primo solo adscripta reperiantur. — Imperatorum cognomina et domus imperatoriae quare in indice VIII.

III. Tribus

Domus in titulis expressae extra parentheses, coniectura positae uncis quadratis inclusae leguntur.

IV. Regiones. Populi. Oppida. Pagi. Vici

Addita sunt suis quaeque locis quae de provinciarum rerumve publicarum administratione in titulis habentur. Nomina oppidorum uncis inclusa in lapidibus non reperiuntur.

V. Dii. Deae

Divos imperatores quare in indice VIII.

VI. Sacerdotia publica populi Romani

Imperatorum sacerdotia quare in indice VIII.

VII. Sacerdotia municipalia

VIII. Imperatores et domus imperatorum

Ordine Eckheliano ita exhibentur, ut primo loco collocata sint nomina, secundo honores sacri et civiles enumerentur, denique si qua praeterea notabilia videbantur recenseantur. Inscriptiones, quae imperatorum nomina titulosque plene enumerant, ab iis, in quibus imperator tantummodo breviter indicatur, ita distinctae sunt, ut hae uncis quadratis circumscriberentur. Imperatores consules quare in indice IX; item sicubi imperator nominatur in alterius cuiusdam imperatoris titulo, ut solent maiores adscribi, plerumque suo capite non reperietur.

IX. Honores muneraque publica civilia maiora

Imperatorum honores praeter consulatus quare in indice VIII.

X. Officia publica civilia minora

XI. Legiones

XII. Cohortes

XIII. Alae

XIV. Munera militaria

XV. Rerum publicarum condicio

XVI. Honores et munera municipalia

XVII. Corpora. Artes. Opificia

XVIII. Notabilia varia

XIX. Notae aliquot explicatae

XX. Carminum principia

XXI. Numeri syllogarum Orellianarum cum hac sylloge comparati.

I. NOMINA VIRORVM ET MVLIERV.

T. Acilius Thesaeus 213
 L. Aelius . . . 204
 Q. Aelius Aunus 149
 Aelius Cladaeus 198
 L. Aelius Urbicus 236
 Aelia Modestina 198
 Aelia Secundina 236
 L. Aemilius Blastus 343, 12
 C. Albucius Philogenes 92
 Alpha Lucilla 353, 1
 Alpinia Alpinula 241
 .. Amillius Polynices 212
 Q. Amillius Taulus 212
 T. Annius Cissus 44
 T. Annius T. f. Maximus Pompo-
 nianus 3
 *M. Annotius 232
 L. Annusius Magianus 241
 *C. Antis . . . 126
 Antonius Severus 24
 Antonius Vecetinus 24
 M. Apisius A . . . 38
 D. Appius Augustus 151
 M. Apronius M. f. Secundus 251
 G. Ars Marcius 87
 Aspria Verecunda 103
 *Assign M. f. 66
 Atis . . . Maria 87
 M. Attius Birr . . . 72
 Sex. Attius Carpophorus 88
 Attienus Maximus 268
 M. Attonius Apronianus 287
 M. Aufustius Catuso 62
 P. Aulius Memusus 288
 AVRELIUS PROCVLVVS V. P. 239
 Aurelius Repertus 117
 L. Aurelius Respectus 117
 C. Aut . . . 352, 30
 .. Blandius C. f. Latinus 77
 P. Blattius Creticus 47
 L. C . . . Prisc . . . 346, 17
 L. Cae . . . Sae . . . 350, 6
 Q. Caecilius Secundus 7
 Caesia Vegeta 128
 Cal . . . Verna 107
 M. Call Adiutor 353, 2

M. Calpurnius Quadratus 1
 Camill . . . 160
 L. Camillius Faustus 187
 Camill . . . Iucund . . . 167
 T. CAMPANIVS PRISCVS MAXIMIANVS 9
 Caninia Modestina 198
 *T. Capitonius Surdonedonus 145
 C. Cappellinus Sora 2
 M. Carantius Macrinus 78
 L. Carassounius Panturo 287
 L. Cassius Asper 68
 Q. Cassius Facundus 40
 M. Cassius Mercator 68
 Ti. Cassius Sanctus 240
 C. Catullinus Carinus 41
 Cingius Aulus 67
 Cingius Stabulo 67
 Cinnenius Secundinus 234
 Cinnenius Secundus 234
 Cinnenius Secunnus 234
 Ti. Claudius Hymnus 252
 T. Claudius Severus 30
 Claudia Quieta 252
 Claudia Victorinia 293
 P. Clodius Corn(elianus?) Primus 133
 Q. Cluvius Macer 184. 185. 186
 *A. Co Hilarus 351, 1
 L. Cocceius 353, 3
 Cocusia Eutycheis 292
 Cocusia Masucia 292
 *Colus . . . Aesturd . . . 106
 C. Cominius Nemausus 256
 M. Connus Secundus 94
 C. Cor . . . Urs . . . 350, 7
 P. Cornelius Amphio 92
 CORNELIVS GALLICANVS 78
 Cornelia Q. f. Marcella 122
 C. Coteius 296
 C. Cottius Rufus 245
 T. Crassicius Avitus 224
 L. Crassicius Corbulo 223
 T. Cr(assicius?) Pattusius 218
 P. (Crassicius) Primus 223
 P. (Crassicius) Seccalus 223
 C. Craxsius Hilarus 95
 L. Crispius 352, 118

Sex. Crispinius Nigrinus 70
 C. Crittius . . . 258
 P. Decius Troucetei Vepi f. Esuner-
 tus 80
 Decimius Decimianus 225
 P. Domitius Didymus 155
 M. Domitius Magnus 138
 Doss Claudianus 124
 M. Du 188
 *M. Durius Paternus 181
 Sex. Eb . . . 34
 L. Ennius Secundus 254
 Firmidius Severinus 64
 L. Flav 346, 16
 FLAVIVS AREOBINDVS DAGALAIPHVS =
 AREOBINDVS V. I. 342, 2
 T. Flavius Asper 82
 C. Flavius Camillus 142
 T. Flavius Exom 81
 L. Flavius Potitianus 131
 T. Flavius Rom . . . 81
 T. Flavius Tio . . . 81
 Flavia Severiana 226
 M. Floreius Ingenius 11
 T. Frontinius Genialis 162
 T. Frontinius Hibernus 163
 Fullonius Iustinus 98
 Gavia Pusinna 213
 P. Graccius Paternus 159
 *Gusorius 257
 G. Helvius Privatus 242 c
 Hibernia Valentina 199
 C. Hostilius Ampliatus 346, 19
 C. I Alb . . . 348, 7
 T. Ianuarius Florinus 155
 C. Indutius Sallustianus 293
 Iulius . . . 108 a
 [C]n. Iulius 144
 .. M. Iulius . . 304, 5
 Q. Iulius . . . 188
 Ti. Iu . . . 189
 Q. Iu . . . Alt . . . 49
 C. Iulius Antullus 35
 L. Iulius P. f. Brocchus Valer . . .
 Bassus 83 = 84. 116
 C. Iulius C. f. Camillus 143. 179. 192

- D. Iulius D. f. Capito 90
 L. Iulius Capito 118
 Cn. Iulius Caupius 200
 Iulius Decuminus 146
 D. Iulius Festus 97
 Iulius Macrinus 98
 M. Iulius Marcianus 94, 96
 . . Iulius M. f. Maximus 253
 D. Iulius D. Iuli Festi f. Modestinus 97
 Sex. Iulius Philargurus 125
 C. Iulius Primus 50. *156
 D. Iulius L. f. Ripanus Capito Bassianus 116
 C. Iulius Rufus 51
 C. Iulius Toccae f. Rufus 130
 C. Iulius C. f. Sedatus 118
 Q. Iulius Sergius 98
 Iulius Valerianus 146
 T. Iulius T. f. Valerianus 91
 Iulia Censorina 200
 Iulia Decumi f. Decumina 20, 21, 25
 Iulia C. Iuli Camilli f. Festilla 143, 192 (*cf. err. typ.*)
 Iulia Iuliana 137
 Iulia C. f. Marcella 122
 Iulia Pusinna 112
 Iulia T. f. Vera 91
 Sex. Iunius Maiorinus 227
 Iunius Marinus v. e. 19
 M. Iunius Primitiv(u)s 165
 Iust . . . Vatto 141
 Iuve . . . Secu . . . 350, 15
 *Latinius . . . 46
 L. Licinius S . . . rus 31
 Licinia Sabinilla 215
 C. Lol . . . Bia . . . 350, 18
 C. Lucconius Tetricus 119
 T. Lucretius 343, 10
 C. M . . . Eupo . . . 350, 20
 Macrius Macer 184, 185
 Q. Macrius Cluvii Macri f. Nivalis 184, 185, 186
 T. Macrinus Demonstratus 52
 M. Magius M. f. Maccaus 254
 C. Mansuetinius Paternus 99
 Mansuetinia Iustina 99
 C. MARCIUS CENSORINUS 80
 Marcus Modestus 254
 Maticius Pervincus 214
 Maticia Pusinna 214
 Matugenia Marcellina 231
 MINICIUS RVFVS 78
 . . Minucius Atti[anus] 277
 . . Minucius . . Minuci Atti[ani] f. Mes[salla] 277
 . . Minucius . . Minuci Atti[ani] f. . . aelo 277
 L. Nammius Numida 100
 T. Nigrius Modestus 177
 T. Nigrius Saturninus 201
 C. Novellius Amphio 92
 *NVMIDIA . . . PENDA VALERIANA C. F. 9
 C. Octavius Provincialis 237
 C. Oppius Res . . . 350, 21
 Q. Oratius Hyla 350, 22
 M. Ottacilius 190
 Ottacilia Faventina 190
 L. Paccius L. f. Nonianus 32
 D. Pansius M. f. Severus 25
 M. Pansius Cornuti f. Severus 21
 M. Papirius Eunus 53
 C. Pas . . . Isid . . . 350, 23
 Petronius Aquila 4
 C. Petronius C. f. Crescens 4
 Petronius Exoratus 4
 Philetius Britta 124
 C. Plinius M. f. Faustus 120
 L. Plinius Fausti f. Sabinus 120
 Pompeia Regina 146
 Ti. Pompo . . . 150
 PONTIUS ASCLEPIODOTVS V. P. 10
 Postumius Hermes I. 164
 Q. Postumius Hyginus 164
 Prastina 352, 4
 Publicia Perpetua 123
 C. Puf . . . Sec . . . 350, 24
 *Quartinia Valeria 13
 Q. Romanus Verecundus 254
 G. Roscius Om[ul]lus 257
 RVFIA AQVILINA C. F. 76
 RVFIVS ACHILIVS SIVIDIIVS V. C. ET INL. 342, 1
 Sabinia Marcella 166
 Sabineius Censor 43
 P. Saedius Hospes 125
 Saenius Maximus 269
 Sai Aventinus 235
 Sai Senatus 235
 Ti. Sancteius Valens 240
 *L. Sanctius Marcus 75
 *Sassonia M. f. Lurca 22
 Saturninia Gannica 201
 Scalenius . . . 348, 15
 Scribonia Lucana 159
 C. Segellius Terrenus 102
 Senatius Romanus 235
 . . Sennius Sabinus 69
 C. Sentius Diadumenus 136
 Sentius Successianus 13
 P. Severius Lucanus 113
 Severius Marcianus 202
 L. Severius Martius 191
 Severia Martiola 202
 Q. Sextius . . . 245
 L. Silanius Candidus 138
 M. Silanius Sabinus 138
 Q. Silvius Perennis 42
 T. Silvius Similis 138
 L. Sper Ursulus 132
 Q. Spicius *Crn. 271
 Sta nincanus 217
 Q. Stardius Macer 92
 C. Stardius Pacatus 92
 C. Statius Anchialus 92
 Statilius Apronius 231
 Statilius Paternus 231
 C. Ster Paullinus 348, 16
 Sueconius Demecenus 220
 M. Sulpicius Marcellus 55
 Terentia Belatulla 98
 Terentia Prisca 33
 T. Tertius Severus 154
 TETTIENVS SERENVS 78
 L. Tincius Verecundus 22
 L. Titennius L. f. Victorinus 255
 C. Trebius Cerialis 352, 5
 *Tullia . . . 61
 T. Valerius Albanus 245
 *D. Valerius Amitus 70
 L. Iulius P. f. Brocchus Valer . . . Bassus 83 = 84, 116
 C. Valerius C. f. Camillus 192
 C. Valerius C. f. Campanus 256
 * . . Valerius Kani f. Kanus 104
 Valerius Hispanus 221
 Q. Valerius Q. f. *Libens 268
 L. Valerius Optatus 6
 P. Valerius Saturninus 346, 14, 15
 D. Valerius Asiaticus I. Sisses 121
 Valeria Secca 191.
 Varenus 27
 Sex. Varenus T. f. Priscus 27
 Sex. Uccius Secundus 105
 L. Vecna[tius] Maximus 257
 Velius Fuscus 251
 M. Veratius Mercator 63
 Verr Verula 106, 107
 L. Veturius Melus 245
 Vinia Fusca 11
 T. Vippius Celsi I. Verecundus 65
 Virius Probus 14

C. Virius Verianus 5
C. Virius Verus 5
Viria C. f. Vera 5

T. Vitellius Fe 258
T. Urbanus Matto 245
. . arutius Cn. f. Celer 79

. . riccius T. f. Fronto 89
. . tugiacus . . f. Super . . . 269

II. COGNOMINA VIRORVM ET MVLIERV.

ACHILIVS [76]
Acutus 352, 1
Adianto 284 (Toutionis)
Adiutor [353, 2]
Adledus 284
Adnamtus 284
Advocisus 352, 2
Aestivus 352, 3
*Aesturd . . . [106]
Aeterea 286
Africanus 352, 4
Agilis 350, 1
Agricola 153. 348, 1
Alb . . . 351, 2. [348, 7]
Albanus 352, 6. [245]
Albucianus 352, 7
Albucius 352, 8
Albus 105. 352, 9. 10
Alex 352, 11
Alpinula [244]
Alt . . . [49]
Amandus 352, 12
Amasonius 346, 5
Amianthus 267
*Amitus [70]
Amphio [92 *bis*]
Ampliatius [346, 19]
Anaillus 352, 13
Anchialus [92]
Antullus [35]
Aper 352, 15
*Aphrodisius 238
Apricius 45
Aprio 350, 2
Apronianus [287]
Apronius [231]
Aquila *m.* [4]
AQVILINA [76]
Aquitanus 352, 16
Araurica 296
Ardacus 352, 17
AREOBINDVS [342, 2]
ASCLEPIODOTVS [10]
Asiaticus 121
Asper 352, 18. [68. 82]
*Atern . . . 352, 20. 21
Atimetus 350, 3
Atti [277]

Atticus 252. 352, 22
Auctus 348, 2. 352, 223
Aventinus 352, 24. [235]. *Avetinus*
352, 25
Auge . . . 352, 28
Augustus [151]
AVITVS 339, 1. Avitus [224]
Aulus [67]
Aunus [149]
Banira 134 (Icari f.)
Bassianus [116]
Bassus 352, 31. [83. 84. 116.]
†Baudo . . . 307
Belatulla [98]
Belatullus 129
Bellinus 289 (Divixti f.)
Belsus 352, 32
*Benigna 242 *a*
Bia . . . [350, 18]
Bilcaisio 123
Bilicus 352, 33
Birr . . . [72]
Bissun . . . 352, 34
Blandus 290 (Vindaluconis *scil.* fil.)
Blastus [343, 12]
Borillus 352, 35
Bric . . 352, 36
Britta [124]
Broccus [83. 84. 116]
Bur . . . 350, 4
Cabuca . . . 352, 37
Calvus 352, 38
Camillus [142. 143. 179. 192]
Campanus [256]
Candidus [138]
Cantaber 122
Cantomilus 352, 39
Kanus 104
Capito [90. 116. 118]
Cappo 134 (Icari l.)
Caratus 276
Carinus [41]
Cariseius 343, 11
Carpophorus [88]
Carus 352, 40
Castu . . . 88 (. . ieria)
Castus 352, 41
Catasextus 352, 42

*Cato 147. 352, 43
Catullinus 352, 44
Catuso [62]
Caupius [200]
Cauterra 352, 45
Celer 79 (. . arutius Cn. f.)
Celsus 65. 352, 46
Censor [43]
Censorina [200]
CENSORINVS [80] Cesorin . . . 351, 4.
352, 48
Cerialis [353, 5]
Cerialius 351, 3. 352, 47
*Ceroliensis 291
Certus 267 (. . M. f.)
Cesor— *v.* Censor—
Ciamus 352, 49
Cibisus 351, 5
Cinn . . . 351, 6
Cintugenius 352, 50
Cissus [44]
Cladaeus [198]
Claudianus [124]
Cobnertus 351, 7
Cocu . . . 352, 51
Communis 178. 352, 52
Constas 352, 53
Contus 352, 54
Corbulo [223]
Corn(elianus?) [133]
Cornelius 123 (Bilcaisionis f.)
Cornutus 21
Cosius 352, 55
Cossus 294
Cotio 352, 57
Crescens [4]
Crestus 352, 60. *61. *62
Creticus [47]
Criciro 352, 64
Crispinus 48. 352, 67
Crispus 352, 65. 66
Crobiscus 352, 68
Cucalus 352, 69
*Cucilo 352, 70
Cus . . . 352, 71
Daedalus 134 (Icari f.)
DAGALAIPHVS [342, 2]
Daminus 352, 72

- Damonus 352, 73
 *Datic . . . 352, 74
 Decima 225
 Decimianus [225]
 Decumina [20. 21. 25]
 Decuminus [146]
 Decumus 20
 Demecenus [220]
 Demonstratus [52]
 Diadumenus [136]
 Didymus [155]
 Divixtus 289
 Doecalus 352, 75
 Docio 352, 76
 Domit . . . 352, 77
 Donatus 178 (Caesaris Augusti *servus*,
 Salvianus)
 Doninda 134 (Icari f.)
 *Edatus 352, 79
 *Eddilo 352, 80
 *Epona . . . 352, 82
 Eraclio v. Heraclio
 Erma 352, 81
 Esunertus [80]
 Eucarpus 350, 10
 Eunus [53]
 Eupo . . . [350, 20]
 Eutyche [292]
 Exom . . . [81]
 Exoratus [4]
 FABIANVS 64
 Facundus [40]
 Faor v. Favor
 Faventina [190]
 Faor 350, 11
 Faustus 352, 3. [120. 187]
 Felicio 33. 48
 Felix 352, 84. 85
 Ferox 216
 Festilla (*non* Festilia) [143. 192]
 Festus 352, 88. 353, 4. [97]
 Firmus 352, 89
 Florentinus 352, 90
 Florinus [155]
 Florus 86
 Fortis 350, 12
 *Frontinus 352, 91
 Fronto 89 (. *riccius* T. f.)
 Fusca [11]
 Fuscus 54. 349, 1. [251]
 GALLICANVS [78]
 Gannica [201]
 Gemellianus 343, 4
 Gemellus 352, 92
 Genialis 352, 93. [162]
 Germanus 4. 351, 9. 352, 94
 Habilis 352, 95
 Helius 45
 Heracla 350, 13
 Eraclio 350, 9
 Hermes [164]
 *Herminalis 343, 7
 Hibernus [163]
 Hilarus [95. 351, 1]
 Hispanus [221]
 Hospes [125]
 Hyginus [164]
 Hyla 350, 22
 Hymnus [252]
 Ianuarius 352, 96
 Icarus 134
 *Iegidius 350, 14
 Ingenuus 352, 100. [11]
 Iovianus 352, 101
 *Ipadco 140
 Isid . . . [350, 23]
 Iucundus 352, 105. [167]
 Iuliana [137]. Iulia.. 108b
 Iunius 352, 107
 Iustina [99]
 Iustinus [98]
 Iustus 352, 108
 Iuvenis 352, 257
 Laco 352, 109
 Lallo 352, 110
 Latinus [77]
 Laurie . . . 352, 111
 Laxtucis 352, 112
 *Legentius 242 a
 Lentulus 343, 5
 *Libens [268]
 Liberius 288
 Libertus 352, 98
 Libo 56
 Liciniana (*officina*) 352, 113
 Litogenes 350, 17
 Logirinus 352, 114
 Lollius 352, 115
 Lucana [159]
 Lucanus [113]
 Lucilla 354, 1
 Lucius 352, 116
 Lupus 350, 19
 *Lurca [22]
 Maccaus [254]. 352, 118
 Maceratus 352, 119
 Macer [92. 184. 185. 186]
 Macrinus 352, 120. [78. 98]
 Magianus [241]
 Magnus [138]
 Maiorinus [227]
 *Malledu . . 352, 121
 *Mamerus 352, 122
 Manius 352, 123
 Marathonius 73
 Marcella [122 bis . 166]
 Marcellina [231]
 Marcellus [55]
 *Marciana 352, 124
 Marcianus [87. 94. [96. 202]
 *Marcus [75]
 Maria [87]
 Marinus 294 (Cossi f.) 352, 125. [19]
 Martialis 352, 126
 Martinus 352, 127
 Martiola [202]
 Martius [191]
 Marulina 284 (Maruli fil.)
 Marulus 284
 Masclus s. Mascelus 352, 128
 Masucia [292]
 Masuco 295
 Matorinus 352, 129
 Matto [245]
 Max . . . 339, 3
 MAXIMIANVS [9]
 Maximus [3. 253. 257. 268. 269]
 *Melissus 348, 11
 Melus [245]
 Mem . . . 352, 131
 Memorina 228
 Memusus [288]
 Mercator 352, 132. [63. 68]
 Mercurius 343, 6
 MEROBAVDES 10
 Mes[salla] [277]
 Messallinus 153
 Metia m. 139
 Modestina [198]
 Modestinus [97]
 Modestus 352, 133. [177. 254]
 Monus . . . 352, 135
 Moxsius 352, 136
 MUCIANVS 64
 Mundus 352, 137
 Murranianus 352, 138. 139
 Musicus 352, 140
 *Nansus 352, 141
 *Narcissus 109
 *Nassus 352, 142
 Nean . . . 348, 12
 Nemausus [256]

- Nerva 348, 13 (N. Vep . . .)
 Nica . . . 352, 144
 Nicius 352, 145
 Niger 352, 146
 Nigrinus [70]
 *Nitiogenna 61
 Nivalis [184. 185. 186]
 Nonianus [32]
 Numida [100]
 Occellio 114
 *Omullus 298. [257]
 Optatus [6]
 Pacatus [92]
 Palladius 101
 Panturo [287]
 Parc . . . 352, 148
 Pardus 229
 Passienus, Passenus, Pasenus 352, 149
 Pastor 352, 150
 Paterclinus 352, 151
 Paternus 285. 352, 152. [99. 159. 181. 231]
 Patricius 352, 153
 Pattusius [218]
 Paulianus 352, 155
 Paullinus [348, 16]
 Paulus 39 (P. Ve Restitu . . .)
 352, 154. Paullus 352, 154
 Peregrina 241
 Perennis [42]
 Perpetua [123]
 Perpetu(u)s 352, 156
 Perrus 352, 158
 Pervincus 352, 159. [214]
 Perus . . . 352, 160
 Philargurus [125]
 Philogenes [92]
 Pindarus 352, 161
 Phoebus 54 (Fusci, Ti. Caesaris *servi*, *servus*)
 Politice 101
 Polyclitus 348, 14
 Polynices [212]
 POMPEIANVS 339, 1
 Pomponianus [3]
 Ponti . . . 352, 162
 Potitianus [131]
 Priamus 352, 163
 Prima 296 (C. Cotei l.)
 Primitiv(u)s [165]
 Primulus 352, 165
 Primus 352, 164. [50. 133. *156. 223]
 Prisca [33]
 Priscinus 352, 166
 PRISCVS [9]. Priscus [27]. Prisc . . .
 [346, 17]
 Prittusa 288 (Liberii *uxor*?)
 Privatus [242 c]
 Probus [14]
 PROCVLVS [239]
 Professus 185 (. . nius)
 Prosthadius 339, 2
 Provincialis [237]
 Pudens 352, 168
 Pupa 4 (Germani f.)
 Pusinna [112. 213. 214]
 Quadratus [1]
 Quieta [252]. Queta 229
 Quintilianus 352, 171
 Quintus 352, 170
 †Radoara 307
 Regalis 278. 352, 173
 Regenus 352, 174
 Regina [146]
 *Regla 242 a
 Renatus 354, 5
 Repertus [117]
 Res . . . [350, 21]
 Respectus [117]
 Restio 219 (. . pilius)
 Restitu . . . 39
 Ripanus [116]
 Riparius 229
 Rom . . . [81]
 Romanus [235]
 Romula 82 (. . nia)
 Romulus 235 (. . gatinus)
 Rufinus 352, 177
 Rufio 352, 178
 RVFVS [78]. Rufus 352, 176. [51. 130. 245]
 Sabinilla [215]
 Sabinus 297. 349, 5. 352, 180. [69. 120. 138]
 SACERDOS 219. 220
 Saciro 352, 181
 Sacratu 352, 182
 Sae . . . [350, 6]
 Saccul . . . 350, 25
 Sallustianus [293]
 Salvianus 178
 Salvius 352, 184
 Sanctus [240]
 Sanuittus 352, 185
 Sarda 346, 18
 Sarrut . . . 352, 186
 Saturninus [201. 346, 14. 15]
 Sciatus 352, 33
 Scotius 352, 187
 Secca [191]
 Seccalus [223]
 Secundina [236]
 Secundinus [234]
 Secundus 352, 188. [7. 94. 105. 234. 251. 254]. Secunnus [234]. Secu . . .
 [350, 15]. Sec . . . [350, 24]
 Sedatus [118]
 Senatus [235]
 Senicius 352, 190
 Seneca 180
 Senilis 352, 191
 Seppius 346, 13
 SERENVS [78]
 Sergius [98]
 Severiana [226]
 Severianus 228
 Severinus [64]
 Severus 26. 230. [21. 24. 25. 30. *31. 154]
 Sextus 352, 192
 Silvanus 352, 193
 Silvius 352, 194
 Similis [138]
 Sipurus 352, 118
 Sisses *m.* [121]
 SIVIDIVS [342, 1]
 Sora [2]
 Spinther 274 (. . C. f.)
 Stabulo [67]
 Structus 253
 Suara . . . 352, 195
 Successianus [13]
 Suobnedo 352, 197
 Super . . 269 (. . tugiatus . . f.)
 Surburo 352, 198
 *Surdonedonus [145]
 Tascovan . . 352, 199
 Tato 134 (Icari f.)
 Taulus [212]
 Tauricus 276 (Carati *scil.* fil.). 352, 200
 Terrenus [102]
 Tertius 352, 201
 Tese . . 352, 202 *cf.* 87
 Tetricus [119]
 Tettius 352, 203
 *Tetto 298 (Omulli f.)
 Thesaeus [213]
 Tio . . . [81]
 Tocca *m.* 130
 Togirix 139 (Metiae f.)
 Toutio 284
 Trophimiana 348, 17

Trouceteius 80 (T. Vepus)	Vera [5. 91]	Visurix 298
Valens [240]	Verecunda [103]	Vitalio 95
Valentina [199]	Verecundus 352, 213. [22. 65. 254]	Vitalis 343, 3. 352, 218. 354, 4
Valentinus 103. 349, 6. 352, 208. 209	Verianus [5]	Unio 236 (Aug. 1.)
Valeria [13]	Verna [107]	Urbicus [236].
VALERIANA [9]	Verula [106. 107]	Ursu . . 352, 220. [350, 7]
Valerianus [91. 146]	Verus [5]	Ursulus [132]
Vatto [141]	Vespo 352, 214	Uxxopillus 352, 222
Vecetinus [24]	Vibius 352, 215	. . . aelo [277]
Vegeta [128]	Victor 74 (Aug. 1.). 352, 216	. . . lonius 250
Vegetus 253	Victorinia [293]	. . . nincanus [217]
Venerandus 352, 211	Victorinus [255]	. . . PENDA [9]
Venivius 352, 212	Villo 352, 217	. . . ullus 23
Vepus 80. 348, 13	Vindaluco 290	. . . VNDVS 248

III. TRIBVS.

Aniensis	Palatina	Sergia
[Aventici 180]	Fundis 32	Augusti Nemeti 253
Cornelia		* (Fori) Claudii 258
[Genavae 91]	Poblilia	[Nantuatium 27 cf. 28]
[Lousonnae *133]	Veronae 254	
[Novioduni 119. 120. 122]		Voltinia
Fabia	Pollia (Polia 269)	[Genavae 77. 80. 83 = 84. 89. 90. 95
[Aventici 179. 192]	Fori Cornelii 257	97. 104]
Brix(i)ae 268	(Pol)lencia 269 (cf. Fabrett. 131, 70)	Luci Augusti 251
Lemonia	Quirina	[Novioduni 116. 118]
Bononiae 255	[Aventici 184. 186]	Viennae 256. 267
Oufentina	[Comi 3]	
[Comi 4]	[Augustae 277. 282. 300]	
Mediolani 5		

IV. REGIONES. POPVLI. OPPIDA. PAGI. VICI.

AEDVI v. Haedui	ferre ad allectorem arcae Galliarum, primariorum in Gal-
[ALLOBROGES] v. Vienna	liis hominum munus decretoque conventus Galliarum Lugdu-
AMBIANVS 43	nensis tribuendum). — sacerdos Aug(usti) mag(ister?)
AQVENSES 241. — vicani 241	179. — flamen Augusti 142. 189; f. A. perpetuus pri-
ARAMICI nautae 182	mus 194. — sacerdos Augustalis femina? 193. — flami-
ARVRENSIS regio 217. — Aruranci nautae 182	nica prima Augustalis 143. — patronus vir clarissimus
ASIA provincia 177. quaestor 177	175. 176; p. civitatis ab ordine cooptatus 142; p. (in-
AVENTICVM. Aventicensens 154. 177. 309. 310. 331. 332. 333.	colarum?) 177. 194. — omnibus honoribus apud suos
334. 335. 337. cf. Aventia in ind. deorum. — colonia	functus 184. 186. — Ilvir 142. 181. 184. 189. —
Aventicensium 149. — colonia Pia Flavia Constans	praefectus operum [publicorum?] 194. — praefectus 195.
Emerita Helvetiorum foederata (om. foederata 179) 175.	— curator civium Romanorum conventus H. 122. 133 cf.
179. — colonia Helvetiorum 142. 164. 181. — civitas	261. — curator colonorum 154. 155 duo. *156. — sevir
Helvetiorum 192. — civitas 142. — conventus Helve-	Augustalis 133. 149. 177. 187. 190. 191. 196. 223. —
ticus 122. 133. — Helvetii 75. 169. 176. 178. 184.	corpus fabrum tignuariorum, in quo aurifex 212. —
185. — res publica 142. 183. — pagatim (opp. publice)	medici et professores 164. — civis 75. — coloni 154.
decernit civitas H. 192; ex pagis lapides nominant unum	155. *156. 197. — incolae 149. 154. 155 (ubi opp. dea
Tigorinum 159. — ordo 142. 184. — decuriones 154.	Aventia et genius incolarum). 177
179. 182. — allectus in ordinem decurionum idem cura-	[AVGVSTA RAVRICA] — colonia 282. — res publica 281. —
tor colonorum 154 (sic enim explicare praestat quam re-	decurio 285. — [flamen] Romae et Augusti 283. —

flamen . . . 282. — patronus 282. — omnibus honoribus apud suos functus 285. — *IIvir* 282
 AVGVSTVM NEMETVM 253
 BONONIA 255
 BRITANNIA 179
 BRIX(I)A 268
 *CARTHAGO 274
 COCLIENSIS *dei cognomen fortasse topicum* 113
 [COMVM] — augur 3 — [flamen divi Augusti 3 — *IIIvir* iure dicundo designatus 4 — *IIIvir* aedilicia potestate 4
 EBVRDVNENSES vicani 142. 143.
 EQVESTRIS colonia 83 = 84. 121. 324. 325. — [colonia] Iulia Equestris 120. — civitas Equestris 117; c. Equestrium 115. — flamen Augustalis 118. 119. *120. — flamen 83 = 84. — flaminica Augustalis 112. — *IIvir* 83 = 84. 118. 119. 120. 122. — praefectus pro *IIviro* 119. — aedilis 120. — praefectus arcendis latrociniiis, *municipalis ut videtur* 119. — *causidicus* civitati E. 117. — *sevir* 121
 FORVM AVGVSTI v. Forum Claudii
 FORVM CLAVDII AVGVSTI 313. — Forum Claudii 258. 312. — Forum Augusti 311. — Forum Claudii Vallensium Octodurum 314. — Forum Claudii Vallensium 315. 316. 317. — Vallinsa civitas 117. — *causidicus eius* 117
 FORVM CORNELII 257
 FVNDI 32
 GALLIARVM quadragesima 236
 GENAVENSES vicani 83 = 84. convicani 87. — aedilis 87
 GERMANIA SVPERIOR 176
 legatus Augusti pro praetore 176, cf. 248
 HAEDVORVM civitas 192
 HELVETH v. Aventicum
 LOVSONNENSES vicani 133. — curator *eorum* 133
 LVCVS AVGVSTI 251
 LVGDVNENSIS provincia 175
 legatus imp. Traiani 175, cf. 78
 LVGDVNVM 221. — *sevir* Augustalis 22

LYDVS 212
 MEDIOLANVM 5. — decurio 5. — pontifex 5. — *sevir* in niorum 5
 MINNODVNENSES vicani 149. 150
 NANTVATES 15. — pontifex 23. — flamen 21. — flaminica 20. — patronus *imperator* 15; patronus 23 — omnibus honoribus functus 22. — *IIvir* 21. — *sevir* 27
 [NOVIODVNVM] v. EQVESTRIS
 OCTODVRVM v. FORVM CLAVDII
 ORIENS
 magister militiae per Orientem 342, 2
 POENINAE vallis civitates *III* 17. — Cf. Iupiter Poeninus in *indice deorum*
 POLLENTIA 269
 RHENVVS v. in *indice deorum*
 ROMA 24. — senatus populusque Romanus 346, 9. 12. — urbs sacra 9
 SALODVRVM vicus 219. — curas agens vico S. 219
 SEDVNORVM civitas 8. — flaminicus 11. — flaminica 11. — patronus *imperator* 8. — duoviralis 11
 SEQVANORVM colonia 42. — tabellarius *eius* 42
 TIGORINVS pagus 159
 TVRICENSIS statio 236. — statio publici 346, 8
 VALLENSES v. Forum Claudii
 VALLIS Poenina v. Poenina vallis
 VERONA 254
 VIENNA 256. 267. — colonia 91. — decuriones 86 (d. d. 75 *potius est dono datum*) — pontifex 83 = 84. 91. — augur 83 = 84. 90. — flamen augustalis 91. — flamen Augustalis 91. — flamen Martis *sive* iuventutis 90. — flaminica 93. — patronus 91. — *IIvir* iure dicundo 83 = 84. — *IIvir* aerarii 89. 90. 91. — *IIIvir* locorum publicorum persequendorum 83 = 84. 91. — *sevir* Augustalis 88; *sevir* *sex* 92
 VINDONISSENSIS vicani 243. — Vindonissensia castra 344, 3
 VITVDVRENSIS murus 239
 VOCRILLVS *mons?* 298

V. DII. DEAE.

Apollo 62. 63. 128. deus Apollo 129
 numina Augustorum et genius coloniae Helvetiorum; Apollo 164
 Mars, Apollo, Minerva 245
 Mercurius, Apollo, Minerva 139
 Apollo augustus 218.
 dea Artio 215
 dea Aventia 154. 156
 dea Aventia et genius incolarum 155
 numen Augustorum 181
 numina Augustorum 43
 numina Augustorum et genius coloniae Helvetiorum 164
 } *praemittitur ipsi dedicationi ita fere ut alibi formula in honorem domus divinae; sequitur n. 181 inscriptio honoraria, n. 43 dedicatio in honorem Iovis Poenini, n. 164 alia in honorem Apollinis.*

numina Augustorum et domus divinae 74
 bivii, trivii, quadravii 157. 158
 Castor 340 (ad Castoris sc. aedem)
 Caturix v. Mars
 Cocliensis v. Liber
 deus invictus 240
 deus invictus, genius loci 64
 dea Epona ma . . . 219
 Fortuna redux 131
 Iupiter o. m., genius loci, Fortuna redux 151
 genius
 Sol, genius, Luna 133
 numina Augustorum et genius coloniae Helvetiorum; Apollo 164
 dea Aventia et genius incolarum 155

deus invictus, genius loci 64
 Iupiter o. m., genius loci, Fortuna redux 151
 genius pagi Tigorini 159
 genius publicus 220
 genius stationis 14
 genius . . . 160
 dea Isis 241
 Iuno
 Iupiter o. m., Iuno regina 149
 Iupiter 1. 66. 211, 1.
 Mars, Iupiter, Mercurius 68
 Iupiter optimus maximus Poeninus 30. 41. 45. 52. 55
 Iupiter Poeninus 32. 40. 42. 49. — numina Augustorum,
 Iupiter Poeninus 43
 Poeninus 33. 35. 39. 46. 47. 50. 51. 54. 56. Poeninus
 31. Puoeninus 48
 Iupiter optimus maximus 65. 67. 112. 150. *264.
 Iupiter o. m., genius loci, Fortuna redux 151
 Iupiter o. m., Iuno regina 149
 Liber pater Cocliensis 113
 Lugoves 161
 Luna
 Sol, genius, Luna 133
 Mars 162. deus Mars 242a
 Mars, Apollo, Minerva 245
 Mars, Iupiter, Mercurius 68.
 Mars augustus 69. 136
 Mars Caturix 70
 Mater magna 7
 Matres 211, 2

Matres augustae 71
 Matronae 211, 3
 Mercurius 2. 6. 114. 211, 4. 246. 277. deus Mercurius 137
 Mercurius, Apollo, Minerva 139
 Mars, Iupiter, Mercurius 68
 Mercurius augustus 72. 138. 217. 221. M. augustus noster 73
 *Mercurius Manius 242 c
 *Mercurius matutinus 243
 Minerva 211, 5. dea Minerva 152
 Mars, Apollo, Minerva 245
 Mercurius, Apollo, Minerva 139
 dea Naria 216
 Naria Nousantia 163
 Neptunus 211, 6
 Nousantia v. Naria
 numina Augustorum v. August.
 Φθαθ 354, 6
 Poeninus v. Iupiter.
 quadruvii 247
 bivii, trivii, quadruvii (quadrubii 158) 157. 158
 flumen Rhenus 271
 Roma et Augustus 283
 deus Silvanus 75. 132
 Sol, genius, Luna 133
 *Succellus 140
 Suleae 134
 trivii
 bivii, trivii (tribuii 158), quadruvii 157. 158
 Victoria 141. dea Victoria 165. 166
 Victoria augusta 61

VI. SACERDOTIA PVBLICA POPVLI ROMANI.

septemvir epulo 176

sodalis Flavialis 175

VII. SACERDOTIA MVNICIPALIA.

augur v. in indice IV Comum, Vienna
 flamines *deorum*:
 flamen iuventutis sive Martis v. Vienna
 flamines sive flaminici (sic 11) *divorum*:
 flamen s. flaminicus simpliciter v. Equestris, Nantuates,
 Sedunum
 flamen Augusti *perpetuus primus v. Aventicum
 [flamen] Romae et Augusti v. Augusta
 flamen divi Augusti v. Comum

flamen Augustalis v. Equestris, Vienna
 sacerdos Aug(usti) mag(ister?) v. Aventicum
 flaminicae
 flaminica simpliciter v. Nantuates, Sedunum, Vienna
 flaminica prima Augustalis v. Aventicum
 flaminica Augustalis v. Equestris
 *sacerdos Augustalis femina v. Aventicum
 pontifex v. Mediolanum, Nantuates, Vienna

VIII. IMPERATORES ET DOMVS IMPERATORVM.

AVGVSTVS

imp. Caesar, divi f., Augustus 8. 15
 [Caesar Augustus 178]

u. c. 742/8 cos. XI, tr. p. . . . , p. m. 15
 u. c. 746/8 cos. XI, tr. p. XVI . . . , p. p. . . , p. m. 8
 patronus Nantuatum 15; patronus Sedunorum 8

C. CAESAR AVG. F.

C. Caesar, Aug. f., divi n. 12
princ. iuv., pont., cos., imp. 12

L. CAESAR AVG. F.

L. Caesar, Aug. f., divi n. 16
princ. iuv., , cos. des. 16

TIBERIUS

[Ti. Caesar 54]

DRVSVS IVNIOR

Drusus Caesar, Ti. Augusti f., divi Augusti n., divi Iu-
lii pron. 17
augur, pont., q., flamen Aug., cos. II, tr. pot. II 17

TI. CLAUDIVS

Ti. Claudius, Drusi f., Caesar Augustus Germanicus 311
[Ti. Claudius Caesar Augustus 179]
p. Chr. 47 p. m., tr. p. VII, imp. XII, p. p., cos. III 311
expeditio eius Britannica 179

VESPASIANVS

imp. Caesar Vespasianus 168
[Vespasianus 18. 249]

NERVA

[imp. Caesar Nerva Augustus Germanicus 175]

TRAIANVS

imp. Caesar, divi Nervae f., Nerva Traianus Augustus
Germanicus 330

*imp. Caesar Nerva Ulpius Traianus Germanicus 321

[imp. Nerva Traianus Caesar Augustus Germanicus Da-
cicus 175]

p. Chr. 99 p. m., tr. p., cos. II, p. p., (cos.) des. III 330

*p. m., tr. p., cos. II 321

HADRIANVS

imp. Caesar Traianus Hadrianus Augustus 331
p. Chr. 128/38 p. m., tr. p., cos. III, p. p. 331

ANTONINVS PIVS

imp. Caesar T. Aelius Antoninus Augustus Pius 332
p. Chr. 140/4 p. m., tr. p., cos. III, p. p. 332

SEPTIMIUS SEVERVS

imp. Caesar L. Septimius Severus Pius Pertinax Augu-
stus 333. 334
p. Chr. 202/5 Arab., Adiab., Parthic. max., p. p., cos.
III 333. 334

IVLIA DOMNA

Iulia Domina Augusta, mater castrorum 169

CARACALLA

imp. Caesar M. Aurelius Antoninus Pius felix Augustus
322. 333. 334. 335

p. Chr. 202/5 consul 333. 334

p. Chr. 213 ... Germ. max., Brit. max., p. m., tr. p. XVI, imp.
II, cos. III (non III), procos., princeps iuven-
tutis (p. i. om. 322), fortissimus invictissimus,
magnus imperator, pacator orbis 322. 335

GETA

L. Septimius Geta nob. Caesar 333 nomine eraso, ut ta-
men facile legatur.

ELAGABALVS

imp. Caesar M. Aurelius Antoninus Pius felix Augustus 115
p. Chr. 218 p. m., tr. p., cos. 115

SEVERVS ALEXANDER

imp. Caesar, divi Magni Antonini Pii f., divi Severi n.,
. 323

Alexandri nomen erasum 14

MAXIMINVS

imp. Caesar C. Iulius Maximinus pius felix Augustus 324.
325, hic nomine eraso.

MAXIMVS

C. Iulius Maximus nobilissimus Caesar 324. 325, hic no-
mine eraso

GORDIANVS III

imp. Caesar M. Antonius Gordianus pius felix Augustus
326. 327

p. Chr. 240 p. m., tr. p. III, cos., p. p. 326. 327

GALLVS

imp. Caesar C. Vibius Trebonianus Gallus pius felix Au-
gustus 328

imp. dominus noster Gallus pius felix Augustus 309

imp. Caesar Gallus pius felix Augustus 310

p. Chr. 252/4 p. m., tr. p., cos. II, p. p. 328
cos. 309

VOLVSIANVS

imp. Caesar C. Vibius Afinius Gallus Veldumnianus
Volusianus 328

imp. dominus noster Volusianus pius felix Augustus 309

imp. Caesar Volusianus pius felix Augustus 310

consul 309

TACITVS

imp. Caesar M. Claudius Tacitus invictus Augustus 337
p. Chr. 275/6 p. m., tr. p., cos., procos. 337.

DIOCLETIANVS

p. Chr. 294 imp. Caesar G. Aurelius Valerius Diocletia-
nus p. m., Germanicus maximus II, Sarma-
ticus maximus, Persicus maximus, tr. pot.
XI, imp. X, cos. V., p. p., procos., pius fe-
lix invictus Augustus 239

imp. Caesar Gaius — max., tr. p. 272

dominus noster Diocletianus pius felix invictus Augustus 312

MAXIMIANVS HERCVLIVS

p. Chr. 294 imp. Caesar M. Aurelius Valerius Maxiimian-
us, p. m., Germanicus maximus, Sarmaticus
maximus, Persicus maximus, tr. p. X, imp.
VIII, cos. IIII, p. p., procos., pius felix in-
victus Augustus 239

dominus noster Maximianus pius felix invictus Augustus 312

CHLORVS

p. Chr. 294 Valerius Constantius nobilissimus Caesar 239

p. Chr. 292/304 Constantius nobilissimus Caesar 312

p. Chr. 305/6 imp. Caesar Flavius Valerius Constantius
pius felix invictus Augustus 320

p. Chr. 305/6 dominus noster Constantius invictus Augustus 313

GALERIVS MAXIMIANVS

- p. Chr.* 294 Galerius Valerius *Maximianus nobilissimus* Caesar 239
p. Chr. 292/304 *Galerius Maximianus nobilissimus* Caesar 312
p. Chr. 292/304 **nobilissimus* Caesar C. Galerius Maximianus Aug. f. 338
p. Chr. 305/6 dominus noster Maximianus invictus Augustus 313

FLAVIVS SEVERVS

- p. Chr.* 305/6 Severus nobilissimus Caesar 313 (*hic nomine eraso*). 320

MAXIMINVS DAZA

- p. Chr.* 305/6 Maximinus nobilissimus Caesar 313

LICINIVS PATER

- p. Chr.* 307/23 imp. Caesar Valerius Licinianus Licinius pius felix invictus Augustus 314

CONSTANTINVS

- p. Chr.* 308/37 imp. Caesar Valerius Constantinus pius felix invictus Augustus, divi Constantii pii Augusti (*Augusti om.* 318) f. 315. 316. 317. 318

VALENTINIANVS

- dominus noster Valentinianus Augustus 343, 1

..... g. pont. tr. pot. III 250

IX. HONORES MVNERAQVE PVBLICA CIVILIA MAIORA.

ad census accipiendos legatus v. legatus

excomes sacri stabuli 342, 2

consul ordinarius 342, 1. 2. exconsul 342, 2. consul *inter honores ordine chronologico dispositos suo loco insertus* 175
 — *consules nominantur hi:*

u. c.

746 C. Marcio Censorino *omisso collega* 80

p. Chr.

- 73 Domitiano II *omisso collega* 78
 77 *Vespasiano II X *omisso collega* 78
 79 imp. T. Vespasiano Caesare Aug. *omisso collega* 245
 83 Domitiano VIII *omisso collega* 78
 88 Domitiano XIII *omisso collega* 78
 90 imp. Nerva II *omisso collega* 78
 201 Muciano 64
 Fabiano 64
 209 Pompeiano 339, 1
 Avito 339, 1
 219 imp. domino nostro Antonino II 219. 220
 Sacerdote II 219. 220
 222? 226? imp. domino nostro Alexandro ... 14
 229? domino nostro Gratiano Augusto III 10
 Merochaude 10
 488 Rufius Achilius Sividius 342, 1
 506 Flavius Areobindus Dagalaiphus = Areobindus 342, 2

consularis *praeses provinciae* 40. 219. *vir consularis id es qui consul fuit* 9

equo publico honoratus 116

excomes *et similia v. comes cet.*

legatus Augusti

1. imp. Traiani ad census accipiendos 175

1. Augusti pro praetore Germaniae superioris 176

1. A. *eiusdem ut videtur provinciae* undus 248

legatus imp. Traiani provinciae Lugdunensis 175

legati Augusti *eiusdem provinciae* Cornelius Gallicanus 78

Minicius Rufus 78

Tettienus Serenus 78

magister militiae per Orientem

Flavius Areobindus Dagalaiphus = Areobindus 342, 2

omnibus honoribus in urbe sacra functus 9

patricius 342, 1

praefectus fabrum 116. — p. f. bis 83 = 84. — p. f. V 91

ex praefecto urbis; iterum praefectus urbis 342, 1

Rufius Achilius Sividius 342, 1

praeses *cf.* 55

Aurelius Proculus v. p. 239

Pontius Asclepiodotus v. p. 10

praetor *dictus provinciae praeses in carmine* 10

praetor aerarii militaris 175

*procurator 270

quaestor

quaestura in provincia Asia functus 177

senatus populusque Romanus 346, 9. 12

X. OFFICIA PVBLICA CIVILIA MINORA.

exactor tributorum in Helvetiis *servus imperatoris* 178

praepositus stationis Turicensis quadagesimae Galliarum 236 *cf.* 14

XI. LEGIONES.

I	Italica 77	centurio 77	XI	Claudia pia fidelis 251.	centuriâ 251. 253. 254. 255.
I	Minervia 3. 279. *345	{ tr. mil. 3 signifer 279		253. 254. 255. 256.	256. 257. 258. 268. 269
II	augusta 77	centurio 77		257. 258. *260. 268.	
III	Italica 30	frumentarius 30		269. 344, 6	
IIII	Macedonica 31. 179	{ tr. mil. 179 eques 31	XIII	gemina 267	veteranus 267
*V	Macedonica 274		XIII	gemina 33	missus honesta missione 33
VI	ferrata 175	legatus imp. Traiani 175	XVI	Flavia firma 175	legatus imp. Nervae 175
{ VI	victrix 91	{ tr. mil. 91	XX..	77. 132	{ centurio 77 beneficiarius 132
{ VI	victrix pia fidelis 32	{ centurio 32			
VII	346, 1		XXI	252. 344, 1. 2. 3. 4. 5	medicus <i>libertus</i> 252
{ VIII	augusta 83 = 84	tr. mil. 83 = 84		cf. 346, 2. <i>Nomen eius erasum</i> 248	
{ VIII	augusta pia fidelis constants Commoda 64		XXI	rapax 259	
VIII	Hispana 77	centurio 77	XXII	82. *344, 7. *346, 2	{ adiutor 82 immunis consularis 219
*X	85		XXII	Antoniniana primigenia pia fidelis 219	
			XXII	Alexandriana pia fidelis 14	
			XXX	346, 3. *352, 260	
				 gemina 34	

XII. COHORTES.

V	Astorum 35	praef. 35	XXVI	(<i>sc. voluntariorum</i>)	
I	Gallorum 116	tr. mil. 116		344, 11	
I	Hispanorum 116	tr. mil. 116	XXX	voluntariorum 37	
III	Hispanorum 344, 12				{ centurio <i>p. Chr.</i> 90 evocatus Augusti <i>p. Chr.</i> 88 corniculariusequestribusstipendiis <i>p. Chr.</i> 83 beneficiarius <i>p. Chr.</i> 77 factus miles in ea <i>p. Chr.</i> 73
. . .	Lusitanorum 79	praef. 79	I	urbana 78	78
VI	Raetorum 344, 8. 9				
VII	Raetorum 344, 10		I....	280	
*I	Ho . . . (<i>fortasse vol.</i>)	centuriâ (<i>id enim latet in S</i>) 180			{ praef. 38 *signifer 237
	c. r. 180				
XXII..	voluntariorum 36	centurio 36			

XIII. ALAE.

miliaria I Ulpia contariorum 3	praef. 3	I praetoria	praef. 3
--------------------------------	----------	-------------	----------

XIV. MVNERA MILITARIA.

a commentariis consularis 40
 a commentariis praesidis provinciae 55
 adiutor . . . v. leg. XXII
 beneficiarius v. leg. XX., coh. I urb.
 centurio *passim in legionibus et cohortibus urbanis et voluntariorum, non in auxiliariis. Pro centuriâ illius, quod saepe legitur, est centuriâ Valerianâ* 255
 cornicularius equestribus stipendiis v. coh. I urb.
 donatus hasta pura et corona aurea a Ti. Claudio Caesare Aug. iterum, cum ab eo evocatus in Britannia militasset 179. — donis donatus . . . 77
 ex ducenario 19
 eques v. leg. IIII Mac.
 evocatus a Ti. Claudio militat in Britannia 179; *item v. coh. I urb.*

frumentarius v. leg. III Ital.
 immunis consularis v. leg. XXII primig.
 legatus Augusti legionis v. leg. VI ferr., leg. XVI Flavia firma
 medicus libertus v. leg. XXI
 missus honesta missione v. leg. XIII gem.
 praefectus alae v. in alis
 praefectus arcendis latrociniiis v. ind. XVI
 praefectus cohortis v. in cohortibus
 praefectus fabrum v. ind. IX
 signifer v. leg. I Min., coh. inc.
 tribunus militum 39. 90; *item v. passim in legionibus et in primis cohortibus*
 veteranus Augusti nostri 41; *item v. leg. XIII gem.*

XV. RERVM PVBLICARVM CONDICIO.

civitates IIII vallis Poeninae 17; *item v. in indice IV Aventicum, Equestris, Forum Claudii, Haedui, Seduni*
 colonia foederata v. Aventicum. coloniae v. Augusta, Equestris, Sequani, Vienna
 conventus Helveticus v. Aventicum
 pagatim decernit Helvetiorum civitas, postquam iam decreverat publice 192. — pagus v. Tigrinus

regio v. Arurensis
 res publica v. Aventicum, Augusta
 statio Turicensis 236. 346, 8; *ad Tarnaias* 14
 vici v. Aquae, Eburodunum, Genava, Lousonna. Minmodunum, Salodurum, Vindonissa. — locus datus decreto vicorum 149. 241. — vicis proprii magistratus curator et aedilis, v. ind. XVI

XVI. HONORES ET MVNERA MVNICIPALIA.

aedilis v. Equestris, Genava
 quattuorvir aedilicia potestate v. Comum
 allectus sc. in ordinem, v. in indice IV Aventicum
 causidicus civitati v. Equestris, Forum Claudii
 curator civium Romanorum conventus Helvetici v. Aventicum
 curator colonorum v. Aventicum
 curator vikanorum Lousonnensium v. Lousonna
 curas agens vico Salodurensi v. Salodurum
 decuriones v. Aventicum, Augusta, Mediolanum, Vienna
 duovir v. Aventicum, Augusta, Equestris, Nantuates
 duoviralis v. Sedunum
 duovir iure dicundo v. Vienna
 duoviri aerarii v. Vienna
 ordo v. Aventicum
 patronus v. Aventicum, Augusta, Nantuates, Seduni, Vienna.

Patronus imperator non reperitur nisi Caesar Augustus. — Vicanis non videtur permissum esse ut ipsi patronum sibi cooptarent; quare quem Eburodumenses 142 patronum appellant, eum ordo Aventicensis putandus est cum sibi tum toti Helvetiorum civitati patronum attribuisse.
 praefectus v. Aventicum
 praefectus arcendis latrociniiis v. Equestris
 praefectus operum publicorum v. Aventicum
 praefectus pro Hviro v. Equestris
 quattuorvir aed. pot. v. aedilis
 quattuorvir iure dicundo v. Comum
 seviri Augustales sex 92. V. Aventicum, Lugudunum, Vienna.
 seviri v. Equestris, Nantuates
 sevir iuniorum v. Mediolanum
 tabellarius coloniae v. Sequani
 tresviri locorum publicorum persequendorum v. Vienna

XVII. CORPORA. ARTES. OPIFICIA.

aurifex natione Lydus, receptus in corpus fabrum tignu-
 riorum Aventicensium et apud hos omnibus honoribus
 functus 212

causidicus v. ind. XVI
 eruditus iuvenis 117
 fabri tignuarii v. aurifex

medicus 136. medici et professores *Aventici* 164
 nautae Aruranci Aramici 182
 negotiatores *salsarii *leguminarii cives Romani 261
 pedissequus 56
 professores et medici *Aventici* 164
 ratiarii superiores 75

*sagarius 109
 scribit ille 86
 societas *plumbifodinarum* 343, 10
 tabellarius v. *ind.* XVI
 *vasarius 352, 126 cf. 106
 vicarius *servus* 178

XVIII. NOTABILIA VARIA.

ara cum signo 220 cf. 278
 arcus 245 a. cum suis ornamentis 65
 arte *aurifex*, corpore *faber* 212
 convicani 87
 curia 185
 dona veniunt ad ornamenta eius (*Mercurii vel eius aedis*)
 et ex stipibus ponentur 138
 exactum ad Castoris 340
filius omittitur in nominibus Gallicis Graeca ratione 276.
 *284. 290
grammatica varia:
 ae: daeo 137. illaeus 296. vetaeranus 279
 e: felex 343, 2
 ii: eiuis 98. nobilissimi 313. Maxsimianus 239. Sabi-
 neius 43.
 ou in *Celticis*: Carassounius 287. Lousonnenses 133. Nou-
 santia 163. Toutio 284. Trouceteius 80
 uu: lacuus 83 = 84
 m omisum: faciundu 251. filioru 5. stipendioru 251. ve-
 stra 134
 n insertum vel omisum: diens 279. Cesorinus et similia
passim in figlinis
 u pro uu: aeum 149; Perpetus 352, 156; Primitius 165;
 tridum 149; vius 187. Cf. Faor 350, 11
geminatio omissa: Polia 269. saculo 51. officina 352 *passim*
 n pro m: iden 134

nn pro nd: Secunus 234
 q pro qu: qi 9. qa 354, 1
 ss: occissus 298. ussuris 149. ussus 149
 p omissa: sumtu 272
 quoi pro cui 192
 accentus: Conni 94 — fratri 94 — Iulius 94 — magnae
 7 — Marcianus 94 — matri 7 — Secundi 94
 gymnasium 149
 in honorem domus divinae 14. 129. 182. 218. 220. pro sa-
 lute domus divinae 149. Cf. numen Augustorum in
ind. V
 locus emptus ex decurionum decreto 86
 occissus in Vocullo 298. ab hostibus pugna occisus 19
 perinde 213
 privatum de *praedio municipali* 86
 qua — qua 192
 schola et statuae 142. 184. schola 182. 183
 sevirum Augustalium de uno eorum 223
 socera 101
 stipes v. *dona*. stips annua 155
 tabula argentea pondo . . . 154
 tabularia 195
 templum 150. 218. 241
 Vallinus pro Vallensis 117
 via facta 181

XIX. NOTAE ALIQVOT EXPLICATAE.

A · P · aedilicia potestate 4
 C · C · R · curator civium Romanorum 133 cf. 122
 C · F · clarissima femina 9
 C · P · F · Claudia pia fidelis *passim*
 C · R · cives Romani 180
 D · D · donum dedit 9. 10 cf. 45
 D · D · dedicavit 9 cf. 106. 124
 D · S · D · de suo dedit 105. 133
 D · S · D · D · de suo donum dedit 218
 D · S · P · de sua pecunia 154
 EX · A · CAS · exactum ad Castoris 340
 EX T · ex testamento 121
 F · fecit *passim*
 F · C · faciendum (vel fieri) curavit 101. 106 *et*.
 cf. 9. 251

H · F · C · heres faciendum curavit *passim*
 H · S · E · hic situs est 251. 254 *et*.
 H · T · F · C · heres testamento faciendum curavit 255
 I · D · iure dicundo 4
 L · D · D · V · M · locus datus decreto vicanorum Minnodu-
 nensium 149 cf. 241
 L · P · M · legio prima Minervia 279
 M · } manu 352 *passim in figlinis*
 MA · }
 M · H · M · missus honesta missione 33
 M · M · P · OR · magister militiae per Orientem 342, 2
 O · }
 o · } officina 352 *passim in figlinis*
 OF · }
 OFIC · }

P ·	praeses 10	V · INL · }	vir inlustris 342, 1. 2
P · C ·	ponendum curavit 103. 107. 124 <i>cf.</i> 117	V · I · }	
P · F ·	pia fidelis <i>passim</i>	V · P ·	vir perfectissimus 10
P · F · C · C ·	pia fidelis constans Commoda 64	V · S · L · M ·	votum solvit libens (solverunt libentes) merito (<i>vide</i> 1. 48) <i>vel</i> voto soluto li- bens merito (<i>vide</i> 45) <i>passim</i>
P · P · F ·	primigenia pia fidelis 219	V · S · L · L · M ·	votum solvit libens laetus merito 34. 40
P · P · S ·	posuit pecunia sua 74	V · V · S · L · M ·	vovit (?); votum solvit libens merito 128
PR ·	primus 3 <i>ter</i> ; <i>cf.</i> L · P · M ·	✱	Χρυσός 10. 111
Q · V ·	qui vixit 229	IIIIII · AVG ·	sevir Augustalis 149
S · A · D ·	sub ascia dedicavit 107 <i>cf.</i> 9. 106. 124	7	centurio <i>vel</i> centuriā <i>passim</i>
S · S ·	supra scripti 229	3	sextarius 242 <i>c</i>
T · L · H · F · C ·	testamento legavit, heres fieri curavit 7		Notae ponderum et mensurarum aliae 242 <i>c.</i> 340. *348, 19
T · P ·	testamento posuit 68		
T · P · I ·	testamento poni iussit 78. 138. 159		
V · E ·	vir egregius 19		
V · F ·	vivus fecit 11		

XX. CARMINVM PRINCIPIA.

At tua templa 51

| Devotione vigens 10

| Si qua fata sinant 354, 1

XXI. NVMERI SYLLOGARVM ORELLIANARVM

CVM HAC SYLLOGE COMPARATI.

Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri
209 ...	1 ...	15	230 ...	26 ...	42	250 ...	52 ...	10	274 ...	76 ...	69
209 ...	2 ...	23	231 ...	27 ...	52	251 ...	53 ...	6		77 ...	externa
210 ...	3 ...	16	232 ...	28 ...	31		54 ...	externa		78 ...	externa
211 ...	4 ...	17	233 ...	29 ...	41	252 ...	55 ...	108	275 ...	79 ...	64
212 ...	5 ...	18	234 ...	30 ...	55	253 ...	56 ...	83	276 ...	80 ...	75
213 ...	6 ...	22	235 ...	31 ...	40	254 ...	57 ...	84	277 ...	81 ...	74
214 ...	7 ...	25	236 ...	32 ...	43	255 ...	58 ...	fals. 9	278 ...	82 ...	321
215 ...	8 ...	21	237 ...	33 ...	48	256 ...	59 ...	91	279 ...	83 ...	externa
216 ...	9 ...	20	238 ...	34 ...	38	257 ...	60 ...	90	280 ...	84 ...	323
217 ...	10 ...	26	239 ...	35 ...	53	258 ...	61 ...	89	281 ...	85 ...	328
218 ...	11 ...	24	240 ...	36 ...	44	259 ...	62 ...	87	282 ...	86 ...	343, 1
219 ...	12 ...	28	241 ...	37 ...	45	260 ...	63 ...	92	283 ...	87 ...	109
5064 ...	13 ...	19	242 ...	38 ...	39	261 ...	64 ...	88	284 ...	88 ...	99
5065 ...	14 ...	23	243 ...	39 ...	49	262 ...	65 ...	93	285 ...	89 ...	106
5027 }	15 ...	14	244 ...	40 ...	37	5030 ...	66 ...	78	286 ...	90 ...	107
5065 }			245 ...	41 ...	54	263 ...	67 ...	79	287 ...	91 ...	98
220 ...	16 ...	27	246 ...	42 ...	51	264 ...	68 ...	77	288 ...	92 ...	104
221 ...	17 ...	13	247 ...	43 ...	fals. 6	265 ...	69 ...	85	289 ...		101
222 ...	18 ...	12	5028 ...	44 ...	32	266 ...	70 ...	81. 82	290 ...	93 ...	102
223 ...	19 ...	312		45 ...	30	267 }	71 ...	65	291 ...	94 ...	105
224 ...	20 ...	312		46 ...	34	268 }			292 ...	95 ...	76
225 ...	21 ...	316		47 ...	46	269 ...	72 ...	67	293 ...	96 ...	100
226 ...	22 ...	315		48 ...	36	270 ...	73 ...	66	294 ...	97 ...	94
227 ...	23 ...	316		49 ...	56	271 ...	74 ...	72	295 ...	98 ...	96
228 ...	24 ...	50	248 ...	50 ...	8	272 ...		63	296 ...	99 ...	352, 206
229 ...	25 ...	35	249 ...	51 ...	9	273 ...	75 ...	62	5029 ...	100 ...	97

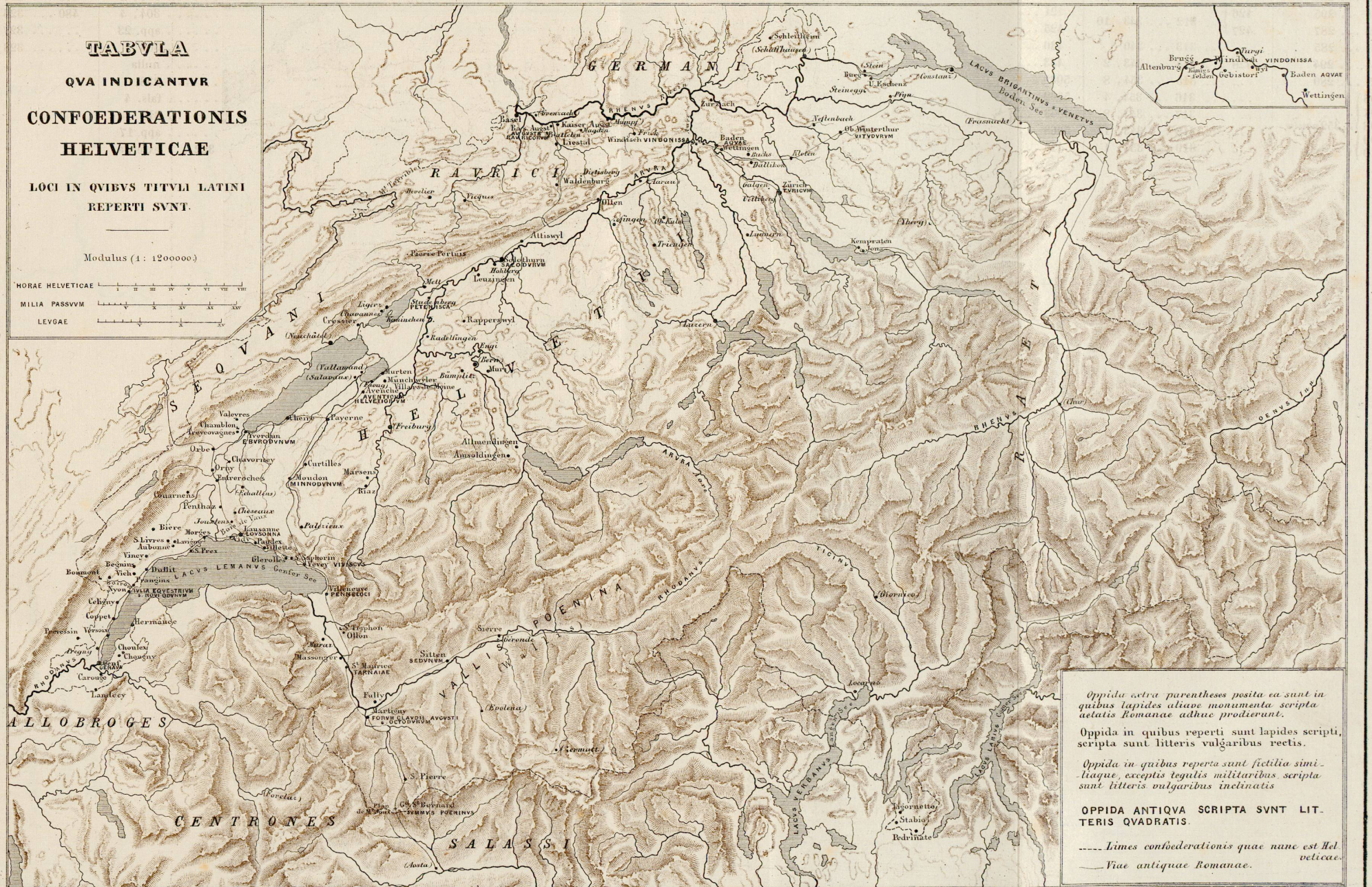
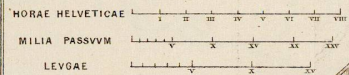
Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri	Orell. 1828	Orell. 1844	huius libri
297 ...	101 ...	124	346 ...	152 ...	136	...	200 n..	161	443 ...	247 ...	app. 21
298 ...	102 ...	80	347 ...	153 ...	139	390 ...	201 ...	173	444 ...	248 ...	262
299 ...	103 ...	fals. 11	...	154 ...	140	391 ...	202 ...	176	444 ...	249 ...	350, 3
300 ...	104 ...	fals. 7	348 ...	155 ...	138	392 ...	203 ...	fals. 16	444 ...	250 ...	263
301 ...	105 ...	fals. 8	349 ...	156 ...	141	392 ...	204 ...	fals. 17	445 ...	251 ...	256
302 ...	106 ...	fals. 10	350 ...	157 ...	144	393 ...	205 ...	195	446 ...	252 ...	255
303 ...	107 ...	fals. 14	351 ...	158 ...	144	394 ...	206 ...	195	447 ...	253 ...	254
304 ...	108 ...	fals. 12	352 ...	159 ...	333	395 ...	207 ...	204	448 ...	254 ...	252
305 ...	109 ...	fals. 13	353 ...	160 ...	147	397 ...	208 ...	167	...	255 ...	248
306 ...	110 ...	115	354 }	...	161 ... 201	397 ...	209 ...	205	449 ...	256 ...	330
307 ...	111 ...	327	378 }	...	162 ... 199	398 ...	210 ...	fals. 19	450 ...	257 ...	240
308 ...	112 ...	120	355 }	...	162 ... 199	399 ...	211 ...	172	451 ...	258 ...	243
309 ...	113 ...	121	379 }	...	163 ... fals. 22	396 ...	212 ...	203	452 ...	259 ...	app. 20
310 ...	114 ...	122	356 ...	163 ...	fals. 22	400 ...	213 ...	fals. 15	453 ...	260 ...	267
311 ...	115 ...	119	357 ...	164 ...	fals. 24	401 ...	214 ...	181	454 ...	261 ...	268
312 ...	116 ...	117	358 ...	165 ...	fals. 21	402 ...	215 ...	219	455 ...	262 ...	269
313 ...	117 ...	116	5031 ...	166 ...	163	403 ...	216 ...	220	456 ...	263 ...	270
314 ...	118 ...	127	5032 }	...	167 ... 162	404 ...	217 ...	218	457 ...	264 ...	241
315 ...	119 ...	125	5067 }	...	168 ... fals. 23	405 ...	218 ...	221	458 ...	265 ...	242
316 ...	120 ...	123	359 ...	168 ...	fals. 23	406 ...	219 ...	335	459 ...	266 ...	236
317 ...	121 ...	118	360 ...	169 ...	192	407 ...	220 ...	335	460 ...	267 ...	352 ^{pas-sim}
318 ...	122 ...	329	361 ...	170 ...	169	408 ...	221 ...	224	461 ...	268 ...	344
319 ...	123 ...	325	362 ...	171 ...	178	409 ...	222 ...	226	462 ...	269 ...	344
320 ...	124 ...	112	363 ...	172 ...	179	410 ...	223 ...	231	462 n..	270 ...	344
321 ...	125 ...	326	364 ...	173 ...	175	411 ...	224 ...	230	463 ...	271 ...	344
322 ...	126 ...	128	365 ...	174 ...	182	412 ...	225 ...	228	464 ...	272 ...	344
323 ...	127 ...	322	366 ...	175 ...	159	413 ...	226 ...	227	465 ...	273 ...	fals. 28
324 ...	128 ...	133	367 ...	176 ...	164	414 ...	227 ...	223	466 ...	274 ...	fals. 29
325 ...	129 ...	129	368 ...	177 ...	155	415 ...	228 ...	222	467 ...	275 ...	239
326 ...	130 ...	130	369 ...	178 ...	154	416 ...	229 ...	229	468 ...	276 ...	272
325 n..	131 ...	348, 16	370 ...	179 ...	156	417 ...	230 ...	212	469 ...	277 ...	271
327 ...	132 ...	134	371 ...	180 ...	200	418 ...	231 ...	213	470 ...	278 ...	237
328 }	...	133 ... 132	372 ...	181 ...	187	5066 ...	232 ...	214	471 ...	279 ...	fals. 3
333 }	...	133 ... 132	373 ...	182 ...	190	...	233 ...	346, 18	472 ...	280 ...	343, 5
329 ...	134 ...	113	374 ...	183 ...	191	419 ...	234 ...	217	473 ...	281 ...	343, 12
...	135 ...	135	375 ...	184 ...	191	...	235 ...	216	474 ...	282 ...	fals. 1
330 ...	136 ...	332	376 ...	185 ...	198	...	236 ...	215	475 ...	283 ...	fals. 27
331 ...	137 ...	311	377 ...	186 ...	202	434 }	...	237 ... 234	422 ...	284 ...	298
332 ...	138 ...	131	380 ...	187 ...	168	5025 }	...	237 ... 234	422 }	...	285 ... 284
334 ...	139 ...	313	381 ...	188 ...	fals. 20	435 }	...	238 ... 235	5060 }	...	285 ... 284
335 ...	140 ...	61	381 n..	189 ...	203	5025 }	...	238 ... 235	423 ...	286 ...	282
336, 1.	141 ...	343, 6	382 ...	190 ...	338	436 ...	...	239 ... 344	424 ...	287 ...	278
336, 2.	142 ...	343, 7	383 a..	191 ...	339, 1	437 }	...	240 ... 245	432 ...	288 ...	296
337 ...	143 ...	314	383 b..	192 ...	339, 1	5026 }	...	240 ... 245	431 ...	289 ...	293
338 ...	144 ...	319	384 ...	193 ...	339, 2	438 ...	241 ...	250	5061 ...	290 ...	290
339 ...	145 ...	149	385 a..	194 ...	348, 1	439 ...	242 ...	251	...	291 ...	304, 1. 6
340 ...	146 ...	334	385 b..	195 ...	352, 109	...	243 ...	253	...	292 ...	300
341 ...	147 ...	146	385 c..	196 ...	352, 66	440 ...	244 ...	fals. 30	...	293 ...	283
342 ...	148 ...	331	386 ...	197 ...	fals. 18	441 ...	245 ...	344	...	294 ...	302
343 ...	149 ...	151	387 ...	198 ...	165	442 ...	246 ...	352, 28. 62. 102. 201.	...	295 ...	279
344 ...	150 ...	142	388 ...	199 ...	166				...	296 ...	297
345 ...	151 ...	143	389 ...	200 ...	158				...	297 ...	299

[illegible]

TABULA
QVA INDICANTVR
CONFOEDERATIONIS
HELVETICAE

LOCI IN QVIBVS TITVLV LATINI
REPERTI SVNT.

Modulus (1: 1200000.)

Oppida aetra parentheses posita ea sunt in quibus lapides aliave monumenta scripta aetatis Romanae adhuc proderunt.

Oppida in quibus reperti sunt lapides scripti, scripta sunt litteris vulgaribus rectis.

Oppida in quibus reperta sunt fictilia similiaque, exceptis tegulis militaribus scripta sunt litteris vulgaribus inclinatis

OPPIDA ANTIQVA SCRIPTA SVNT LIT. TERIS QVADRATIS.

----- Limes confederationis quae nunc est Helveticae.

— Viae antiquae Romanae.

LOC

IN QVIBVS REPERTA SVNT
TEGLAE CASTRORVM
VINDONISSENSIVM.

